

Eestikeelne väljaanne

Õigusaktid

64. aastakäik

28. mai 2021

Sisukord

I Seadusandlikud aktid

MÄÄRUSED

- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/817, 20. mai 2021, millega luuakse liidu haridus- ja koolitus-, noorte- ning spordiprogramm „Erasmus+“ ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1288/2013 ⁽¹⁾ 1
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/818, 20. mai 2021, millega luuakse programm „Loov Euroopa“ (2021–2027) ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1295/2013 ⁽¹⁾ 34
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/819, 20. mai 2021, Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi kohta, (uuesti sõnastatud) ⁽¹⁾ 61

OTSUSED

- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus (EL) 2021/820, 20. mai 2021, mis käsitleb Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi (EIT) 2021.–2027. aasta strateegilist innovatsioonikava: Euroopa innovatsioonitalendi ja -suutlikkuse hoogustamine, ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1312/2013/EL ⁽¹⁾ 91

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

Aktid, mille pealkiri on trükitud harilikus trükikirjas, käsitlevad põllumajandusküsimuste igapäevast korraldust ning nende kehtivusaeg on üldjuhul piiratud.

Kõigi ülejäänud aktide pealkirjad on trükitud poolpaksus kirjas ja nende ette on märgitud tärn.

I

(Seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2021/817,

20. mai 2021,

millega luuakse liidu haridus- ja koolitus-, noorte- ning spordiprogramm „Erasmus+“ ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1288/2013

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 165 lõiget 4 ja artikli 166 lõiget 4,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Investeeringud haridus- ja koolitus-, noorte- ja spordivaldkonnas kõigi inimeste õpirändesse, nende taustast ja vahenditest olenemata, ning koostöö- ja innovatsioonipoliitika arendamiseks on ülimalt oluline kaasavate, sidusate ja vastupanuvõimeliste ühiskondade loomiseks ning liidu konkurentsivõime säilitamiseks, mis on tehnoloogilise revolutsiooni ja üleilmastumisega kaasnevate kiirete ja põhjapanevate muutuste kontekstis muutunud veelgi tähtsamaks. Lisaks aitab selline investeering tugevdada Euroopa identiteeti ja väärtusi ning tagada demokraatlikuma liidu.
- (2) Komisjon esitas oma 14. novembri 2017. aasta teatises „Euroopa identiteedi tugevdamine hariduse ja kultuuri kaudu“ visiooni, kuidas luua Euroopa haridusruum, kus piirid õppimist ei takista. Kõnealuses teatises esitatakse visioon liidust, kus õppimine teises liikmesriigis mis tahes kujul või mis tahes keskkonnas on muutunud tavaliseks ja kus enamik inimesi räägib lisaks oma emakeelele veel kahte keelt ning kus elanike identiteedi oluline osa on olla eurooplane, kes tajub Euroopa kultuuripärandit ja selle mitmekesisust. Sellega seoses rõhutas komisjon, et juba läbiproovitud programmi „Erasmus+“ tuleb tugevdada kõigi programmi kaasatud õppijate kategooriate osas, et jõuda ka vähemate võimalustega õppijateni.

⁽¹⁾ ELT C 62, 15.2.2019, lk 194.

⁽²⁾ ELT C 168, 16.5.2019, lk 49.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 28. märtsi 2019. aasta seisukoht (ELT C 108, 26.3.2021, lk 965) ja nõukogu 13. aprilli 2021. aasta esimese lugemise seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata). Euroopa Parlamendi 18. mai 2021. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

- (3) Hariduse, koolituse ja noorte olulist rolli liidu tuleviku seisukohast kajastatakse ka komisjoni 14. veebruari 2018. aasta teatises „Uus tänapäevane mitmeaastane finantsraamistik Euroopa Liidu jaoks, mis võimaldab tõhusalt saavutada tema prioriteete ka pärast 2020. aastat“. Teatises rõhutati vajadust täita 17. novembril 2017 Göteborgis toimunud õiglase töö ja majanduskasvu teemalisel sotsiaaltippkohtumisel liikmesriikide poolt võetud kohustusi, sh rakendada täies ulatuses Euroopa sotsiaalõiguste sammast, mille Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon 17. novembril 2017 välja kuulutasid ja allkirjastasid ⁽⁴⁾ ning selle 1. põhimõtet hariduse, koolituse ja elukestva õppe kohta. Kõnealus teatises rõhutati ka vajadust suurendada liikuvust- ja vahetusi ning luua selle jaoks märgatavalt tugevdatud, kaasavam ja laiendatud programm „Erasmus+“, nagu soovitas Euroopa Ülemkogu oma 14. detsembri 2017. aasta järeldustes.
- (4) Euroopa sotsiaalõiguste samba 1. põhimõte näeb ette, et igal inimesel on õigus kvaliteetsele ja kaasavale haridusele, koolitusele ja elukestva õppele, et säilitada ja omandada oskusi, mis võimaldavad täiel määral ühiskonnaelus osaleda ja tööturul toimivate üleminekutega edukalt toime tulla. Euroopa sotsiaalõiguste sambas on samuti selgelt välja toodud, et olulised on kvaliteetne alusharidus ja lapsehoid ning kõigile võrdsete võimaluste tagamine.
- (5) 16. septembril 2016. aastal allkirjastatud Bratislava deklaratsioonis rõhutasid 27 liikmesriigi juhid oma otsustavat tahet pakkuda noortele paremaid võimalusi. 25. märtsil 2017. aastal allkirjastatud Rooma deklaratsioonis väljendasid 27 liikmesriigi ning Euroopa Ülemkogu, Euroopa Parlamendi ja komisjoni juhid oma kindlat tahet püüelda sellise liidu suunas, kus noored saavad parima hariduse ja koolituse ning võivad õppida ja leida tööd kõikjal Euroopas ning kus hoitakse alal meie kultuuripärandit ja edendatakse kultuurilist mitmekesisust.
- (6) Komisjoni 31. jaanuari 2018. aasta aruandes Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1288/2013 ⁽⁵⁾ loodud programmi „Erasmus+“ (2014–2020) (edaspidi „programm 2014–2020“) vahehindamise kohta kinnitatakse, et ühe ühtse programmi loomine haridus- ja koolitus-, noorte- ning spordivaldkonna jaoks muutis selle haldamise oluliselt lihtsamaks ja ratsionaalsemaks ning tekitas koostoime, kuid kinnitatakse samas vajadust seda veel täiustada, et programmi 2014–2020 suurenenud tõhusust veelgi paremini ära kasutada. Vahehindamise käigus ja tulevase programmi kavandamiseks peetud aruteludel nõudsid liikmesriigid ja sidusrühmad tungivalt programmi „Erasmus+“ kohaldamisala, struktuuri ja rakendusmehhanismide järjepidevuse säilitamist, samas sooviti mitmeid parandusi, näiteks taheti muuta programm „Erasmus+“ kaasavamaks, lihtsamaks ja toetusesaajatele paremini hallatavaks. Liikmesriigid ja sidusrühmad väljendasid täit toetust ka programmi „Erasmus+“ integreeritusele ja seotusele elukestva õppe paradigmaga. Oma 2. veebruari 2017. aasta resolutsioonis programmi „Erasmus+“ ⁽⁶⁾ rakendamise kohta avaldas Euroopa Parlament heameelt programmi 2014–2020 integreeritud struktuuri üle ning kutsus komisjoni üles kasutama täielikult ära selle programmi elukestva õppe mõõdet, edendades ja soodustades programmi „Erasmus+“ raames sektoriülest koostööd. Samuti rõhutasid liikmesriigid ja sidusrühmad vajadust veelgi tugevdada programmi „Erasmus+“ rahvusvahelist mõõdet.
- (7) 2018. aastal väärtuste ja liikuvuse valdkonna liidu rahastamise teemal toimunud avalikus konsultatsioonis leidsid programmi 2014–2020 vahehindamise aruande põhijäreldused kinnitust ja rõhutati, et tulevane programm peaks olema kaasavam ning et selles tuleks jätkuvalt pöörata keskset tähelepanu haridus- ja koolitussüsteemide ajakohastamise prioriteetidele ning tugevdada neid prioriteete, mis on suunatud Euroopa identiteedi, kodanikuaktiivsuse ja demokraatlikus elus osalemise edendamisele.
- (8) Oma 2. mai 2018. aasta teatises „Tänapäevane eelarve liidu jaoks, mis hoiab, kaitseb ja avardab võimalusi: mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027“ soovitas komisjon investeerida rohkem inimestesse ja pöörata järgmises finantsraamistikus suuremat tähelepanu noortele. Nimetatud teatises tunnistas komisjon, et programm „Erasmus+“ on olnud liidu üks nähtavamaid edulugusid. Komisjon tunnistas oma 27. mai 2020. aasta teatises „ELi eelarve, mis toetab Euroopa majanduse taastekava“ programmi „Erasmus+“ rolli liidu vastupanuvõime-

⁽⁴⁾ ELT C 428, 13.12.2017, lk 10.

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1288/2013, millega luuakse „Erasmus+“: liidu haridus-, koolitus-, noorte- ja spordiprogramm ning tunnistatakse kehtetuks otsused nr 1719/2006/EÜ, nr 1720/2006/EÜ ja nr 1298/2008/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 50).

⁽⁶⁾ ELT C 252, 18.7.2018, lk 31.

lisemaks muutmisel ning sotsiaal-majanduslike probleemidega tegelemisel ning kinnitas oma võetud kohustust programmi „Erasmus+“ märkimisväärselt tugevdada. See võimaldaks veel rohkematel inimestel teise riiki õppima või töötama minna ning võimaldaks programmil keskenduda kaasatusele ja veelgi suurema hulga vähemate võimalustega inimeste hõlmamisele.

- (9) Eelnevale tuginedes tuleb luua programmi 2014–2020 jätkuna liidu haridus-, koolitus-, noorte- ja spordiprogramm „Erasmus+“ (edaspidi „programm“). Programmi 2014–2020 integreeritud laadi, mis väljendub selles, et kaetud on formaalõpe, mitteformaalne ja informaalne õppimine ning kõik eluetapid, tuleks tugevdada, et edendada paindlikke õppimisvõimalusi, mis võimaldavad inimestel omandada ja täiendada teadmisi, oskusi ja pädevusi, mis on vajalikud isiksuseks kujunemiseks ning 21. sajandi väljakutsetele vastamiseks ja selle sajandi võimaluste maksimaalseks ärakasutamiseks.
- (10) Programm tuleks kehtestada seitsmeks aastaks, et viia selle kehtivusaeg vastavusse nõukogu määruses (EL, Euratom) 2020/2093 ⁽⁷⁾ aastateks 2021–2027 kindlaks määratud mitmeaastase finantsraamistiku (edaspidi „mitmeaastane finantsraamistik 2021–2027“) kehtivusajaga.
- (11) Programmis tuleks ette näha vahendid, millega veelgi rohkem kaasa aidata liidu poliitiliste eesmärkide ja prioriteetide rakendamisele haridus- ja koolitus-, noorte- ning spordivaldkonnas. Et inimeste elu jooksul haridusmaastikul ja tööturul vajalikke üleminekuid saaks paremini suunata, on väga oluline rakendada elukestva õppe suhtes ühtset lähenemisviisi. Sellist lähenemisviisi tuleks soodustada tulemusliku sektoriülese koostöö kaudu. Seda lähenemisviisi edasi arendades peaks jätkuprogramm olema jätkuvalt tihedalt seotud liidus haridus- ja koolitus- ning noortevaldkonnas tehtava poliitilise koostöö üldise strateegilise raamistikuga, sh üldhariduse, kõrghariduse, kutsehariduse ja -õppe ning täiskasvanuhariduse tegevuskavadega, tugevdades samas koostööt teiste asjakohaste liidu programmide ja poliitikavaldkondadega ning luues uut koostööd.
- (12) Programm „Erasmus+“ on Euroopa haridusruumi loomise kõige olulisem komponent. Tuginedes 14. novembri 2017. aasta teatisele „Euroopa identiteedi tugevdamine hariduse ja kultuuri kaudu“, tuletas komisjon 30. septembri 2020. aasta teatises „Euroopa haridusruumi saavutamine aastaks 2025“ meelde, et programm „Erasmus+“ on jätkuvalt oluline kvaliteetse ja kaasava hariduse, koolituse ja elukestva õppe eesmärkide saavutamiseks ning liidu ettevalmistamiseks digi- ja rohepöördega toimetulekuks. Programmis tuleks ette näha vahendid, millega panustada hariduse ja koolituse valdkonnas tehtava Euroopa koostöö strateegilise raamistiku ning komisjoni 1. juuli 2020. aasta teatisega kehtestatud ajakohastatud jätkusuutlikku konkurentsivõimet, sotsiaalset õiglust ja vastupanuvõimet toetava Euroopa oskuste tegevuskava jätkumeetmetesse, pühendudes ühiselt oskuste, võtmepädevuste ja teadmiste strateegilisele tähtsusele töökohtade säilitamisel ning majanduskasvu, konkurentsivõime, innovatsiooni ja sotsiaalse ühtekuuluvuse toetamisel, vastavalt nõukogu 22. mai 2018. aasta soovitusel ⁽⁸⁾. Programm peaks aitama kaasa komisjoni 30. septembri 2020. aasta teatisega „Digiõppe tegevuskava 2021–2027. Hariduse ja koolituse ümberkujundamine digiajastu jaoks“ loodud digiõppe tegevuskava eesmärkide saavutamisele. Programm peaks edendama haridus- ja koolitus-, noorte- ja spordivaldkonnas vajalikku digiüleminekut. Programm peaks samuti aitama liikmesriikidel saavutada eesmärgi, mis seati 17. märtsi 2015. aasta Pariisi deklaratsioonis kodanikuaktiivsuse ning vabaduse, sallivuse ja mittediskrimineerimise ühiste väärtuste edendamiseks hariduse kaudu.
- (13) Kooskõlas Euroopa Liidu noortestrategiaga 2019–2027, ⁽⁹⁾ mis on Euroopa noortevaldkonna koostööraamistik aastateks 2019–2027 ning mis tugineb komisjoni 22. mai 2018. aasta teatisele „Noorte kaasamine ja ühendamine ning nende mõjuvõimu suurendamine – ELi uus noortestrategia“, peaks programm toetama kvaliteetset noorsootööd, noorsootöötajate väljaõppe vahendeid ja süsteeme, mitteformaalse ja informaalse õppimise valideerimist ning kvaliteetseid lähenemisviise noorteorganisatsioonide mõjuvõimu suurendamiseks. Programmiga tuleks toetada kaasavat ja kõikehõlmavat ELi noortedialoogi, mille prioriteetide aluseks on noorte vajadused.
- (14) Programmis tuleks arvesse võtta asjakohast Euroopa Liidu spordialast töökava, mis on kavandatud liidu tasandi koostööraamistikku spordivaldkonnas. Tuleb tagada asjakohase Euroopa Liidu spordialase töökava ja programmiga toetatavate spordivaldkonna meetmete vaheline kooskõla ja vastastikune täiendus. Eelkõige on vaja keskenduda rahvaspordile ning võtta arvesse spordi olulist rolli kehalise aktiivsuse, tervislike eluviiside ja inimestevaheliste suhete edendamisel ning sotsiaalse kaasatuse ja võrdsete võimaluste suurendamisel. Programmiga tuleks toetada sporditöötajate õpirännet, eelkõige rahvaspordi töötajate õpirännet. Sporditöötajad, kes ei tegutses rahvaspordi valdkonnas, sealhulgas need, kes tegelevad sportlaste topeltkarjääriga, võivad samuti suurendada rahvaspordi valdkonna töötajate ja organisatsioonide mõju õppimisele ja teadmussiret. Programmiga võib seega toetada muu

⁽⁷⁾ Nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määrus (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 (ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 11).

⁽⁸⁾ Nõukogu 22. mai 2018. aasta soovitus võtmepädevuste kohta elukestvas õppes. (ELT C 189, 4.6.2018, lk 1).

⁽⁹⁾ ELT C 456, 18.12.2018, lk 1.

kui rahvaspordi valdkonna sporditöötajate õpirände võimalusi, kui nende sporditöötajate osalemisest on rahvaspordile kasu. Programmiga peaks aitama edendada spordi vahendusel ühiseid Euroopa väärtusi, head valitsemistava ja ausust spordis, kestlikku arengut, samuti spordiharidust ja -koolitust, spordis vajalikke oskusi ning spordi kaudu omandatavat haridust, koolitust ja oskusi. Programmiga toetatavad mittetulunduslikud spordiüritused peaksid saavutama Euroopa mõõtme ja mõju.

- (15) Programmiga peaks saama toetada kõiki ainevaldkondi ning eelkõige tuleks sellega aidata kaasa liidu innovatsiooni- võimekuse suurendamisele, toetades tegevusi, millega aidatakse inimestel omandada teadmisi, oskusi, pädevusi ja suhtumist, mida nad vajavad tulevikule suunatud ainevaldkondades või erialadel, näiteks teadus, tehnoloogia, inseneeria, kunst ja matemaatika (STEAM), kliimamuutused, keskkonnakaitse, kestlik areng, puhas energia, tehisintellekt, robotika, andmeanalüüs, disain ja arhitektuur ning digikirjaoskus ja meediapädevus. Innovatsiooni saab tugevdada kõigi õpirände ja koostöötegevuste kaudu olgu siis eelarve otsese või kaudse täitmise raames.
- (16) Koostoime Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/695 ⁽¹⁰⁾ loodud programmiga „Euroopa horisont“ (edaspidi „Euroopa horisont“) peaks tagama, et käesoleva programmi ja Euroopa horisondi vahendeid kasutatakse üheskoos selliste tegevuste toetamiseks, mis on suunatud Euroopa kõrgkoolide tugevdamisele ja moderniseerimisele. Euroopa horisondiga täiendatakse, kui see on kohane, käesoleva programmi vahenditest pakutavat toetust Euroopa ülikoolide algatusele, mis on osa ühistest, integreeritud, pikaajalistest ja kestlikest uutest strateegiatest hariduse, teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas. Koostoime Euroopa horisondiga aitab edendada pakutava hariduse ja teadustöö integreerimist, eelkõige kõrgkoolides.
- (17) Uued ja kujunemisejärgus tehnoloogiad pakuvad märkimisväärsed õppimis- ja vahetusvõimalusi ning on osutunud COVID-19 pandeemia ajal eriti oluliseks. Lisaks füüsilisele õpirändele, mis jääb programmi põhimeetmeks, tuleks füüsilise õpirände täiendamiseks või toetamiseks edendada virtuaalseid vorme, näiteks virtuaalõpet, et pakkuda sisukaid õppimisvõimalusi neile, kes ei saa füüsiliselt asuda elama muusse riiki kui nende elukohariik, või soodustada vahetusi innovaatiliste õppevormide kaudu. Kui see on kohane, tuleks programmi raames edendada virtuaalkoostööd. Kui see on vajalik ja asjakohane, peaks komisjon tagama, et programmi raames välja töötatud virtuaalsed õppevahendid tehakse kättesaadavaks laiemale üldsusele.
- (18) Programmi eesmärkide täitmisel tuleks suurendada kaasatust, suurendades vähemate võimalustega inimeste programmis osalemist. Vähemate võimalustega inimeste programmis osalemise suurendamisele võiksid kaasa aidata mitmesugused meetmed, sealhulgas parem ja sihipärasem teavitustegevus, kommunikatsioon, nõustamine ja abistamine, lihtsustatud menetlused, paindlikumad õpirände vormid, samuti väikeorganisatsioonide suurem kaasamine, eelkõige esmakordselt toetust saanud organisatsioonide ja selliste kogukondlike rohujuure tasandi organisatsioonide kaasamine, kes tegelevad otseselt igas vanuses õppijatega, kes on ebasoodsas olukorras. On oluline tunnistada, et vähemate võimalustega inimeste vähesel osalemisel on erinevad põhjused ja see sõltub erinevatest asjaoludest. Seepärast tuleks kogu liitu hõlmavas vähemate võimalustega inimeste osalemist suurendavate meetmete raamistikus töötada välja tegevuskavad kaasamiseks ja kohandada need iga liikmesriigi sihtrühmadele ja konkreetsetele oludele.
- (19) Mõnel juhul on vähemate võimalustega inimeste programmis osalemine rahalistel põhjustel vähem tõenäoline, seda kas nende endi majandusliku olukorra tõttu või seetõttu, et nende erilistest olukorrast tulenevalt on programmis osalemise kulud suuremad, nagu see puuetega inimeste puhul kipub sageli olema. Sellistel juhtudel võiks nende osalemist hõlbustada sihtotstarbelise rahalise toetusega. Seepärast peaks komisjon tagama, et sellise rahalise toetuse andmiseks kehtestatakse meetmed, sealhulgas võimaliku riiklikul tasandil toimuva toetuste kohandamise kaudu. Kui kaasamise hõlbustamise meetmetega kaasnevad täiendavad kulud, ei tohiks need kunagi olla taotluse tagasilükkamise põhjuseks.

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/695, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ja kehtestatakse selle osalemis- ja levitamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1290/2013 ja (EL) nr 1291/2013 (ELT L 170, 12.5.2021, lk 1).

- (20) Selleks et muuta programm esmakordselt toetust saanud organisatsioonidele ja väiksema haldussuutlikkusega organisatsioonidele kättesaadavamaks ning toetusesaajate jaoks paremini hallatavaks, tuleks võtta mitmeid meetmeid programmi rakendamise lihtsustamiseks. Sellega seoses peaksid programmi infotehnoloogiasüsteemid olema kasutajasõbralikud ja võimaldama programmi pakutavatele võimalustele lihtsat juurdepääsu. Samuti peaksid programmi rakendamiseks kehtestatud menetlused olema järjepidevad ja lihtsad ning nendega peaksid kaasnema kvaliteetsed toetusmeetmed ja kvaliteetne teave. Sellega seoses tuleks korraldada korrapäraseid kohtumisi riiklike agentuuride võrgustikuga.
- (21) Oma 14. novembri 2017. aasta teatises „Euroopa identiteedi tugevdamine hariduse ja kultuuri kaudu“ rõhutas komisjon hariduse, kultuuri ja spordi keskset rolli nooremate põlvkondade liikmete hulgas kodanikuaktiivsuse ja ühiste väärtuste edendamisel. Euroopa identiteedi tugevdamine ning üksikisikute ja kodanikuühiskonna demokraatias osalemise edendamine on Euroopa tuleviku ja demokraatliku ühiskonna seisukohast esmatähtis. Välismaale kõrgkooli, õppima, praktikale või tööle minek või seal noorte- või sporditegevuses osalemine aitab tugevdada Euroopa identiteeti kogu selle mitmekesisuses. See tugevdab kultuurikogukonda kuulumise tunnet ning soodustab kultuuridevahelist õpet, kriitilist mõtlemist ja kodanikuaktiivsust igas vanuses inimeste seas. Õpirändes osalejad peaksid kaasa lööma oma kodukoha ja vastuvõtva riigi kohalike kogukondade tegevuses, et nad saaksid oma kogemusi jagada. Programmiga tuleks toetada tegevusi, mis on seotud loovuse kõigi aspektide arendamisega hariduses, koolituses ja noorsootöös ning mis aitavad kaasa individuaalsete võtmepädevuste täiendamisele.
- (22) Programmiga tuleks toetada ainult selliseid meetmeid ja tegevusi, mis annavad potentsiaalset Euroopa lisaväärtust. Euroopa lisaväärtuse mõistet tuleb tõlgendada laialt ja seda saab väljendada mitmel viisil, näiteks kui meetmed on riikidevahelist laadi, eelkõige seoses õpirände ja koostööga, mille eesmärk on saavutada kestlik, süsteemne mõju, kui need on vastastikku täiendavad ja koostoimes muude programmide ja poliitikavaldkondadega riigi, liidu ja rahvusvahelisel tasandil või annavad panuse liidu läbipaistvuse ja tunnustamise vahendite tõhusasse kasutamisse.
- (23) Programmi rahvusvahelise mõõtmise arendamist tuleks hoogustada ning luua rohkem õpirände, koostöö ja poliitilise dialoogi võimalusi kolmandate riikidega, mis ei ole programmiga assotsieerunud. Tuginedes kõrghariduse omandamiseks loodud rahvusvaheliste võimaluste ja noortele mõeldud tegevuse edukale rakendamisele varasemates haridus-, koolitus- ja noorteprogrammides, tuleks rahvusvahelist õpirännet hõlmavat tegevust laiendada ka teistesse sektoritesse, näiteks kutsehariduse ja -õppe ning spordi valdkondadesse. Selliste tegevuste mõju suurendamiseks on oluline edendada koostõimet programmi „Erasmus+“ ja liidu välistegevuse rahastute, näiteks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega, millega luuakse naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Globaalne Euroopa“, muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsust nr 466/2014/EL ja tunnistatakse see kehtetuks ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/1601 ja nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 480/2009, loodava naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega, millega luuakse ühinemiseelse abi instrument (IPA III), loodava ühinemiseelse abi instrumendi (IPA III) vahel. Liidu välistegevuse rahastute eesmärk peaks olema suurendada eelkõige selliste üksikisikute ja organisatsioonide võimalusi, kes on pärit kolmandatest riikidest, mis ei ole programmiga assotsieerunud, toetades eelkõige nende riikide suutlikkuse suurendamist, oskuste arendamist ja inimestevahelisi kontakte, pakkudes samas rohkem võimalusi koostööks, õpirändeks ja poliitiliseks dialoogiks.
- (24) Programmi 2014–2020 põhistruktuur, mis on jaotatud kolmeks peatükiks, nimelt haridus ja koolitus, noored ja sport ning struktureeritud nende kolme võtmetegevusalal põhjal, on osutunud edukaks ning seda tuleks kasutada ka edaspidi. Programmi raames toetatavaid meetmeid tuleks ühtlustada ja ratsionaliseerida. Tagada tuleks ka juhtimis- ja rakendusmehhanismide stabiilsus ja järjepidevus. Üldiselt peaksid riiklikud agentuurid täitma vähemalt 75 % programmi eelarvest eelarve kaudse täitmise raames. See hõlmab selliseid meetmeid, nagu õpiränne kõigis haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkondades ning koostööpartnerlusi, sealhulgas väikesemahulisi partnerlusi haridus-, koolitus- ja noortevaldkondades. Kui see on asjakohane, tuleks kehtestada eelarve otsese täitmise erikord 2. ja 3. põhimeetme alla kuuluvate kogu liitu hõlmavate võrgustike ja Euroopa organisatsioonidega seotud meetmete jaoks, välja arvatud väikesemahulised partnerlused.

- (25) Programmi raames tuleks rakendada meetmeid, et toetada õpirännet, organisatsioonide ja asutuste vahelist koostööd, poliitika väljatöötamist ja koostööd ning Jean Monnet' meetmeid. Käesolevas määruses tuleks sätestada need meetmed ja nende kirjeldus, sealhulgas tegevused, mida võiks nende meetmete raames programmitöö perioodi jooksul rakendada.
- (26) Programmis tuleks õpirände praegusi võimalusi veelgi paremaks muuta, eelkõige neis sektorites, kus programmist saadav kasu võiks olla suurim, et laiendada nende võimaluste ulatust ja vastata suurele rahuldamata nõudlusele. Selleks tuleks pakkuda üliõpilastele, kooliõpilastele, täiskasvanuhariduses õppijatele ja kutsekoolide õpilastele (näiteks õpipoistele ja praktikantidele) eelkõige rohkem liikuvustegevusi ja muuta need tegevused lihtsamini kättesaadavaks, sealhulgas täiendus- ja ümberõppe eesmärgil. Õpiränne peaks olema avatud hiljuti kõrgkooli lõpetanutele ning inimestele, kes on hiljuti omandanud kutsehariduse ja -õppe kvalifikatsiooni. Hiljuti kõrgkooli lõpetanute osalemine õpirändes peaks põhinema objektiivsetel kriteeriumidel, ning sealjuures peaks olema tagatud võrdne kohtlemine. Samuti tuleks laiendada noortele mõeldud õpirände võimalusi mitteformaalse õppimisega seotud tegevustes osalemiseks, et kaasata rohkem noori. Hariduse, koolituse, noorte ja spordiga tegelevate töötajate õpirännet tuleks edendada just selle finantsvõimenduse seisukohast. Õpirände võimalused võiksid olla eri vormis, sealhulgas praktika, õpipoisiõppe, noortevahetus, kooliõpilaste vahetus, õpetamine või osalemine kutsealase arenguga seotud tegevuses, ning need peaksid põhinema eri sektorite konkreetsetel vajadustel. Programmiga tuleks toetada õpirände kvaliteeti, sealhulgas kvaliteeti, mis põhineb põhimõtetel, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta soovitusel⁽¹¹⁾ ning nõukogu 28. juuni 2011. aasta soovitusel,⁽¹²⁾ 20. detsembri 2012. aasta soovitusel,⁽¹³⁾ 15. märtsi 2018. aasta soovitusel,⁽¹⁴⁾ 26. novembri 2018. aasta soovitusel⁽¹⁵⁾ ning 24. novembri 2020. aasta soovitusel⁽¹⁶⁾.
- (27) Kooskõlas tõelise Euroopa kõrgharidusruumi visiooniga peaks programm samuti soodustama õpirännet ja vahetusi ning soodustama digivahendite kasutuselevõtu kaudu (näiteks Euroopa üliõpilaspileti algatuse kaudu) üliõpilaste osalemist haridus- ja kultuuri- ja sporditegevustes. Sellega seoses peaks komisjon arendama Euroopa üliõpilaspileti algatust, eelkõige programmis osalevate üliõpilaste jaoks. Euroopa üliõpilaspileti algatus võiks olla oluline samm, mis muudab õpirände kõigi jaoks tegelikkuseks esmalt seeläbi, et nii saavad kõrgkoolid saata ja vastu võtta rohkem vahetusüliõpilasi, parandades seejuures üliõpilaste õpirände kvaliteeti ja muutes nende jaoks mitmesuguste teenuste kasutamise (nt juurdepääs raamatukogudele, transpordile, majutusele) lihtsamaks juba enne, kui nad välisriigis asuvasse õppeasutusse füüsiliselt kohale jõuavad.
- (28) Programmiga tuleks julgustada noori võtma osa Euroopa demokraatlikust elust, sh toetades tegevusi, mis panustavad kodanikuharidusse, ja noortele suunatud osalemisprojekte, mille vahendusel õpitakse kodanikuühiskonnas osalemist, tegevusi, millega aidatakse teadvustada Euroopa ühiseid väärtusi, sh kodanike põhiõigusi, ning samuti Euroopa ajalugu ja kultuuri, tegevusi, mille abil viiakse noored kokku otsusetegijatega kohalikul, riiklikul ja liidu tasandil ning aidatakse kaasa Euroopa integratsiooniprotsessi tugevdamisele.
-
- ⁽¹¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta soovitus hariduse ja koolitusega seotud riikidevahelise liikuvuse kohta ühenduse piires „Liikuvust käsitlev Euroopa kvaliteediharta“ (ELT L 394, 30.12.2006, lk 5).
- ⁽¹²⁾ Nõukogu 28. juuni 2011. aasta soovitus, mis käsitleb juhtalgatust „Noorte liikuvus“ – õppega seotud liikuvuse edendamine noorte seas (ELT C 199, 7.7.2011, lk 1).
- ⁽¹³⁾ Nõukogu 20. detsembri 2012. aasta soovitus mitteformaalse ja informaalse õppe valideerimise kohta (ELT C 398, 22.12.2012, lk 1).
- ⁽¹⁴⁾ Nõukogu 15. märtsi 2018. aasta soovitus kvaliteetse ja tõhusa õpipoisiõppe Euroopa raamistiku kohta (ELT C 153, 2.5.2018, lk 1).
- ⁽¹⁵⁾ Nõukogu 26. novembri 2018. aasta soovitus kõrg- ja keskhariduskvalifikatsioonide ning välismaal läbitud õppeperioodide õpiväljundite automaatse vastastikuse tunnustamise edendamise kohta (ELT C 444, 10.12.2018, lk 1).
- ⁽¹⁶⁾ Nõukogu 24. novembri 2020. aasta soovitus jätkusuutlikku konkurentsivõimet, sotsiaalset õiglust ja toimetulekut toetava kutsehariduse kohta (ELT C 417, 2.12.2020, lk 1).

- (29) Tuginedes 2018. aastal ettevalmistava meetmena käivitatud algatuse „DiscoverEU“ hindamisele ja edasisele arendamisele, tuleks programmiga pakkuda noortele rohkem võimalusi välismaal õppimise kogemuse kaudu Euroopa kõiki paiku paremini tundma õppida. Noored, eriti vähemate võimalustega noored, peaksid saama võimaluse kogeda esmakordselt, lühiajaliselt, üksi või rühmana reisimist Euroopas mõne sellise informaaalse või mitteformaalse haridustegevuse raames, mille eesmärk on edendada noorte liitu kuuluvuse tunnet ja tutvustada neile liidu kultuurilist ja keelelist mitmekesisust. Osalejad tuleks valida selgete ja läbipaistvate kriteeriumide alusel. Rakendusasutused peaksid edendama meetmeid, millega tagatakse, et algatus „DiscoverEU“ on kaasav ja geograafiliselt tasakaalustatud, nii väljaantud reisikaartide kui ka külastatud liikmesriikide poolest, ning toetama tugeva õpisuunitlusega tegevusi. Sellega seoses peaks programm propageerima ka vähem külastatavate liikmesriikide ja äärealade valimist, kasutades selleks sihipäraseid tegevusi, nagu teavitustegevus, lahkumiseelsed teabetunnid ja noorteüritused. Võttes eelkõige arvesse sihtkoha eripära, tuleks juhul kui raudteetranspordi kasutamise võimalus puudub või kui selle kasutamine ei ole praktiline, kaaluda muid transpordivahendeid. Algatus „DiscoverEU“ peaks looma seosed asjakohaste kohalike, piirkondlike, liikmesriikide ja Euroopa algatustega, nagu näiteks liidu algatused: Euroopa kultuuripealinnad, Euroopa noortepealinnad, Euroopa vabatahtlike pealinnad ja Euroopa rohelised pealinnad.
- (30) Keelte õppimine aitab kaasa vastastikusele mõistmisele ning liikuvusele nii liidus kui väljaspool ning keeleoskus on nii elus kui töös väga oluline jaoks. Seepärast tuleks programmiga tõhustada keelte, sh asjakohasel juhul eri riikide viipekeelte õppimist, muu hulgas laiendades veebipõhiste vahendite kasutamist, kuna e-õpe võib tänu kättesaadavusele ja paindlikkusele pakkuda keeleõppe puhul täiendavaid eeliseid. Samas selleks, et tagada programmi lai ja kaasav kättesaadavus, on oluline, et programmi rakendamisel oleks juhtpõhimõtteks mitmekeelsus.
- (31) Programmiga tuleks toetada meetmeid, mis tihendavad hariduse, koolituse, noorte ja spordiga tegelevate asutuste ja organisatsioonide vahelist koostööd, tunnistades asutuste ja organisatsioonide põhjanevat rolli inimestele selliste teadmiste, oskuste ja pädevuste jagamisel, mida on vaja muutavas maailmas ja selleks, et aidata asutustel ja organisatsioonidel innovatsiooni, loovuse ja ettevõtluse potentsiaali võimalikult hästi ära kasutada, seda eriti digimajanduses.
- (32) Euroopa Ülemkogu kutsus oma 14. detsembri 2017. aasta järeldustes liikmesriike, nõukogu ja komisjoni üles liikuma edasi algatustega, mis aitavad viia haridus- ja koolitusala koostöö Euroopas uuele tasandile, sh aitama kaasa sellele, et 2024. aastaks loodaks sellised Euroopa ülikoolid, mis moodustavad kõikjal liidus asuvate ülikoolide võrgustiku. Euroopa Ülemkogu kutsus oma 28. juuni 2018. aasta järeldustes üles ergutama koostööd teadusuuringute, innovatsiooni ja hariduse vahel, muu hulgas Euroopa ülikoolide algatuse kaudu. Programm peaks aitama neil Euroopa ülikoolidel välja töötada ühiseid pikaajalisi strateegiaid kvaliteetse hariduse ja innovatsiooni ning kvaliteetsete teadusuuringute ning ühiskonnale pakutavate teenuste jaoks.
- (33) 7. detsembril 2010. aastal vastu võetud Brugge kommünikees Euroopa tõhustatud koostöö prioriteetide kohta kutsehariduse ja -õppe valdkonnas ajavahemikul 2011–2020 soovitati aruka ja jätkusuutliku majanduskasvu nimel toetada kutsealase tipptaseme saavutamist. Oma 18. juuli 2017. aasta teatistes „Innovatsiooni edendamine Euroopa piirkondades: vastupanuvõimelise, kaasava ja jätkusuutliku majanduskasvu strateegiad“ kutsus komisjon liikmesriike üles siduma kutsehariduse ja -õppe ning innovatsioonisüsteeme osana aruka spetsialiseerumise strateegiast piirkondlikul tasandil. Programmiga tuleks luua vahendid, mis aitavad esitatud üleskutsetele vastata ja toetada kutsehariduse tipptaseme keskuste riikidevaheliste platvormide arendamist, mis on põimitud jätkusuutlikku majanduskasvu, innovatsiooni ja konkurentsivõimet edendavatesse kohalikesse ja piirkondlikesse strateegiatesse. Nimetatud tippkeskused peaksid tegutsema valdkondlike väljakutsete kontekstis kvaliteetsete kutseoskuste edasivijana, toetades samas üldisi struktuurimuutusi ja sotsiaal-majanduslikku poliitikat liidus.
- (34) Kasutajasõbralikel digiplatvormidel ja virtuaalkoostöö vahenditel võib olla oluline roll haridus- ja koolitus- ning noorsoopoliitika elluviimise toetamisel liidus. Virtuaalkoostöö meetmete kasutamise hoogustamiseks tuleks programmiga toetada veebiplatvormide, näiteks eTwinningu, School Education Gateway, Euroopa täiskasvanuõppe elektroonilise platvormi, Euroopa Noorteportaali ja kõrghariduse veebiplatvormi (ning vajadusel mis tahes uue veebiplatvormi, mis võidakse luua hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas) süsteemsemat ja sidusamat kasutamist.

- (35) Kooskõlas asjakohaste liidu raamistike ja vahenditega peaks programm soodustama pädevuste, oskuste ja kvalifikatsioonide läbipaistvamaks muutmist ja tunnustamist, samuti ainepunktide või õpiväljundite ülekandmist, et edendada kvaliteedi tagamist ning toetada mitteformaalse ja informaalset õppimise valideerimist, oskuste juhtimist ja nõustamist. Sellega seoses peaks programm pakkuma tuge ka sellisele riiklike ja liidu tasandi kontaktpunktide ja võrgustike tegevusele, mille vahendusel hõlbustatakse üleeuroopalisi vahetusi ja arendatakse paindlikke õpivõimalusi hariduse, koolituse ja noorsootöö eri valdkondades ning formaalse ja mitteformaalse õppimise kontekstis. Programmiga tuleks samuti toetada Bologna protsessi.
- (36) Programmis tuleks ära kasutada varasemas programmis „Erasmus+“ osalenute potentsiaali ja toetada eelkõige vilistlaste võrgustike, saadikute ja Euroopa noortega (EuroPeers) seotud tegevusi, propageerides programmi eesmärgiga suurendada osalust.
- (37) Et tagada koostöö teiste liidu instrumentidega ja toetada liidu muu poliitika rakendamist, tuleks õpirände võimalusi pakkuda eri tegevusvaldkondade esindajatele, näiteks avalikus ja erasektoris töötavatele inimestele ning põllumajanduse ja ettevõtlusega tegelejatele, et neil oleks võimalik saada välismaal õppimise kogemus, mis võimaldab neil igas eluetapis areneda nii isiklikus plaanis, arendades eelkõige Euroopa identiteedi teadlikkust ja Euroopa kultuurilise mitmekesisuse mõistmist, kui ka kutsealaselt, sealhulgas tööjõuturu nõudlusele vastavaid oskusi omandades. Programmi raames tuleks luua liidus kasutusel olevate riikidevaheliste tugeva õpisuunitlusega liikuvuskavade jaoks ühtne kontaktpunkt, mis lihtsustaks nende kavade pakkumist toetusesaajatele ja tegevustes osalejatele. Tuleks lihtsustada programmi projektide ulatuslikumat kasutuselevõttu. Tuleks kehtestada konkreetsed meetmed, et aidata programmi projektide edendajatel toetust taotleda või arendada koostoimet ühtekuuluvuspoliitika fondide toetuse kaudu ning rände-, julgeoleku-, õigus- ja kodakondsus-, tervise-, meedia- ja kultuuriprogrammide ning vabatahtliku tegevuse kaudu. Kvaliteetsetele projektide ettepanekutele, mida ei saa programmiga rahastada eelarvepiirangute tõttu, peaks saama anda kvaliteedimärgise, mis põhineb piiratud arvul kriteeriumidel. Kvaliteedimärgisega tunnustatakse ettepaneku kvaliteeti ja lihtsustatakse alternatiivsete rahastamisvõimaluste otsimist Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi, loodud Euroopa Regionaalarengu Fondist (edaspidi „Euroopa Regionaalarengu Fond“) või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega, mis käsitleb Euroopa Sotsiaalfond+-i (ESF+), loodud Euroopa Sotsiaalfond+ist (edaspidi „Euroopa Sotsiaalfond+“).
- (38) Väga oluline on ergutada õpetamist, õppimist ja uurimistööd Euroopa integratsiooniga seotud küsimustes, sh liidu tulevaste väljakutsete ja võimaluste teemal, ning edendada vastavateemalist arutelu Jean Monnet' meetmete toetuse kaasabil kõrghariduse valdkonnas ning hariduse ja koolituse muudes valdkondades, eelkõige õpetajate ja töötajate koolituse kaudu. Euroopasse kuulumise tunde ja Euroopale pühendumise edendamine on eriti oluline, arvestades liidu aluseks ja Euroopa identiteedi osaks olevate ühiste väärtustega seonduvaid väljakutseid ja kodanike vähest soovi ühiskonnaelus osaleda. Programm peaks jätkuvalt aidata kaasa Euroopa integratsiooniüuringute tiptaseme arendamisele. On asjakohane, et Jean Monnet' meetmetest rahastatavate asutuste edusamme programmi eesmärkide saavutamisel seiratakse ja hinnatakse korrapäraselt. Innustada tuleks vahetusi kõnealuste asutuste ja teiste asutuste vahel, riiklikul või riikidevahelisel tasandil, austades täielikult nende akadeemilist vabadust.
- (39) Võttes arvesse, kui tähtis on võidelda kliimamuutuste vastu kooskõlas liidu kohustustega rakendada Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkulepet⁽¹⁷⁾ ning saavutada ÜRO kestliku arengu eesmärgid, on programmi eesmärk aidata kaasa kliimameetmete peavoolustamisele ja üldise eesmärgi – tagada 30 % liidu eelarvekulutustest kliimaeesmärkide toetamiseks – saavutamisele. Kooskõlas Euroopa rohelise kokkuleppega, mis on kestliku majanduskasvu alus, peaksid käesoleva määruse kohased meetmed järgima põhimõtet „ära tekita kahju“ ilma programmi põhiolemust muutmata. Programmi rakendamise käigus tuleks kindlaks määrata ja kehtestada asjakohased meetmed ning neid asjaomase hindamis- ja läbivaatamismenetluse kontekstis uuesti hinnata. Samuti on asjakohane mõõta vastavaid meetmeid, mis aitavad kaasa kliimaeesmärkide saavutamisele, sealhulgas meetmeid, mille eesmärk on vähendada programmi keskkonnamõju.

⁽¹⁷⁾ ELT L 282, 19.10.2016, lk 4.

- (40) Käesoleva määrusega kehtestatakse programmi rahastamispakett, mis on iga-aastase eelarvemenetluse käigus Euroopa Parlamendile ja nõukogule peamine lähtesumma Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava, ⁽¹⁸⁾ punkti 18 tähenduses. See rahastamispakett sisaldab 0,5 miljardit eurot 2018. aasta püsivhindades kooskõlas Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 16. detsembri 2020. aasta ühisdeklaratsiooniga eriprogrammide tugevdamise ja alusaktide kohandamise kohta ⁽¹⁹⁾.
- (41) Hariduse ja koolituse valdkonna riiklike agentuuride poolt hallatavate meetmete jaoks eraldatud põhieelarve raames tuleks kindlaks määrata sektoriaalsete miinimumeraldiste jaotumine, tagamaks, et iga nimetatud sektori puhul (kõrgharidus, kutseharidus ja -õpe, üldharidus ning täiskasvanuharidus) jõuab piisaval hulgal assigneeringuid just kavandatud väljundite ja tulemusteni.
- (42) Käesoleva programmi suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL, Euratom) 2018/1046 ⁽²⁰⁾ (edaspidi „finantsmäärus“). Finantsmääruses sätestatakse liidu eelarve täitmise reeglid, sealhulgas reeglid toetuste, auhindade, hangete, eelarve kaudse täitmise, rahastamisvahendite, eelarvetagatiste, finantsabi ja välisekspertide tasustamise kohta.
- (43) Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisliikide ja eelarve täitmise viiside valikul tuleks lähtuda nende võimest saavutada meetmete erieesmärgid ja tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust ja nõuete täitmata jätmisega seotud eeldatavat riski. Selle valiku tegemisel tuleks kaaluda kindlasummaliste maksete, ühikuhindade ja ühtsete määrade kasutamist, samuti kuludega sidumata makseid, nagu on osutatud finantsmääruse artikli 125 lõikes 1. Riiklike agentuuride hallatavate meetmete rakendamiseks ette nähtud eelarveeraldistega peaks kaasnema piisav toetus haldustasu kujul riiklike agentuuride tegevuskulude katteks, et tagada delegeeritud haldamisülesannete tulemuslik ja kestlik rakendamine. Programmi rakendamisel tuleks järgida finantsmääruses sätestatud läbipaistvuse, võrdse kohtlemise ja mittediskrimineerimise põhimõtteid.
- (44) Euroopa Majanduspiirkonda kuuluvad kolmandad riigid võivad liidu programmides osaleda koostöö raames, mis kehtestati Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga ⁽²¹⁾, milles on sätestatud, et programme rakendatakse kõnealuse lepingu kohaselt vastu võetud otsuse alusel. Kolmandad riigid võivad osaleda ka muude õigusaktide alusel. Käesolevasse määrusesse tuleks lisada erisäte, millega nõutakse kolmandatelt riikidelt vastutavale eelarvevahendite käsutajale, Euroopa Pettustevastasele Ametile (OLAF) ja kontrollikojale vajalike õiguste ja nõutava juurdepääsu andmist, mida neil on vaja oma volituste täieulatuslikuks kasutamiseks. Täisosalus programmis peaks kolmandatele riikidele olema võimaldatud vastavalt tingimustele, millega reguleeritakse asjaomase kolmanda riigi osalemist programmis. Täisosalus hõlmab lisaks kohustust luua riiklik agentuur ja hallata teatavaid programmi kuuluvaid meetmeid eelarve kaudse täitmise raames. Õigussubjektid kolmandatest riikidest, mis ei ole programmiga assotsieerunud, peaksid saama osaleda mõnes programmi kuuluvast meetmest, mis on kindlaks määratud tööprogrammis ja komisjoni avaldatud konkursikutsetes. Programmi rakendamisel võidakse Euroopa mikroriikidest pärit õigussubjektide osalemisel kohaldada erikorda.
- (45) Võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklit 349 ja kooskõlas komisjoni 24. oktoobri 2017. aasta teatisega „Tugevam uuendatud strateegiline partnerlus ELi äärepoolseimate piirkondadega“ tuleks programmis arvesse võtta kõnealuses artiklis osutatud piirkondade erilist olukorda. Tuleks võtta meetmeid äärepoolseimate piirkondade osalemise suurendamiseks kõigis programmi meetmetes, sealhulgas asjakohasel juhul õpirändele antava rahalise toetusega. Tuleks edendada neist piirkondadest ja kolmandatest riikidest, eelkõige asjaomastest naaberriikidest pärit inimeste ja organisatsioonide vahelist liikuvusega seotud vahetust ja koostööd. Nende meetmete rakendamist tuleks korrapäraselt seirata ja hinnata.

⁽¹⁸⁾ ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 28.

⁽¹⁹⁾ ELT C 444 I, 22.12.2020, lk 1.

⁽²⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

⁽²¹⁾ ELT L 1, 3.1.1994, lk 3.

- (46) Vastavalt nõukogu otsusele 2013/755/EL⁽²²⁾ on ülemeremaadel või -territooriumidel asuvad isikud ja üksused toetuskõlblikud, kui programmi reeglitest ja eesmärkidest ning kokkulepetest liikmesriigiga, millega vastav ülemeremaa või -territoorium on seotud, ei tulene teisiti. Programmi rakendamisel tuleks arvesse võtta ülemeremaade või -territooriumide kaugusest tingitud kitsendusi. Nende ülemeremaade või -territooriumide osalemist programmis tuleks korrapäraselt seirata ja hinnata.
- (47) Kooskõlas finantsmäärusega peaks komisjon võtma vastu tööprogrammid ning teavitama neist Euroopa Parlamenti ja nõukogu. Tööprogrammides tuleks sätestada meetmed, mis on vajalikud nende rakendamiseks kooskõlas programmi üld- ja erieesmärkidega, toetuste valiku- ja määramiskriteeriumid ning kõik muud vajalikud aspektid. Tööprogrammid ja kõik nende muudatused tuleks vastu võtta rakendusaktidega kooskõlas kontrollimenetlusega.
- (48) Programmi rakendamisel tehtud edusammude hindamiseks ja rakendamise võimalikuks parandamiseks peaks komisjon tegema programmi vahehindamise. Kõnealuse vahehindamisega koos tuleb esitada programmi 2014–2020 lõpphindamise aruanne ning vahehindamisel tuleks arvesse võtta ka kõnealusest hindamisest saadud asjakohaseid õppetunde. Lisaks programmi üldise tõhususe ja tulemuslikkuse hindamisele on eriti oluline, et vahehindamisel hinnataks põhjalikult uute algatuste ning kehtestatud kaasamis- ja lihtsustamismeetmete rakendamist. Kui see on asjakohane peaks komisjon esitama vahehindamise alusel seadusandliku ettepaneku käesoleva määruse muutmiseks. Komisjon peaks kõigi hindamiste tulemused esitama Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.
- (49) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe⁽²³⁾ punktidele 22 ja 23 tuleks käesolevat programmi hinnata teabe põhjal, mis on kogutud seirenormide alusel, vältides samal ajal eelkõige liikmesriikidele langevat halduskoormust ja ülereguleerimist. Seetõttu ei tohiks seotud delegeeritud õigusaktidega vastu võetud sätted tekitada liikmesriikidele märkimisväärt lisakoormust. Seirenormides peaksid olema kindlaks määratud konkreetsed, mõõdetavad ja realistlikud näitajad, mida saab ajas mõõta ja mis on aluseks programmi mõju hindamisele kohapeal.
- (50) Asjakohane teavitamine programmi raames toetatavate meetmetega pakutavatest võimalustest ja tulemustest ning nende reklaamimine ja levitamine tuleks tagada nii kohalikul, riiklikul kui ka Euroopa tasandil ning selles tuleks arvesse võtta haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkonna peamisi sihtrühmi ning asjakohasel juhul muid erinevaid sihtrühmi, nagu karjäärinõustamis- ja tööhõiveteenused, kultuuriorganisatsioonid, ettevõtted ja sihtasutused. Teavitus-, reklaami- ja levitamistegevus peaks toimuma kõigi programmi rakendusasutuste kaudu ning peaks asjakohasel juhul saama toetust teistelt asjaomastelt sidusrühmadelt. Lisaks peaks komisjon tegema korrapäraselt koostööd paljude erinevate sidusrühmadega, sealhulgas programmis osalevate organisatsioonidega kogu programmi tsükli jooksul, et hõlbustada heade tavade ja projektitulemuste jagamist ning koguda programmi kohta tagasisidet. Riiklikud agentuurid tuleks kutsuda selles protsessis osalema.
- (51) Selleks et tagada laiema üldsuse tõhusam teavitamine ja komisjoni algatusel toimuvate teavitamistegevuste parem koostoime, tuleks käesoleva määruse alusel teavitusmeetmetele eraldatud vahenditest panustada samuti liidu poliitiliste prioriteetide edastamisse institutsioonilistes sõnumites niivõrd, kuivõrd need prioriteetidid on seotud programmi eesmärkidega.
- (52) Käesoleva määruse tõhusa ja tulemusliku rakendamise tagamiseks tuleks programmis maksimaalselt ära kasutada juba olemasolevaid rakendusmehhanisme. Programmi rakendamine tuleks seega usaldada komisjonile ja riiklikele agentuuridele. Kui see on teostatav ning maksimaalse tõhususe saavutamiseks peaksid riiklikud agentuurid olema samad asutused, mis määrati programmi 2014–2020 haldusasutusteks. Eelneval vastavushindamisel tuleks piirduda nõuetega, mis on uued ja programmispetsiifilised, kui see pole põhjendatud teisiti, näiteks kui esineb suuri puudusi või kui asjaomane riiklik agentuur on ebaefektiivne.

⁽²²⁾ Nõukogu 25. novembri 2013. aasta otsus 2013/755/EL ülemeremaade ja -territooriumide assotsieerimise kohta Euroopa Liiduga (Ülemeremaade ja -territooriumide assotsieerimise otsus) (ELT L 344, 19.12.2013, lk 1).

⁽²³⁾ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

- (53) Selleks et tagada usaldusväärne finantsjuhtimine ja õiguskindlus igas liikmesriigis ning programmiga ühinenud kolmandas riigis, peaks iga riiklik asutus määrama sõltumatu auditeerimisasutuse. Kui see on teostatav ning maksimaalse tõhususe saavutamiseks peaks sõltumatu auditeerimisasutus olema sama asutus, mis oli programmi 2014–2020 kohaste meetmete jaoks määratud asutus.
- (54) Liikmesriigid peaksid üritama võtta kõiki asjakohaseid meetmeid, et kõrvaldada õiguslikud ja haldustakistused, mis võiksid raskendada juurdepääsu programmile või takistada selle nõuetekohast toimimist. See hõlmab võimaluste piires viisade ja elamislubade hankimisega seotud probleemide lahendamist, ilma et see piiraks kolmandate riikide kodanike riiki sisenemist ja seal elamist käsitleva liidu õiguse kohaldamist.
- (55) Tulemusaruannete süsteemiga tuleks tagada, et programmi rakendamise ja hindamise seireks kasutatavaid andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt ning et need on piisavalt üksikasjalikud. Need andmed tuleks edastada komisjonile kooskõlas asjakohaste andmekaitseenormidega.
- (56) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisevolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011 ⁽²⁴⁾.
- (57) Selleks et lihtsustada toetusesaajatele esitatavaid nõudeid, tuleks nii palju kui võimalik kasutada lihtsustatud toetusvorme, nt kindlasummalisi makseid, ühikuhindu ja ühtse määra alusel rahastamist. Komisjoni kindlaks määratud lihtsustatud toetused programmist õpirände toetamiseks peaksid võtma arvesse elukallidust ja elamiskulusid vastuvõtvas riigis. Komisjonil ja meetmes osalevate saatvate riikide riiklikel agentuuridel peaks olema võimalik neid toetusi kohandada vastavalt objektiivsetele kriteeriumidele ja eelkõige selleks, et tagada juurdepääs vähemate võimalustega inimestele. Liikmesriikidel tuleks soovitada vabastada need toetused riigisisese õiguse kohaselt kõigist maksudest ja sotsiaalmaksust. Sama maksuvabastust tuleks kohaldada avalik-õiguslikele või erasektori õigussubjektidele, kes sellist rahalist toetust asjaomastele isikutele annavad.
- (58) Finantsmääruse, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 883/2013 ⁽²⁵⁾ ning nõukogu määruste (EÜ, Euratom) nr 2988/95 ⁽²⁶⁾, (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ⁽²⁷⁾ ja (EL) 2017/1939 ⁽²⁸⁾ kohaselt tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, sealhulgas meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumist, sealhulgas kelmuste ja pettuste ärahoidmist, avastamist, kõrvaldamist ja uurimist, kaotatud, alusetult makstud või ebaõigesti kasutatud summade sissenõudmist ning asjakohasel juhul halduskaristuste kehtestamist. Eelkõige on OLAFil vastavalt määrustele (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ja (EL, Euratom) nr 883/2013 õigus korraldada haldusjuurdlust, sealhulgas kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi, et teha kindlaks, kas on esinenud kelmust, pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Euroopa Prokuratuuril on määruse (EL) 2017/1939 kohaselt õigus uurida liidu finantshuve kahjustavaid kuritegusid, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2017/1371 ⁽²⁹⁾, ja esitada süüdistusi. Vastavalt finantsmäärusele peab iga isik või üksus, kes saab liidu vahendeid, tegema liidu finantshuve kaitsel igakülgset koostööd, andma komisjonile, OLAFile, kontrollikojale ja tõhustatud koostöös osalevate liikmesriikide puhul kooskõlas määrusega (EL) 2017/1939 Euroopa Prokuratuurile vajalikud õigused ja nõutava juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annavad samaväärsed õigused.

⁽²⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

⁽²⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusti ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

⁽²⁶⁾ Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuve kaitses kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

⁽²⁷⁾ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

⁽²⁸⁾ Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

⁽²⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

- (59) Oluline on kindlustada, et kõik programmi meetmed, ka need, mis ei ole oma olemuselt riikidevahelised või rahvusvahelised, oleksid vastastikku täiendavad ja kooskõlas liikmesriikide tegevusega ja muu liidu tegevusega, iseäranis hariduse ja koolituse, kultuuri ja meedia, noorte ja solidaarsuse, tööhõive ja sotsiaalse kaasatuse, teadusuuringute ja innovatsiooni, tööstuse ja ettevõtluse, digitaalpoliitika, põllumajanduse ja maaelu arengu, mis on eelkõige suunatud noortele põllumajandusettevõtjatele, keskkonna ja kliima, ühtekuuluvus- ja regionaalpoliitika, rände, julgeoleku ning rahvusvahelise koostöö ja arengu valdkonnas.
- (60) Kuigi programmi 2014–2020 õigusraamistik võimaldas liikmesriikidel ja piirkondadel nimetatud programmi ja muude liidu instrumentide (nt Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid, millega toetatakse samuti haridus-, koolitus- ja noorsootöösüsteemide kvalitatiivset arengut liidus) vahelist koostööd luua juba 2014–2020 programmitöö perioodil, kasutati seda võimalust siiani liiga vähe, piirates sellega projektide süsteemset ja poliitikale avalduvat mõju. Neid erinevaid instrumente haldavate riigiasutuste vahel peaks riigi tasandil toimuma tõhus teabevahetus ning nad peaksid tegema koostööd, et instrumentide mõju oleks võimalikult suur. Programmi raames peaks olema võimalik nende instrumentidega aktiivselt koostööd teha, eelkõige tagamaks, et kui see on asjakohane, kehtestatakse piisavad rahalised toetusmeetmed vähemate võimalustega inimeste toetamiseks.
- (61) Täielikult või osaliselt liidu eelarvest rahastatavate investeeringute tekitatava lisaväärtuse suurendamiseks tuleks püüda saavutada eeskätt programmi ja teiste liidu programmide, sealhulgas eelarve jagatud täitmise raames rakendatavate vahendite vaheline koostöö. Sellise koostöö maksimeerimiseks tuleks tagada olulised soodustavad mehhanismid, sealhulgas meetmete kumulatiivne rahastamine programmi ja mõne muu liidu programmi vahenditest tingimisel, et see ei ületa meetme rahastamiskõlblikke kogukulusid. Selleks tuleks käesolevas määruses sätestada asjakohased normid, eelkõige võimalus deklareerida sama maksumus või kulu proportsionaalselt programmi ja muu liidu programmi raames.
- (62) Selleks et vajaduse korral viia programm vastavusse asjaomastes valdkondades toimunud arenguga ja tagada programmi eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude tõhus hindamine, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta käesoleva määruse I lisa, lisades programmi meetmete kirjeldusi ning muuta käesoleva määruse II lisa programmi tulemusnäitajate osas, ning et täiendada käesolevat määrust seire- ja hindamisraamistiku kehtestamist käsitlevate sätetega. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (63) On asjakohane tagada ka programmi 2014–2020 nõuetekohane lõpetamine, iseäranis mitmeaastaste kokkulepete jätkamine selle haldamisel ning tehnilise ja haldusabi rahastamisel. Alates 1. jaanuarist 2021 tuleks tehnilise ja haldusabiga tagada vajaduse korral programmi 2014–2020 alusel 31. detsembriks 2020 lõpetamata meetmete haldamine.
- (64) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas (edaspidi „harta“) tunnustatud põhimõtteid. Eelkõige püütakse käesoleva määrusega tagada täielik kinnipidamine õigusest soolisele võrdsõiguslikkusele ja mittediskrimineerimisele soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puute, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel ning edendada harta artiklite 21 ja 23 kohaldamist. Kooskõlas harta artikliga 13 tuleks samuti tagada, et programmi rahastust saavates riikides austatakse akadeemilist vabadust.
- (65) Käesoleva määruse suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt ELi toimimise lepingu artikli 322 alusel vastu võetud horisontaalseid finantsreegleid. Need reeglid on sätestatud finantsmääruses ning nendega määratakse eelkõige kindlaks menetlus eelarve kehtestamiseks ja selle täitmiseks toetuste, hangete, auhindade ja eelarve kaudse täitmise kaudu nähakse ette finantsjuhtimises osalejate vastutuse kontroll. Kui liidu toetust antakse kindlasummaliste maksete, ühikuhindade või ühtsete määrade vormis, tuleks rahalise toetuse tase

korrapäraselt läbi vaadata ja kui see on asjakohane kohandada kooskõlas finantsmäärusega, võttes asjakohasel juhul arvesse vastuvõtva riigi elukallidust ja elamiskulusid ning reisikulusid. ELi toimimise lepingu artikli 322 alusel vastu võetud reeglid hõlmavad ka üldist tingimuslikkuse korda liidu eelarve kaitsmiseks.

- (66) Vastavalt finantsmääruse artikli 193 lõikele 2 on võimalik toetust anda juba alustatud meetmele, tingimusel et taotleja suudab tõendada vajadust alustada meedet enne toetuslepingu allkirjastamist. Enne toetustaotluse esitamise kuupäeva tekkinud kulud ei saa liidu vahenditest rahastada, välja arvatud igakülgsest põhjendatud erandjuhtudel. Vastavalt kõnealuse määruse artikli 193 lõikele 4 ei saa kulud, mis on tekkinud enne toetuseavalduse esitamist, liidu vahenditest rahastada ka tegevustoetuste puhul ning toetuslepingule tuleb alla kirjutada nelja kuu jooksul toetusesaaja majandusaasta algusest arvates. Selleks et vältida liidu toetuses häireid, mis võivad kahjustada liidu huve, peaks rahastamisotsuses olema võimalik kindlaks määrata, et piiratud ajavahemiku jooksul mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 alguses ja üksnes igakülgsest põhjendatud juhtudel, et meetmed ja kulud on rahastamiskõlblikud alates 1. jaanuarist 2021, isegi kui kõnealuseid meetmeid rakendati ja kõnealused kulud tekkisid enne toetustaotluse esitamist.
- (67) Kuna käesoleva määruse eesmärke ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda programmi riikidevahelise olemuse, rahastatava õpirände ja koostöömeetmete suure mahu ja laia geograafilise ulatuse ning mõju tõttu õpirände kättesaadavusele ja üldisemalt liidu integratsioonile, samuti programmi suurema rahvusvahelise mõõtmega tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (68) Seepärast tuleks määrus (EL) nr 1288/2013 alates 1. jaanuarist 2021 kehtetuks tunnistada.
- (69) Selleks et tagada asjaomases poliitikavaldkonnas toetuse andmise järjepidevus ja võimaldada rakendamise alustamist mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 algusest, peaks käesolev määrus jõustuma võimalikult kiiresti ja seda tuleks kohaldada tagasiulatuvalt alates 1. jaanuarist 2021,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimise

Käesoleva määrusega luuakse liidu haridus- ja koolitus-, noorte- ning spordivaldkonna programm „Erasmus+“ (edaspidi „programm“) mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 kestuseks.

Selles sätestatakse programmi eesmärgid, eelarve aastateks 2021–2027, liidu rahastamise vormid ja reeglid.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „elukestev õpe“ – igasugune kõigis eluetappides ja kõigis vormides toimuv formaalne, mitteformaalne või informaalne õppimine, mille tulemusel täienevad ja muutuvad ajakohasemaks teadmised, oskused, pädevused ja hoiakud või ühiskonnas osalemine isiklikul, kodanikuks olemise, kultuurilisel, ühiskondlikul või tööhõivega seotud tasandil, sh nõustamis- ja juhendamisteenused; see hõlmab alusharidust ja lapsehoidu, üldharidust, kutseharidust ja -õpet, kõrgharidust, täiskasvanuharidust, noorsootööd ning teisi õpikeskkondi väljaspool formaalset haridus- ja koolitussüsteemi ning tavaliselt edendatakse sellega valdkondadevahelist koostööd ja paindlikke õpivõimalusi;

- 2) „õpiränne“ – füüsiline elama asumine muusse riiki kui elukohariik selleks, et õppida, osaleda koolitusel või mitteformaalses või informaalses õppimises;
- 3) „virtuaalõpe“ – teadmiste, oskuste ja pädevuste omandamine selliseid infotehnoloogia- ja kommunikatsioonivahendeid kasutades, mis võimaldavad pakkuda osalejatele sisukat riikidevahelist või rahvusvahelist õpikogemust;
- 4) „mitteformaalne õppimine“ – väljaspool formaalset haridus- ja koolitussüsteemi toimuv õppimine, mille puhul kasutatakse õpieesmärkide ja õpiaja osas kavandatud tegevusi ning kus on olemas ka teatav õpitugi;
- 5) „informaalne õppimine“ – selline õppimine igapäevaelu tegevuse käigus ja saadud kogemustest, mille eesmärgid, ajakava ega õpitugi ei ole organiseeritud ega struktureeritud; see võib olla õppija seisukohast ettekavatsematu;
- 6) „noored“ – inimesed vanuses 13–30 aastat;
- 7) „rahvasport“ – kehaline tegevus puhkeajal, mida harrastavad igas vanuses inimesed korrapäraselt mitteprofessionaalsel tasemel tervishoiu-, haridus- ja sotsiaalsetel eesmärkidel;
- 8) „üliõpilane“ – isik, kes on registreerunud õpinguteks kõrgkoolis, sh tsükliõppes, bakalaureuse või magistrikraadi omandaja, doktorand või doktoriõppega samaväärsel tasemel õppija või hiljuti kõrgkooli lõpetanu;
- 9) „töötaja“ – isik, kes on kas oma erialase või vabatahtliku tegevuse tõttu seotud hariduse, koolituse või mitteformaalse õppimisega mis tahes tasandil, ning see hõlmab õppejõude, õpetajaid, sealhulgas lasteaiaõpetajaid, koolitajaid, koolijuhte, noorsootöötajaid, sporditöötajaid, alusharidus- ja lastehoiutöötajaid, õpetamisega otseselt mitteseotud töötajaid ja muid spetsialiste, kes korrapäraselt õppimise edendamises osalevad;
- 10) „sporditöötaja“ – spordivõistkonna või individuaalse sportlase juhendamises, treenimises ja seonduvas haldustegevuses kas tasu eest või vabatahtlikult osalev isik;
- 11) „kutsekooli õpilane“ – isik, kes on registreerunud kutseharidus- ja -õppesüsteemis esma- või täiendõppekava omandamiseks mis tahes tasemel alates keskastmest kuni keskharidusjärgse tasemeni või isik, kes on hiljuti vastava õppekava läbinud või selle tulemusel omandanud kvalifikatsiooni;
- 12) „kooliõpilane“ – isik, kes on registreerunud õpinguteks asutuses, kus saab omandada üldharidust alates alusharidusest kuni üldkeskhariduseni, või iga väljaspool haridusasutust õppiv isik, keda pädevad asutused peavad vastavas piirkonnas programmis osalemise seisukohast toetuskõlblikuks;
- 13) „täiskasvanuharidus“ – igas vormis formaalne, mitteformaalne või informaalne täiskasvanutele pakutav õpe, mis ei ole kutseõpe ja milles osaletakse pärast esmase hariduse saamist;
- 14) „kolmas riik“ – riik, mis ei ole liikmesriik;
- 15) „partnerlus“ – asutuste või organisatsioonide rühma kokkulepe viia läbi ühistegevust ja ühisprojekte;
- 16) „Erasmus Mundus ühised magistriõppekavad“ – integreeritud õppeprogramm, mida pakuvad vähemalt kaks kõrgkooli ja mille tulemusena osalevad õppeasutused väljastavad ja allkirjastavad ühiselt kraadi tõendava tunnistuse või mitu kraadi tõendavat tunnistust, mida tunnustatakse ametlikult kõikides osalevate õppeasutuste asukohariikides;
- 17) „rahvusvaheline“ – meede, kuhu on kaasatud vähemalt üks kolmas riik, mis ei ole programmiga assotsieerunud;
- 18) „virtuaalkoostöö“ – mis tahes vormis koostöö, kus kasutatakse infotehnoloogia- ja kommunikatsioonivahendeid, et hõlbustada ja toetada asjakohaseid programmi meetmeid;
- 19) „kõrgkool“ – asutus, mis vastavalt riigisisesele õigusele või tavale annab tunnustatud kraadi või muu tunnustatud kolmanda taseme kvalifikatsiooni, olenemata sellise õppeasutuse nimest, samuti muu võrreldav kolmanda taseme asutus, mille puhul riiklikud asutused leiavad, et see asutus võib oma vastavas piirkonnas programmis osaleda;
- 20) „riikidevaheline“ – osutab meetmele, kuhu on kaasatud vähemalt kaks riiki, kes on kas liikmesriigid või programmiga assotsieerunud kolmandad riigid;

- 21) „noorte osalustegevus“ – väljaspool formaalset haridus- ja koolitussüsteemi toimuv tegevus, mida viivad ellu mitteametlikud noortegrupid või noorteorganisatsioonid ja millele on omane mitteformaalne või informaalne õppimine;
- 22) „noorsootöötaja“ – isik, kes on kas oma erialase või vabatahtliku tegevuse tõttu seotud mitteformaalse õppimisega ning kes toetab noorte isiklikku, sotsiaalhariduslikku ja kutsealast arengut ning nende pädevuste arengut; see hõlmab isikuid, kes kavandavad, juhivad, koordineerivad ja rakendavad tegevusi noortevaldkonnas;
- 23) „Eli noortedialoog“ – dialoog ühelt poolt noorte ja noorteorganisatsioonide ning teiselt poolt poliitikakujundajate ja otsustajate ning asjakohasel juhul ka ekspertide, teadlaste ja kodanikuühiskonna teiste oluliste osalejate vahel. See on foorum pidevate ja ühiste arutelude ja konsultatsioonide pidamiseks prioriteetide ning kõikide valdkondade üle, mis on noorte jaoks asjakohased;
- 24) „õigussubjekt“ – füüsiline isik või juriidiline isik, kes on asutatud ja sellisena tunnustatud riigisisese õiguse, liidu õiguse või rahvusvahelise õiguse alusel, kellel on juriidilise isiku staatus ning kes võib enda nimel tegutsedes kasutada õigusi ja kanda kohustusi, või finantsmääruse artikli 197 lõike 2 punktis c osutatud juriidilise isiku staatuse üksus;
- 25) „vähemate võimalustega inimesed“ – inimesed, kellel on raskusi kasutada tõhusalt ära programmiga pakutavaid võimalusi majanduslikel, sotsiaalsetel, kultuurilistel, geograafilistel või tervislikel põhjustel, oma rändetausta, puude või õpiraskuste tõttu või muudel põhjustel, sealhulgas põhjustel, mis võivad tuua kaasa Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 21 kohast diskrimineerimist;
- 26) „riiklik asutus“ – asutus, kes vastutab või asutused, kes vastutavad riigi tasandil programmi haldamise seire ja järelevalve eest liikmesriigis või programmiga assotsieerunud kolmandas riigis;
- 27) „riiklik agentuur“ – konkreetse liikmesriigi või programmiga assotsieerunud kolmanda riigi üks asutus või mitu asutust, kes vastutab (vastutavad) liikmesriigis või programmiga assotsieerunud riigis programmi rakendamise korraldamise eest riigi tasandil;
- 28) „esmakordselt toetust saanud organisatsioon“ – organisatsioon või asutus, kes ei ole koordinaatori või partnerina saanud varem toetust programmiga või programmiga 2014–2020 toetatava meetme raames.

Artikkel 3

Programmi eesmärgid

1. Programmi üldeesmärk on toetada elukestva õppe kaudu hariduse ja koolituse, noorte ning spordi valdkonnas osalevate inimeste haridus- ja kutsealast ning isiklikku arengut Euroopas ja ka kaugemal ning aidata seega edendada kestlikku majanduskasvu, kvaliteetsete töökohtade loomist ja sotsiaalset sidusust, arendada innovatsiooni ning tugevdada Euroopa identiteeti ja kodanikuaktiivsust. Programm on Euroopa haridusruumi loomise peamine vahend ning sellega toetatakse hariduse ja koolituse valdkonnas tehtava Euroopa strateegilise koostöö rakendamist sellega seotud sektoripõhiste tegevuskavade kaudu, samuti edendatakse sellega Euroopa Liidu noortestrategie (2019–2027) raames tehtavat noortepoliitika alast koostööd ja arendatakse spordi Euroopa mõõdet.
2. Programmi erieesmärgid on edendada:
 - a) üksikisikute ja rühmade õpirännet ning organisatsioonide ning haridus- ja koolituspoliitika tasandil koostööd, kvaliteeti, kaasatust, võrdsust, tiptaset, loovust ja innovatsiooni;
 - b) noorte õpirännet mitteformaalse ja informaalse õppimise valdkonnas ja noorte aktiivset osalemist ning organisatsioonide ja noortepoliitika tasandil koostööd, kvaliteeti, kaasatust, loovust ja innovatsiooni;
 - c) sporditöötajate õpirännet, ning spordiorganisatsioonide ja spordipoliitika tasandil koostööd, kvaliteeti, kaasatust, loovust ja innovatsiooni.
3. Programmi eesmärgid täidetakse järgmise kolme põhimeetme abil, mis on peamiselt kas riikidevahelised või rahvusvahelised:
 - a) õpiränne (1. põhimeede);

- b) organisatsioonide ja asutuste vaheline koostöö (2. põhimeede), ning
- c) toetused poliitika väljatöötamiseks ja koostööks (3. põhimeede).

Programmi eesmärkide täitmiseks kasutatakse ka artiklis 7 sätestatud Jean Monnet' meetmeid.

Programmiga toetatavad meetmed on esitatud II peatükis (haridus ja koolitus), III peatükis (noored) ja IV peatükis (sport). Nende meetmete kirjeldused on esitatud I lisas. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 33 vastu delegeeritud õigusakte kõnealuse lisa muutmiseks, lisades sellesse meetmete kirjelduse, et kohandada arengutega asjaomastes valdkondades.

Artikkel 4

Euroopa lisaväärtus

1. Programmiga toetatakse ainult selliseid meetmeid ja tegevusi, mis annavad potentsiaalset Euroopa lisaväärtust ja aitavad saavutada artiklis 3 sätestatud programmi eesmärgi.
2. Programmi meetmete ja tegevuste abil loodav Euroopa lisaväärtus tagatakse näiteks sellega, et need:
 - a) on riikidevahelised, eelkõige seoses õpirände ja koostööga, mille eesmärk on kestliku süsteemse mõju saavutamine;
 - b) on vastastikku täiendavad ja koostoimes muude programmide ja poliitikavaldkondadega riigi, liidu ja rahvusvahelisel tasandil;
 - c) annavad panuse liidu läbipaistvuse ja tunnustamise töövahendite tõhusasse kasutamisse.

II PEATÜKK

HARIDUS JA KOOLITUS

Artikkel 5

1. põhimeede

Õpiränne

1. Hariduse ja koolituse valdkonnas toetatakse programmi 1. põhimeetme abil järgmisi meetmeid:
 - a) üliõpilaste ja kõrgkoolide töötajate õpiränne;
 - b) kutsekoolide õpilaste ja töötajate õpiränne;
 - c) kooliõpilaste ja koolide töötajate õpiränne;
 - d) täiskasvanuhariduses õppijate ja selle valdkonna töötajate õpiränne;
2. Käesoleva artikli kohasele õpirändele võib lisanduda virtuaalõpe ja sellised meetmed nagu keeletugi, ettevalmistavad külaskäigud, koolitus ja virtuaalkoostöö. Nende inimeste puhul, kes ei saa õpirändes osaleda, võidakse õpiränne asendada virtuaalõppega.

Artikkel 6

2. põhimeede

Organisatsioonide ja asutuste vaheline koostöö

Hariduse ja koolituse valdkonnas toetatakse programmi 2. põhimeetme abil järgmisi meetmeid:

- a) kogemuste vahetamise ja koostöö partnerlused, sh väikepartnerlused programmi laiema ja kaasavama kättesaadavuse edendamiseks;
- b) tipptaset arendavad partnerlused, eelkõige Euroopa ülikoolid, kutsehariduse tipptaseme keskuste platvormid ja Erasmus Munduse ühised magistriõppekavad;
- c) arenduspartnerlused Euroopa innovatsioonisuutlikkuse suurendamiseks;
- d) kasutajasõbralikud veebiplatvormid ja virtuaalkoostöövahendid, sh eTwinningu tugiteenused ja täiskasvanuõppe veebiplatvorm Euroopas ning õpirännet lihtsustavad vahendid, sh Euroopa üliõpilaspilet.

Artikkel 7

3. põhimeede

Toetused poliitika väljatöötamiseks ja koostööks

Hariduse ja koolituse valdkonnas toetatakse programmi 3. põhimeetme abil järgmisi meetmeid:

- a) liidu üldtegevuskavade ja sektoripõhiste tegevuskavade ettevalmistamine ja rakendamine hariduse ja koolituse valdkonnas, sh Eurydice võrgustiku või muude asjaomaste organisatsioonide tegevuse toel ning Bologna protsessi toel;
- b) liidu vahendid ja meetmed, mis edendavad pädevuste, oskuste ja kvalifikatsioonide kvaliteeti, läbipaistvust ja tunnustamist ⁽³⁰⁾;
- c) poliitiline dialoog ja koostöö asjaomaste sidusrühmadega, sh liiduülest võrgustike ning Euroopa organisatsioonide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega hariduse ja koolituse valdkonnas;
- d) meetmed, millega soodustatakse programmi kvaliteetset ja kaasavat rakendamist;
- e) koostöö teiste liidu vahenditega ja liidu muu poliitika toetamine;
- f) Euroopa poliitika väljundite ja prioriteetide, samuti programmi tutvustamine ja levitamine.

Artikkel 8

Jean Monnet' meetmed

Programmiga toetatakse õpetamist, õppimist, uurimistööd ja arutelusid Euroopa integratsiooni, sealhulgas liidu tulevaste probleemide ja võimaluste teemal, kasutades selleks järgmisi meetmeid:

- a) Jean Monnet' meetmed kõrghariduse valdkonnas;
- b) Jean Monnet' meetmed hariduse ja koolituse muudes valdkondades;
- c) toetused järgmistele Euroopa huvides tegutsevatele asutustele: Euroopa Ülikool-Instituut, sh selle riikidevahelise valitsemise kool (Firenze); Euroopa Kolledž (Brugge ja Natolini ülikoolilinnakud); Euroopa Avaliku Halduse Instituut (Maastricht); Euroopa Õigusakadeemia (Trier); Euroopa Eripedagoogika Arendamise Agentuur (Odense) ja Euroopa Rahvusvaheline Koolituskeskus (Nice).

⁽³⁰⁾ Eelkõige oskuste ja kvalifikatsioonide alaste paremate teenuste osutamise ühine raamistik (Europass); Euroopa kvalifikatsiooni-raamistik; Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistik kutsehariduse ja -õppe valdkonnas (EQAVET); Euroopa kutsehariduse ja -õppe ainepunktide süsteem (ECVET); Euroopa ainepunktisüsteem (ECTS); kõrghariduse kvaliteedi tagamise Euroopa register (EQAR); Euroopa Regionide tasandi Euroopa Infokeskuste ja akadeemilise tunnustamise riiklike infokeskuste võrgustik Euroopa Liidus ning Euroguidance võrgustik.

III PEATÜKK

NOORED

Artikkel 9

1. põhimeede

Õpiränne

1. Noortevaldkonnas toetatakse programmi 1. põhimeetme abil järgmisi meetmeid:

- a) noorte õpiränne;
- b) noorte osalustegevused;
- c) „DiscoverEU“;
- d) noorsootöötajate õpiränne.

2. Lõike 1 kohastele meetmetele võib lisanduda virtuaalõpe ja sellised meetmed nagu keeletugi, ettevalmistavad külaskäigud, koolitus ja virtuaalkoostöö. Nende inimeste puhul, kes ei saa õpirändes osaleda, võidakse õpiränne asendada virtuaalõppega.

Artikkel 10

2. põhimeede

Organisatsioonide ja asutuste vaheline koostöö

Noortevaldkonnas toetatakse programmi 2. põhimeetme abil järgmisi meetmeid:

- a) kogemuste vahetamise ja koostöö partnerlused, sh väikepartnerlused programmi laiema ja kaasavama kättesaadavuse edendamiseks;
- b) arenduspartnerlused Euroopa innovatsioonisuutlikkuse suurendamiseks;
- c) kasutajasõbralikud veebiplatvormid ja virtuaalkoostöövahendid.

Artikkel 11

3. põhimeede

Toetused poliitika väljatöötamiseks ja koostööks

Noortevaldkonnas toetatakse programmi 3. põhimeetme abil järgmisi meetmeid:

- a) liidu noortevaldkonna tegevuskava ettevalmistamine ja rakendamine, kasutades selleks asjakohasel juhul Youth Wiki võrgustiku tuge;
- b) pädevuste ja oskuste kvaliteeti, läbipaistvust ja tunnustamist edendavad liidu vahendid ja meetmed, eelkõige noortepassi abil;
- c) poliitiline dialoog ja koostöö asjaomaste sidusrühmadega, sh kogu liitu hõlmavate võrgustike, Euroopa organisatsioonide ja rahvusvaheliste noortevaldkonna organisatsioonidega, ELi noortedialoog ja samuti Euroopa Noortefoorumi toetamine;
- d) meetmed, millela soodustatakse programmi kvaliteetset ja kaasavat rakendamist, sh Eurodeski võrgustiku toetamine;
- e) koostöö teiste liidu vahenditega ja liidu muu poliitika toetamine;
- f) Euroopa poliitika väljundite ja prioriteetide, samuti programmi tutvustamine ja levitamine.

IV PEATÜKK

SPORT

Artikkel 12

1. põhimeede

Õpiränne

1. Spordi valdkonnas toetatakse programmi 1. põhimeetme abil sporditöötajate õpirännet.
2. Käesoleva artikli kohasele õpirändele võib lisanduda virtuaalõpe ja sellised meetmed nagu keeletugi, ettevalmistavad külaskäigud, koolitus ja virtuaalkoostöö. Nende inimeste puhul, kes ei saa õpirändes osaleda, võidakse õpiränne asendada virtuaalõppega.

Artikkel 13

2. põhimeede

Organisatsioonide ja asutuste vaheline koostöö

Spordi valdkonnas toetatakse programmi 2. põhimeetme abil järgmisi tegevusi:

- a) kogemuste vahetamise ja koostöö partnerlused, sh väikepartnerlused programmi laiema ja kaasavama kättesaadavuse edendamiseks;
- b) mittetulunduslikud spordiüritused, mille eesmärk on arendada edasi spordi Euroopa mõõdet ja edendada rahvaspordi seisukohast olulisi teemasid.

Artikkel 14

3. põhimeede

Toetused poliitika väljatöötamiseks ja koostööks

Spordi valdkonnas toetatakse programmi 3. põhimeetme abil järgmisi tegevusi:

- a) liidu spordi ja kehalise aktiivsuse valdkonna tegevuskava ettevalmistamine ja rakendamine;
- b) poliitiline dialoog ja koostöö asjaomaste sidusrühmadega, sh Euroopa organisatsioonide ja rahvusvaheliste spordivaldkonna organisatsioonidega;
- c) meetmed, millega soodustatakse programmi kvaliteetset ja kaasavat rakendamist;
- d) koostöö teiste liidu vahenditega ja liidu muu poliitika toetamine;
- e) Euroopa poliitika väljundite ja prioriteetide ning programmi tutvustamine ja levitamine.

V PEATÜKK

KAASAMINE

Artikkel 15

Kaasamisstrateegia

Komisjon töötab 29. novembriks 2021 välja kaasamismeetmete raamistikku, et suurendada vähemate võimalustega inimeste programmis osalemise määra, ning samuti selliste meetmete rakendamissuunised. Neid suuniseid ajakohastatakse vastavalt vajadusele programmi kestel. Tuginedes nimetatud kaasamismeetmete raamistikule ja pöörates erilist tähelepanu konkreetsetele probleemidele, mis on seotud programmile juurdepääsuga riiklikus kontekstis, töötatakse välja kaasamise alased tegevuskavad, mis moodustavad riiklike agentuuride tööprogrammide lahutamatu osa. Komisjon jälgib nende tegevuskavade rakendamist korrapäraselt.

*Artikkel 16***Kaasamisega seotud rahalise toetuse meetmed**

1. Komisjon tagab, et asjakohastel juhtudel võetakse kasutusele rahalise toetuse meetmed, sh eelrahastamine, et toetada vähemate võimalustega inimesi, eelkõige neid, kelle osalemist takistavad rahalised põhjused. Toetuse suuruse kindlaksmääramisel lähtutakse objektiivsetest kriteeriumidest.
2. Et parandada vähemate võimalustega inimeste osalemisvõimalusi ja tagada programmi sujuv rakendamine, kohandab komisjon vajaduse korral või lubab riiklikel agentuuridel kohandada toetusi, millega toetatakse programmi kohast õpirännet.
3. Kaasamise hõlbustamiseks või toetamiseks võetud meetme kulud ei õigusta programmi taotluse tagasilükkamist.

VI PEATÜKK

FINANTSSÄTTED*Artikkel 17***Eelarve**

1. Programmi rakendamise rahastamispakett ajavahemikul 2021–2027 on jooksevhindades 24 574 000 000 eurot.
2. Määruse (EL, Euratom) nr 2020/2093 artiklis 5 sätestatud programispetsiifilise kohandamise tulemusel suurendatakse käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud summat veel 1 700 000 000 euro võrra (2018. aasta püsivhindades), nagu on täpsustatud kõnealuse määruse II lisas.
3. Lõikes 1 esitatud summa esialgne jaotus on järgmine:
 - a) 20 396 420 000 eurot, mis on 83 % käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud summast, haridus- ja koolitusvaldkonna meetmetele nagu on osutatud artiklites 5–8, sellest:
 - i) vähemalt 7 057 161 320 eurot, mis on 34,6 % käesoleva lõike punktis a sätestatud summast, artikli 5 lõike 1 punktis a osutatud meetmetele ja artikli 6 punktis a osutatud kõrgharidusmeetmetele;
 - ii) vähemalt 4 385 230 300 eurot, mis on 21,5 % käesoleva lõike punktis a sätestatud summast, artikli 5 lõike 1 punktis b osutatud meetmetele ja artikli 6 punktis a osutatud kutseharidus- ja -õppemeetmetele;
 - iii) vähemalt 3 100 255 840 eurot, mis on 15,2 % käesoleva lõike punktis a sätestatud summast, artikli 5 lõike 1 punktis c osutatud meetmetele ja artikli 6 punktis a osutatud üldharidusmeetmetele;
 - iv) vähemalt 1 182 992 360 eurot, mis on 5,8 % käesoleva lõike punktis a sätestatud summast, artikli 5 lõike 1 punktis d osutatud meetmetele ja artikli 6 punktis a osutatud täiskasvanuharidusmeetmetele;
 - v) vähemalt 367 135 560 eurot, mis on 1,8 % käesoleva lõike punktis a sätestatud summast, artiklis 8 osutatud Jean Monnet' meetmetele;
 - vi) vähemalt 3 467 391 400 eurot, mis on 17 % käesoleva lõike punktis a sätestatud summast meetmetele, mille eelarvet täidetakse peamiselt otseselt ning horisontaalsetele tegevustele nagu on osutatud artikli 5 lõikes 2, artikli 6 punktides b, c ja d ning artiklis 7;
 - vii) 836 253 220 eurot, mis on 4,1 % käesoleva lõike punktis a sätestatud summast paindlikkusemäära jaoks, mida võib kasutada, et toetada II peatükis osutatud mis tahes meetmeid.
 - b) 2 531 122 000 eurot, mis on 10,3 % käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud summast, artiklites 9, 10 ja 11 osutatud noortevaldkonna meetmetele;

- c) 466 906 000 eurot, mis on 1,9 % käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud summast, artiklites 12, 13 ja 14 osutatud spordivaldkonna meetmetele;
- d) vähemalt 810 942 000 eurot, mis on 3,3 % käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud summast, riiklike agentuuride tegevuskulude katteks; ning
- e) 368 610 000 eurot, mis on 1,5 % käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud summast, programmi rakendamist toetavatele meetmetele.

4. Lõikes 2 sätestatud täiendavat eraldist rakendatakse proportsionaalselt vastavalt lõikes 3 sätestatud esialgsele jaotusele.

5. Lisaks käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 sätestatud summadele ning selleks, et edendada programmi rahvusvahelist mõõdet, antakse täiendavat rahalist toetust Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega, millega luuakse naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Globaalne Euroopa“, muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsust nr 466/2014/EL ja tunnistatakse see kehtetuks ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/1601 ja nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 480/2009, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega, millega luuakse ühinemiseelse abi instrument (IPA III), loodavast ühinemiseelse abi instumendi (IPA III) vahenditest, et toetada meetmeid, mida rakendatakse ja hallatakse vastavalt käesolevale määrusele. Kõnealust toetust rahastatakse kooskõlas määrustega, millega need rahastamisvahendid on loodud.

6. Kui eelarvet täidavad riiklikud agentuurid, eraldatakse rahalised vahendid asjaomase riigi rahvaarvu ja elukalliduse, liikmesriikide pealinnade vahelise kauguse ja tulemuslikkuse alusel. Komisjon täpsustab need kriteeriumid ja nende arvutuste aluseks olnud valemid täiendavalt käesoleva määruse artiklis 22 osutatud tööprogrammis. Kõnealuste valemitega välditakse võimaluse korral liikmesriikidele eraldatud aastaeelarvete olulist vähendamist ühelt aastalt teisele ning minimeeritakse eraldatud rahaliste vahendite taseme liigset tasakaalustamatust. Tulemuspõhist vahendite eraldamist rakendatakse tõhusa ja tulemusliku vahendite kasutamise edendamiseks. Tulemuslikkuse mõõtmise kriteeriumide aluseks on kõige värskemad olemasolevad andmed.

7. Lõikes 1 sätestatud summat võib kasutada ka programmi rakendamise tehnilise ja haldusabi, näiteks ettevalmistus-, seire-, kontrolli-, auditi- ja hindamismeetmete, sh institutsioonisestest infotehnoloogiasüsteemide kulude katteks.

8. Eelarve jagatud täitmise raames liikmesriikidele eraldatud vahendid võib asjaomase liikmesriigi taotluse korral üle kanda programmile vastavalt tingimustele, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ning Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (edaspidi „ühissätete määrus 2021–2027“) artiklis 26. Komisjon haldab neid vahendeid otseselt finantsmääruse artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti a või kaudselt kõnealuse lõigu punkti c alusel. Kõnealuseid vahendeid kasutatakse asjaomase liikmesriigi huvides.

Artikkel 18

Liidu rahastamise vormid ja rakendamise meetodid

1. Programmi rakendatakse järjepidevalt finantsmääruses sätestatud eelarve otsese täitmise korras finantsmääruse artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti a kohaselt või eelarve kaudse täitmise korras koostöös kõnealuse määruse artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punktis c osutatud asutustega.
2. Programmiga võidakse vahendeid eraldada igas finantsmääruses sätestatud vormis, kuid eelkõige toetuste kujul, auhindadena ja hankemenetluse teel.
3. Riski, mis on seotud toetusesaajale määratud vahendite tagasinõudmisega, võib katta vastastikuse kindlustus-mehhanismi osamaksetega ning neid osamakseid käsitletakse piisava tagatisena finantsmääruse tähenduses. Kohaldatakse määruse (EL) 2021/695 artikli 37 lõiget 7.

VII PEATÜKK

PROGRAMMIS OSALEMINE

Artikkel 19

Programmiga assotsieerunud kolmandad riigid

1. Programmis võivad osaleda järgmised kolmandad riigid:
 - a) Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni liikmed, kes on ühtlasi Euroopa Majanduspiirkonna liikmed, vastavalt Euroopa Majanduspiirkonna lepingus sätestatud tingimustele;
 - b) ühinevad riigid, kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid vastavalt nende riikide liidu programmides osalemise üldpõhimõtetele ja üldtingimustele, mis on sätestatud vastavates raamlepingutes ja assotsiatsiooninõukogu otsustes või muudes samalaadsetes kokkulepetes, ning vastavalt eritingimustele, mis on sätestatud liidu ja nende riikide vahelistes lepingutes;
 - c) Euroopa naabruspoliitika alla kuuluvad riigid vastavalt nende riikide liidu programmides osalemise üldpõhimõtetele ja üldtingimustele, mis on sätestatud vastavates raamlepingutes ja assotsiatsiooninõukogu otsustes või muudes samalaadsetes kokkulepetes, ning vastavalt eritingimustele, mis on sätestatud liidu ja nende riikide vahelistes lepingutes;
 - d) muud kolmandad riigid vastavalt tingimustele, mis on sätestatud erilepingus, millega reguleeritakse asjaomase kolmanda riigi osalemist liidu programmides, tingimusel et selle lepinguga:
 - i) tagatakse õiglane tasakaal liidu programmides osaleva kolmanda riigi osamaksete ja saadava kasu vahel;
 - ii) nähakse ette programmides osalemise tingimused, sealhulgas eri programmide osamaksete kalkulatsioon ja nende halduskulud;
 - iii) ei ole kolmandale riigile antud otsustusõigust liidu programmi üle;
 - iv) on kindlustatud liidu õigus tagada usaldusväärne finantsjuhtimine ja kaitsta oma finantshuve.

Esimese lõigu punkti d alapunktis ii osutatud osamakseid käsitatakse vastavalt finantsmääruse artikli 21 lõikele 5 sihtotstarbelise tuluna.

2. Lõikes 1 loetletud riigid võivad programmis osaleda tervikuna üksnes tingimusel, et nad täidavad kõiki käesoleva määrusega liikmesriikidele pandud kohustusi.

Artikkel 20

Kolmandad riigid, mis ei ole programmiga assotsieerunud

Kohaselt põhjendatud juhtudel liidu huvides võivad artiklites 5–7, artikli 8 punktides a ja b ning artiklites 9–14 osutatud programmi meetmed olla osalemiseks avatud ka õigussubjektidele kolmandatest riikidest, mis ei ole programmiga assotsieerunud.

Artikkel 21

Eelarve otsese ja kaudse täitmise suhtes kohaldatavad normid

1. Programmis võivad osaleda hariduse, koolituse, noorte ja spordiga tegelevad avalik-õiguslikud ja eraõiguslikud õigussubjektid.
2. Nii eelarve otsesest kui ka kaudset täitmist nõudvate valikumenetluste puhul võivad finantsmääruse artikli 150 lõike 3 kolmandas lõigus osutatud hindamiskomisjoni liikmeteks olla välisekspertid.

3. Kui haridus-, kooolitus-, noorte ja spordivaldkonna avalik-õiguslikud asutused, institutsioonid ja organisatsioonid on viimase kahe aasta jooksul saanud üle 50 % oma tuludest avaliku sektori allikatest, loetakse neil olevat programmi tegevuste korraldamiseks vajalik finants-, kutse- ja haldussuutlikkus. Nad ei pea kõnealuse suutlikkuse tõendamiseks lisadokumente esitama.

4. Komisjon võib kombineeritud rahastamise alusel alata projektide rahastamiseks ühiseid projektikonkursse kolmandate riikidega, mis ei ole programmiga assotsieerunud, või nende organisatsioonide ja asutustega. Projekte võib hinnata ja valida ühiste hindamis- ja valikumenetluste alusel, milles asjaomased rahastamisorganisatsioonid või -asutused kooskõlas finantsmääruses sätestatud põhimõtetega kokku lepivad.

VIII PEATÜKK

PROGRAMMITÖÖ, SEIRE JA HINDAMINE

Artikkel 22

Tööprogramm

Programmi rakendatakse finantsmääruse artiklis 110 osutatud tööprogrammide kaudu. Iga-aastases tööprogrammis tuleb näidata igale meetmele eraldatav esialgne summa ning riiklike agentuuride kaudu hallatavate meetmete korral vahendite jagunemist liikmesriikide ja programmiga assotsieerunud kolmandate riikide vahel. Komisjon võtab tööprogrammi vastu rakendusaktidega. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 34 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 23

Seire ja aruandlus

1. Näitajad, mille abil antakse aru artiklis 3 sätestatud programmi üld- ja erieesmärkide saavutamisel tehtud edusammudest, on esitatud II lisas.
2. Programmi eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude tõhusa hindamise tagamiseks on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 33 vastu delegeeritud õigusakte II lisa muutmiseks, et vaadata läbi või täiendada näitajaid, kui seda peetakse vajalikuks, ning täiendada käesolevat määrust seire- ja hindamisraamistiku kehtestamist käsitlevate sätetega.
3. Tulemusaruannete süsteemiga tagatakse, et programmi rakendamiseks ja selle tulemuste seireks vajalikke andmeid kogutaks tõhusalt, tulemuslikult ja õigel ajal ning piisavalt üksikasjalikult.

Selleks kehtestatakse liidu vahendite saajatele ja asjakohasel juhul liikmesriikidele proportsionaalsed aruandlusnõuded.

Artikkel 24

Hindamine

1. Hindamised tuleb teha õigeaegselt, et tulemusi saaks kasutada otsustamisprotsessis.
2. Kui programmi rakendamise kohta on piisavalt teavet, ent mitte hiljem kui 31. detsembril 2024 viib komisjon läbi programmi vahehindamise. Vahehindamisega koos tuleb esitada programmi 2014–2020 lõpphindamise aruanne, millest lähtutakse vahehindamise koostamisel. Programmi vahehindamisel hinnatakse programmi üldist tõhusust ja tulemuslikkust, sealhulgas uute algatuste puhul ning samuti kaasamis- ja lihtsustamismeetmete rakendamist.

3. Ilma et see piiraks X peatükis sätestatud nõuete kehtivust ja artiklis 27 sätestatud riiklike agentuuride kohustusi, esitavad liikmesriigid komisjonile 31. maiks 2024 aruande programmi rakendamise ja mõju kohta oma territooriumil.
4. Kui see on kohane, esitab komisjon vahehindamise alusel seadusandliku ettepaneku käesoleva määruse muutmiseks.
5. Programmi rakendamisperioodi lõpus, ent mitte hiljem kui 31. detsembril 2031 viib komisjon läbi programmi tulemuste ja mõju lõpphindamise.
6. Komisjon edastab kõik käesoleva artikli alusel tehtud hindamised, sealhulgas vahehindamise koos oma tähelepanekutega Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.

IX PEATÜKK

TEAVE, KOMMUNIKATSIOON JA TULEMUSTE LEVITAMINE

Artikkel 25

Teave, kommunikatsioon ja tulemuste levitamine

1. Riiklikud agentuurid peavad koostöös komisjoniga koostama järjekindla strateegia sihtrühmade tõhusaks teavitamiseks ning selleks, et programmi raames hallatavate meetmetega toetatavate tegevuste tulemusi tõhusalt levitada ja kasutada. Riiklikud agentuurid abistavad komisjoni tema üldise ülesande täitmisel, milleks on programmi, sealhulgas riigi ja liidu tasandil hallatavaid meetmeid ja tegevusi ja programmi tulemusi käsitleva teabe levitamine. Riiklikud agentuurid teavitavad asjaomaseid sihtrühmi asjaomases riigis võetud meetmetest ja korraldatud tegevustest.
2. Liidu rahaliste vahendite saajad teadvustavad nende vahendite päritolu ja tagavad liidu rahastamise nähtavuse, eelkõige tutvustades meetmeid ja nende tulemusi, andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele liidu rahastamise kohta sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset sihipärast teavet.
3. Programmiga hõlmatud valdkondades tegutsevad õigussubjektid kasutavad kommunikatsiooniks ja programmiga seotud teabe levitamiseks nimetust „Erasmus+“.
4. Komisjon viib ellu programmi, programmi kohaselt võetud meetmete ja saavutatud tulemustega seotud teabe- ja kommunikatsioonimeetmeid. Komisjon tagab, et projekti tulemused tehakse asjakohasel juhul üldsusele kättesaadavaks ja neid levitatakse laialdaselt, et edendada parimate tavade vahetamist sidusrühmade ja programmist toetuse saaja vahel.
5. Programmile eraldatud rahalised vahendid peavad ühtlasi aitama kaasa liidu poliitiliste prioriteetide tutvustamisele, niivõrd kui need on seotud artiklis 3 sätestatud eesmärkidega.

X PEATÜKK

HALDUS- JA AUDITISÜSTEEM

Artikkel 26

Riiklik asutus

1. Hiljemalt 29. juuniks 2021 nimetavad liikmesriigid komisjonile oma alalise esindaja kaudu esitatavas ametlikus teatistes isiku või isikud, kes on õiguslikult volitatud tegutsema käesoleva määruse kohaldamisel liikmesriigi nimel riikliku asutuseks. Riikliku asutuse asendamisel programmi kestuse ajal teavitab asjaomane liikmesriik sellest sama menetluse kohaselt viivitamata komisjoni.

2. Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud ja asjakohased meetmed, et kõrvaldada programmi nõuetekohase toimimise õiguslikud ja haldustakistused, sealhulgas võimaluse korral meetmed viisade ja elamislubade saamist raskendavate probleemide lahendamiseks.

3. Hiljemalt 29. augustiks 2021 nimetab riiklik asutus programmi kestuse ajaks riikliku agentuuri. Riiklik asutus ei määra ministeeriumi riiklikuks agentuuriks. Riiklik asutus võib määrata rohkem kui ühe riikliku agentuuri. Mitme riikliku agentuuri olemasolu korral loovad liikmesriigid asjakohase mehhanismi, et programmi rakendamise haldamist riigi tasandil koordineerida, ning eelkõige selleks, et tagada programmi ühtne ja kulutõhus rakendamine ja sellekohane tulemuslik suhtlus komisjoniga, samuti selleks, et hõlbustada vahendite võimalikku riiklike agentuuride vahelist ülekandmist, eesmärgiga võimaldada paindlikkust ja liikmesriikidele eraldatud rahaliste vahendite paremat kasutamist. Iga liikmesriik määratleb ise, kuidas ta korraldab riikliku asutuse ja riikliku agentuuri suhteid, sealhulgas selliste ülesannete täitmist nagu riikliku agentuuri tööprogrammi koostamine. Riiklik asutus esitab komisjonile asjakohase eelneva vastavushindamise selle kohta, et riiklik agentuur vastab finantsmääruse artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti c alapunktide v või vi ning artikli 154 lõigete 1 kuni 5 sätetele ning samuti liidus kehtivatele nõuetele riiklikele agentuuride suhtes kohaldatavate sisekontrollistandarditele ja programmi toetusvahendite haldamise reeglitele.

4. Riiklik asutus nimetab sõltumatu auditeerimisasutuse, millele on osutatud artiklis 29.

5. Riiklik asutus lähtub eelneval vastavushindamisel enda korraldatud kontrollidest ja audititest või artiklis 29 osutatud sõltumatu auditeerimisasutuse korraldatud kontrollidest ja audititest. Kui programmile määratud riiklik agentuur on sama, mis programmile 2014–2020 määratud riiklik agentuur, võivad eelneva vastavushindamise kontrollid ja auditid piirduda uute ja programmispetsiifiliste nõuetega, kui see pole põhjendatud teisiti.

6. Juhul, kui komisjon lükkab eelneva vastavushindamise tulemustele tuginedes programmile nimetatud riikliku agentuuri tagasi või kui riiklik agentuur ei vasta komisjoni kehtestatud miinimumnõuetele, peab riiklik asutus tagama, et riikliku agentuuri suhtes võetakse vajalikud parandusmeetmed, et see vastaks komisjoni kehtestatud miinimumnõuetele, või määrama riiklikuks agentuuriks mõne teise asutuse.

7. Riiklik asutus seirab ja kontrollib programmi haldamist riigi tasandil. Riiklik asutus teavitab komisjoni ja konsulteerib komisjoniga õigeaegselt enne selliste otsuste tegemist, mis võivad märkimisväärselt mõjutada programmi haldamist, eelkõige seoses riikliku agentuuriga.

8. Riiklik asutus kaasrahastab oma riikliku agentuuri tegevust piisavalt, et tagada programmi haldamine kooskõlas liidus kohaldatavate normidega.

9. Lähtudes riikliku agentuuri iga-aastasest liidu vahendite haldaja kinnitusest, sõltumatu audiitori arvamusest selle kohta ja komisjoni analüüsist riikliku agentuuri vastavuse ja tulemuslikkuse kohta, esitab riiklik asutus igal aastal komisjonile teabe programmiga seotud seire- ja järelevalvetoimingute kohta.

10. Riiklik asutus vastutab nende liidu vahendite nõuetekohase haldamise eest, mille komisjon on programmi raames riiklikule asutusele üle kandnud.

11. Juhul, kui riiklik agentuur on süüdi normide eiramises, hooletuses või pettuses või kui riikliku agentuuri töös esineb suuri puudusi või see on ebaefektiivne ning komisjonil on sellest tulenevalt põhjust riiklikule agentuurile nõudeid esitada, vastutab riiklik asutus komisjoni ees tagasisaamata vahendite hüvitamise eest.

12. Lõikes 11 kirjeldatud asjaolude korral võib riiklik asutus riikliku agentuuri volitused omal algatusel või komisjoni taotlusel kehtetuks tunnistada. Kui riiklik asutus soovib riikliku agentuuri volitusi mõnel muul põhjendatud alusel kehtetuks tunnistada, teatab ta komisjonile kehtetuks tunnistamisest vähemalt kuus kuud enne riikliku agentuuri volituste lõppemise kavandatud kuupäeva. Sel juhul lepivad riiklik asutus ja komisjon ametlikult kokku konkreetsetes ajalistes üleminekumeetmetes.

13. Kui riikliku agentuuri volitused tunnistatakse vastavalt lõikes 12 osutatule kehtetuks, viib riiklik asutus selles riiklikus agentuuris läbi vajaliku kontrolli eraldatud liidu rahaliste vahendite üle ning tagab rahaliste vahendite ning programmi haldamiseks vajalike dokumentide ja haldusvahendite takistamatu üleandmise uuele riiklikule agentuurile. Riiklik asutus annab riiklikule agentuurile, kelle volitused on kehtetuks tunnistatud, vajaliku rahalise toetuse, et see saaks jätkata lepinguliste kohustuste täitmist programmi toetusesaajate ja komisjoni ees, kuni need kohustused lähevad üle uuele riiklikule agentuurile.

14. Komisjoni taotlusel määrab riiklik asutus asutused või organisatsioonid (või selliste asutuste ja organisatsioonide liigi), keda võib pidada liikmesriigi territooriumil programmi konkreetsetes meetmetes osalemise seisukohast toetuskõlblikuks.

Artikkel 27

Riiklik agentuur

1. Riiklik agentuur:

- a) on juriidiline isik või osa õigussubjektist, mis on juriidiline isik, ning tema suhtes kehtib asjaomase liikmesriigi õigus;
- b) omab oma ülesannete täitmiseks piisavat haldussuutlikkust, tal on töötajad ja taristu, mis tagavad programmi tõhusa ja tulemusliku haldamise ning liidu vahendite usaldusväärse finantsjuhtimise;
- c) omab operatiiv- ja õiguslikke vahendeid liidu tasandil kehtestatud haldus-, lepinguliste ja finantsjuhtimise normide kohaldamiseks;
- d) pakub piisavaid finantstagatise, mille annab eelistatavalt riigi asutus ja mis vastavad sellele liidu rahaliste vahendite tasemele, mille haldamise ülesanne talle antakse.

2. Riiklik agentuur vastutab kooskõlas finantsmääruse artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punktiga c projektitsükli kõigis etappides käesoleva määruse artiklis 22 osutatud tööprogrammis esitatud meetmete haldamise eest.

3. Riiklikul agentuuril peavad olema kõigi programmi valdkondade hõlmamiseks nõutavad eriteadmised. Kui liikmesriigil või programmiga assotsieerunud kolmandal riigil on rohkem kui üks riiklik agentuur, peavad neil kollektiivselt olema kõigi programmi valdkondade hõlmamiseks nõutavad eriteadmised.

4. Riiklik agentuur väljastab finantsmääruse artikli 2 lõike 5 tähenduses toetusesaajatele projektitoetusi toetuslepingu alusel, mille komisjon määrab kindlaks asjaomase programmimeetme puhul.

5. Riiklik agentuur esitab kooskõlas finantsmääruse artikliga 155 oma riiklikule asutusele ja komisjonile igal aastal aruande. Riiklik agentuur vastutab komisjoni nende tähelepanekute rakendamise eest, mille komisjon esitab pärast riikliku agentuuri iga-aastase liidu vahendite haldaja kinnituse ja selle kohta esitatud sõltumatu audiitori arvamuse analüüsi.

6. Riiklik agentuur ei delegeeri talle programmi raames usaldatud ülesandeid ega eelarve täitmist kolmandale isikule ilma riikliku asutuse ja komisjoni eelneva kirjaliku loata. Riiklik agentuur jääb ainuvastutavaks kolmandale isikule delegeeritud ülesannete eest.

7. Riiklik agentuur, kelle volitused on kehtetuks tunnistatud, jääb juriidiliselt vastutavaks oma lepinguliste kohustuste täitmise eest programmi toetuse saajate ja komisjoni ees, kuni kohustuste üleminekuni uuele riiklikule agentuurile.

8. Riiklik agentuur vastutab programmi alguses programmiga 2014–2020 seotud kehtivate rahastamislepingute haldamise ja lõpetamise eest.

*Artikkel 28***Euroopa Komisjon**

1. Komisjon vaatab artikli 26 lõikes 3 osutatud riiklike agentuuride suhtes kehtestatud vastavusnõuete põhjal läbi riiklikud haldus- ja kontrollisüsteemid, ta võtab eelkõige aluseks riikliku asutuse eelneva vastavushindamise, riikliku agentuuri iga-aastase liidu vahendite haldaja kinnituse ja selle kohta esitatud sõltumatu auditeerimisasutuse arvamuse ning arvestab igakülgselt teavet, mida riiklik asutus igal aastal programmi seire ja järelevalvetoimingute kohta esitab.
2. Kahe kuu jooksul pärast riiklikult asutuselt artikli 26 lõikes 3 osutatud eelneva vastavushindamise saamist peab komisjon riikliku agentuuri määramise heaks kiitma, tingimuslikult heaks kiitma või tagasi lükkama. Komisjon ei sõlmi riikliku agentuuriga lepingulisi suhteid enne, kui ta on eelneva vastavushindamise heaks kiitnud. Tingimusliku heakskiitmise korral võib komisjon oma lepingulistest suhetes riikliku agentuuriga kohaldada proportsionaalseid ettevaatusabinõusid.
3. Igal aastal teeb komisjon riiklikule agentuurile kättesaadavaks järgmised programmi vahendid:
 - a) projektitoetuste vahendid asjaomases liikmesriigis programmi nende meetmete jaoks, mille haldamine on usaldatud riiklikule agentuurile;
 - b) rahalised vahendid, millega toetatakse riikliku agentuuri tegevust programmi haldamisel ning mis määratakse kindlaks riiklikule agentuurile projektitoetusteks eraldatud liidu vahendite mahu alusel;
 - c) kui see on kohane, lisavahendid artikli 7 punktis d, artikli 11 punktis d ja artikli 14 punktis c sätestatud meetmete jaoks.
4. Komisjon kehtestab nõuded riikliku agentuuri tööprogrammi kohta. Komisjon ei tee programmi vahendeid riiklikule agentuurile kättesaadavaks enne, kui komisjon on asjaomase riikliku agentuuri tööprogrammi ametlikult heaks kiitnud.
5. Pärast iga-aastase liidu vahendite haldaja kinnituse ja selle kohta esitatud sõltumatu auditeerimisasutuse arvamuse hindamist esitab komisjon riiklikule agentuurile ja riiklikule asutusele oma sellekohase arvamuse ja tähelepanekud.
6. Kui komisjon ei saa iga-aastase liidu vahendite haldaja kinnitust või sõltumatu auditeerimisasutuse asjakohast arvamust heaks kiita või kui komisjoni tähelepanekute rakendamine riiklikus agentuuris ei ole rahuldav, võib komisjon rakendada ettevaatus- ja parandusmeetmeid, mis on vajalikud, et kaitsta liidu finantshuve kooskõlas finantsmääruse artikliga 131.
7. Komisjon tagab koostöös riiklike agentuuridega, et programmi rakendamiseks kehtestatud menetlused on järjepidevad ja lihtsad ning et teave on kvaliteetne. Sellega seoses korraldatakse korrapäraseid kohtumisi riiklike agentuuride võrgustikuga, et tagada programmi ühtne rakendamine kõigis liikmesriikides ja programmiga assotsieerunud kolmandates riikides.
8. Komisjon tagab, et artiklis 3 sätestatud infotehnoloogiasüsteemid, mida vajatakse programmi eesmärkide rakendamiseks eelkõige eelarve kaudse täitmise teel, töötatakse välja asjakohaselt ja õigeaegselt ning nii, et need oleksid lihtsalt kättesaadavad ja kasutajasõbralikud. Programmiga toetatakse selliste infotehnoloogiasüsteemide arendamist, käitamist ja hooldust.

*Artikkel 29***Sõltumatu auditeerimisasutus**

1. Sõltumatu auditeerimisasutus esitab auditiarvamuse finantsmääruse artikli 155 lõikes 1 osutatud iga-aastase liidu vahendite haldaja kinnituse kohta. See arvamus on aluseks finantsmääruse artikli 127 kohasele üldisele kindlusele.
2. Sõltumatu auditeerimisasutus:
 - a) omab vajalikku kutsepädevust avaliku sektori auditite korraldamiseks;

- b) tagab, et auditeerimisel arvestatakse rahvusvaheliselt aktsepteeritud auditistandardeid;
 - c) ei oma huvide konflikti seoses õigussubjektiga, mille osa riiklik agentuur on. Täpsemalt ei tohi sõltumatu auditeerimisasutus oma toimingutes sõltuda õigussubjektist, mille osa riiklik agentuur on.
3. Sõltumatu auditeerimisasutus annab komisjonile ja selle esindajatele ning kontrollikojale täieliku juurdepääsu kõigile dokumentidele ja aruannetele, millega tõendatakse riikliku agentuuri iga-aastase liidu vahendite haldaja kinnituse kohta esitatud auditiarvamust.

Artikkel 30

Kontrollisüsteemi põhimõtted

1. Komisjon võtab vajalikke meetmeid, tagamaks, et käesoleva määruse alusel rahastatavate meetmete rakendamisel kaitstakse liidu finantshuve kelmuse, pettuse, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu ennetavate meetmetega, tõhusa kontrolliga ja alusetult väljamakstud summade sissenõudmisega rikkumiste avastamise korral ning kui see on asjakohane, proportsionaalsete ja hoiatavate haldus- ja rahaliste karistustega.
2. Komisjon vastutab programmi meetmete ja riiklike agentuuride hallatava tegevuse järelevalve eest. Ta kehtestab miinimumnõuded riikliku agentuuri ja sõltumatu auditeerimisasutuse kontrollide kohta.
3. Riiklik agentuur vastutab programmiga kehtestatud artiklis 22 osutatud tööprogrammide jaoks toetuse saajate esmase kontrolli eest. Kontrollid peavad tagama piisava kindlustunde toetuste sihipärase kasutamise osas kooskõlas kohaldatavate liidu normidega.
4. Riiklikele agentuuridele ülekantavate programmivahendite puhul tagab komisjon oma kontrolli nõuetekohase kooskõlastamise riiklike asutuste ja riiklike agentuuridega, lähtudes ühekordse audiitorkontrolli põhimõttest ja järgides riskipõhist analüüsi. Käesolevat lõiget ei kohaldata OLAFi tehtavate juurdluste suhtes.

Artikkel 31

Liidu finantshuvide kaitse

Kui kolmas riik osaleb programmis rahvusvahelise lepingu kohaselt vastu võetud otsuse alusel või muu õigusakti alusel, annab kolmas riik vastutavale eelarvevahendite käsutajale, OLAFile ja kontrollikojale vajalikud õigused ja nõutava juurdepääsu, mida neil on vaja oma volituste täieulatuslikuks kasutamiseks. OLAFi puhul hõlmavad need õigused õigust korraldada juurdlust, sealhulgas teha kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi, nagu on sätestatud määruses (EL, Euratom) nr 883/2013.

XI PEATÜKK

TÄIENDAVUS

Artikkel 32

Kumulatiivne ja alternatiivne rahastamine

1. Programmi rakendatakse nii, et sellega on tagatud programmi üldine kooskõla ja täiendavus muude asjakohase liidu poliitikameetmetega ning muude programmide ja rahastamisvahenditega, eelkõige nendega, mis on seotud hariduse ja koolituse, kultuuri ja meedia, noorsooküsimuste ja solidaarsuse, tööhõive ja sotsiaalse kaasatuse, teadusuuringute ja innovatsiooni, tööstuse ja ettevõtluse, digitaalpoliitika, põllumajanduse ja maaelu arengu, keskkonna ja kliimameetmete, ühtekuuluvus-, regionaalpoliitika, rände, julgeoleku ning rahvusvahelise koostöö ja arenguga.

2. Meede, mis on saanud toetust käesoleva programmi alusel, võib saada toetust ka mõnest muust liidu programmist, tingimusel et neist toetustest ei kaeta samu kulusid. Asjaomase liidu programmi reegleid kohaldatakse vastavalt sellele osale, millega nad on meedet toetanud. Kumulatiivne rahastus ei tohi ületada meetme rahastamiskõlblikke kogukulusid ning liidu eri programmidest saadud toetuse võib arvutada proportsionaalselt kooskõlas dokumentidega, milles on sätestatud toetuse tingimused.

3. Projektettepanekud võivad saada toetust Euroopa Regionaalarengu Fondist või Euroopa Sotsiaalfond+ist vastavalt ühissätete määruse 2021–2027 artikli 73 lõikele 4, kui need on saanud käesoleva programmi raames kvaliteedimärgise, vastates järgmistele kumulatiivsetele tingimustele:

- a) neid on hinnatud programmi konkursikutse alusel;
- b) need vastavad kõnealuse konkursikutsega ette nähtud kvaliteedi miinimumnõuetele; ning
- c) neid ei saa eelarvepiirangute tõttu kõnealuse konkursikutse alusel rahastada.

XII PEATÜKK

ÜLEMINEMU- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 33

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artiklites 3 ja 23 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile programmi kestuse ajaks.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklites 3 ja 23 osutatud volituste delegerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegerimine. See jõustub järgmisel päeval pärast otsuse avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsiooni vahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artiklite 3 ja 23 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavastegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 34

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Komitee võib sektoripõhiste küsimustega tegelemiseks tulla kokku erinevates koosseisudes. Asjakohasel juhul võib kooskõlas komitee kodukorraga kutsuda komitee koosolekutel ajutiselt osalema vaatlejatena väliseksperthe, sh sotsiaalpartnerite esindajaid.

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Artikkel 35

Kehtetuks tunnistamine

Määrus (EL) nr 1288/2013 tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2021.

Artikkel 36

Üleminekusätted

1. Käesolev määrus ei mõjuta määruse (EL) nr 1288/2013 kohaselt algatatud meetmete jätkumist või muutmist, kõnealuse määruse kohaldamist jätkatakse nende meetmete suhtes kuni nende meetmete lõpetamiseni.
2. Programmi rahastamispaketist võib katta ka tehnilise ja haldusabi kulud, mis on vajalikud selleks, et tagada üleminek programmi ja määruse (EL) nr 1288/2013 kohaselt vastu võetud meetmete vahel.
3. Kooskõlas finantsmääruse artikli 193 lõike 2 teise lõigu punktiga a ning erandina kõnealuse määruse artikli 193 lõikest 4 võib rahastamisotsuses täpsustatud igakülgset põhjendatud juhtudel käesoleva määruse alusel toetatavaid meetmeid ja nende aluseks olevaid 2021. aastal tekkinud kulusid käsitada rahastamiskõlblikena alates 1. jaanuarist 2021, isegi kui neid meetmeid rakendati ja need kulud tekkisid enne toetustaotluse esitamist. Eelarveaasta 2021 tegevustoetuste puhul võib toetuslepingule erakorraliselt alla kirjutada kuue kuu jooksul toetusesaaja majandusaasta algusest arvates.
4. Vajaduse korral võib kanda liidu eelarvesse assigneeringuid ka pärast 2027. aastat, et katta artikli 17 lõikes 7 ette nähtud kulusid, selleks et oleks võimalik hallata meetmeid ja tegevusi, mis ei ole lõpule viidud 31. detsembriks 2027.
5. Liikmesriigid tagavad riigi tasandil sujuva ülemineku programmi 2014–2020 käigus rakendatud meetmete ja käesoleva programmi käigus rakendatavate meetmete vahel.

Artikkel 37

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2021.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 20. mai 2021

Euroopa Parlamendi nimel
president
D. M. SASSOLI

Nõukogu nimel
eesistuja
A. P. ZACARIAS

I LISA

II, III JA IV PEATÜKIS ESITATUD MEETMETE KIRJELDUS

1. PÕHIMEEDE – ÕPIRÄNNE

- 1.1. Õpiränne: lühiajaline või pikaajaline, rühmas toimuv või individuaalne liikuvus erinevate teemavaldkondade ja õppeainete lõikes, sealhulgas sellised tulevikku suunatud valdkonnad nagu digitaalvaldkond, kliimamuutused, puhas energia ja tehisintellekt;
- 1.2. Noorte osalustegevused: tegevused, mille eesmärk on aidata noortel olla kaasatud kodanikuühiskonda ja õppida selles osalema, suurendada teadlikkust Euroopa ühistest väärtustest ning edendada dialoogi noorte ja poliitikajundajate vahel kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja Euroopa tasandil;
- 1.3. DiscoverEU: informaalne ja mitteformaalne hariduslik tegevus, millel on tugev õppekomponent ja kaasav mõõde ning mis hõlmab õppimiskogemust ja reisimist kogu Euroopas, eesmärgiga edendada liitu kuulumise tunnet ja võimaldada osalejatel avastada Euroopa kultuurilist ja keelelist mitmekesisust.

2. PÕHIMEEDE – ORGANISATSIOONIDE JA ASUTUSTE VAHELINE KOOSTÖÖ

- 2.1. Koostööpartnerlused: mitmesugused koostöötegevused, mida viivad ühiselt ellu erinevate riikide organisatsioonid ja asutused, eelkõige eesmärgiga vahetada ja töötada välja uusi ideid ja tavasid, vahetada ja võrrelda tavasid ja meetodeid ning arendada ja tugevdada võrgustiku partnereid. See meede hõlmab väikesemahulisi partnerlusi, mis on spetsiaalselt kavandatud selleks, et edendada laiemat ja kaasavat juurdepääsu programmile selliste tegevuste kaudu, millega nähakse ette väiksemad toetussummad, lühem kestus ja lihtsamad haldusnõuded;
- 2.2. Tiptaset arendavad partnerlused: erinevad partnerlusprojektid ning haridus- ja koolitusasutuste ja haridus- ja koolitusteenuse osutajate võrgustikud, mille eesmärk on edendada tiptaset ja tugevamat rahvusvahelist mõõdet ning töötada välja pikaajalised strateegiad kvaliteedi parandamiseks süsteemsel tasandil hariduse ja koolituse kõigis valdkondades, eelkõige ühiselt välja töötatud uuenduslike tavade ja pedagoogika, kõrge integreeritud liikuvuse taseme ja interdistsiplinaarsusele suure rõhu asetamise kaudu, nimelt:
 - 2.2.1. Kõrgharidusasutuste liidud (Euroopa ülikoolid), kes töötavad välja ühiseid pikaajalisi strateegiaid kvaliteetse hariduse ja innovatsiooni ning kvaliteetsete teadusuuringute ning ühiskonnale pakutavate teenuste jaoks, tuginedes ühisele visioonile ja ühistele väärtustele, kõrgele liikuvuse tasemele ning suure rõhu asetamisele interdistsiplinaarsusele ja avatud õppeprogrammidele, milles on omavahel kombineeritud eri riikides pakutavad moodulid;
 - 2.2.2. Kutsehariduse ja -õppe pakujate partnerlused (kutsehariduse tiptaseme keskuste platvormid), mis on integreeritud kohalikesse ja piirkondlikesse kestliku majanduskasvu, innovatsiooni ja konkurentsivõime strateegiatesse ja mille raames töötatakse ühiselt välja kvaliteetseid riikidevahelisi kutseõppeprogramme, keskendudes praeguste ja tulevaste oskuste vajaduste rahuldamisele erinevates valdkondades;
 - 2.2.3. Integreeritud õppeprogrammid (Erasmus Munduse ühised magistriõppekavad), mida pakuvad Euroopas ja muudes maailma riikides asuvad kõrgkoolid ja mille kaudu edendatakse kõrghariduse tiptaset ja rahvusvahelistumist kogu maailmas;
- Punktis 2.2. osutatud meetmega võidakse toetada ka partnerlusprojekte ja liite tiptaseme edendamiseks koolihariduse ja täiskasvanuhariduse valdkonnas.
- 2.3. Arenduspartnerlused: haridus- ja koolitus- ning noorte valdkonna partnerlused, mille raames töötatakse välja uuenduslikke tavasid, eelkõige:
 - 2.3.1. liidud: hariduse ja koolituse ning ettevõtluse ja teadusuuringute peamiste osalejate vaheline strateegiline koostöö, mille raames edendatakse innovatsiooni ning haridus- ja koolitussüsteemide ajakohastamist;
 - 2.3.2. projektid, millega edendatakse innovatsiooni, loovust, e-osalust ja sotsiaalset ettevõtlust hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas.
- 2.4. Mittetulunduslikud spordiüritused: ühes riigis või samaaegselt mitmes riigis toimuvad üritused, mille eesmärk on suurendada teadlikkust spordi rollist sellistes erinevates valdkondades nagu sotsiaalne kaasatus, võrdsed võimalused ja tervist tugevdav keheline aktiivsus;
- 2.5. Veebiplatvormid ja veebipõhised vahendid virtuaalkoostööks hariduse ja koolituse ning noorte valdkonnas.

3. PÕHIMEEDE – TOETUSED POLIITIKA VÄLJATÖÖTAMISEKS JA KOOSTÖÖKS

- 3.1. Liidu üldiste ja valdkondlike poliitiliste tegevuskavade ettevalmistamine ja rakendamine: see hõlmab mitmesuguseid tegevusi, millega püütakse pakkuda inspiratsiooni ja toetada hariduse, koolituse, noorte ja spordi valdkonna poliitikameetmeid ja strateegiaid, sealhulgas Euroopa poliitilised tegevuskavad ja strateegiad erinevate haridussektorite ning noorte- ja spordivaldkonna jaoks, sealhulgas meetmed, millega toetatakse poliitilist koostööd Euroopa tasandil. Käesolev meede hõlmab ka poliitikaeksperimentide toetamist Euroopa tasandil, selliste tegevuste toetamist, mille eesmärk on tegeleda mitmesugustes teemavaldkondades esilekerkivate probleemidega, ning teadmiste kogumist, sealhulgas küsitluste ja uuringute toetamist;
- 3.2. Pädevuste, oskuste ja kvalifikatsioonide kvaliteedi ja läbipaistvuse suurendamiseks ning nende tunnustamiseks vajalike liidu vahendite ja meetmete toetamine, sealhulgas tegevused, mille eesmärk on arvestuspunktide ülekandmise hõlbustamine, kvaliteedi tagamise edendamine, mitteformaalse ja informaalse õppimise valideerimise, sealhulgas oskuste juhtimise ja nõustamise edendamine ning selliste asjaomaste asutuste, võrgustike ja vahendite toetamine, mis hõlbustavad kogemuste vahetamist läbipaistvuse ja tunnustamise valdkonnas;
- 3.3. Poliitiline dialoog hariduse ja koolituse, noorte ja spordi valdkonnas ning koostöö asjaomaste sidusrühmadega, sealhulgas mitmesugused tegevused, nagu konverentsid ja muud liiki üritused, rahvusvaheliste organisatsioonidega tehtava koostöö toetamine ning ELi noortedialoogi, kogu liitu hõlmavate võrgustike ja liidu üldistes huvides tegutsevate Euroopa organisatsioonide toimimise toetamine;
- 3.4. Meetmed, mis aitavad kaasa programmi kvaliteetsele ja kaasavale rakendamisele, sealhulgas toetus tegevustele ja asutustele (näiteks teabekeskused, teabevõrgustikud ning koolitus- ja koostöömeetmed), millega parandatakse programmi rakendamist, suurendatakse riiklike agentuuride suutlikkust ja tõhustatakse strateegilist rakendamist, ning varasemate programmis „Erasmus+“ osalejate ja muude arvamuskujundajate kui heade eeskujude potentsiaali ärakasutamisele;
- 3.5. Koostöö muude liidu instrumentidega ja muude liidu poliitikavaldkondade toetamine, sealhulgas selliste tegevuste toetamine, mille eesmärk on edendada koostöömet ja vastastikust täiendavust muude liidu ja riiklike instrumentidega ning edendada koostööd selliseid instrumente rakendavate struktuuridega;
- 3.6. Tegevused teavitamise ja teadlikkuse suurendamiseks: tegevuste kogum, mille eesmärk on teavitada kodanikke ja organisatsioone programmist ja liidu poliitikast haridus- ja koolitus-, noorte- ning spordivaldkonnas.

4. JEAN MONNET' MEETMED

- 4.1. Jean Monnet' meetmed kõrghariduse valdkonnas: toetus liidus ja väljaspool liitu asuvatele kõrgkoolidele, mida pakutakse Jean Monnet' moodulite, õppetoolide ja tippkeskuste ning Jean Monnet' projektide ja võrgustike kasutamise kaudu;
 - 4.2. Jean Monnet' meetmed hariduse ja koolituse teistel tasemetel: tegevused, mille eesmärk on edendada haridus- ja koolitusasutustes, näiteks koolides ning kutseharidus- ja -õppeasutustes teadmisi liidu küsimustest;
 - 4.3. Toetus artikli 8 punktis c osutatud määratud asutustele.
-

II LISA

NÄITAJAD

Kvantitatiivsete näitajate mõõtmistulemused liigitakse, nagu on asjakohane, riigi, soo ning meetme ja tegevuse liigi alusel.

1. Seiratavad valdkonnad

- Öpirändes osalemine;
- Suurema Euroopa ja rahvusvahelise mõõtmega organisatsioonid ja asutused;

2. Mõõdetavad elemendid

2.1. 1. põhimeede – õpiränne;

- 2.1.1. 1. põhimeetme kohastes õpirändega seotud tegevustes osalejate arv;
- 2.1.2. 1. põhimeetme kohaselt programmis osalevate organisatsioonide ja asutuste arv;
- 2.1.3. 1. põhimeetme kohastes virtuaalõppega seotud tegevustes osalejate arv;
- 2.1.4. Selliste osalejate osakaal, kes peavad 1. põhimeetme kohastes õpirändega seotud tegevustes osalemist kasulikuks;
- 2.1.5. Selliste osalejate osakaal, kes on seisukohal, et nende Euroopasse kuulumise tunne on pärast 1. põhimeetme kohastes tegevustes osalemist kasvanud;

2.2. 2. põhimeede – organisatsioonide ja asutuste vaheline koostöö;

- 2.2.1. 2. põhimeetme kohaselt programmis osalevate organisatsioonide ja asutuste arv;
- 2.2.2. Selliste organisatsioonide ja asutuste osakaal, kes leiavad, et nad on peale 2. põhimeetme kohastes meetmetes osalemist välja töötanud kvaliteetsed tavad;
- 2.2.3. 2. põhimeetme kohaselt toetust saanud virtuaalkoostöö platvormide kasutajate arv;

2.3. 3. põhimeede – Toetused poliitika väljatöötamiseks ja koostööks;

- 2.3.1. 3. põhimeetme kohastes toetusmeetmetes osalevate organisatsioonide ja asutuste arv;

2.4. Kaasamine:

- 2.4.1. 1. põhimeetme kohastes tegevustes osalevate vähemate võimalustega inimeste arv;
- 2.4.2. 1. põhimeetme ja 2. põhimeetme kohaselt programmis esmakordselt toetust saanud organisatsioonide ja asutuste arv;

2.5. Lihtsustamine:

- 2.5.1. 2. põhimeetme kohaselt toetust saanud väikesemahuliste partnerluste arv;
- 2.5.2. Selliste organisatsioonide ja asutuste osakaal, kes leiavad, et programmis osalemise kord on proportsionaalne ja lihtne;

2.6. Panus kliimameetme rahastamisse;

- 2.6.1. Selliste 1. põhimeetme kohaste tegevuste osakaal, mis on seotud kliimaeesmärkidega;
- 2.6.2. Selliste 2. põhimeetme kohaste projektide osakaal, mis on seotud kliimaeesmärkidega.

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2021/818,**20. mai 2021,****millega luuakse programm „Loov Euroopa“ (2021–2027) ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1295/2013****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 167 lõiget 5 ja artikli 173 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Kultuuril, kunstil, kultuuripärandil ja kultuurilisel mitmekesisusel on Euroopa ühiskonna jaoks kultuuri, hariduse, demokraatia, keskkonna, sotsiaalsest, inimõiguste ja majanduse vaatepunktist suur väärtus ning neid tuleks edendada ja toetada. 25. märtsi 2017. aasta Rooma deklaratsioonis ning Euroopa Ülemkogu 14. ja 15. detsembri 2017. aasta kohtumisel kinnitati, et haridusel ja kultuuril on keskne roll kõigi jaoks kaasava ja sidusa ühiskonna loomisel ning Euroopa konkurentsivõime säilitamisel.
- (2) Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artikli 2 kohaselt rajaneb liit sellistel väärtustel nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste, sealhulgas vähemuse hulka kuuluvate isikute õiguste austamine. Need on liikmesriikide ühised väärtused ühiskonnas, kus valitsevad pluralism, mittediskrimineerimine, sallivus, õiglus, solidaarsus ning naiste ja meeste võrdõiguslikkus. Neid väärtusi on veelkord kinnitatud ja täpsustatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas (edaspidi „harta“) sätestatud õigustes, vabadustes ja põhimõtetes, millel on ELi lepingu artikli 6 alusel aluslepingutega samaväärne õigusjõud. Eelkõige on harta artiklites 11 ja 13 sätestatud sõna- ja teabevabadus ning kunsti ja teaduse vabadus.
- (3) ELi lepingu artiklis 3 on sätestatud, et liidu eesmärk on edendada rahu, oma väärtusi ja oma rahvaste hüvangu ning et liit austab muu hulgas oma rikkalikku kultuurilist ja keelelist mitmekesisust ning tagab Euroopa kultuuripärandi kaitse ja arendamise.
- (4) Komisjoni 22. mai 2018. aasta teatises „Euroopa kultuurivaldkonna uus tegevuskava“ on esitatud eesmärgid kultuuri- ja loomesektorite jaoks. Uues tegevuskavas seatakse eesmärk koondada kultuuri ja kultuurilise mitmekesisuse jõud sotsiaalse sidususe ja ühiskonna heaolu saavutamiseks, edendades kultuuri- ja loomesektorite piiriülest mõõdet ja toetades nende kasvusuutlikkust, ergutada kultuuripõhist loovust hariduses ja innovatsioonis ning töökohtade ja majanduskasvu loomiseks ning tugevdada rahvusvahelisi kultuurisuhteid. Programm „Loov Euroopa“ (edaspidi „programm“) koos muude liidu programmide ja vahenditega toetab Euroopa kultuurivaldkonna

⁽¹⁾ ELT C 110, 22.3.2019, lk 87.⁽²⁾ ELT C 168, 16.5.2019, lk 37.⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 28. märtsi 2019. aasta seisukoht (ELT C 108, 26.3.2021, lk 934) ja nõukogu 13. aprilli 2021. aasta esimese lugemise seisukoht (ELT C 169, 5.5.2021, lk 1). Euroopa Parlamendi 18. mai 2021. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

uut tegevuskava. Kultuuri ja kunstilise eneseväljenduse olemuslikku väärtust tuleks säilitada ja edendada ning kunstilooming peaks olema programmi keskmes. See on kooskõlas ka UNESCO kultuuri väljendusvormide mitmekesisuse kaitse ja edendamise 2005. aasta konventsiooniga, mis jõustus 18. märtsil 2007 ja mille osalised on liit ja selle liikmesriigid.

- (5) Selle ühise kultuurilise mitmekesisuse ala edendamiseks Euroopa rahvaste jaoks on oluline edendada kunsti- ja kultuuriteoste, -kollektsoonide ja -toodete rahvusvahelist ringlust, soodustades seeläbi dialoogi ja kultuurivahetust, samuti loovisikute ning kultuuri- ja loometöötajate rahvusvahelist liikuvust.
- (6) Kultuuripärandi kaitsmine ja edendamine hõlbustab vaba osalemist kultuurielus kooskõlas Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) inimõiguste ülddeklaratsiooniga ning majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise paktiga. Seepärast on kultuuripärandil tähtis roll rahumeelse ja demokraatliku ühiskonna ülesehitamisel, kestliku arengu protsessides ja kultuurilise mitmekesisuse edendamisel.
- (7) Euroopa kultuurilise mitmekesisuse edendamise aluseks on kunstiline väljendusvabadus, loovisikute ja kultuurivaldkonnas tegutsejate võimed ja pädevus, elujõuliste ja paindlike kultuuri- ja loomesektorite olemasolu, loovisikute ja kultuurivaldkonnas tegutsejate loomingulisus ja uuenduslikkus ning võime luua ja levitada oma teoseid suuremale ja mitmekesisemale Euroopa publikule. See omakorda laiendab kultuuri- ja loomesektorite äri võimalusi, parandab loomesisu kättesaadavust ja reklaamimist, edendab kunstilisi otsinguid ja loomingulisust ning aitab kaasa kestlikule majanduskasvule ja töökohtade loomisele. Lisaks aitab loovuse ja uute teadmiste edendamine suurendada konkurentsivõimet ja vallandada innovatsiooni tööstuse väärtusahelates. Liidu rikkalik kultuuriline ja keeleline mitmekesisus on Euroopa projekti põhiline väärtus. Samal ajal iseloomustavad Euroopa kultuuri- ja loometurgu geograafiline eripära, keeleline eripära või mõlemad, mis võivad põhjustada turu killustumist. Seepärast on vaja jätkata jõupingutusi tagamaks, et kultuuri- ja loomesektorid saaksid täiel määral kasu liidu ühtsest turust ja eelkõige digitaalsest ühtsest turust.
- (8) Digiüleminek kujutab endast kultuuri- ja loomesektorite jaoks paradigma muutust. See on kujundanud ümber harjumused, suhted ning tootmis- ja tarbimismudelid. See tekitab mitmeid probleeme. Samal ajal pakub digiüleminek kultuuri- ja loomesektoritele uusi võimalusi seoses Euroopa teoste loomise, levitamise ja neile juurdepääsuga, tuues sellega kasu Euroopa ühiskonnale tervikuna. Programmiga peaks julgustama kultuuri- ja loomesektoreid neid võimalusi ära kasutama.
- (9) Programmis tuleks arvesse võtta kultuuri- ja loomesektorite kahetist olemust, tunnistades ühest küljest kultuuri olemuslikku ja kunstilist väärtust ning teisest küljest nende sektorite majanduslikku väärtust, sealhulgas nende sektorite laiemat panust majanduskasvu, konkurentsivõimesse, loovusesse ja innovatsiooni. Samuti tuleks programmis arvesse võtta kultuuri positiivset mõju kultuuridevahelisele dialoogile, sotsiaalsele ühtekuuluvusele ja teadmiste levitamisele. Selleks on vaja tugevaid Euroopa kultuuri- ja loomesektoreid, eelkõige elujõulist Euroopa audiovisuaalsektorit, võttes arvesse selle võimet võita erineva vaatajaskonna tähelepanu ja selle majanduslikku tähtsust, sealhulgas selle majanduslikku tähtsust muude loomesektorite jaoks. Konkurents maailma audiovisuaal-turgudel on muutunud aga veelgi tihedamaks süveneva digiülemineku tõttu, näiteks muutused meedia tootmises ja tarbimises ning ülemaailmsete platvormide kasvav positsioon sisu levitamisel. Seetõttu on vaja Euroopa tööstust rohkem toetada.
- (10) Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 445/2014/EL^(*) kehtestatud liidu meede Euroopa kultuuripealinnad (edaspidi „Euroopa kultuuripealinnad“) on näidanud, et kultuuri- ja loomesektoritel on oluline roll liidu territooriumide edendamisel ja taaselustamisel. Sel viisil on kultuuri- ja loomesektorid peamised edasiviivad jõud kvaliteetse turismi ning piirkondliku, kohaliku ja linnaarengu edendamisel kogu liidus.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta otsus nr 445/2014/EL, millega kehtestatakse liidu meede Euroopa kultuuripealinna aastateks 2020–2033 ja tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1622/2006/EÜ (ELT L 132, 3.5.2014, lk 1).

- (11) Et programm oleks tulemuslik, tuleks selles arvestada eri kultuuri- ja loomesektorite spetsiifilist olemust ja probleeme, nende erinevaid sihtrühmi ja konkreetseid vajadusi, kasutades spetsiaalselt kohandatud lähenemisviise audiovisuaalsektori toetavas tegevussuunas (edaspidi „MEDIA tegevussuund“), muid kultuuri- ja loomesektoreid toetavas tegevussuunas (edaspidi „kultuuri tegevussuund“) ja sektoriüleses tegevussuunas.
- (12) Programmist tuleks toetada Euroopa lisaväärtusega meetmeid ja tegevusi, mis täiendavad piirkondlikke, riiklikke, rahvusvahelisi ja muid liidu programme ja poliitikameetmeid ning mõjutavad positiivselt Euroopa kodanikke, ning tuleks toetada rahvusvahelise koostöö ja vahetuste arendamist ja edendamist kultuuri- ja loomesektorites. Selliste meetmete ja tegevuste kaudu aitab programm tugevdada Euroopa identiteeti ja väärtusi ning edendada kultuurilist ja keelelist mitmekesisust.
- (13) Muusika selle kõigis vormides ja väljendusviisides ning eriti nüüdisaegne muusika ja kontserdid on liidu kultuuri-, kunsti- ja majandusmaastiku ning pärandi oluline osa. See on sotsiaalse sidususe element ning oluline vahend majanduse ja kultuuri arengu edendamiseks. Kultuuri tegevussuuna raames peaks seetõttu pöörama tähelepanu muusikasektorile.
- (14) Kultuuri tegevussuuna raames peaks edendama loomekogukondade võrgustike loomist ning tõhustama piiriülest ja valdkondadevahelist koostööd, kasutades erinevaid oskusi, näiteks kunsti-, loome-, digitaalseid ja tehnoloogilisi oskusi.
- (15) Sektoriülese tegevussuuna eesmärk on kasutada ära eri kultuuri- ja loomesektorite vahelise koostöö potentsiaali ning käsitleda nende ees seisvaid ühiseid probleeme. Ühine valdkonnaülene lähenemisviis toob kasu teadmiste ülekande ja suurema haldustõhususe näol. Sellega seoses aitavad programmi teabepunktid kaasa programmi eesmärkide saavutamisele ja selle rakendamisele.
- (16) Liidu sekkumine audiovisuaalsektoris on vajalik selleks, et toetada liidu digitaalse ühtse turu poliitikat. See puudutab eelkõige autoriõiguse raamistiku ajakohastamist järgmiste direktiivide abil: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivid (EL) 2019/789 ⁽⁵⁾ ja (EL) 2019/790 ⁽⁶⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2010/13/EL, ⁽⁷⁾ mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2018/1808 ⁽⁸⁾. Direktiividega (EL) 2019/789 ja (EL) 2019/790 püütakse suurendada Euroopa audiovisuaalvaldkonnas tegutsejate suutlikkust luua, rahastada, toota ja levitada teoseid, mis on selgelt nähtavad erinevates kättesaadavates meediakanalites, näiteks televisioon, kino või tellitavad videoteenused, mis on kättesaadavad ja pakuvad publikule suuremat huvi avataval konkurentsiturul Euroopas ja mujal. Samuti on nende direktiivide eesmärk luua autoritele ja õiguste omajatele hästi toimiv turg, eelkõige ajakirjandusväljaannete ja veebiplatvormide jaoks, ning tagada autoritele ja esitajatele õiglane tasu ning neid mõõtmeks tuleks kogu programmi ulatuses arvesse võtta. Lisaks tuleks toetust suurendada, et võtta arvesse viimaseid turusuundumusi, eelkõige ülemaailmsete platvormide tugevamat levitamispositsiooni võrreldes riiklike ringhäälinguorganisatsioonidega, kes investeerivad tavapäraselt Euroopa päritolu teoste tootmisse. Kuna turutingimused ja audiovisuaalvaldkonnas tegutsejad jätkuvalt arenevad, tuleks programmi rakendamise raames kindlaks määrata konkreetsed kriteeriumid sõltumatu tootmisettevõtte määratlemiseks.

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/789, millega kehtestatakse ringhäälinguorganisatsioonide teatavate veebiülekannete ning televisiooni- ja raadiosaadete taasedastamise suhtes kohaldatavate autoriõiguste ja nendega kaasnevate õiguste teostamise reeglid ja muudetakse direktiivi 93/83/EMÜ (ELT L 130, 17.5.2019, lk 82).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/790, mis käsitleb autoriõigust ja autoriõigusega kaasnevaid õigusi digitaalsel ühtsel turul ning millega muudetakse direktiive 96/9/EÜ ja 2001/29/EÜ (ELT L 130, 17.5.2019, lk 92).

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2010. aasta direktiiv 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv) (ELT L 95, 15.4.2010, lk 1).

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/1808, millega muudetakse direktiivi 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv), et võtta arvesse muutuvat turuolukorda (ELT L 303, 28.11.2018, lk 69).

- (17) Programm peaks võimaldama kultuuri- ja loomesektorite organisatsioonidel selles võimalikult laialdaselt osaleda ning andma neile organisatsioonidele võimalikult laia juurdepääsu programmile, olenemata nende geograafilisest päritolust. Programmist peaks toetama neid organisatsioone ja parimaid talente, olenemata nende asukohast, piiriüleses ja rahvusvahelises tegevuses. MEDIA tegevussuuna raames peaks võtma arvesse riikidevahelisi erinevusi audiovisuaalse sisu tootmises, levitamises ja selle kättesaadavuses ning suundumusi audiovisuaalse sisu tarbimises, eelkõige nende keelelist ja geograafilist eripära, tagades seeläbi võrdsemad tingimused, laiendades erineva audiovisuaalvõimekusega liikmesriikide osalemist ja suurendades nende vahelist koostööd ning toetades Euroopa talente, sõltumata nende asukohast, piiriüleses ja rahvusvahelises tegevuses. Arvesse tuleks võtta ka Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklis 349 osutatud äärepoolseimate piirkondade eripära.
- (18) Programmi erimeetmed, näiteks Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 1194/2011/EL ^(*) loodud liidu meede Euroopa kultuuripärandi märgis (edaspidi „Euroopa kultuuripärandi märgis“), Euroopa kultuuripärandi päevad, Euroopa nüüdis-, rokk- ja popmuusika, kirjanduse, kultuuripärandi ja arhitektuuri auhinnad ning Euroopa kultuuripealinnad, on otseselt jõudnud miljonite eurooplasteni, tuues esile Euroopa kultuuripoliitika sotsiaalse ja majandusliku kasu, ning seetõttu tuleks nende erimeetmetega jätkata ja võimaluse korral neid laiendada. Kultuuri tegevussuuna raames peaks toetama Euroopa kultuuripärandi märgise saanud objektide koostöövõrgustiku tegevust. Samuti tuleks kaaluda võimalust laiendada Euroopa auhindu uutele valdkondadele ja sektoritele, eelkõige teatritele.
- (19) Kultuuril on võtmeroll kaasavate ja sidusate kogukondade tugevdamisel. Rändeküsimuste ja integratsiooniraskuste kontekstis on kultuuril keskne osa kultuuridevaheliseks dialoogiks võimaluste loomisel ning sisserändajate ja pagulaste lõimimisel – aidates neil tunda end vastuvõtva ühiskonna osana – ning heade suhete arendamisel sisserändajate ja uute kogukondade vahel.
- (20) Kaasavasse ühiskonda panustamiseks peaks programmiga edendama ja suurendama kultuurielus osalemist kogu liidus, eriti mis puudutab puuetega ja ebasoodsatest oludest pärit inimesi.
- (21) Kooskõlas 22. jaanuari 2018. aasta Davosi deklaratsiooniga „Kvaliteetse ehituskultuuri arendamine Euroopas“ tuleks võtta meetmeid, et edendada uut ühtset käsitust kvaliteetse hoonestatud keskkonna kujundamisele, mis on kultuuris kinnistunud, tugevdab sotsiaalset ühtekuuluvust, tagab kestliku keskkonna ning aitab parandada kogu elanikkonna tervist ja heaolu. Sellise käsituse puhul tuleks keskenduda mitte üksnes linnakeskkonnale, vaid ka äärepoolseimate ja maapiirkondade omavahel ühendamisele. Ehituskultuuri mõiste hõlmab kõiki tegureid, mis vahetult mõjutavad kodanike ja kogukondade elukvaliteeti, soodustades sellega väga konkreetselt kaasatust, ühtekuuluvust ja kestlikkust.
- (22) Elujõuliste kultuuri- ja loomesektorite keskmes on väljendus- ja kunstivabadus. Eelkõige vajab uudistemeedia sektor vaba, mitmekesist ja pluralistlikku meediakeskkonda. Koos direktiiviga 2010/13/EL peaks programmiga seega edendama vaba, mitmekesist ja pluralistlikku meediakeskkonda, soodustades uudistemeedia sektorit toetavat koostööd ja valdkonnaüleseid meetmeid. Programmist tuleks toetada uusi meediatöötajaid ja arendama kodanikes kriitilise mõtlemise võimet, edendades meediapädevust.
- (23) Programmiga peaks samuti ergutama huvi Euroopa audiovisuaalteoste vastu ja parandama nende kättesaadavust, eelkõige publiku arendamise meetmete, sealhulgas filmikultuurilise pädevuse arendamise kaudu.
- (24) Kultuuri tegevussuuna raames toimuv loovisikute ja kultuuritöötajate piiriülene liikuvus võib aidata kaasa paremini seotud, tugevamate ja kestlikumate kultuuri- ja loomesektorite tekkimisele liidus, kuna see aitab kiirendada oskuste arendamist ja teadmiste kasvu kultuuri- ja loomesektorite sees, et parandada kultuuridevahelist teadlikkust ja soodustada rahvusvahelist ühisloomingut, ühistootmist, teoste ringlust ja levitamist.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta otsus nr 1194/2011/EL Euroopa kultuuripärandi märgist käsitleva Euroopa Liidu meetme kohta (ELT L 303, 22.11.2011, lk 1).

- (25) Kultuuri tegevussuuna keskmeks peaksid olema koostööprojektid, eelkõige väikesemahulised projektid, võttes arvesse kultuuri- ja loomesektorite eripära. Seepärast peaks komisjon hõlbustama programmis osalemist, lihtsustades märkimisväärselt bürokraatlikke menetlusi, peamiselt taotlemisetapis, ning võimaldades väikesemahuliste projektide puhul kõrgemaid kaasrahastamise määrasid.
- (26) Kooskõlas ELi toimimise lepingu artiklitega 8 ja 10 peaksid programmi kõik meetmed toetama soolise aspekti arvestamist ning diskrimineerimisvastaste eesmärkide integreerimist, samuti tuleks neis vajaduse korral määrata kindlaks asjakohased soolise tasakaalu kriteeriumid. Naised osalevad aktiivselt kultuuri- ja loomesektorites autorite, professionaalide, õpetajate, loovisikute ja publikuna. Siiski on vähem tõenäoline, et naised töötavad kultuuri-, kunsti- ja loomeasutustes otsustustasandi ametikohtadel. Seetõttu tuleks programmiga esile tõsta andekaid naisi, et toetada naiste loomingulist ja ametialast karjääri.
- (27) Võttes arvesse 8. juuni 2016. aasta ühisteatist „Rahvusvaheliste kultuurisuhete ELi strateegia“, mille Euroopa Parlament kiitis heaks oma 5. juuli 2017. aasta resolutsioonis volituse kohta 2018. aasta eelarve projekti kolmepoolseteks läbirääkimisteks, ⁽¹⁰⁾ ning nõukogu 24. mai 2017. aasta järeldusi, mis käsitlevad ELi strateegilist lähenemisviisi rahvusvaheliste kultuurisuhete valdkonnas, tuleks Euroopa rahastamise puhul ja eriti programmis esile tõsta kultuuri tähtsust rahvusvahelistes suhetes ja selle rolli Euroopa väärtuste edendamisel konkreetsete ja sihipäraste meetmete kaudu, mille eesmärk on saavutada selge liidu mõju rahvusvahelisel areenil.
- (28) Kooskõlas komisjoni 22. juuli 2014. aasta teatisega „Euroopa kultuuripärand – ühtse lähenemisviisi suunas“ peaksid asjakohased poliitikameetmed ja vahendid kindlustama Euroopa kultuuripärandiaastal 2018 saavutatud tulemuse, mis integreeris kultuuri edukalt ja tõhusalt teistesse poliitikavaldkondadesse, eelkõige kaasava juhtimise lähenemisviisi kaudu, tuues esile Euroopa kultuuripärandi pikaajalise ja jätkusuutliku väärtuse, töötades välja integreerituma lähenemisviisi selle säilitamisele ja väärtustamisele, samuti toetades selle kestlikku säilitamist, taaselustamist, kohandatud kujul korduskasutamist ning selle väärtuste propageerimist teadlikkuse suurendamise ja võrgustike loomise kaudu. Kultuurisektoris tuleks kaaluda loovisikute, autorite ja käsitööliste toetamist kultuuripärandi taastamisega seotud traditsioonilistes valdkondades. Eelkõige audiovisuaalsektoris on kultuuripärandiks olevad teosed oluliseks mälu ja kultuurilise mitmekesisuse allikaks ning kujutavad endast potentsiaalseid turuvõimalusi. Sellega seoses aitavad audiovisuaalteoste arhiivid ja raamatukogud kaasa kultuuripärandi säilitamisele ning taaskasutamisele ja uutele turusuundumustele.
- (29) Kooskõlas komisjoni 10. märtsi 2020. aasta teatisega „Euroopa uus tööstusstrateegia“ peaks liit toetuma oma tugevustele, milleks on eelkõige tema mitmekesisus, tema andekad inimesed, tema väärtused, tema elukorraldus ning tema novaatorid ja autorid.
- (30) Programmi edu sõltub selliste uuenduslike ja tõhusate projektide arendamisest, mis kujundavad kultuuri- ja loomesektorites Euroopa rahvusvahelise koostöö häid tavasid. Võimaluse korral tuleks selliseid edulugusid tutvustada, soodustades toetust uutele ärimudelitele ja oskustele, edendades traditsioonilist oskusteavet ning teisendades loovaid ja valdkonnaüleseid lahendusi majanduslikuks ja sotsiaalseks väärtuseks.
- (31) Programmis peaksid teatavatel tingimustel saama osaleda ka Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) liikmed, ühinevad riigid, kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid, keda toetatakse ühinemiseelse strateegia raames, Euroopa naabruspoliitika riigid ja liidu strateegilised partnerid.
- (32) Euroopa Majanduspiirkonda kuuluvad kolmandad riigid võivad liidu programmides osaleda koostöö raames, mis kehtestati Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga, ⁽¹¹⁾ milles on sätestatud, et programme rakendatakse kõnealuse lepingu kohaselt vastu võetud otsuse alusel. Kolmandad riigid võivad osaleda ka muude õigusaktide alusel. Käesolevasse määrusesse tuleks lisada erisäte, millega nõutakse kolmandatelt riikidelt vastutavale eelarvevahendite käsutajale, Euroopa Pettustevastasele Ametile (OLAF) ja kontrollikojale vajalike õiguste ja nõutava juurdepääsu andmist, mida neil on vaja oma volituste täiealatuslikuks kasutamiseks.

⁽¹⁰⁾ ELT C 334, 19.9.2018, lk 253.

⁽¹¹⁾ EÜT L 1, 3.1.1994, lk 3.

- (33) Kolmandate riikide eesmärk peaks olema osaleda programmis täiel määral. Siiski peaksid kolmandad riigid, kes ei täida MEDIA ja sektoriülese tegevussuunas osalemise tingimusi, kuid kes osalevad kultuuri tegevussuunas, saama luua ja toetada programmi teabepunkte, et tutvustada programmi oma riigis ning soodustada piiriülest koostööd kultuuri- ja loomesektorites.
- (34) Direktiivis 2010/13/EL sätestatud tingimuste täitmise kohustusest erandite tegemist tuleks kontrollida ning selliseid erandeid võiks Euroopa naabruspoliitika riikidele teha igakülselt põhjendatud juhtudel, võttes arvesse asjaomase riigi audiovisuaalturu eriolukorda ja Euroopa audiovisuaalpoliitika raamistikku integreerituse taset. Direktiivis 2010/13/EL seatud eesmärkide saavutamisel tehtud edusamme tuleks korrapäraselt jälgida. Lisaks peaks MEDIA tegevussuuna raames toetust saanud meetmetes osalemine olema kindlaks määratud asjaomastes tööprogrammides iga üksiku juhtumi puhul eraldi.
- (35) Programmiga tuleks soodustada koostööd liidu ja selliste rahvusvaheliste organisatsioonide vahel nagu UNESCO, Euroopa Nõukogu, sealhulgas Eurimages ja Euroopa Audiovisuaalsektori Vaatluskeskus (edaspidi „vaatluskeskus“), Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon (OECD) ning Maailma Intellektuaalse Omandi Organisatsioon. Programmist tuleks toetada ka liidu kohustusi, mis on seotud ÜRO kestliku arengu eesmärkidega, eriti nende kultuurilise mõõtmega. Audiovisuaalsektori puhul tuleks programmiga tagada liidu panus vaatluskeskuse töösse.
- (36) Võttes arvesse, kui tähtis on võidelda kliimamuutuste vastu kooskõlas liidu kohustustega rakendada Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkulepe ning saavutada ÜRO kestliku arengu eesmärgid, on programmi eesmärk aidata kaasa kliimameetmete peavoolustamisele ja üldise eesmärgi – tagada 30 % liidu eelarvekulutustest kliimaeesmärkide toetamiseks – saavutamisele. Kooskõlas Euroopa roheline kokkuleppega, mis on kestliku majanduskasvu alus, peaksid käesoleva määruse kohased meetmed järgima põhimõtet „ära tekita kahju“. Programmi rakendamise käigus tuleks kindlaks määrata ja kehtestada asjakohased meetmed, ilma et nendega muudetakse programmi põhiolemust, ning neid asjaomase hindamis- ja läbivaatamismenetluse kontekstis uuesti hinnata.
- (37) Komisjon peaks lihtsustamise ja tõhususe eesmärgil saama jagada eelarvelised kulukohustused aastasteks osamakseteks. Sel juhul peaks komisjon võtma programmi rakendamise käigus aastaste osamaksete tegemisel arvesse rahalist abi saavate meetmete rakendamisel tehtud edusamme, meetmete rahastamiseks hinnanguliselt vajaminevaid summasid ning olemasolevaid eelarvevahendeid. Komisjon peaks edastama toetusesaajatele üksikute aastaste osamaksete tegemise esialgse ajakava.
- (38) Käesoleva määruse suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt ELi toimimise lepingu artikli 322 alusel vastu võetud horisontaalseid finantsreegleid. Need reeglid on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrmuses (EL, Euratom) 2018/1046⁽¹²⁾ (edaspidi „finantsmäärus“) ning nendega määratakse eelkõige kindlaks menetlus eelarve kehtestamiseks ja selle täitmiseks toetuste, hangete, auhindade ja eelarve kaudse täitmise kaudu ning nähakse ette finantsjuhtimises osalejate vastutuse kontroll. ELi toimimise lepingu artikli 322 alusel vastu võetud reeglid hõlmavad ka üldist tingimuslikkuse korda liidu eelarve kaitsmiseks.
- (39) Euroopa kinopubliku auhind LUX, mida annavad välja Euroopa Parlament ja Euroopa Filmiakadeemia, on kujunenud iseloomulikuks Euroopa auhinnaks, millega tutvustatakse ja levitatakse Euroopa filme, mis kajastavad Euroopa identiteeti ja väärtusi väljaspool riigipiire, ning mille aluseks on koostöö tunnustatud filmiloojate kogukonna ning Euroopa filmiorganisatsioonide ja -võrgustikega.
- (40) Alates loomisest on Euroopa Liidu Noorteorkester omandanud ainulaadsed erialased teadmised muusika kättesaadavuse, kultuuriühelise dialoogi, kultuurile tugineva vastastikuse austuse ja üksteisemõistmise edendamisel, soodustades samal ajal ka noorte muusikute rahvusvahelist karjääri ja koolitust. Euroopa Liidu Noorteorkestri ainulaadsus seisneb selles, et tegemist on kultuuriipiire ületava Euroopa orkestriga, mis loodi Euroopa Parlamendi resolutsiooni alusel ning millesse kuuluvad igal aastal korraldatud rangetel katsetel kõigist liikmesriikidest väljavalitud noored muusikud, kelle valimisel on lähtutud rangetest ja läbipaistvatest kunstilistest

⁽¹²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

kriteeriumidest. Seda eralist panust Euroopa kultuurilisse mitmekesisusse ja identiteeti tuleks tunnustada, näiteks nähes ette meetmed, milles osalemist Euroopa Liidu Noorteorkester ja sarnased Euroopa kultuuriüksused saaksid taotleda. Selliste üksuste jaoks tuleks ette näha mitmeaastase rahastamise võimalus, et tagada nende tegevuse stabiilsus.

- (41) Liidu toetuse jaoks peaksid olema toetuskõlblikud kultuuri- ja loomesektori organisatsioonid suure Euroopa geograafilise katvusega organisatsioonid, kelle tegevus hõlmab kultuuriteenuste osutamist otse Euroopa kodanikele ning kellel on seega võimalus Euroopa identiteeti otseselt mõjutada.
- (42) Selleks et tagada rahaliste vahendite tõhus eraldamine liidu üldeelarvest, on vaja, et kõigil programmi raames elluviidavatel meetmetel ja tegevustel oleks Euroopa lisaväärtus. Tagada tuleb ka nende vastastikune täiendavus liikmesriikide tegevusega. Tuleks püüda saavutada sidusus, vastastikune täiendavus ja koostoime rahastamisprogrammidega, millega toetatakse omavahel tihedalt seotud poliitikavaldkondi, tagades, et potentsiaalsed toetusesaajad on teadlikud erinevatest rahastamisvõimalustest, ning selliste horisontaalsete poliitikavaldkondadega nagu liidu konkurentsipoliitika.
- (43) Rahalist toetust tuleks kasutada turutõrgete või mitteoptimaalsete investeerimisolude kõrvaldamiseks proportsionaalsel viisil ning meetmed ei tohiks dubleerida ega tõrjuda välja erainvesteeringuid või moonutada konkurentsi siseturul.
- (44) On oluline, et programm tegeleks Euroopa kultuuri- ja loomesektorite struktuursete probleemidega, mida on süvendanud COVID-19 pandeemia. Programm hõlmab Euroopa kultuuri ja meedia olulist rolli kodanike heaolu tagamisel ning nende võimendamisel teadlike otsuste tegemiseks. Programm koos muude asjaomaste liidu rahastamisprogrammide ja Euroopa taasterahastuga peaks toetama kultuuri- ja loomesektorite taastumist lühikeses perspektiivis, suurendama nende pikaajalist vastupanu- ja konkurentsivõimet, et tulla paremini toime võimalike suurte kriisidega tulevikus, ning toetama nende digitaalset ja ökoloogilist üleminekut.
- (45) Programmi poliitikaeesmärke käsitletakse ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/523⁽¹³⁾ aastateks 2021–2027 loodud programmi „InvestEU“ poliitikaharude rahastamisvahendite ja eelarvetagatistega, mis muu hulgas hõlbustavad jätkuvalt kultuuri- ja loomesektorite väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate ning organisatsioonide juurdepääsu rahastamisele.
- (46) Programmi rakendamisel peaksid projektide peamised valikukriteeriumid olema nende mõju, kvaliteet ja tõhusus. Võttes arvesse programmi konkreetsete meetmete raames esitatavate ettepanekute hindamiseks vajalikku tehnilist oskusteavet, võivad selliste ettepanekute hindamise komiteede (edaspidi „hindamiskomiteed“) liikmed olla välisekspertid. Välisekspertide valimisel tuleks pöörata igakülgset tähelepanu nende ametialasele taustale ja hindamiskomitee soolisele tasakaalule.
- (47) Programmil peaks olema realistlik ja teostatav kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete tulemusnäitajate süsteem, et toetada programmi meetmeid ja selle tulemusi pidevalt jälgida. See jälgimine ja programmiga seotud teabe- ja teavitusmeetmed ning programmi meetmed peaksid tuginema programmi kolmele tegevussuunale.
- (48) Arvestades andmete kogumise ja analüüsimise ning kultuuripoliitika mõju mõõtmise tähtsust ja keerukust, peaks komisjon aitama koguda tõendeid ja statistilisi andmeid kultuuri- ja loomesektorite suundumuste ja arengu kohta, kasutades enda ja teiste asjaomaste teadusasutuste teadmisi, ning andma kogutud andmete kohta Euroopa Parlamendile ja nõukogule korrapäraselt aru.

⁽¹³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. märtsi 2021. aasta määrus (EL) 2021/523, millega luuakse programm „InvestEU“ ja millega muudetakse määrust (EL) 2015/1017 (ELT L 107, 26.3.2021, lk 30).

- (49) Programm tuleks kehtestada seitsmeks aastaks, et ühitada selle kehtivusaeg nõukogu määruses (EL, Euratom) 2020/2093⁽¹⁴⁾ sätestatud mitmeaastase finantsraamistikuga aastateks 2021–2027 (edaspidi „mitmeaastane finantsraamistik 2021–2027“) kehtivusajaga.
- (50) Käesoleva määrusega kehtestatakse programmile rahastamispakett, mis on iga-aastase eelarvenetluse käigus Euroopa Parlamendile ja nõukogule peamine lähtesumma Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava,⁽¹⁵⁾ punkti 18 tähenduses.
- (51) Käesoleva programmi suhtes kohaldatakse finantsmäärust. Finantsmääruses määruses sätestatakse liidu eelarve täitmise reeglid, sealhulgas reeglid toetuste (sealhulgas kolmandatele isikutele), auhindade, hangete, eelarve kaudse täitmise, rahastamisvahendite, eelarvetagatiste, finantsabi ja välisekspertide tasustamise kohta.
- (52) Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamise vormide ja eelarve täitmise viiside valikul tuleks lähtuda nende võimest saavutada meetmete erieesmärgid ja anda tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrolliga seotud kulusid, halduskoormust ja vajadust lihtsustada kõigi asjaomaste poolte huvides haldusmenetlusi, eelkõige taotlemisprotsessis, ning eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. Valikul tuleks muu hulgas kaaluda kindlasummaliste maksete, ühikuhindade ja ühtsete määrade alusel rahastamise kasutamist, samuti kuludega sidumata rahastamist, millele on osutatud finantsmääruse artikli 125 lõikes 1.
- (53) Finantsmääruse, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 883/2013⁽¹⁶⁾ ning nõukogu määruste (EÜ, Euratom) nr 2988/95,⁽¹⁷⁾ (Euratom, EÜ) nr 2185/96⁽¹⁸⁾ ja (EL) 2017/1939⁽¹⁹⁾ kohaselt tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, sealhulgas meetmetega, mis seonduvad õigusnormide rikkumise, sealhulgas kelmuse või pettuse ärahoidmise, avastamise, kõrvaldamise ja uurimisega, kaotatud, alusetult makstud või ebaõigesti kasutatud summade tagasinõudmise ning asjakohasel juhul halduskaristuste kehtestamisega. Eelkõige on OLAFil vastavalt määrustele (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ja (EL, Euratom) nr 883/2013 õigus korraldada haldusjuurdlusi, sealhulgas kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi, et teha kindlaks, kas on esinenud kelmust, pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Euroopa Prokuratuuril on määruse (EL) 2017/1939 kohaselt õigus uurida liidu finantshuve kahjustavaid kuritegusid, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2017/1371,⁽²⁰⁾ ja esitada süüdistusi. Vastavalt finantsmäärusele peab iga isik või üksus, kes saab liidu vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitsel igakülgset koostööd, andma komisjonile, OLAFile, kontrollikojale ja tõhustatud koostöös osalevate liikmesriikide puhul kooskõlas määrusega (EL) 2017/1939 Euroopa Prokuratuurile vajalikud õigused ja juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annavad samaväärsed õigused.
- (54) Peaks olema võimalik anda konkreetsetel kriteeriumidel põhinev kvaliteedimärgis neid meetmeid käsitlevatele ettepanekutele, mis on programmi raames toetuskõlblikud, kuid mida ei saa eelarvepiirangute tõttu programmist rahastada. Kvaliteedimärgisega tunnustatakse ettepaneku kvaliteeti ja lihtsustatakse alternatiivsete rahastamisvõimaluste otsimist Euroopa Regionaalarengu Fondist või Euroopa Sotsiaalfond+ist. Meetmete kohta, millele võiks anda kvaliteedimärgise, tuleks asjaomastes projektikonkurssides esitada täiendavat teavet.

⁽¹⁴⁾ Nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määrus (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 (ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 11).

⁽¹⁵⁾ ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 28.

⁽¹⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

⁽¹⁷⁾ Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

⁽¹⁸⁾ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

⁽¹⁹⁾ Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

⁽²⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

- (55) Pidades silmas ELi toimimise lepingu artiklit 349 ja võttes arvesse komisjoni 24. oktoobri 2017. aasta teatist „Tugevam uuendatud strateegiline partnerlus ELi äärepoolseimate piirkondadega“, tuleks väärtustada kõnealuses artiklis osutatud piirkondade konkreetset panust liidu kultuurilisse mitmekesisusse ning nende rolli vahetuste edendamisel, sealhulgas liikuvuse kaudu, ning koostööd kolmandate riikide, eelkõige nende naaberriikide inimeste ja organisatsioonidega. Vastavalt nõukogu otsusele 2013/755/EL⁽²¹⁾ ning võttes arvesse ülemeremaade ja -territooriumide panust liidu kultuuri rahvusvahelisse mõjusse, on ülemeremaadel ja -territooriumidel asuvad isikud ja üksused toetuskõlblikud, kui programmi reeglites ja eesmärkidest ning selle liikmesriigi suhtes kohaldatavast võimalikust korrast, kellele asjaomane ülemeremaa või -territoorium kuulub, ei tulene teisiti. Nii peaks olema neil võimalik saada samavõrra kasu kultuuri- ja loomemajanduse pakutavatest konkurentsieelistest, eelkõige majanduskasvust ja tööhõivest.
- (56) Selleks et tagada programmi eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude tõhus hindamine, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et töötada välja seire- ja hindamisraamistik ning vaadata läbi programmi näitajad. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes⁽²²⁾ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (57) Vastavalt finantsmääruse artikli 193 lõikele 2 on võimalik toetust anda juba alustatud meetmele, tingimusel et taotleja suudab tõendada vajadust alustada meedet enne toetuslepingu allkirjastamist. Enne toetustaotluse esitamise kuupäeva tekkinud kulud ei saa liidu vahenditest rahastada, välja arvatud igakülselt põhjendatud erandjuhtudel. Vastavalt finantsmääruse artikli 193 lõikele 4 ei saa kulud, mis on tekkinud enne toetustaotluse esitamist, liidu vahenditest rahastada ka tegevustoetuste puhul ning toetuslepingule tuleb alla kirjutada nelja kuu jooksul toetusesaaja majandusaasta algusest arvates. Selleks et vältida liidu toetuses häireid, mis võivad kahjustada liidu huve, peaks rahastamisotsuses olema võimalik kindlaks määrata, et piiratud ajavahemiku jooksul mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 alguses ja üksnes igakülselt põhjendatud juhtudel, on meetmed ja kulud rahastamiskõlblikud alates 1. jaanuarist 2021, isegi kui kõnealuseid meetmeid rakendati ja kõnealused kulud tekkisid enne toetustaotluse esitamist.
- (58) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe punktidele 22 ja 23 tuleks programmi hinnata teabe alusel, mis on kogutud seirenormide alusel, vältides samal ajal eelkõige liikmesriikidele langevat halduskoormust ja ülereguleerimist. Seirenormid peaksid asjakohasel juhul sisaldama ka mõõdetavaid näitajaid, mille alusel saab hinnata programmi mõju kohapeal.
- (59) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused tööprogrammide vastuvõtmiseks. Neid rakendamisvolitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁽²³⁾. Eelkõige, nagu on sätestatud käesolevas määruses, peaksid tähtajad olema proportsionaalsed ning andma komitee liikmetele varajased ja tõhusad võimalused rakendusakti eelnõu läbivaatamiseks ja oma seisukohtade väljendamiseks.
- (60) On vaja tagada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1295/2013⁽²⁴⁾ loodud programmi Loov Euroopa (2014–2020) (edaspidi „programm 2014–2020“) nõuetekohane lõpetamine, eelkõige mis puudutab selle haldamiseks mitmeaastaste kokkulepete jätkamist, näiteks tehnilise ja haldusabi rahastamist. Alates 1. jaanuarist 2021 tuleks tehnilise ja haldusabiga tagada vajaduse korral programmi 2014–2020 alusel 31. detsembriks 2020 lõpetamata meetmete haldamine.

⁽²¹⁾ Nõukogu 25. novembri 2013. aasta otsus 2013/755/EL ülemeremaade ja -territooriumide Euroopa Liiduga assotsieerimise kohta (ÜMTde assotsieerimise otsus) (ELT L 344, 19.12.2013, lk 1).

⁽²²⁾ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

⁽²³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

⁽²⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1295/2013, millega luuakse programm Loov Euroopa (2014–2020) ning tunnistatakse kehtetuks otsused nr 1718/2006/EÜ, nr 1855/2006/EÜ ja nr 1041/2009/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 221).

- (61) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse eelkõige hartas tunnustatud põhimõtteid. Eelkõige on käesoleva määruse eesmärk tagada täielik kinnipidamine õigusest soolisele võrdõiguslikkusele ja mittediskrimineerimisele soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel, nagu on sätestatud harta artiklites 21 ja 23. Käesolev määrus on kooskõlas ka ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooniga.
- (62) Kuna käesoleva määruse eesmärke ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid nende eesmärkide rahvusvahelise olemuse tõttu, rahastatavate liikuvus- ja koostöömeetmete suure mahu ja laia geograafilise ulatuse ning nende mõju tõttu õpirände kättesaadavusele ja liidu integratsioonile üldisemalt, samuti nende suurema rahvusvahelise mõõtmega tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (63) Määrus (EL) nr 1295/2013 tuleks seetõttu alates 1. jaanuarist 2021 kehtetuks tunnistada.
- (64) Selleks et tagada asjaomases poliitikavaldkonnas toetuse andmise järjepidevus ja võimaldada rakendamise alustamist mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 algusest, peaks käesolev määrus jõustuma võimalikult kiiresti ning seda tuleks kohaldada tagasiulatuvalt alates 1. jaanuarist 2021,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega luuakse programm „Loov Euroopa“ (edaspidi „programm“) mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 kestuseks.

Selles sätestatakse programmi eesmärgid, eelarve aastateks 2021–2027 ning liidu rahastamise vormid ja reeglid.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „kultuuri- ja loomesektorid“ – kõik sektorid,
 - a) millest paljudel on potentsiaali innovatsiooni ja töökohtade loomiseks, eelkõige intellektuaalomandiõiguste alusel ning mille tegevus
 - i) tugineb kultuurilistele väärtustele ning kunstilisele ja muule individuaalsele või kollektiivsele loomingulisele väljendusele ja
 - ii) hõlmab selliste kaupade ja teenuste arendamist, loomist, tootmist, levitamist ja säilitamist, mis kätkevad endas kultuurilist, kunstilist või muud loomingulist väljendust, ning selliseid seonduvaid funktsioone nagu haridus või juhtimine;
 - b) olenemata sellest,
 - i) kas nimetatud sektorite tegevus on suunatud turule või mitte,
 - ii) millist liiki struktuur tegevust läbi viib ja
 - iii) kuidas seda struktuuri rahastatakse;

kõnealused sektorid hõlmavad muu hulgas arhitektuuri, arhiive, raamatukogusid ja muuseume, kunstkäsitööd, audiovisuaalseid teoseid (sealhulgas filmid, televisioon, videomängud ja multimeedia), materiaalet ja vaimset kultuuripärandit, disaini (sealhulgas moedisain), festivale, muusikat, kirjandust, etenduskunsti (sealhulgas teater ja tants), raamatuid ja kirjastamist, raadiot ja kujutavat kunsti;

- 2) „õigussubjekt“ – füüsiline isik või juriidiline isik, mis on asutatud ja juriidilise isikuna tunnustatud liikmesriigi, liidu või rahvusvahelise õiguse alusel, millel on juriidilise isiku staatus ning mis võib enda nimel tegutsedes teostada õigusi ja kanda kohustusi, või finantsmääruse artikli 197 lõike 2 punktis c osutatud juriidilise isiku staatusega üksus;
- 3) „segarahastamistoiming“ – liidu eelarvest toetatav meede, sealhulgas finantsmääruse artikli 2 lõike 6 kohased segarahastamisvahendid, milles kombineeritakse tagastamatus vormis antav toetus ja liidu eelarvest toetatavad rahastamisvahendid ning arengut rahastavate või muude avalik-õiguslike finantseerimisasutuste rahastamisvahenditest ning erasektori finantseerimisasutuste või investorite rahastamisvahenditest antav tagastatavas vormis toetus.

Artikkel 3

Programmi eesmärgid

1. Programmi üldeesmärgid on järgmised:
 - a) kaitsta, arendada ja edendada Euroopa kultuurilist ja keelelist mitmekesisust ning kultuuri- ja keelepärandit;
 - b) suurendada kultuuri- ja loomesektorite, eriti audiovisuaalsektori konkurentsivõimet ja majanduslikku potentsiaali.
2. Programmi erieesmärgid on järgmised:
 - a) edendada kunsti- ja kultuurialast koostööd Euroopa tasandil, et toetada Euroopa päritolu teoste loomist ning tugevdada Euroopa kultuuri- ja loomesektorite majanduslikku, sotsiaalset ja välismöödet ning innovatsiooni ja liikuvust;
 - b) edendada Euroopa audiovisuaalsektori konkurentsivõimet, skaleeritavust, koostööd, innovatsiooni ja kestlikkust, muu hulgas liikuvuse abil;
 - c) edendada poliitikaalast koostööd ja uuenduslikke meetmeid, millega toetatakse programmi kõiki tegevussuundi, ning mitmekesist, sõltumatut ja pluralistlikku meediakeskkonda ning meediapädevust, suurendades seeläbi kunstilise eneseväljenduse vabadust, kultuuridevahelist dialoogi ja sotsiaalset kaasatust.
3. Programm hõlmab järgmisi tegevussuundi:
 - a) kultuuri tegevussuund, mis hõlmab kultuuri- ja loomesektoreid, välja arvatud audiovisuaalsektor;
 - b) MEDIA tegevussuund, mis hõlmab audiovisuaalsektorit;
 - c) sektoriülene tegevussuund, mis hõlmab kõigi kultuuri- ja loomesektorite vahelisi meetmeid.
4. Tunnistades kultuuri olemuslikku ja majanduslikku väärtust, püütakse programmi eesmäärke saavutada Euroopa lisaväärtusega meetmete kaudu. Euroopa lisaväärtus tagatakse muu hulgas järgmiste vahenditega:
 - a) piirkondlikke, riiklikke, rahvusvahelisi ja muid liidu programme ja poliitikavaldkondi täiendavate meetmete ja tegevuste rahvusvaheline iseloom, propageerides seeläbi Euroopa ühiseid juuri ja kultuurilist mitmekesisust;
 - b) kultuuri- ja loomesektorite organisatsioonide ja professionaalide piiriülene koostöö, sealhulgas liikuvuse kaudu, ning sellise koostöö potentsiaal ühiste probleemide, sealhulgas digiülemineku käsitlemisel ning kultuurile juurdepääsu, kodanike aktiivse kaasamise ja kultuuridevahelise dialoogi edendamisel;
 - c) mastaabisääst ning majanduskasv ja töökohtade loomine, mille võib liidu toetuse abil saavutada ja mis avaldab võimendavat mõju täiendavate rahaliste vahendite kaasamisele;
 - d) võrdsemate tingimuste loomine meetmete kaudu, millel on MEDIA tegevussuuna raames Euroopa lisaväärtus ja mille puhul võetakse arvesse eri riikide eripära, eelkõige seoses sisu tootmise ja levitamise ning sellele juurdepääsuga, nende riikide turgude suuruse ja eripäraga ning nende kultuurilise ja keelise mitmekesisusega viisil, mis laiendab ja tugevdab erinevate audiovisuaalsete võimalustega riikide osalemist ja koostööd.

5. Programmi eesmärgi püütakse saavutada viisil, mis soodustab kaasatust, võrdsust, mitmekesisust ja osalemist, mis asjakohasel juhul saavutatakse konkreetsete stiimulite abil, millega
- a) tagatakse, et puuetega inimesed, vähemuste hulka kuuluvad inimesed ja sotsiaalselt tõrjutud rühmad pääsevad ligi kultuuri- ja loomesektoritele, ning julgustatakse neid neis sektorites aktiivselt osalema, hõlmates nii loomeprotsessi kui ka publiku arendamist ning
 - b) soodustatakse soolist võrdõiguslikkust, eelkõige loovuse, majanduskasvu ja innovatsiooni edendajana.

Artikkel 4

Programmi meetmed

Programmist toetatakse meetmeid, mis on kooskõlas artiklites 5, 6 ja 7 sätestatud prioriteetidega ning I lisas esitatud kirjeldustega.

Artikkel 5

Kultuuri tegevussuund

1. Kooskõlas artiklis 3 osutatud programmi eesmärkidega on kultuuri tegevussuuna prioriteedid järgmised:
 - a) tugevdada rahvusvahelist koostööd ja Euroopa päritolu teoste loomise, levitamise ja nähtavuse piiriülest mõõdet ning kultuuri- ja loomesektorites tegutsejate liikuvust;
 - b) laiendada juurdepääsu kultuurile ja selles osalemist ning publiku kaasamist ja parandada publiku arendamist kogu Euroopas;
 - c) edendada kultuuri ja kultuuripärandi kaudu ühiskonna vastupanuvõimet ning tõhustada sotsiaalset kaasatust ja kultuuridevahelist dialoogi;
 - d) toetada Euroopa kultuuri- ja loomesektorite, sealhulgas nendes sektorites töötavate üksikisikute suutlikkust soodustada talente, teha uuendusi, saavutada edu ning luua töökohti ja majanduskasvu;
 - e) tugevdada Euroopa identiteeti ja väärtusi kultuuriteadlikkuse, kunstihariduse ja kultuuripõhise loovuse arendamise kaudu hariduses;
 - f) edendada Euroopa kultuuri- ja loomesektorite, sealhulgas rohujuures tasandi organisatsioonide ja mikroorganisatsioonide suutlikkuse suurendamist, et nad saaksid olla aktiivsed rahvusvahelisel tasandil;
 - g) toetada kultuuri abil liidu üldist rahvusvaheliste suhete strateegiat.
2. Meetmed, mille abil käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud prioriteete ellu viiakse, on esitatud I lisa 1. jaos.

Artikkel 6

MEDIA tegevussuund

1. Kooskõlas artiklis 3 osutatud programmi eesmärkidega on MEDIA tegevussuuna prioriteedid järgmised:
 - a) toetada talente, pädevust ja oskusi ning ergutada piiriülest koostööd, liikuvust ja innovatsiooni Euroopa audiovisuaalteoste loomisel ja tootmisel, edendades sealäbi koostööd audiovisuaalvaldkonnas erineva tootmisvõimsusega liikmesriikide vahel;
 - b) tõhustada liidus ja rahvusvahelisel tasandil Euroopa audiovisuaalteoste levitamist, edendamist, levitamist veebis ja kinolevis uues digitaalses keskkonnas, sealhulgas innovatiivsete ärimudelite kaudu;

- c) tutvustada Euroopa päritolu audiovisuaalteoseid, sealhulgas audiovisuaalset pärandit, ning toetada publikusuhete arendamist Euroopas ja mujal maailmas kõigis vanuserühmades, eelkõige noorema publiku seas.
- 2. Käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud prioriteetide elluviimiseks toetatakse Euroopa päritolu teoste arendamist, tootmist, edendamist, levitamist ja kättesaadavust eesmärgiga jõuda mitmekesise publikuni Euroopas ja mujal; seeläbi kohanetakse uute turusuundumustega ja toetatakse direktiivi 2010/13/EL rakendamist.
- 3. Meetmed, mille abil käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud prioriteete ellu viiakse, on esitatud I lisa 2. jaos.

Artikkel 7

Sektoriülene tegevussuund

- 1. Kooskõlas artiklis 3 osutatud programmi eesmärkidega on sektoriülese tegevussuuna prioriteetidid järgmised:
 - a) toetada rahvusvahelist sektoriülest poliitikakoostööd, sealhulgas koostööd kultuuri rolli edendamisel sotsiaalses kaasamises ja koostööd loomevabaduse alal, suurendada programmi nähtavust ja toetada programmi tulemuste ülekantavust;
 - b) toetada kultuuri- ja loomesektorites ning muudes sektorites uuenduslikke käsitusi sisu loomisele, levitamisele, tutvustamisele ja kättesaadavusele, võttes arvesse ka digiüleminekut ning hõlmates nii turu- kui ka turuvälist mõõdet;
 - c) edendada sektoriüleseid tegevusi, mille eesmärk on kohaneda meediat puudutavate struktuursete ja tehnoloogiliste muutustega, sealhulgas tugevdada vaba, mitmekesist ja pluralistlikku meediaruumi, kvaliteetajakirjandust ja meediapädevust, seda ka digitaalses keskkonnas;
 - d) toetada osalevates riikides programmi teabepunktide loomist ja tegevust ning ergutada kultuuri- ja loomesektorites piiriülest koostööd ja parimate tavade vahetamist.
- 2. Meetmed, mille abil käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud prioriteete ellu viiakse, on esitatud I lisa 3. jaos.

Artikkel 8

Eelarve

- 1. Programmi rakendamise rahastamispakett ajavahemikul 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027 on 1 842 000 000 eurot jooksevhindades.
- 2. Nõukogu määruse (EL, Euratom) 2020/2093 artiklis 5 sätestatud programmispetsiifilise kohandamise tulemusel suurendatakse käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud summat veel 600 000 000 euro võrra 2018. aasta hindades, nagu on täpsustatud kõnealuse määruse II lisas.
- 3. Käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud summa esialgne jaotus on järgmine:
 - a) vähemalt 33 % artikli 3 lõike 2 punktis a osutatud eesmärgi jaoks (kultuuri tegevussuund);
 - b) vähemalt 58 % artikli 3 lõike 2 punktis b osutatud eesmärgi jaoks (MEDIA tegevussuund);
 - c) kuni 9 % artikli 3 lõike 2 punktis c osutatud tegevuste jaoks (sektoriülene tegevussuund).
- 4. Käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud summa esialgne jaotus on järgmine:
 - a) vähemalt 33 % artikli 3 lõike 2 punktis a osutatud eesmärgi jaoks (kultuuri tegevussuund);
 - b) vähemalt 58 % artikli 3 lõike 2 punktis b osutatud eesmärgi jaoks (MEDIA tegevussuund);
 - c) kuni 9 % artikli 3 lõike 2 punktis c osutatud tegevuste jaoks (sektoriülene tegevussuund).

5. Lõigetes 1 ja 2 sätestatud summat võib kasutada programmi rakendamiseks antava tehnilise ja haldusabi jaoks, näiteks ettevalmistus-, seire-, kontrolli-, auditeerimis- ja hindamistoiminguteks, sealhulgas ettevõtte infotehnoloogia-süsteemide jaoks.

6. Lisaks käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 sätestatud summadele ning selleks, et edendada programmi rahvusvahelist mõõdet, võib anda täiendavat rahalist toetust Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse, millega luuakse naabruspiirkonna, arengu ja rahvusvahelise koostöö instrument „Globaalne Euroopa“, muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsust nr 466/2014/EL ja tunnistatakse see kehtetuks ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/1601 ja nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 480/2009, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse, millega luuakse ühinemiseelse abi instrument (IPA III), alusel, et toetada meetmeid, mida rakendatakse ja hallatakse vastavalt käesolevale määrusele. Kõnealust toetust rahastatakse kooskõlas määrustega, millega need instrumendid on loodud.

7. Eelarve jagatud täitmise raames liikmesriikidele eraldatud vahendid võib asjaomase liikmesriigi taotluse korral kanda üle programmile vastavalt tingimustele, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ning Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes (edaspidi „ühissätete määrus 2021–2027“) artiklis 26. Komisjon haldab neid vahendeid otse finantsmääruse artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti a alusel või kaudselt nimetatud lõigu punkti c alusel. Kõnealuseid vahendeid kasutatakse asjaomase liikmesriigi huvides.

8. Pikemalt kui ühe eelarveaasta vältel võetavate meetmetega kaasnevad eelarvelised kulukohustused võib jagada aastateks osamakseteks mitmele aastale. Kõnealused kulukohustused ei tohi ületada 40 % lõikes 1 sätestatud summast.

Artikkel 9

Programmiga assotsieerunud kolmandad riigid

1. Tingimusel, et nad osalevad programmi rahastamises, võivad programmis osaleda järgmised kolmandad riigid:
 - a) Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni liikmed, kes on ühtlasi Euroopa Majanduspiirkonna liikmed, vastavalt Euroopa Majanduspiirkonna lepingus sätestatud tingimustele;
 - b) ühinevad riigid, kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid vastavalt nende riikide liidu programmides osalemise üldpõhimõtetele ja üldtingimustele, mis on sätestatud vastavates raamlepingutes ja assotsiatsiooninõukogu otsustes või muudes samalaadsetes kokkulepetes, ning vastavalt eritingimustele, mis on sätestatud liidu ja nende riikide vahelistes lepingutes;
 - c) Euroopa naabruspoliitika riigid vastavalt nende riikide liidu programmides osalemise üldpõhimõtetele ja üldtingimustele, mis on sätestatud vastavates raamlepingutes ja assotsiatsiooninõukogu otsustes või muudes samalaadsetes kokkulepetes, ning vastavalt eritingimustele, mis on sätestatud liidu ja nende riikide vahelistes lepingutes;
 - d) muud kolmandad riigid vastavalt tingimustele, mis on sätestatud erilepingus, millega reguleeritakse asjaomase kolmanda riigi osalemist liidu programmides, tingimusel et selle lepinguga:
 - i) tagatakse õiglane tasakaal liidu programmides osaleva kolmanda riigi osamaksete ja saadava kasu vahel;
 - ii) määratakse kindlaks programmides osalemise tingimused, sealhulgas eri programmide osamaksete kalkulatsioon, ja halduskulud;

- iii) ei anta kolmandale riigile liidu programmiga seoses otsustusõigust;
- iv) on kindlustatud liidu õigus tagada usaldusväärne finantsjuhtimine ja kaitsta oma finantshuve.

Esimese lõigu punkti d alapunktis ii osutatud osamakseid käsitatakse vastavalt finantsmääruse artikli 21 lõikele 5 sihtotstarbelise tuluna.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud riigid võivad MEDIA tegevussuunas ja sektoriüleses tegevussuunas osaleda tingimusel, et nad täidavad direktiivis 2010/13/EL sätestatud tingimusi.

3. Lõike 1 punktis c osutatud riikidega sõlmitud lepingutes võib igakülselt põhjendatud juhtudel teha erandeid lõikes 2 sätestatud kohustustest.

4. Käesoleva artikli lõike 1 punktides a ja b osutatud riigid, kes osalesid täiel määral programmis 2014–2020, võivad ajutiselt täiel määral osaleda programmis, kui nad suudavad tõendada, et nad on astunud konkreetseid samme oma riigisisese õiguse vastavusse viimiseks direktiiviga 2010/13/EL, mida on muudetud direktiiviga (EL) 2018/1808.

5. Käesoleva artikli lõike 1 punktis b osutatud riigid võivad programmis jätkuvalt osaleda pärast 31. detsembrit 2022, kui nad tõendavad komisjonile, et nad on täitnud direktiivis 2010/13/EL sätestatud tingimused.

6. Juurdepääs artikli 7 lõike 1 punktis d osutatud prioriteedile vastavatele meetmetele tagatakse riikidele, kes osalevad erandkorras kultuuri tegevussuunas, kuid ei vasta käesoleva artikli lõike 2 kohases MEDIA tegevussuunas ja sektoriüleses tegevussuunas osalemise tingimustele.

Artikkel 10

Muud kolmandad riigid

Kui see on liidu huvides, võib programmist toetada koostööd muude kui artiklis 9 osutatud kolmandate riikidega meetmete puhul, mida rahastatakse välistegevuse rahastute täiendavate maksetega vastavalt artikli 8 lõikele 6.

Artikkel 11

Koostöö rahvusvaheliste organisatsioonidega ja Euroopa Audiovisuaalsektori Vaatluskeskusega

1 Programmis võivad kooskõlas finantsmäärusega osaleda rahvusvahelised organisatsioonid, kes tegutsevad programmiga hõlmatud valdkondades.

2. Liit on programmi kestuse ajal vaatluskeskuse liige. Liidu osalemine vaatluskeskuses aitab saavutada MEDIA tegevussuuna prioriteete. Liitu esindab tema suhetes vaatluskeskusega komisjon. MEDIA tegevussuuna raames toetatakse liikmemaksu tasumist liidu liikmesuse eest vaatluskeskuses ning andmete kogumist ja analüüsi audiovisuaalsektoris.

Artikkel 12

Kultuuri- ja loomesektorite kohta andmete kogumine

Selleks et tugevdada tõendusbaasi kultuuri- ja loomesektorite arengu kohta ning mõõta ja analüüsida nende panust Euroopa majandusse ja ühiskonda, kogub komisjon asjakohaseid andmeid ja teavet, kasutades oma ning asjakohasel juhul Euroopa Nõukogu, OECD, UNESCO ja asjaomaste teadusasutuste eksperdiarvamusi. Komisjon annab Euroopa Parlamendile ja nõukogule kogutud andmete kohta korrapäraselt aru. Komisjon jagab kogutud andmeid käsitlevaid asjakohaseid järeldusi sidusrühmadega.

*Artikkel 13***Liidu rahastamise vormid ja rakendamine**

1. Programmi rakendatakse eelarve otsese täitmise korras vastavalt finantsmäärusele või eelarve kaudse täitmise korras koostöös nimetatud määruse artikli 62 lõike 1 punktis c osutatud asutustega.
2. Programmist rahastamine võib toimuda ükskõik millises finantsmääruses sätestatud vormis, eelkõige toetustena, auhindadena ja hankemenetluse teel. Programmist rahastamine võib toimuda ka segarahastamistoimingutes kasutatavate rahastamisvahendite kaudu.
3. Programmi kohased segarahastamistoimingud tehakse kooskõlas määrusega (EL) 2021/523 ja finantsmääruse X jaotisega.
4. Riski, mis on seotud toetusesaajale määratud vahendite tagasinõudmisega, võib katta vastastikuse kindlustusmehhanismi osamaksetega ning neid osamakseid käsitatakse piisava tagatisena finantsmääruse tähenduses. Kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/695 ⁽²⁵⁾ artiklit 37.
5. Kui kultuuri- ja loomesektorites tegutsevad üksused on viimase kahe aasta jooksul saanud üle 50 % oma iga-aastastest tuludest avaliku sektori allikatest, loetakse neil olevat programmi tegevuste korraldamiseks vajalik finants-, kutsealane ja haldussuutlikkus. Nad ei pea kõnealuse suutlikkuse tõendamiseks lisadokumente esitama.

*Artikkel 14***Liidu finantshuvide kaitse**

Kui kolmas riik osaleb programmis rahvusvahelise lepingu kohaselt vastu võetud otsuse alusel või muu õigusakti alusel, annab ta vastutavale eelarvevahendite käsutajale, OLAFile ja kontrollikoja vajalikud õigused ja nõutava juurdepääsu, mida neil on vaja oma volituste täieulatuslikuks kasutamiseks. OLAFi puhul hõlmavad need õigused õigust korraldada juurdlusi, sealhulgas teha kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi, nagu on sätestatud määruses (EL, Euratom) nr 883/2013.

*Artikkel 15***Tööprogrammid**

1. Programmi rakendatakse iga-aastaste tööprogrammide kaudu, nagu on osutatud finantsmääruse artiklis 110. Iga-aastastes tööprogrammides esitatakse iga meetme jaoks eraldatav summa ning vajaduse korral segarahastamistoimingute jaoks ette nähtud kogusumma. Samuti sisaldavad iga-aastased tööprogrammid rakendamise esialgset ajakava.
2. Komisjon võtab iga-aastased tööprogrammid vastu rakendusaktidega. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 24 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

⁽²⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/695, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ja kehtestatakse selle osalemis- ja levitamismeetmed ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1290/2013 ja (EL) nr 1291/2013 (ELT L 170, 12.5.2021, lk 1).

II PEATÜKK

TOETUSED JA TOETUSKÕBLIKUD ÜKSUSED

Artikkel 16

Toetused

1. Programmi raames antakse ja hallatakse toetusi kooskõlas finantsmääruse VIII jaotisega.
2. Selleks et tagada taotluste igakülgne hindamine, võivad hindamiskomiteede liikmed olla välisekspertid. Välisekspertidel peab olema hinnatava valdkonnaga seotud erialane taust ja asjakohasel juhul teadmised taotlusega hõlmatud geograafilisest piirkonnast.
3. Kooskõlas finantsmääruse artikli 193 lõike 2 teise lõigu punktiga a ning erandina kõnealuse määruse artikli 193 lõikest 4 võib rahastamisotsuses täpsustatud igakülselt põhjendatud juhtudel käesoleva määruse alusel toetatavaid meetmeid ja nende aluseks olevaid 2021. aastal tekkinud kulusid käsitada rahastamiskõblilikena alates 1. jaanuarist 2021, isegi kui neid meetmeid rakendati ja need kulud tekkisid enne toetustaotluse esitamist. Eelarveaasta 2021 tegevustoetuste puhul võib toetuslepingule erakorraliselt alla kirjutada kuue kuu jooksul toetusesaaja majandusaasta algusest arvates.
4. Asjakohasel juhul määratakse programmi meetmetes kindlaks asjakohased kriteeriumid soolise tasakaalu saavutamiseks.

Artikkel 17

Toetuskõblilikud üksused

1. Lisaks finantsmääruse artiklis 197 sätestatud kriteeriumidele kehtivad käesolevas artiklis sätestatud toetuskõblikkuse kriteeriumid.
2. Programmis on kõblilikud osalema järgmised kultuuri- ja loomesektorites tegutsevad üksused:
 - a) õigussubjektid, mille elu- või asukoht on
 - i) liikmesriigis või selle liikmesriigiga seotud ülemeremaal või -territooriumil;
 - ii) programmiga assotsieerunud kolmandas riigis või
 - iii) tööprogrammis loetletud kolmandas riigis lõigetes 3 ja 4 sätestatud tingimustel;
 - b) õigussubjektid, mis on asutatud liidu õiguse alusel;
 - c) rahvusvahelised organisatsioonid.
3. Kultuuri- ja loomesektorites tegutsevad õigussubjektid, mille elu- või asukoht on programmiga mitteassotsieerunud kolmandas riigis, on erandkorras kõblilikud programmis osalema, kui osalemine on vajalik konkreetse meetme eesmärkide saavutamiseks.
4. Kultuuri- ja loomesektorites tegutsevad õigussubjektid, mille elu- või asukoht on programmiga mitteassotsieerunud kolmandas riigis, peaksid põhimõtteliselt kandma oma osalemise kulud ise. Kui see on liidu huvides, võib selliste õigussubjektide osalemise kulud katta artikli 8 lõike 6 kohaste välistegevuse rahastute täiendavate maksetega.

III PEATÜKK

KOOSTOIME JA TÄIENDAVUS

Artikkel 18

Täiendavus

Komisjon tagab koostöös liikmesriikidega programmi üldise kooskõla ja täiendavuse asjakohaste liidu poliitikameetmete ja programmidega, eelkõige nendega, mis on seotud soolise tasakaalu, hariduse, eriti digiõppe ja meediapädevuse, noorsooküsimuste ja solidaarsuse, tööhõive ja sotsiaalse kaasatuse, eriti sotsiaalselt tõrjutud rühmade ja vähemuste puhul, teadusuuringute, tehnoloogia ja innovatsiooni, sealhulgas sotsiaalse innovatsiooni, tööstuse ja ettevõtluse, põllumajanduse ja maaelu arengu, keskkonna ja kliimameetmete, ühtekuuluvus-, regionaal- ja linnapoliitika, säästva turismi, riigiabi, liikuvuse ning rahvusvahelise koostöö ja arenguga.

Artikkel 19

Kumulatiivne ja alternatiivne rahastamine

1. Meede, mis on saanud toetust käesolevast programmist, võib saada toetust ka mõnest muust liidu programmist, sealhulgas ühissätete määruse 2021–2027 kohastest fondidest, tingimusel, et neist toetustest ei kaeta samu kulusid. Iga asjaomase liidu programmi reegleid kohaldatakse vastavale meetmele antud toetuse suhtes. Kumulatiivne rahastus ei tohi ületada meetme rahastamiskõlblikke kogukulusid ning liidu eri programmidest saadud toetuse võib arvutada proportsionaalselt.
2. Projektile võib anda ühissätete määruse 2021–2027 artikli 2 punktis 45 määratletud kvaliteedimärgise, kui projekt vastab järgmistele kumulatiivsetele tingimustele:
 - a) seda on hinnatud programmi konkursikutse alusel;
 - b) see vastab kõnealuse konkursikutsega ette nähtud kvaliteedi miinimumnõuetele ja
 - c) seda ei saa eelarvepiirangute tõttu kõnealuse konkursikutse alusel rahastada.

Projekt, mis on saanud kvaliteedimärgise käesoleva lõike esimese lõigu kohaselt, võib saada toetust Euroopa Regionaalarengu Fondist või Euroopa Sotsiaalfondist kooskõlas ühissätete määruse 2021–2027 artikli 73 lõikega 4.

IV PEATÜKK

SEIRE, HINDAMINE JA KONTROLL

Artikkel 20

Seire ja aruandlus

1. Kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed näitajad, mille abil antakse aru artiklis 3 sätestatud programmi eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude kohta, on esitatud II lisas.
2. Selleks et tagada programmi eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude tõhus hindamine, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 22 vastu delegeeritud õigusakte, et arendada edasi seire- ja hindamisraamistiku sätteid, sealhulgas muuta II lisa, et näitajad läbi vaadata või neid täiendada, kui seda on vaja seire ja hindamise eesmärgil.
3. Tulemusaruannete süsteem peab tagama, et programmi rakendamise ja tulemuste seireks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigel ajal.

4. Selleks kehtestatakse liidu rahaliste vahendite saajatele ja asjakohasel juhul liikmesriikidele proportsionaalsed aruandlusnõuded.

Artikkel 21

Hindamine

1. Komisjon teeb aegsasti korrapärasel andmete kogumisel ning sidusrühmade ja toetusesaajatega konsulteerimisel põhinevad hindamised, et nende tulemusi saaks otsustamisprotsessis arvesse võtta.
2. Kui programmi rakendamise kohta on piisavalt kättesaadavat teavet, ent mitte hiljem kui 31. detsembril 2024, teeb komisjon programmi vahehindamise, mis muu hulgas põhineb välis- ja sõltumatul analüüsil. Komisjon esitab vahehindamise aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt kuue kuu möödumisel vahehindamise tegemisest.
3. Komisjon teeb pärast 31. detsembrit 2027, ent mitte hiljem kui 31. detsembril 2029 programmi lõpphindamise, mis põhineb välis- ja sõltumatul analüüsil. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt kuue kuu möödumisel lõpphindamise tegemisest lõpphindamise aruande.
4. Komisjon edastab lõigetes 2 ja 3 osutatud hindamiste tulemused koos oma hindamist käsitlevate tähelepanekutega Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.
5. Hindamisaruannete süsteem tagab, et programmi hindamiseks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult, aegsasti ja piisava detailsusega. Liidu rahaliste vahendite saajad edastavad need andmed ja teabe komisjonile viisil, mis on kooskõlas muude õigusnormidega. Näiteks tuleb isikuandmed muuta vajaduse korral anonüümseks. Selleks kehtestatakse liidu rahaliste vahendite saajatele proportsionaalsed aruandlusnõuded.

Artikkel 22

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artiklis 20 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile seitsmeks aastaks alates 1. jaanuarist 2021.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 20 osutatud volituste delegerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprill 2016 institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 20 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavakstegemist esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

V PEATÜKK

ÜLEMINEKU- JA LÖPPSÄTTED

Artikkel 23

Teave, teavitamine ja avalikustamine

1. Liidu rahaliste vahendite saajad märgivad ära nende vahendite päritolu ja tagavad liidu rahastuse nähtavuse eriti meetmete ja nende tulemuste tutvustamisel, andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele, selle kohta sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset suunatud teavet, tuues eelkõige esile programmi nime ja MEDIA tegevussuuna raames rahastatavate meetmete puhul MEDIA logo, mis on esitatud III lisas.
2. Komisjon rakendab programmi, selle raames võetud meetmete ja saavutatud meetmete ja tulemustega seotud teabe- ja teavitamismeetmeid.
3. Programmile eraldatud rahaliste vahenditega panustatakse samuti liidu poliitiliste prioriteetide edastamisse institutsioonilistes sõnumites niivõrd, kuivõrd need prioriteedid on seotud artiklis 3 osutatud eesmärkidega.

Artikkel 24

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee (programmi „Loov Euroopa“ komitee). Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.
3. Programmi „Loov Euroopa“ komitee võib kohtuda eri koosseisudes, et tegeleda programmi tegevussuundadega seotud konkreetsete küsimustega.

Artikkel 25

Kehtetuks tunnistamine

Määrus (EL) nr 1295/2013 tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2021.

Artikkel 26

Üleminekusätted

1. Käesolev määrus ei mõjuta nende meetmete jätkamist või muutmist, mis on algatatud määruse (EL) nr 1295/2013 alusel, mille kohaldamist nende meetmete suhtes jätkatakse kuni nende lõpetamiseni.
2. Programmi rahastamispaketist võib katta ka tehnilise ja haldusabi kulud, mida on vaja selleks, et tagada üleminek programmi ja määruse (EL) nr 1295/2013 alusel vastu võetud meetmete vahel.
3. Vajaduse korral võib kanda liidu eelarvesse assigneeringuid ka pärast 2027. aastat, et katta artikli 8 lõikes 5 osutatud abi kulusid, selleks et oleks võimalik hallata meetmeid, mis ei ole 31. detsembriks 2027 veel lõpule viidud.

Artikkel 27

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2021.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 20. mai 2021

Euroopa Parlamendi nimel
president
D. M. SASSOLI

Nõukogu nimel
eesistuja
A. P. ZACARIAS

I LISA

PROGRAMMI MEETMETE KIRJELDUS

1. JAGU

KULTUURI TEGEVUSSUUND

Järgitakse artiklis 5 osutatud programmi kultuuri tegevussuuna prioriteete, sealhulgas eesmärgiga tõhustada Euroopa päritolu teoste ringlust digitaalses ja mitmekeelses keskkonnas ning kasutades vajaduse korral tõlkimist, olenemata kasutatavast meediakanalist, järgmiste meetmete kaudu, mille üksikasjad, sealhulgas võimalikud kõrgemad kaasrahastamise määrad väikesemahuliste projektide puhul, määratakse kindlaks tööprogrammides.

Horisontaalsed meetmed

Horisontaalsete meetmete eesmärk on toetada kõiki kultuuri- ja loomesektoreid, välja arvatud audiovisuaalsektor, ühiste probleemide lahendamisel, millega nad Euroopa tasandil silmitsi seisavad. Eelkõige kaasrahastatakse rahvusvahelise koostöö, võrgustike loomise, liikuvuse ja rahvusvahelistumise projekte, sealhulgas residentuuriprogrammide, ringreiside, ürituste, näituste ja festivalide kaudu. Programmi raames toetatakse järgmisi horisontaalseid meetmeid:

- a) rahvusvahelise koostöö projektid, mis ühendavad igas suuruses kultuuri- ja loomesektorite organisatsioone, sealhulgas mikro- ja väikeorganisatsioone, ning eri riikidest pärit organisatsioone, et viia ellu valdkondlikke või valdkondadevahelisi tegevusi;
- b) eri riikidest pärit kultuuri- ja loomesektorite organisatsioonide Euroopa võrgustikud;
- c) üleeuroopalised kultuuri- ja loomeplatvormid;
- d) loovisikute ning kultuuri- ja loomesektorites tegutsejate riikidevaheline liikuvus ning kunsti- ja kultuuriteoste riikidevaheline ringlus;
- e) kultuuri- ja loomesektorite organisatsioonide toetamine, et nad saaksid tegutseda rahvusvahelisel tasandil, sealhulgas suutlikkuse suurendamine;
- f) poliitika väljatöötamine, koostöö ja rakendusmeetmed kultuurivaldkonnas, sealhulgas andmete esitamise, heade tavade vahetamise, katseprojektide ja stiimulite kaudu, millega edendatakse soolist võrdõiguslikkust.

Valdkondlikud meetmed

Liidus ühistele vajadustele vastamiseks toetatakse valdkondlikke meetmeid nendes kultuuri- ja loomesektorites, eelkõige muusikasektoris, mille eripära või spetsiifilised probleemid nõuavad sihipärasemat käsitust, mis täiendab horisontaalseid meetmeid:

- a) muusikasektori toetamine: mitmekesisust, loomingulisust ja innovatsiooni edendavad meetmed muusikavaldkonnas, eelkõige kõigi muusikateoste levitamine ja tutvustamine Euroopas ja väljaspool, koolitusmeetmed, muusikas osalemine ja juurdepääs sellele ning publikusuhete arendamine Euroopa kõigi muusikateoste jaoks, ning andmete kogumise ja analüüsimise toetamine; need meetmed tuginevad algatuse „Muusika liigutab Euroopat“ raames saadud kogemustele ja teadmistele ning toetavad neid jätkuvalt;
- b) raamatu- ja kirjastussektori toetamine: sihipärased meetmed, millega edendatakse mitmekesisust, loomingulisust ja innovatsiooni, Euroopa kirjanduse piiriülene edendamine kogu Euroopas ja väljaspool, sealhulgas raamatukogudes, koolitus ja kogemuste vahetamine sektori professionaalide, autorite ja tõlkijate vahel ning kõnealuse sektori rahvusvahelised koostöö-, innovatsiooni- ja arenguprojektid; sihipärased meetmed, millega edendatakse kirjanduse tõlkimist ja võimaluse korral selle kohandamist puuetega inimestele ligipääsetavasse vormi;
- c) arhitektuuri ja kultuuripärandi toetamine kvaliteetse hoonestatud keskkonna nimel: sihipärased meetmed arhitektuuri ja kultuuripärandi valdkonnas tegutsejate liikuvuseks, suutlikkuse suurendamiseks ja rahvusvahelistumiseks; ehituskultuuri edendamine, vastastikune õppimine ja publiku kaasamine, et levitada hea kvaliteedi põhimõtteid kaasaegse arhitektuuri ja kultuuripärandiga seotud sekkumiste puhul; kultuuripärandi kestliku kaitse, taaselustamise ja kohandava taaskasutamise toetamine ning kultuuripärandi väärtuste edendamine teadlikkuse suurendamise ja võrgustike loomise kaudu;

- d) muude kunstiloomingu sektorite toetamine, kui on tuvastatud konkreetsed vajadused, sealhulgas sihipärased meetmed, et soodustada kestliku kultuuriturismi ning disaini- ja moesektorite loovusaspekte ning nende muude kunstiloomingu sektorite tutvustamist ja esindamist väljaspool liitu.

Erimeetmed, mille eesmärk on muuta Euroopa kultuuriline mitmekesisus ja kultuuripärand nähtavaks ja käegakatsutavaks ning soodustada kultuuridevahelist dialoogi:

- a) rahaline toetus Euroopa kultuuripealinnadele;
- b) rahaline toetus Euroopa kultuuripärandi märgisele ja Euroopa kultuuripärandi märgisega objektide vahelisele võrgustikutegevusele;
- c) liidu kultuuriauhinnad;
- d) Euroopa pärimuspäevad;
- e) toetus Euroopa kultuuriüksustele, näiteks orkestritele, kelle eesmärk on koolitada ja tutvustada noori suure potentsiaaliga loovisikuid ning kellel on suure geograafilise katvusega kaasav lähenemisviis, või üksusi, kelle tegevus hõlmab suure geograafilise katvusega kultuuriteenuste osutamist otse Euroopa kodanikele.

2. JAGU

MEDIA TEGEVUSSUUND

MEDIA tegevussuuna artiklis 6 osutatud prioriteetide puhul võetakse arvesse direktiivi (EL) 2018/1808 nõudeid ning riikidevahelisi erinevusi audiovisuaalse sisu tootmises, levitamises ja selle kättesaadavuses, ning nende vastavate turgude suurst ja eripära ning keelelist mitmekesisust ning neid prioriteete edendatakse järgmiste meetmete abil, mille üksikasjad määratakse kindlaks tööprogrammides:

- a) audiovisuaalteoste väljatöötamine sõltumatute Euroopa produktsiooniettevõtete poolt, mis hõlmab eri vorminguid (näiteks mängufilmid, lühifilmid, sarjad, dokumentaalfilmid, narratiividel põhinevad videomängud) ja žanreid ning on suunatud eri sihtrühmadele, sealhulgas lastele ja noortele;
- b) mitmekesisele publikule suunatud innovatiivse ja kvaliteetse TV sisu ja seriaalide tootmine sõltumatute Euroopa produktsiooniettevõtete poolt;
- c) reklaami- ja turustusvahendid, sealhulgas veebipõhised vahendid ja andmeanalüüsi kasutamine, et suurendada Euroopa päritolu teoste tuntust, nähtavust, piiriülest kättesaadavust ja publikuni jõudmist;
- d) toetus riigiüleste Euroopa päritolu teoste rahvusvaheliseks müügiks ja levitamiseks kõikidel platvormidel (näiteks kinodes, veebis) nii väikeste kui ka suurte teoste puhul, sealhulgas mitut riiki hõlmavate koordineeritud levitamisstrateegiatega abil ning soodustades subtiitrimist, dubleerimist ja vajaduse korral kirjeldustõlke vahendite kasutamist;
- e) toetus internetis kultuuriteemalistele teleprogrammidele mitmekeelse juurdepääsu võimaldamisele subtiitrimise abil;
- f) toetus audiovisuaalvaldkonna professionaalide, sealhulgas autorite võrgustikutegevusele, ning ettevõtjatevahelisele teabevahetusele, et toetada ja tutvustada talente Euroopa audiovisuaalsektoris ning hõlbustada Euroopa ja rahvusvahelise ühisloomingu ja kaastootmise arendamist ja levitamist;
- g) toetus Euroopa audiovisuaalvaldkonnas tegutsejate tegevusele tööstusüritustel ja -messidel Euroopas ja mujal;
- h) toetus selliste Euroopa filmide ja audiovisuaalteoste nähtavusele ja levitamisele, mis on suunatud laiemale Euroopa publikule väljaspool riigipiire, eelkõige noortele ja arvamuskujundajatele, muu hulgas linastuste korraldamise, teabevahetuse ning levitamise- ja reklaamitegevuse kaudu Euroopa auhindade, eelkõige Euroopa Parlamendi ja Euroopa Filmiakadeemia välja antava Euroopa kinopubliku auhinna LUX, toetuseks;
- i) publikusuhete arendamise ja publiku kaasamise algatused, sealhulgas filmihariduse edendamine, mis on suunatud eelkõige noorele publikule;
- j) koolitus- ja nõustamistegevus, et parandada audiovisuaalsektori professionaalide suutlikkust kohaneda uute loomisprotsesside, turusuundumuste ja digitehnoloogiatega, mis mõjutavad kogu väärtusahelat;
- k) Euroopa tellitavate videoteenuste võrgustiku või võrgustike tegevus, mille programmist suure osa moodustavad riigiüleised Euroopa teosed;

- l) Euroopa festivalid ja festivalide võrgustik(ud), kus linastub märkimisväärne osa riigiüleseid Euroopa teoseid, säilitades seejuures oma identiteedi ja unikaalse profiili;
- m) Euroopa kinoettevõtjate suure geograafilise katvusega võrgustik, mille programmist märkimisväärse osa moodustavad riigiüleste Euroopa filmide linastused ning mis suurendab Euroopa kinode rolli Euroopa teoste levitamisel;
- n) erimeetmed tasakaalustatuma soolise osaluse toetamiseks audiovisuaalsektoris, mis hõlmavad õpinguid, nõustamist, koolitust ja võrgustike loomist;
- o) poliitilise dialoogi, innovatiivsete poliitikameetmete ja parimate tavade vahetamise toetamine – sealhulgas analüüsivategevuse ja usaldusväärsete andmete esitamise kaudu;
- p) kogemuste ja oskusteabe piiriülene vahetamine, vastastikune õppimine ning võrgustike loomine audiovisuaalsektori ja poliitikakujundajate vahel.

3. JAGU

SEKTORIÜLENE TEGEVUSSUUND

Artiklis 7 osutatud sektoriülese tegevussuuna prioriteetidid viiakse ellu järgmiste tegevuste kaudu, mille üksikasjad määratakse kindlaks tööprogrammides.

Poliitikaalase koostöö ja avalike suhete meetmed, millega:

- a) toetatakse poliitika arendamist, kogemuste ja oskusteabe piiriülest vahetamist, vastastikust õppimist ja teadlikkuse suurendamist, võrgustike loomist ning korrapäraselt valdkondadevahelist dialoogi kultuuri- ja loomesektorite organisatsioonide ning poliitikakujundajate vahel;
- b) toetatakse sektoriülest analüüsivategevust;
- c) püütakse edendada piiriülest poliitikaalast koostööd ja sellise poliitika väljatöötamist, mis käsitleb sotsiaalset kaasamist kultuuri kaudu;
- d) suurendatakse teadmisi programmist ja selle teemadest, edendatakse inimesteni jõudmist ja toetatakse tulemuste liikmesriigi tasandilt kaugemale ülekantavust.

Loova innovatsiooni labori meetmed, millega:

- a) edendatakse uusi loovuse vorme eri kultuuri- ja loomesektorite ristumiskohtadel, näiteks eksperimentaalsete käsituste ja innovatiivsete tehnoloogiate kasutamise kaudu;
- b) edendatakse selliseid innovatiivseid sektoriüleseid käsitusi ja vahendeid, mis hõlmavad võimaluse korral mitmekeelset ja sotsiaalset mõõdet, et lihtsustada kultuuri ja loometegevuse, sealhulgas kultuuripärandi kättesaadavust, levitamist, tutvustamist ja turustamist.

Teabepunktid, millega:

- a) edendatakse programmi riigi tasandil ja antakse asjakohast teavet liidu poliitika raames kättesaadavate eri liiki rahaliste toetuste kohta ning abi kultuuri- ja loomesektorites tegutsejatele programmi raames toetustootluse esitamiseks, sealhulgas teavitades neid eri projektikonkurssidega seotud nõuetest ja menetlustest ning jagades häid tavasid;
- b) toetatakse võimalikke toetusesaajaid taotlusprotsessides ja pakutakse vastastikust nõustamist programmi uute osalejate jaoks, elavdatakse piiriülest koostööd ja parimate tavade vahetamist professionaalide, institutsioonide, platvormide ja võrgustike vahel programmiga hõlmatud poliitikavaldkondades ja kultuuri- ja loomesektorites ning nende üleselt;
- c) toetatakse komisjoni, et tagada programmi tulemuste vahendamine ja levitamine kodanikele ning kultuuri- ja loomesektorites tegutsejatele.

Uudistemeedia sektorit toetavad valdkonnaülesed meetmed, millega:

- a) käsitletakse meediasektorit puudutavaid struktuurseid ja tehnoloogilisi muutusi, edendades sõltumatut ja pluralistlikku meediaruumi, toetades muu hulgas sõltumatut seiret, et hinnata meedia pluralismi ja meediavabadust ähvardavaid ohte ja probleeme, ning toetatakse teadlikkuse suurendamise meetmeid;

- b) toetatakse meedia tootmise kvaliteetseid standardeid koostöö, digioskuste, piiriülesel koostööl põhineva ajakirjanduse ja kvaliteetse infosu edendamise kaudu, mis seeläbi toetavad ajakirjandusliku kutse-eetika järgimist;
 - c) edendatakse meediapädevust, et võimaldada kodanikel arendada kriitilist arusaamist meediast ning toetada teadmiste jagamist ja vahetamist meediapädevuse poliitiliste strateegiate ja tavade kohta;
 - d) nähakse ette erimeetmed tasakaalustatuma soolise osaluse toetamiseks uudistemeedia sektoris.
-

*II LISA***PROGRAMMI ÜHISED KVALITATIIVSED JA KVANTITATIIVSED MÕJUNÄITAJAD**

Programmi toetusel loodud rahvusvaheliste partnerluste arv ja ulatus, sealhulgas toetust saavate organisatsioonide päritoluriik.

Kvalitatiivsed tõendid programmi toetusest sünninud edulugude kohta kunsti-, äri- ja tehnoloogiauuenduste valdkonnas.

Näitajad*Kultuuri tegevussuund*

Programmi toetusega loodud rahvusvaheliste partnerlussuhete arv ja ulatus.

Programmi toetuse abil piiriülevalt liikunud loovisikute ning kultuuri- ja loomesektorites tegutsejate arv päritoluriikide kaupa ning naiste osakaal.

Nende inimeste arv, kes on tutvunud programmi abil toetatud Euroopa päritolu kultuuri- ja loometeostega, sealhulgas nende päritoluriigist erinevatest riikidest pärit teostega.

Programmi toetuse abil sotsiaalselt tõrjutud rühmadele suunatud projektide arv.

Kolmandate riikide organisatsioone kaasavate programmi toetusega projektide arv.

Media tegevussuund

Nende inimeste arv, kes on tutvunud muust riigist, kui nende päritoluriik, pärit Euroopa audiovisuaalteostega, mis on saanud programmist toetust.

Nende programmist toetatud õppetegevuses osalejate arv, kes leiavad, et nad on oma pädevust ja tööalast konkurentsivõimet parandanud, sealhulgas naiste osakaal.

Programmi toel arendatud, loodud ja levitatud koostööfilmide ja muude teoste arv, eelarve ja geograafiline päritolu ning eri audiovisuaalvaldkonna võimalustega riikidest pärit partneritega loodud koostööfilmide ja muude teoste arv.

Vähemkasutatavates keeltes audiovisuaalteoste arv, mis on välja töötatud ning mida toodetakse ja levitatakse programmi toetusel.

Nende inimeste arv, kelleni jõuti ettevõtjatevahelise edendustegevusega peamistel turgudel.

Sektoriülene tegevussuund

Moodustatud rahvusvaheliste partnerluste arv ja ulatus (loova innovatsiooni labori meetmete ja uudistemeedia sektorit toetavate valdkonnaüleste meetmete koondnäitaja).

Programmi teabepunktide korraldatud programmi reklaamimise ürituste ja tegevuste arv.

Loova innovatsiooni labori meetmetes ja uudistemeedia sektorit toetavates valdkonnaülestes meetmetes osalejate arv, sealhulgas naiste osakaal.

*III LISA***MEDIA TEGEVUSSUUNA LOGO**

MEDIA tegevussuuna logo on järgmine:

Loov
Euroopa
MEDIA

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2021/819,**20. mai 2021,****Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi kohta****(uuesti sõnastatud)****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 173 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 294/2008 ⁽³⁾ on oluliselt muudetud ⁽⁴⁾. Kuna kõnealusesse määrusesse on vaja teha uusi muudatusi, tuleks see selguse huvides uuesti sõnastada.
- (2) Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi (edaspidi „EIT“) perioodiline sõltumatu hindamine ja määruse (EÜ) nr 294/2008 kohaldamisel saadud kogemused näitavad, et EIT mudeli ja selle aluseks olevate protsesside edasiseks parandamiseks on vaja teha olulisi muudatusi. Lisaks on EIT vahehindamise ja mõju eelhindamise käigus kindlaks tehtud mitu parandamist vajavat valdkonda, muu hulgas teadmus- ja innovatsioonikogukondade rahastamismudel, teadmus- ja innovatsioonikogukondade integreerimine kohalikesse innovatsiooni ökosüsteemidesse, teadmus- ja innovatsioonikogukondade avatus ja läbipaistvus ning EIT tehtav seire. Käesolev määrus annab ka võimaluse neid aspekte käsitleda.
- (3) Tugeva tööstus-, konkurentsi- ja innovatsioonibaasi säilitamine Euroopas on eelkõige liikmesriikide ülesanne. Innovatsiooni kui väljakutse laad ja ulatus nõuab siiski ühiste meetmete võtmist ka liidu tasandil.
- (4) EIT luuakse selleks, et täiendada senist liidu ja liikmesriikide poliitikat ja algatusi, edendades teadmiste kolmnurga – kõrghariduse, teadusuuringute ja innovatsiooni – lõimumist kogu liidus.
- (5) EIT peaks aitama tugevdada liidu ja liikmesriikide innovatsioonisuutlikkust, et otsustavalt tegeleda ühiskonna ees seisvate tõsiste väljakutsetega, aidates seeläbi kaasa liidu kestlikule majandusarengule ja konkurentsivõimele.
- (6) EIT peaks teadmus- ja innovatsioonikogukondade abil püüdma avatud ja läbipaistval viisil tugevdada innovatsiooni ökosüsteeme kogu liidus. Selle eesmärgi saavutamiseks peaks EIT hõlbustama ja tõhustama võrgustike loomist, integratsiooni ja koostööd ning edendama koostöötet kogu Euroopas eri innovatsioonikogukondade vahel. Samuti on EIT eesmärk viia ellu liidu strateegilised prioriteedid ning aidata kaasa liidu eesmärkide ja poliitika elluviimisele, millele on muu hulgas osutatud komisjoni 11. detsembri 2019. aasta teatistes „Euroopa roheline kokkulepe“, 27. mai 2020. aasta teatistes „ELi eelarve, mis toetab Euroopa majanduse taastekava“ (Euroopa taastekava), 19. veebruari 2020. aasta teatistes „Euroopa andmestrategie“, 10. märtsi 2020. aasta teatistes „VKEde strateegia kestliku ja digitaalse Euroopa kujundamiseks“ ning 10. märtsi 2020. aasta teatistes „Euroopa uus tööstusstrateegia“,

⁽¹⁾ ELT C 47, 11.2.2020, lk 69.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 27. aprilli 2021. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 10. mai 2021. aasta otsus.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2008. aasta määrus (EÜ) nr 294/2008, millega asutatakse Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut (ELT L 97, 9.4.2008, lk 1).

⁽⁴⁾ Vt II lisa.

ning mis on seotud liidu strateegilise autonoomia saavutamise, hoides samas majanduse avatuna. Lisaks peaks EIT aitama tegeleda üleilmsete väljakutsetega, sealhulgas aitama saavutada ÜRO kestliku arengu eesmärgi, järgides kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 (edaspidi „tegevuskava 2030“) ja ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel sõlmitud Pariisi kokkuleppe⁽⁵⁾ (edaspidi „Pariisi kliimakokkulepe“) põhimõtteid, ning aitama saavutada hiljemalt 2050. aastaks ülemineku kasvuhoonegaaside netonullheitega majandusele. See üleminek on võimalik ainult siis, kui soodustatakse teadustegevust ja innovatsiooni, mis tähendab, et tuleb tugevdada soodsaid tingimusi ja suurendada investeringuid, millega parandada Euroopa teadmusbaasi ning teadusuuringute- ja innovatsiooni-suutlikkust, eelkõige mis puudutab kliimasäästlikke rohetehnoloogiasid ja -innovatsiooni.

- (7) EIT peaks suurendama teadmus- ja innovatsioonikogukondade avatust, et tugevdada koostöösuhteid ja luua koostöötajate eri innovatsioonikogukondade vahel Euroopas, soodustades seeläbi geograafilist mitmekesisust ja talendiringlust.
- (8) EIT prioriteetsed valdkonnad ja rahastamisvajadused vastava mitmeaastase finantsraamistikuga hõlmatud seitsmeks aastaks tuleks ette näha strateegilises innovatsioonikavas. Strateegiline innovatsioonikava tuleks viia kooskõlla Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/695⁽⁶⁾ loodud teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammiga „Euroopa horisont“ (edaspidi „programm „Euroopa horisont““), sealhulgas nimetatud määru sätetatud aruandluse, seire, hindamise ja muude nõuetega, ning strateegilises innovatsioonikavas tuleks võtta arvesse programmi „Euroopa horisont“ strateegilist planeerimist. Strateegilise innovatsioonikavaga tuleks luua ja edendada koostöötajate programmi „Euroopa horisont“ muude osadega, mitmeaastasest finantsraamistikku kuuluvate muude asjakohaste liidu programmide ning muude asjakohaste liidu, riiklike ja piirkondlike algatuste, poliitikameetmete ja vahenditega, eelkõige sellistega, millega toetatakse teadusuuringuid ja innovatsiooni, haridust ja oskuste arendamist, kestlikku ja konkurentsivõimelist tööstust, ettevõtlust ja regionaalarengut. Võttes arvesse strateegilise innovatsioonikava olulisust liidu innovatsioonipoliitika jaoks ja selle oodatavat sotsiaal-majanduslikku mõju liidu jaoks, peaksid strateegilise innovatsioonikava vastu võtma Euroopa Parlament ja nõukogu, tuginedes komisjoni ettepanekule. Komisjoni ettepanek peaks põhinema EIT esitatud panusel. Viimane tuleks teha Euroopa Parlamendile ja nõukogule kättesaadavaks.
- (9) COVID-19 puhangu tõttu tekkinud kriis on liikmesriikide tervishoiu- ja majandussüsteemides tekitanud ulatuslikke häireid. Kriisist tuleneva sotsiaalse, majandusliku, keskkonnavalase ja tehnoloogilise mõjuga toimetulek nõuab liidu institutsioonide, organite, ametite ja asutuste koostööd. EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukonnad peaksid reageerima praegustele ning uutele ja ootamatutele probleemidele ja prioriteetidele paindlikult ning neil peaks olema võimalik võtta vastu meetmeid ja algatusi, et nende ökosüsteemide asjakohaselt toetada. Eelkõige peaksid EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukonnad panustama innovatsioonipüüdlustesse, mida on vaja, et otsustavalt tegeleda COVID-19 kriisi mõjuga kooskõlas Euroopa rohelise kokkuleppe, Euroopa taastekava ja Euroopa uue tööstusstrateegia prioriteetide ja kestliku arengu eesmärkidega, tagades samas koostöötajate muude liidu algatuste ja partnerlustega.
- (10) Kooskõlas määrusega (EL) 2021/695 tuleks EIT tegevuses käsitleda pikaajalisi strateegilisi väljakutseid, eelkõige erialadevahelistes ja -sisestes valdkondades, sealhulgas mittetehnoloogiliste innovatiivsete lahenduste edendamist, sest see on vajalik tehnoloogiapõhise innovatsioonitegevuse täiendamiseks. Seejuures peaks EIT edendama korrapäraselt dialoogi kodanikuühiskonna, teadusasutuste, innovatsioonikeskuste, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde), kõrgharidusasutustega ning tööstusharude esindajatega.
- (11) EIT peaks teadmus- ja innovatsioonikogukondadele tuginedes seadma prioriteetideks kõrgharidus-, teadus- ja innovatsioonitegevuse ning ettevõtlustegevuse üleviimise ärikonteksti ja nende kommertskasutusse ning toetama kõrgharidusasutuste innovatsiooni- ja ettevõtlussuutlikkust ning innovaatiliste ettevõtete loomist ja arendamist, tehes seda vastastikuselt täiendavuses Euroopa Innovatsiooninõukogu (EIC) ja programmi „Euroopa horisont“ muude asjakohaste osade ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/523⁽⁷⁾ loodud programmiga „InvestEU“.

⁽⁵⁾ ELT L 282, 19.10.2016, lk 4.

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/695, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ja kehtestatakse selle osalemis- ja levitamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1290/2013 ja (EL) nr 1291/2013 (ELT L 170, 12.5.2021, lk 1).

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. märtsi 2021. aasta määrus (EL) 2021/523, millega luuakse programm „InvestEU“ ja millega muudetakse määrust (EL) 2015/1017 (ELT L 107, 26.3.2021, lk 30).

- (12) EIT peaks toimima kõrgharidusasutuste, teadusorganisatsioonide, äriühingute ja muude sidusrühmade, sealhulgas VKEde, avaliku sektori ettevõtete, samuti kohalike omavalitsuste, sotsiaalsete ettevõtete, asjaomaste kasumit mittetaotlevate organisatsioonide ja muude sidusrühmade tippsaavutustele orienteeritud institutsiooniliste Euroopa partnerluste kaudu. Võttes arvesse teatavate ettevõtete kaupade või teenuste, organisatsioonilise korralduse või tootmismeetodite innovaatsilisust, tuleks edendada sotsiaalset ettevõtlust ning VKEde ja sotsiaalsete ettevõtete tihedamat kaasamist, mis tagab nende aktiivse osalemise. Need partnerlused peaksid püüdma muutuda rahaliselt jätkusuutlikuks, võttes kasutusele vahendeid muudest avaliku ja erasektori allikatest, ning püüdma meelitada ligi ja kaasata võimalikult palju uusi olulisi partnereid. Partnerlused peaks välja valima haldusnõukogu ning määrama need teadmus- ja innovatsioonikogukondadeks vastavalt strateegilises innovatsioonikavas sätestatud prioriteetsetele valdkondadele ja ajakavale, võttes arvesse programmi „Euroopa horisont“ strateegilises planeerimises sätestatud prioriteete, et tegeleda eesseisvate üleilmsete ja sotsiaalsete väljakutsetega. Need tuleks välja valida konkurentsi- ja innovatsioonipõhise, avatud, läbipaistva ja tippsaavutustele tugineva protsessi käigus kooskõlas käesoleva määrusega ja määruses (EL) 2021/695 sätestatud Euroopa partnerluste valikukriteeriumidega. Esimene selline teadmus- ja innovatsioonikogukond peaks alustama tegevust võimalikult kiiresti 2022. või 2023. aastal ja seonduma kultuuri- ja loomesektoriga ning teine, 2026. aastal tööd alustav teadmus- ja innovatsioonikogukond peaks seonduma vee-, mere- ja merendussektori ning ökosüsteemidega.
- (13) Arvestades teadmus- ja innovatsioonikogukondade eripära, tuleb erandina programmi „Euroopa horisont“ osalemis- ja levitamise reeglitega sätestada teadmus- ja innovatsioonikogukonna moodustamise minimaalsed eritingimused. Samamoodi võivad teadmus- ja innovatsioonikogukondade väärtust lisava tegevuse jaoks olla asjakohasel juhul vajalikud omandiõiguse, juurdepääsuõiguste, kasutamise ja levitamise erinormid.
- (14) Haldusnõukogu peaks EIT tegevust suunama ja seirama ning vastutama teadmus- ja innovatsioonikogukondade valiku, määramise, rahastamise, seire ja hindamise eest kooskõlas määrusega (EL) 2021/695 ja strateegilises innovatsioonikavaga. Komisjon peaks haldusnõukogu liikmete ametisse nimetamisel tagama kõrgharidus-, teadus-, innovatsiooni- ja ärikogemusega isikute tasakaalustatud esindatuse ning soolise tasakaalu ja geograafilise katvuse, võttes tiptaseme juhtpõhimõtteks.
- (15) EIT peaks korraldama iga teadmus- ja innovatsioonikogukonna väljundi, tulemuste ja mõju pidevat seiret ja korrapäraseid välishindamisi, sealhulgas hindama edusamme rahalise jätkusuutlikkuse, kulutõhususe ja uutele liikmetele avatuse suunas. Need hindamised peaksid hõlmama vahehindamisi, mis võtavad vaatluse alla partnerluslepingu esimesed kolm aastat ja pikendamisele järgnevad kolm aastat, põhjalikke hindamisi, mis on tehtud enne partnerluslepingu seitsmenda aasta lõppu, ning lõpphindamisi, mis on tehtud enne partnerluslepingu lõppu. Haldusnõukogu peaks võtma teadmus- ja innovatsioonikogukondade suhtes kohasel juhul parandusmeetmeid.
- (16) EIT peaks korrapäraselt teavitama liikmesriikide esindajate rühma EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade tulemustest, saavutustest ja tegevusest, nende seire- ja hindamistulemustest, tulemusnäitajatest ja parandusmeetmetest. Liikmesriikide esindajate rühm peaks nõustama haldusnõukogu ja direktorit strateegilise tähtsusega küsimustes, samuti nõustama EITd ja teadmus- ja innovatsioonikogukondi ning jagama nendega kogemusi. EIT peaks korraldama liikmesriikide esindajate rühma koosolekuid.
- (17) Et aidata muuta Euroopa majandus konkurentsivõimelisemaks ja rahvusvahelisel tasandil atraktiivsemaks ning suurendada selle innovatsiooni- ja ettevõtlussuutlikkust, peaksid EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukonnad suutma tõmmata ligi partnerorganisatsioone, teadlasi ja üliõpilasi üle kogu liidu, sealhulgas liidu äärepoolseimatest piirkondadest, ja kaugemalt, näiteks nende liikuvust edendades.
- (18) Suhted EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade vahel peaksid põhinema partnerluslepingutel ja toetuslepingutel, milles sätestatakse teadmus- ja innovatsioonikogukondade õigused ja kohustused ning EIT tulemuspõhine rahaline toetus teadmus- ja innovatsioonikogukondadele. Selleks et vähendada teadmus- ja innovatsioonikogukondade halduskoormust ning tagada pikaajalisemad planeerimisvahendid ja -tegevused, peaks EIT sõlmima teadmus- ja innovatsioonikogukondadega kuni kolmeks aastaks mitmeaastased toetuslepingud või, kui

seda peetakse asjakohasemaks, iga-aastased toetuslepingud. Erandina Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL, Euratom) 2018/1046 ⁽⁸⁾ (edaspidi „finantsmäärus“) peaks EIT-l olema võimalik kehtestada selline partnerlusleping esialgu seitsmeks aastaks ning pikendada seda veel kuni seitsmeks aastaks, kui asjaomase teadmus- ja innovatsioonikogukonna töö on olnud edukas ning vahehindamise ja põhjaliku hindamise tulemused on head. Pärast partnerluslepingu lõppemist võivad EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukond sõlmida koostöömemorandumi, mille eesmärk on säilitada aktiivne koostöö.

- (19) Vaja on toetada kõrgharidust kui teadmiste kolmnurga lahutamatu, kuid sageli puuduvat osa. Osalevad kõrgharidusasutused ning kutsehariduse ja -õppe pakkujad peaksid andma akadeemilisi kraade ja diplomeid teadmus- ja innovatsioonikogukondade kaudu riigisiseste normide ja riigisisese akrediteerimiskorra kohaselt. EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade vahelistes partnerluslepingutes, toetuslepingutes ja koostöömemorandumites tuleks ette näha, et need akadeemilised kraadid ja diplomid märgistatakse ka kui EIT kraadid ja diplomid. Lisaks peaks EIT tugevdama EIT akadeemiliste kraadide ja diplomitena märgistatud kraadide ja diplomite edendamist, et suurendada nende tunnustamist väljaspool EIT kogukonda, ning laiendada nende kasutamist elukestva õppe, kutseõppe ning oskuste omandamise, ümberõppe- ja täiendusõppeprogrammidele. EIT peaks oma tegevuse ja tööga aitama Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/36/EÜ ⁽⁹⁾ kohaselt edendada üliõpilaste, teadlaste ja töötajate liikuvust ning pakkuma elukestva õppe, mentorlus- ja juhendamise võimalusi.
- (20) Tuleks ette näha asjakohased sätted, et tagada EIT vastutus, avatus ja läbipaistvus. Asjakohased normid, millega reguleeritakse EIT juhtimist ja tegevust, tuleks ette näha EIT põhikirjas.
- (21) EIT peaks olema juriidiline isik ning oma tegevusliku autonoomia ja riikide ametiasutustest ja välissurvest sõltumatuse tagamiseks peaks ta haldama ise oma eelarvet, mille tulud peaksid sisaldama liidu toetust.
- (22) Loodetakse, et tööstus-, finants- ja teenustesektorid annavad märkimisväärse panuse teadmus- ja innovatsioonikogukondade eelarvesse. Teadmus- ja innovatsioonikogukondade eesmärk peaks eelkõige olema maksimeerida erasektori allikatest pärit toetuste ja oma tegevusest saadava tulu osakaalu ning saavutada rahaline jätkusuutlikkus hiljemalt enne EIT rahalise toetuse saamise 15-aastase tähtaja lõppemist. Teadmus- ja innovatsioonikogukonnad ja nende partnerorganisatsioonid peaksid avalikustama selle, et nende tegevus toimub EIT raames ning et nad saavad rahalist toetust liidu üldeelarvest. Lisaks tuleks suurendada rahastamise läbipaistvust, andes avalikult kättesaadavat teavet selle kohta, milliseid projekte rahastatakse ja kuidas rahalisi vahendeid eraldatakse.
- (23) Liidu rahalise toetuse suhtes, mis eraldatakse liidu üldeelarvest, tuleks kohaldada liidu eelarvemenetlust. Raamatupidamisarvestust peaks auditeerima Euroopa Kontrollikoda kooskõlas finantsmäärusega.
- (24) EIT peaks andma endast parima, et soodustada sujuvat üleminekut ühelt mitmeaastase finantsraamistiku perioodilt teisele, eelkõige poolelioleva tegevuse osas.
- (25) EIT tulu peaks hõlmama liidu toetust, mida antakse rahalise toetusena programmist „Euroopa horisont“. Peaks olema võimalik, et EIT tulu hõlmab ka toetusi muudest era- ja avaliku sektori allikatest.
- (26) EIT on liidu asutatud asutus finantsmääruse artikli 70 tähenduses ja peaks sellest tulenevalt oma finantsreeglid ise vastu võtma. Sellest tulenevalt tuleks EIT suhtes kohaldada komisjoni delegeeritud määrust (EL) 2019/715 ⁽¹⁰⁾.

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. septembri 2005. aasta direktiiv 2005/36/EÜ kutse kvalifikatsioonide tunnustamise kohta (ELT L 255, 30.9.2005, lk 22).

⁽¹⁰⁾ Komisjoni 18. detsembri 2018. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/715 raamfinantsmääruse kohta asutustele, mis on asutatud Euroopa Liidu toetamise lepingu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu alusel ning millele osutatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklis 70 (ELT L 122, 10.5.2019, lk 1).

- (27) EIT peaks igal aastal koostama eelmise kalendriaasta tegevust ja tegevustulemusi kirjeldava konsolideeritud tegevusaruande. Samuti peaks EIT koostama oma finantsreeglite kohaselt ühtse programmdokumendi, mis põhineb strateegilisel innovatsioonikaval ja milles kirjeldatakse EIT kavandatud algatusi iga- ja mitmeaastaste programmide alusel ning millega võimaldatakse EIT-l reageerida teadusuuringute, ühiskonna, tehnoloogia, kõrghariduse, innovatsiooni ja muudes asjaomastes valdkondades toimuvale sise- ja välisarengule. Ühtne programmdokument tuleks teavitamise eesmärgil edastada Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (28) EIT on asutamisest peale saanud kasutada oma töötajate eksperditeadmisi. Määruse (EÜ) nr 294/2008 alusel kohaldatava õigusraamistiku tõttu on mõnede selliste töötajate lepingud siiski lõppenud, ilma et neid oleks võimalik pikendada. Et vältida sellise olukorra tekkimist tulevikus ja arvestades inimeste eksperditeadmiste tähtsust EIT tegevuse edukuse seisukohast, on EIT huvides teha kohaldatava õigusraamistiku piires kõik endast olenev, et meelitada ligi ja hoida kvalifitseeritud töötajaid.
- (29) On asjakohane, et komisjon algatab EIT, sealhulgas teadmus- ja innovatsioonikogukondade vahendusel korraldatava tegevuse sõltumatud välishindamised, eelkõige pidades silmas strateegilise innovatsioonikava koostamist. Nende hindamiste käigus tuleks uurida, kuidas EIT täidab oma missiooni ja eesmärgi, ning käsitleda EIT ja teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevust. Nende käigus tuleks hinnata EIT liidu lisaväärtust, mõju kogu liidus ning piirkondliku innovatsioonikava kohase tegevuse mõju, avatust, tulemuslikkust, tõhusust, teavitustegevust, kommunikatsiooni, nähtavust, tulemuste levitamist, tegevuse asjakohasust ning selle sidusust ja vastastikust täiendavust asjakohaste liidu ja riiklike poliitikameetmetega, sealhulgas koostoitmet muude programmi „Euroopa horisont“ osadega. Nende hindamiste tulemusi tuleks kasutada programmi „Euroopa horisont“ hindamistes, mida teeb komisjon kooskõlas määrusega (EL) 2021/695.
- (30) EIT peaks tegema kõik endast oleneva, et ühtlustada iga teadmus- ja innovatsioonikogukonna struktuuriga seotud terminoloogiat, et EIT oleks veelgi lihtsamini ja paremini äratuntav.
- (31) Selleks et aidata vähendada innovatsiooni ebaühtlust Euroopas, peaks EIT eeskätt piirkondliku innovatsioonikava abil ja strateegilises innovatsioonikavas täpsustatud viisil toetama riikide ja piirkondade innovatsioonisuutlikkust, püüdma tugevdada innovatsiooni ökosüsteeme eesmärgiga otsustavalt tegeleda üleilmsete väljakutsetega ning kaasata teadmus- ja innovatsioonikogukondadesse uusi partnerorganisatsioone.
- (32) Teadmus- ja innovatsioonikogukonnad peaksid innovatsiooni soodustajatena arvestama liikmesriikide aruka spetsialiseerumise strateegia prioriteetidega ja suurendama nende innovatsioonisuutlikkust, võttes täielikult arvesse piirkondade suutlikkust ja tugevaid külgi, võimalusi ja puudusi, samuti kohalikke osalejaid, nende tegevust ja turge.
- (33) EIT ja Euroopa Innovatsiooninõukogu vahel tuleb soodustada tugevat koostoitmet. Teadmus- ja innovatsioonikogukonnad peaksid tihedas koostoitmes Euroopa Innovatsiooninõukoguga ergutama innovatiivsete ettevõtete loomist, vältides samal ajal dubleerimist, ning EIT toetusesaajatel peaks olema õigus taotleda peale teadmus- ja innovatsioonikogukondade osutatavate teenuste ka Euroopa Innovatsiooninõukogu toetusvahendeid. Eelkõige peaksid suure kasvupotentsiaaliga iduettevõtjad, keda teadmus- ja innovatsioonikogukonnad toetavad, saama kooskõlas määruse (EL) 2021/695 asjakohaste sätetega lihtsustatud ja seeläbi otsesema juurdepääsu Euroopa Innovatsiooninõukogu meetmetele, et aidata neil kiiresti kasvada, samas kui Euroopa Innovatsiooninõukogu toetusesaajad peaksid saama kasutada EIT toetuskavasid. Selleks et vältida kapseldumist ning edendada koostoitmet ja koostööd, peaksid EIT ja Euroopa Innovatsiooninõukogu kavandama vastastikuse ja süstemaatilise teabevahetuse. Haldusnõukogu peaks saama vajaduse korral kutsuda oma koosolekutel vaatelejatena osalema Euroopa Innovatsiooninõukogu nõuandekogu liikmeid.
- (34) Selleks et tagada EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevuse järjepidevus kooskõlas määruse (EL) 2021/695 asjakohaste sätetega, peaks käesolev määrus jõustuma võimalikult kiiresti ja selle teatavaid sätteid tuleks kohaldada tagasiulatuvalt alates 1. jaanuarist 2021.
- (35) Kuna käesoleva määruse eesmärgi ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid nende ulatuse ja riikidevahelise iseloomu tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu (edaspidi „ELi leping“) artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega asutatakse Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut (EIT).

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „innovatsioon“ – protsess (sealhulgas selle tulemus), mille kaudu kerkivad esile uued ideed, mis vastavad ühiskonna, majanduse või keskkonna vajadustele ja nõudlusele ja mille tulemusel luuakse uusi tooteid, protsesse, teenuseid või äri-, organisatsiooni- ja sotsiaalseid mudeleid, mis võetakse edukalt kasutusele olemasoleval turul või mis suudavad luua uusi turge ja mis on ühiskonna jaoks väärtuslikud;
- 2) „teadmus- ja innovatsioonikogukond“ – kõrgharidusasutuste, teadusorganisatsioonide, äriühingute ja muude sidusrühmade ulatuslik institutsionaalne Euroopa partnerlus, millele on osutatud määruses (EL) 2021/695 ning mis esineb innovatsiooniprotsessis strateegilise võrgustiku kujul (olenemata juriidilisest vormist), mis põhineb ühisel keskpika kuni pika tähtajaga innovatsiooniplaneerimisel eesmärgiga saavutada EIT eesmärgid ning panustada määruses (EL) 2021/695 sätestatud eesmärkide saavutamisse;
- 3) „ühispaiknemiskeskus“ – avatud ja läbipaistval viisil loodud füüsiline keskus, mis edendab teadmiste kolmnurga osalejate vahelisi sidemeid ja aktiivset koostööd ning toimib teadmiste vahetamise kontaktpunktina, mille kaudu teadmus- ja innovatsioonikogukondade partnerid saavad juurdepääsu ühiste eesmärkide saavutamiseks vajalikele rajatistele ja eksperditeadmistele;
- 4) „piirkondliku innovatsioonikava keskus“ – teadmus- ja innovatsioonikogukonna loodud ja selle struktuuri osaks olev füüsiline keskus, mis asub liikmesriigis või piirkondliku innovatsioonikava sihiks olevas assotsieerunud riigis ning toimib teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevuse kontaktpunktina, mille kaudu liidetakse ja kaasatakse kohaliku teadmiste kolmnurga osalejaid teadmus- ja innovatsioonikogukonna tegevusse;
- 5) „partnerorganisatsioon“ – juriidiline isik, kes on teadmus- ja innovatsioonikogukonna liige; partnerorganisatsioonide hulka võivad kuuluda eelkõige kõrgharidusasutused, kutsehariduse ja -õppe pakkujad, teadusasutused, avaliku sektori asutused, riiklikud või eraettevõtjad, finantsasutused, piirkondlikud ja kohalikud asutused, sihtasutused ja kasumit mittetaotlevad organisatsioonid;
- 6) „teadusasutus“ – avalik või eraõiguslik juriidiline isik, kelle üks põhieesmärke on tegelda teadusuuringute või tehnoloogiaarendusega;
- 7) „kõrgharidusasutus“ – ülikool või mis tahes tüüpi kõrgharidusasutus, mis annab vastavalt riigisestele õigusaktidele või tavadele eelkõige magistri- või doktoritaseme akadeemilisi kraade või diplomeid, olenemata selle nimetusest riigisisese kontekstis;
- 8) „EIT kogukond“ – EIT ning kõigist sellistest füüsilistest ja juriidilistest isikutest koosnev aktiivne kogukond, kes on saanud või saavad EIT-lt tuge või rahalist toetust;
- 9) „strateegiline innovatsioonikava“ – dokument, milles nähakse ette EIT tulevaste algatuste prioriteetsed valdkonnad ja strateegia, kirjeldatakse EIT suutlikkust luua parimat innovatsioonialast lisaväärtust, EIT eesmärke, peamisi tegevusi, toimimist ning oodatavaid tulemusi ja mõju, samuti hinnangut vahendite kohta, mida on vaja programmi „Euroopa horisont“ ja mitmeaastase finantsraamistiku perioodi jooksul;
- 10) „piirkondlik innovatsioonikava“ – kava, millega edendatakse teadmiste kolmnurga lõimumist ning innovatsiooni-suutlikkust riikides (ja nende piirkondades), millele strateegilises innovatsioonikavas osutatakse Euroopa innovatsiooni tulemustabeli alusel kui mõõdukatele või tagasihoidlikele novaatoritele, ja Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 349 tähenduses äärepoolseimates piirkondades, eelkõige uute partnerite leidmise ja lõimimisega teadmus- ja innovatsioonikogukondadesse ning piirkondade ebavõrdsuse kahandamisega, vähendades sellega innovatsiooniõhet;

- 11) „sidusrühmade foorum“ – platvorm, mis on avatud liidu institutsioonide, riiklike, piirkondlike ja kohalike asutuste, organisatsioonide ning üksikute ettevõtjate, kõrgharidus- ja teadusvaldkonna üksuste esindajatele, ühendustele, kodanikuühiskonna organisatsioonidele ja klasterorganisatsioonidele, samuti muudele huvitatud isikutele kogu teadmiste kolmnurgas;
- 12) „teadmus- ja innovatsioonikogukonna äriplaan“ – kuni kolme aastat hõlmavale toetuslepingule lisatud dokument, milles kirjeldatakse teadmus- ja innovatsioonikogukonna eesmärgi, nende saavutamise viisi ja oodatavaid tulemusi, teadmus- ja innovatsioonikogukonna kavandatavat väärtust lisavat tegevust ning sellega seotud rahastamisvajadusi ja -allikaid, sealhulgas meetmeid, mille eesmärk on saavutada rahaline jätkusuutlikkus ja suurendada teadmus- ja innovatsioonikogukonna avatust uutele partneritele kõikjalt liidust;
- 13) „teadmus- ja innovatsioonikogukondade väärtust lisav tegevus“ – partnerorganisatsioonide tegevus, mis toimub kooskõlas teadmus- ja innovatsioonikogukonna äriplaaniga ning aitab kaasa kõrghariduse, teadusuuringute ja innovatsiooni kui teadmiste kolmnurga lõimumisele, sealhulgas teadmus- ja innovatsioonikogukondade loomise ja haldamise ning kooskõlastamisega seotud tegevus, samuti tegevus, mis aitab kaasa EIT üldeesmärkide täitmisele;
- 14) „teadmus- ja innovatsioonikogukondade ülene tegevus“ – tegevus, mille eesmärk on tõhustada teadmus- ja innovatsioonikogukondade vahelist koostööd ja koostööd, edendada interdistsiplinaarsemat lähenemisviisi ning luua teadmus- ja innovatsioonikogukondade kriitiline mass ühist huvi pakkuvate teemade käsitlemiseks;
- 15) „koostöömemorandum“ – EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukonna vaheline leping, mille eesmärk on hoida teadmus- ja innovatsioonikogukond EIT kogukonna aktiivse liikmena pärast partnerluslepingu lõppemist ning mis sisaldab juurdepääsutingimusi EIT teatavate spetsiifiliste tegevuste ja rahvusvaheliste suure liidu lisaväärtusega tegevuste hangetele;
- 16) „rahaline jätkusuutlikkus“ – teadmus- ja innovatsioonikogukonna suutlikkus rahastada oma teadmiste kolmnurgaga seotud tegevust iseseisvalt ilma EIT toetuseta.

Artikkel 3

Missioon ja eesmärgid

1. EIT missioon on aidata kaasa liidu jätkusuutlikule majanduskasvule ja konkurentsivõime parandamisele, tugevdades liidu ja liikmesriikide innovatsioonisutlikkust, et toime tulla ühiskonna ees seisvate oluliste probleemidega. Selleks edendab EIT kõrgeimatele standarditele vastava haridus-, teadus- ja innovatsioonitegevuse koostööd, integratsiooni ja koostööd, sealhulgas edendades ettevõtlust ja tugevdades seeläbi avatud ja läbipaistvat viisi innovatsiooni ökosüsteemi kogu liidus. EIT viib ka ellu liidu strateegilisi prioriteete ning aitab kaasa liidu eesmärkide ja poliitika, sealhulgas Euroopa rohelise kokkuleppe, Euroopa taastekava, Euroopa andmestrateegia, kestliku ja digitaalse Euroopa kujundamise VKEd strateegia ja Euroopa uue tööstusstrateegia elluviimisele ning liidu strateegilise autonoomia saavutamise seotud liidu eesmärkide ja poliitika elluviimisele, hoides samas majanduse avatuna. Peale selle aitab ta tegevuskava 2030 ja Pariisi kliimakokkuleppe põhimõtteid järgides lahendada üleilmseid probleeme, sealhulgas täita kestliku arengu eesmärgi ning saavutada hiljemalt 2050. aastaks kasvuhoonegaaside netonullheitega majanduse.
2. Eelarveperioodiks 2021–2027 aitab EIT saavutada programmi „Euroopa horisont“ üld- ja erieesmärgi, võttes täielikult arvesse selle strateegilist planeerimist.

Artikkel 4

Strateegiline innovatsioonikava

1. Strateegilises innovatsioonikavas määratakse kindlaks EIT prioriteetsed valdkonnad ja strateegia asjakohaseks seitsmeks aastaks kooskõlas programmi „Euroopa horisont“ eesmärkide ja prioriteetidega, mis on sätestatud määruses (EL) 2021/695, ning kava sisaldab hinnangut EIT oodatava sotsiaal-majandusliku mõju, selle teavitustegevuse ja suutlikkuse kohta luua parimat innovatsioonialast lisaväärtust. Strateegiline innovatsioonikava viiakse kooskõlla aruandluse, seire ja hindamise ning muude nõuetega, mis on sätestatud määruses (EL) 2021/695, ning selles võetakse arvesse käesoleva määruse artiklis 20 osutatud EIT pideva seire ja perioodilise sõltumatu hindamise tulemusi.
2. Strateegilises innovatsioonikavas võetakse arvesse programmi „Euroopa horisont“ strateegilist planeerimist, tagades sidususe selle programmi väljakutsetega ning vastastikuse täiendavuse määrusega (EL) 2021/695 loodud Euroopa Innovatsiooninõukoguga, ning luuakse ja edendatakse asjakohast koostööd ja vastastikust täiendavust EIT tegevuse ning muude asjakohaste liidu, riiklike ja piirkondlike programmide vahel, millega toetatakse teadusuuringuid ja innovatsiooni, haridust ja oskuste arendamist, jätkusuutlikku ja konkurentsivõimelist tööstust, ettevõtlust ja regionaalarengut.

3. Strateegiline innovatsioonikava sisaldab hinnangut rahastamisvajaduste ja -allikate kohta, pidades silmas EIT tegevust, pikaajalist arengut ja rahastamist tulevikus. Samuti sisaldab see ka suunavat rahastamiskava, mis katab vastava mitmeaastase finantsraamistiku perioodi.
4. EIT, olles konsulteerinud olemasolevate teadmus- ja innovatsioonikogukondadega ning võtnud arvesse nende arvamust, annab oma panuse strateegilist innovatsioonikava käsitleva komisjoni ettepaneku koostamiseks ja esitab selle komisjonile. EIT panus avalikustatakse.
5. Strateegilise innovatsioonikava võtavad ELi toimimise lepingu artikli 173 lõiget 3 järgides vastu Euroopa Parlament ja nõukogu komisjoni ettepanekul.

Artikkel 5

EIT organid ja liikmesriikide esindajate rühm

1. EIT juhtorganid on esitatud käesolevas lõikes.

Haldusnõukogu koosneb kõrghariduse, teadusuuringute, innovatsiooni ja äriallas tõendatult kogemusi omavatest kõrgelt kvalifitseeritud liikmetest. Haldusnõukogu vastutab EIT tegevuse suunamise ja seire, teadmus- ja innovatsioonikogukondade valimise, määramise, rahastamise, seire ja hindamise, sealhulgas asjakohaste parandusmeetmete võtmise eest teadmus- ja innovatsioonikogukondade puudulike tulemuste korral, ning kõigi teiste strateegiliste otsuste eest. Haldusnõukogu valimisel võetakse arvesse soolise ja geograafilise tasakaalu kriteeriume. Haldusnõukogu valib esimehe oma liikmete hulgast.

Halduskomitee koosneb valitud liikmetest, kes esindavad teadmiste kolmnurga kõiki kolme osa, ja haldusnõukogu esimehest. Halduskomitee abistab haldusnõukogu selle ülesannete täitmisel ja valmistab ette haldusnõukogu koosolekuid koostöös direktoriga.

Direktori nimetab ametisse haldusnõukogu. Direktor tegutseb EIT seadusliku esindajana, vastutab haldusnõukogu otsuste rakendamise ning EIT tegevuse ja igapäevase juhtimise eest.

Siseauditi funktsiooni täitja tegutseb täiesti sõltumatult ning asjakohaseid rahvusvahelisi norme järgides. Siseauditi funktsiooni täitja nõustab haldusnõukogu ja direktorit finants- ja haldusjuhtimise, EIT kontrollstruktuuride ja teadmus- ja innovatsioonikogukondadega loodavate rahastamissidemete küsimustes ning haldusnõukogu soovil ka kõigis muudes küsimustes.

2. EIT juhtorganeid käsitlevad üksikasjalikud sätted nähakse ette EIT põhikirjas, mis on esitatud I lisa.

3. Moodustatakse liikmesriikide esindajate rühm.

Liikmesriikide esindajate rühma kuulub üks esindaja igast liikmesriigist ja igast assotsieerunud riigist.

Liikmesriikide esindajate rühm nõustab haldusnõukogu ja direktorit järgmistes küsimustes:

- a) EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade vaheliste partnerluslepingute pikendamine või lõpetamine vastavalt I lisa 3. jao punktile 6;
- b) EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade vaheliste koostöömemorandumite sõlmimine vastavalt I lisa 3. jao punktile 6 ja
- c) muud kui punktides a ja b loetletud EIT jaoks strateegilise tähtsusega küsimused ja neist saadud kogemuste jagamine.

Samuti nõustab liikmesriikide esindajate rühm teadmus- ja innovatsioonikogukondi ja vahetab nendega kogemusi.

Liikmesriikide esindajate rühma teavitatakse korrapäraselt EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade tulemustest, saavutustest ja tegevusest, nende seire- ja hindamistulemustest, tulemusnäitajatest ja parandusmeetmetest. Liikmesriikide esindajate rühm esitab nende kohta oma arvamuse.

Liikmesriikide esindajate rühm hõlbustab asjakohast koostööd ja vastastikust täiendavust EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevuse ning riiklike programmide ja algatuste vahel, muu hulgas ka teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevuse võimalikku riiklikku kaasrahastamist.

Artikkel 6

Ülesanded

Artiklis 3 sätestatud missiooni täitmiseks ja eesmärkide saavutamiseks, kohustub EIT tegema vähemalt järgmist:

- a) määrama kooskõlas strateegilise innovatsioonikavaga kindlaks oma prioriteedid ja peamised tegevused ning viima neid ellu kooskõlas määruse (EL) 2021/695 asjakohaste sätetega;
- b) tagama avatuse võimalikele uutele partnerorganisatsioonidele ja suurendama nende teadlikkust ning julgustama neid, eelkõige VKEsid ja arenevaid tippkeskusi, osalema EIT tegevuses kogu liidus, muu hulgas piirkondliku innovatsioonikava raames, tuginedes olemasolevatele teabevõrgustikele ja struktuuridele;
- c) valima välja ja määrama kooskõlas artikliga 9 teadmus- ja innovatsioonikogukonnad ning määrama partnerluslepingute ja toetuslepingutega kindlaks nende õigused ja kohustused, tegema teadmus- ja innovatsioonikogukondade üle järelevalvet ja tagama neile vajaliku toetuse ja strateegilised suunised nõuetekohaste kvaliteedikontrolli meetmetega, seirama pidevalt ja hindab perioodiliselt nende tegevust kooskõlas artikliga 11 ning võtma vajaduse korral parandusmeetmeid;
- d) juhtima piirkondliku innovatsioonikava rakendamist muu hulgas teadmus- ja innovatsioonikogukondade loodavate piirkondliku innovatsioonikava keskuste rakendamise abil;
- e) tagama teadmus- ja innovatsioonikogukondade vahel asjakohase kooskõlastatuse ning hõlbustama nende kommunikatsiooni ja temaatilist koostööd, samuti korraldama projektikonkursse teadmus- ja innovatsioonikogukondadele tegevuse ja ühiste teenuste jaoks;
- f) tagama EIT märgisega akadeemiliste kraadide ja diplomite ulatusliku rakendamise teadmus- ja innovatsioonikogukondade poolt, tugevdama nende propageerimist väljaspool EIT kogukonda ning laiendama neid elukestva õppe programmidele;
- g) edendama teadmiste kolmnurga lõimumise parimate tavade levitamist, muu hulgas teadmus- ja innovatsioonikogukondades ning kogu liidus, sealhulgas EIT piirkondlike innovatsioonikavade kaudu, et kujundada ühine innovatsiooni ja teadmiste edasiandmise kultuur, ergutada teadmus- ja innovatsioonikogukondade avanemist uutele liikmetele teavitustegevuse abil;
- h) edendama EIT kogukonnast lähtuvate tulemuste ja võimaluste laialdast levitamist, edastamist ja kasutamist, et suurendada teadlikkust EITst, selle nähtavust ja sellealaseid teadmisi kogu liidus ning soodustada osalemist EIT kogukonna tegevuses;
- i) toetama teadmus- ja innovatsioonikogukondi rahalise jätkusuutlikkuse tõhusta strateegia väljatöötamisel, et kaasata rahastamisvahendeid ka muudest avaliku ja erasektori allikatest;
- j) soodustama kõrghariduse, teadusuuringute ja innovatsiooni tipptaseme saavutamist, eelkõige propageerides teadmus- ja innovatsioonikogukondi tipptasemel innovatsioonipartneritena;
- k) soodustama innovatsiooni valdkonnaülest käsitust kõigis sektorites, sealhulgas tehnoloogiliste, sotsiaalsete ja mittetehnoloogiliste lahenduste integreerimise, lõimitud kestlikkuse ja kliimaneutraalsuse, organisatsiooniliste lähenemisviiside, ettevõtlusele keskendumise ja uute ärimudelite kaudu;
- l) tagama kooskõlas määrusega (EL) 2021/695 vastastikuse täiendavuse ja koostöö EIT tegevuse ja liidu muude programmide vahel, kui see on asjakohane;
- m) soodustama innovaatiliste intellektuaalomandiõiguste mudelite teemalist arutelu, mõttevahetust ning eksperditeadmiste ja oskusteabe levitamist teadmus- ja innovatsioonikogukondade vahel eesmärgiga edendada teadmussiiret ja teadmiste levitamist nii teadmus- ja innovatsioonikogukondades kui ka üldisemalt kogu liidus;
- n) pakkuma vajalikku tuge ja soodustab koostööd teadmus- ja innovatsioonikogukondadega innovaatiliste lahenduste väljatöötamiseks;
- o) korraldama sidusrühmade foorumi korrapäraseid, vähemalt iga kahe aasta tagant toimuvaid kohtumisi, et jagada teavet ja korraldada arutelu EIT tegevuse, kogemuste, parimate tavade ning liidu innovatsiooni-, teadus- ja hariduspoliitikasse ning -eesmärkidesse, samuti asjakohasel juhul muudesse liidu poliitikameetmetesse ja eesmärkidesse antava panuse kohta ning anda sidusrühmadele võimalus väljendada oma seisukohti;

- p) korraldama vähemalt kaks korda aastas sidusrühmade foorumi kohtumistest eraldi liikmesriikide esindajate rühma kohtumisi;
- q) hõlbustama EIT kogukonna ühiste teenuste loomist;
- r) soodustama aja jooksul piirkondliku innovatsioonikava keskuste ja liikmesriikides asuvate ühispaiknemiskeskuste vahel võrgustiku loomist, et hõlbustada nende koostööd EIT kogukonnas ja kohalike innovatsiooni ökosüsteemidega;
- s) jälgima teadmus- ja innovatsioonikogukondade rakendatavaid meetmeid, mille eesmärk on arendada liikmesorganisatsioonide, eriti kõrgharidusasutuste, kutsehariduse ja -õppe pakkujate, VKEde ja iduettevõtjate ettevõtlus- ja innovatsioonisuutlikkust ning lõimida neid innovatsiooni ökosüsteemidesse kogu liidus ja kooskõlas teadmiste kolmnurga lähenemisviisiga;
- t) kavandama koostöös komisjoniga ja pärast teadmus- ja innovatsioonikogukondadega konsulteerimist katsealgatuse, käivitama selle ja koordineerima katsealgatust, millega toetatakse kõrgharidusasutuste innovatsiooni- ja ettevõtlus-suutlikkust ning nende innovatsiooni ökosüsteemidesse lõimimist (kõrghariduse katsealgatus) ja mida viivad ellu teadmus- ja innovatsioonikogukonnad.

Artikkel 7

Teadmus- ja innovatsioonikogukonnad

1. Teadmus- ja innovatsioonikogukonnad kohustuvad tegelema vähemalt järgmisega:
 - a) liidu lisaväärtusega innovatsioonitegevus ja investeeringud, sealhulgas innovatiivsete iduettevõtete loomise ja innovatiivsete ettevõtete arendamise hõlbustamine täiendusena Euroopa Innovatsiooninõukogu ja programmi „InvestEU“ tegevusele, integreerides kriitilise massi saavutamiseks täielikult kõrghariduse ja teaduse mõõtme ning edendades tulemuste levitamist ja kasutamist;
 - b) olulist majanduslikku, keskkonnaalast ja ühiskondlikku huvi pakkuvates valdkondades teostatav innovatsioonipõhine teadustegevus, eksperimenteerimine, prototüüpide väljatöötamine ja tutvustamine, mis tugineb liidu tasandi ja siseriiklike uuringute tulemustele ning võib tugevdada liidu konkurentsivõimet rahvusvahelisel tasandil ja aidata lahendada Euroopa ühiskonna ees seisvaid olulisi, sealhulgas tervishoiu ja digitaalse turuga seotud probleeme;
 - c) haridus- ja koolitustegevus eelkõige magistri- ja doktoriõppe tasandil ning kutsealane koolitus valdkondades, mis võivad aidata rahuldada Euroopa tulevase sotsiaal-majanduslikke ja sotsiaal-ökoloogilisi vajadusi ja mis suurendavad liidus andekate spetsialistide hulka, edendavad innovatsioonialaste oskuste arendamist, juhtimis- ja ettevõtlusoskuste suurendamist ning teadlaste ja üliõpilaste liikuvuse parandamist ning soodustavad teadmiste jagamist, juhendamist ja võrgustike loomist nende vahel, kes on läbinud EIT haridus- ja koolitustegevused, sealhulgas EIT märgisega koolitused;
 - d) kõrghariduse katsealgatuse osana võetavad meetmed, et aidata kõrgharidusasutustel paremini lõimida innovatsiooni väärtusahelate ja ökosüsteemidega ning viia neid kokku teadmiste kolmnurga teiste oluliste innovatsioonis osalejatega, suurendades seeläbi nende innovatsiooni- ja ettevõtlussuutlikkust;
 - e) teavitustegevus ja parimate tavade levitamine innovatsiooni valdkonnas, kus pearõhk on koostöö arendamisel kõrgharidus-, teadus- ja ärisektori vahel, kusjuures hõlmatakse ka teenuste- ja finantssektor ning asjakohasel juhul avaliku ja kolmanda sektori organisatsioonid;
 - f) piirkondliku innovatsioonikava alusel toimuv tegevus, mis on täielikult lõimitud teadmus- ja innovatsioonikogukondade mitmeaastasesse strateegiasse ja on seotud määruse (EL) 2021/695 artikli 2 punktis 2 määratletud nutika spetsialiseerumise strateegiatega, et suurendada innovatsioonisuutlikkust ja arendada jätkusuutlikke innovatsiooni ökosüsteeme eesmärgiga vähendada innovatsioonitegevuse tulemuslikkuse erinevusi ja lõhet kogu liidus;
 - g) koostoime ja vastastikuse täiendavuse kindlustamine teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevuse ning olemasolevate liidu, riiklike ja piirkondlike programmide vahel, eelkõige Euroopa Innovatsiooninõukogu, muude Euroopa partnerluste ja programmi „Euroopa horisont“ missioonidega, kui see on vajalik;
 - h) avaliku ja erasektori allikate vahendite kasutuselevõtt, eriti hankides kooskõlas artikliga 18 aina suurema osa oma eelarvest eraallikatest ja oma tegevusest saadud tulust;
 - i) taotluse alusel teabe andmine teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevuse käigus saadud teadustegevuse ja innovatsiooni väljundite ja tulemuste ning seonduvate intellektuaalomandi õiguste, samuti asjaomaste leiutajate kohta.

2. Ilma et see piiraks EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade vaheliste partnerluslepingute ning toetuslepingute kohaldamist, on teadmus- ja innovatsioonikogukonnal märkimisväärne autonoomia kehtestada oma sisemine korraldus ja koosseis, samuti tegevuskava ja töömeetodid, kui see aitab saavutada teadmus- ja innovatsioonikogukonna ning EIT eesmäärke, võttes samas arvesse programmi „Euroopa horisont“ strateegilist planeerimist ja EIT strateegilisi suuniseid, mille haldusnõukogu on esitanud strateegilises innovatsioonikavas.

Teadmus- ja innovatsioonikogukonnad eeskätt:

- a) kehtestavad läbipaistva sisejuhtimiskorra, mis peegeldab kõrgharidust, teadusuuringuid ja innovatsiooni hõlmavat teadmiste kolmnurka;
- b) tagavad oma avatuse ning edendavad seda selgete ja läbipaistvate ühinemis- ja väljaastumiskriteeriumide, sealhulgas avalike konkursikutsete abil, mis on suunatud võimalikele uutele partnerorganisatsioonidele kogu liidus, mis annavad partnerlusele lisaväärtust;
- c) kehtestavad sise-eeskirja, sealhulgas toimumisjuhendi, mis tagab nende avatud ja läbipaistva tegutsemise;
- d) koostavad oma äriplaani ja rakendavad seda;
- e) kehtestavad rahalise jätkusuutlikkuse saavutamise strateegia ja rakendavad seda.

3. Teadmus- ja innovatsioonikogukonnad võivad võtta vastu meetmeid ja algatusi COVID-19 kriisi mõju leevendamiseks, eeskätt meetmeid, mille eesmärk on suurendada mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate ja iduettevõtjate, samuti üliõpilaste, teadlaste ja töötajate vastupanuvõimet.

4. EIT ja iga teadmus- ja innovatsioonikogukonna suhted põhinevad partnerluslepingul, toetuslepingul või, kui artiklist 12 ei tulene teisiti, koostöömemorandumil.

Artikkel 8

Osalemis- ja levitamisreeglid

Kohaldatakse programmi „Euroopa horisont“ osalemis- ja levitamisreegleid. Erandina neist reeglitest

- a) on teadmus- ja innovatsioonikogukonna moodustamise miinimumtingimused esitatud käesoleva määruse artikli 9 lõigetes 3 ja 4;
- b) kohasel juhul võivad teadmus- ja innovatsioonikogukondade lisaväärtusega tegevuse suhtes kehtida omandiõiguse, juurdepääsuõiguste, kasutamise ja levitamise erireglid.

Artikkel 9

Teadmus- ja innovatsioonikogukondade valimine ja määramine

1. EIT valib partnerluse välja ning määrab selle teadmus- ja innovatsioonikogukonnaks konkurentsipõhist, avatud ja läbipaistvat menetlust järgides. Kohaldatakse määruses (EL) 2021/695, muu hulgas selle artikli 28 lõikes 3 kehtestatud tingimusi ja kriteeriume, samuti Euroopa partnerluste valimise kriteeriume. EIT haldusnõukogu võib neid kriteeriume täpsustada, võttes vastu ja avaldades teadmus- ja innovatsioonikogukondade valimise kriteeriumid, mille aluseks on orienteeritus tipptasemel saavutustele ja innovatsioonivõimele üleilmsete probleemide lahendamisel ja liidu prioriteetide järgimisel.

2. EIT alustab teadmus- ja innovatsioonikogukondade valimist ja määramist vastavalt strateegilises innovatsioonikavas kindlaks määratud prioriteetsetele valdkondadele ja ajakavale, võttes arvesse programmi „Euroopa horisont“ strateegilises planeerimises kindlaks määratud prioriteete.

3. Teadmus- ja innovatsioonikogukonna moodustamise miinimumtingimus on vähemalt kolme sõltumatu partnerorganisatsiooni osalemine, kelle hulgas on vähemalt üks kõrgharidusasutus, üks teadusorganisatsioon ja üks eraõiguslik äriühing ning kes on asutatud vähemalt kolmes eri liikmesriigis.

4. Lisaks lõikes 3 sätestatud tingimusele peab vähemalt kahe kolmandiku teadmus- ja innovatsioonikogukonnas osalevate partnerorganisatsioonide asukoht olema liikmesriikides..

5. EIT võtab vastu teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevuse rahastamise, seire ja hindamise kriteeriumid ja korra ning avaldab need enne uute teadmus- ja innovatsioonikogukondade valimisprotsessi algust. EIT teavitab nendest kriteeriumidest ja korrast viivitamata liikmesriikide esindajate rühma ja Euroopa Parlamenti.

*Artikkel 10***Teadmus- ja innovatsioonikogukondade hindamise ja seire põhimõtted**

EIT korraldab muu hulgas määruses (EL) 2021/695 ja strateegilises innovatsioonikavas ette nähtud näitajaid ja seiret käsitlevate sätete alusel ning tihedas koostöös komisjoniga iga teadmus- ja innovatsioonikogukonna väljundi, tulemuste ja mõju pideva seire ja nende korrapäraseid välishindamised, sealhulgas teadmus- ja innovatsioonikogukondade rahalise jätkusuutlikkuse saavutamisel tehtud edusammude, kulutõhususe ja uutele liikmetele avatuse kohta.

Seire ja hindamiste tulemused esitatakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule ning avalikustatakse.

*Artikkel 11***Partnerluslepingu kestus, pikendamine ja lõpetamine**

1. Erandina finantsmääruse artikli 130 lõike 4 punktist c võib EIT sõlmida teadmus- ja innovatsioonikogukonnaga partnerluslepingu esialgse kestusega seitse aastat.

2. Artikli 10 kohase teadmus- ja innovatsioonikogukondade pideva seire põhjal viib EIT haldusnõukogu järelevalve all läbi teadmus- ja innovatsioonikogukondade tulemuste ja tegevuse vahehindamise, mis hõlmab partnerluslepingu esimest kolme aastat.

Kui partnerluslepingut pikendatakse, viib EIT läbi vahehindamise, mis hõlmab pikendamisele järgnevat esimest kolme aastat.

Haldusnõukogu avalikustab vahehindamised.

3. EIT viib enne lõikes 1 osutatud seitsmeaastase perioodi lõppu haldusnõukogu järelevalve all ja sõltumatute väliseksperptide abil läbi teadmus- ja innovatsioonikogukonna tulemuste ja tegevuse põhjaliku hindamise.

4. Haldusnõukogu võib pärast liikmesriikide esindajate rühmaga konsulteerimist pikendada partnerluslepingut veel kuni seitsmeks aastaks või mitte enam kasutada EIT rahalist toetust ega pikendada teadmus- ja innovatsioonikogukonnaga sõlmitud partnerluslepingut, tuginedes järgmisele:

- a) lõike 2 esimeses lõigus osutatud vahehindamise tulemus ja
- b) lõikes 3 osutatud põhjaliku hindamise tulemus.

EIT teavitab enne lõikes 1 osutatud seitsmeaastase tähtaja pikendamist sellest Euroopa Parlamenti ja nõukogu.

5. Selle üle otsustamisel, kas pikendada teadmus- ja innovatsioonikogukonnaga sõlmitud partnerluslepingut lõike 4 alusel, võtab haldusnõukogu arvesse määruses (EL) 2021/695 sätestatud Euroopa partnerluste rakendamise, seire ja hindamise kriteeriume ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade puhul järgmisi asjaolusid:

- a) nende asjakohasus liidu üleilmsete probleemide seisukohast;
- b) nende liidu lisaväärtus ja asjakohasus EIT eesmärkide seisukohast;
- c) nende eesmärkide saavutamine;
- d) jõupingutused, mida nad teevad selleks, et oma tegevust muude asjaomaste teadus- ja innovatsioonialgatustega kooskõlastada;
- e) nende suutlikkus tagada avatus uutele liikmetele;
- f) nende saavutusi uute liikmete ligimeelitamisel kogu liidust;
- g) nende vastavus hea valitsemistava põhimõtetele;
- h) nende jõupingutused ja tulemused sootundlike meetmete ja tegevuse kavandamisel ja rakendamisel ning
- i) nende suutlikkus arendada kestlikke innovatsiooni ökosüsteeme ja saavutatud rahalise jätkusuutlikkuse tase.

6. Juhul kui teadmus- ja innovatsioonikogukonna käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 osutatud pidev seire, vahehindamine või põhjalik hindamine näitab, et artiklis 10 osutatud valdkondades tehtud edusammud ei ole piisavad või et puudub liidu lisaväärtus, võtab haldusnõukogu asjakohased parandusmeetmed, mille hulka kuuluvad EIT rahalise toetuse vähendamine, muutmine või tühistamine või partnerluslepingu lõpetamine.

7. EIT teeb enne partnerluslepingu lõppemist haldusnõukogu järelevalve all teadmus- ja innovatsioonikogukonna tulemuste ja tegevuse lõpphindamise. Kui enne partnerluslepingu kestuse lõppu toimunud lõpphindamise tulemus on positiivne, võib EIT sõlmida teadmus- ja innovatsioonikogukonnaga koostöömemorandumi.

Artikkel 12

Koostöömemorandum

1. Koostöömemorandumi kestuse, sisu ja struktuuri määrab kindlaks haldusnõukogu, võttes arvesse põhjalikku ja sõltumatut uuringut. Uuringus hinnatakse teadmus- ja innovatsioonikogukonna rahalise jätkusuutlikkuse saavutamiseks tehtud jõupingutusi, saadud tulu ning teadmus- ja innovatsioonikogukonna finantsväljavaateid. Lisaks tehakse hindamise käigus kindlaks tegevused, mille jätkamine võib vahendite puudumise tõttu olla ohus.

2. Koostöömemorandum sisaldab järgmist:

- a) õigused ja kohustused, mis on seotud teadmiste kolmnurgaga seotud tegevuse jätkamisega ning teadmus- ja innovatsioonikogukonna ökosüsteemi ja võrgustiku säilitamisega;
- b) EIT kaubamärgi kasutamise ning EIT auhindade algatuses ja muudes EIT korraldatavates algatustes osalemise tingimused;
- c) kõrgharidus- ja koolitustegevuses osalemise tingimused, sealhulgas tingimused, mis käsitlevad haridus- ja koolitusprogrammide puhul EIT märgise kasutamist ning suhteid EIT vilistlaste kogukonnaga;
- d) niisugustel EIT konkurentsipõhistel projektikonkurssidel osalemise tingimused, mis korraldatakse mõne konkreetse tegevuse, sealhulgas teadmus- ja innovatsioonikogukondade ülese tegevuse ja ühiste teenuste jaoks;
- e) EIT-lt suure liidu lisaväärtusega ühispaiknemiskeskuste piiriülese kooskõlastustegevuse jaoks lisatoetuse saamise tingimused.

3. Kui koostöömemorandumit ei sõlmita, ei tohi teadmus- ja innovatsioonikogukond oma tegevuse puhul EIT kaubamärki kasutada.

Artikkel 13

Akadeemilised kraadid ja diplomid

1. Artikli 7 lõike 1 punktis c osutatud kõrgharidustegevusega seotud akadeemilisi kraade ja diplomeid annavad osalevad kõrgharidusasutused ning kutsehariduse ja -õppe pakkujad riigisiseste normide ja riigisisese akrediteerimiskorra kohaselt. EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukonna vahelistes partnerluslepingutes, toetuslepingutes ja koostöömemorandumites nähakse ette, et niisugused akadeemilised kraadid ja diplomid märgistatakse ka kui EIT kraadid ja diplomid.

2. EIT julgustab osalevaid kõrgharidusasutusi ning kutsehariduse ja -õppe pakkujaid

- a) andma ühiseid või mitmekordseid teadmus- ja innovatsioonikogukondade ühtset iseloomu kajastavaid akadeemilisi kraade ja diplomeid, mille võib anda ka üks kõrgharidusasutus või kutsehariduse ja -õppe pakkuja;
- b) levitama parimaid tavasid seoses horisontaalsete küsimustega;
- c) edendama ja propageerima EIT märgist oma koolitustel ja diplomitel;
- d) töötama välja eri strateegiaid, mille eesmärk on edendada tulemuslikku koostööd innovatsiooni ökosüsteemide ja ettevõtjatega ning soodustada ettevõtlikku meelelaadi;
- e) looma programme, milles keskendutakse elukestvale õppele ja selle tõendamisele tunnistuste väljastamisega;

- f) pöörama erilist tähelepanu soolisele tasakaalule ja sootundlikele lähenemisviisidele, eelkõige sellistes valdkondades, kus naised on endiselt alaesindatud, näiteks info- ja kommunikatsioonitehnoloogia, teadus, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika;
- g) võtma arvesse
 - i) Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 165 ja 166 kohaselt võetud liidu meetmeid ning
 - ii) Euroopa kõrgharidusruumi kontekstis võetud meetmeid.

Artikkel 14

EIT tegevuslik sõltumatus ning kooskõla liidu, liikmesriikide ja valitsustevahelise tegevusega

1. EIT tegutseb riikide ametiasutustest ja välissurvest sõltumatult, tagades samal ajal, et tema tegevus on tänu koordineerimistööle kooskõlas muu liidu tasandil toimuva tegevusega ja muude liidu tasandil rakendatavate vahenditega, eelkõige kõrghariduse, teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas.
2. EIT püüab saavutada ka koostööt ja vastastikust täiendavust, võttes nõuetekohaselt arvesse piirkondliku, riikliku ja valitsustevahelise tasandi poliitikasuundi ja algatusi, et kasutada parimaid tavasid, väljakujunenud kontseptsioone ja olemasolevaid ressursse.

Komisjon pakub EIT-le vajalikku tuge asjakohase koostöö ja vastastikuse täiendavuse loomiseks määruse (EL) 2021/695 alusel toimuva muu tegevusega ning liidu muude algatuste ja programmidega, vältides samas dubleerimist.

Komisjon annab EIT-le soovitusi selle kohta, kuidas vähendada teadmus- ja innovatsioonikogukondade halduskoormust.

Artikkel 15

Õiguslik seisund

1. EIT on liidu asutus ja juriidiline isik. Tal on igas liikmesriigis kõige laialdasem õigus- ja teovõime, mis vastavalt asjaomase riigi õigusaktidele juriidilistele isikutele antakse. Eelkõige võib ta omandada ja võõrandada vallas- ja kinnisasju ning olla kohtus menetlusosaline.
2. EIT suhtes kohaldatakse ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud Euroopa Liidu privileegide ja immuuniteetide protokoll nr 7.

Artikkel 16

Vastutus

1. EIT kannab ainuvastutust kõikide oma kohustuste täitmise eest.
2. EIT lepingulist vastutust reguleeritakse asjakohase lepingu sätetega ning selle lepingu suhtes kohaldatavate õigusaktidega.

Otsuste tegemine vastavalt EIT sõlmitud lepingus sisalduvale mis tahes vahekohtuklauslile kuulub Euroopa Liidu Kohtu (edaspidi „Euroopa Kohus“) pädevusse.

3. Lepinguvälise vastutuse korral hüvitab EIT kõik kahjud, mida EIT või selle töötajad oma kohustuste täitmisel on tekitanud, vastavalt liikmesriikide seaduste ühistele üldpõhimõtetele.

Kõikide selliste kahjude hüvitamisega seotud vaidluste lahendamine kuulub Euroopa Kohtu pädevusse.

4. Kõiki EIT makseid seoses lõigetes 2 ja 3 osutatud vastutusega ning nendega kaasnevaid kulusid ja väljaminekuid käsitletakse EIT kuludena ning need kaetakse EIT rahalistest vahenditest.

5. EIT vastu ELi toimimise lepingu artiklite 263 ja 265 kohaselt algatatud kohtuasjad kuuluvad Euroopa Kohtu pädevusse.

Artikkel 17

Läbipaistvus ja juurdepääs dokumentidele

1. EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukonnad tagavad oma tegevuse läbipaistvuse kõrge taseme. Eelkõige loovad EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukonnad kättesaadava ja tasuta veebisaidi, kus esitatakse teavet nende tegevuse ja nende pakutavate võimaluste kohta, pidades eelkõige silmas avatud projektikonkursse.

2. EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukonnad teevad kättesaadavaks üksikasjaliku teabe nende avaldatud konkursikutsete kohta, sealhulgas teabe projektikonkursside hindamisprotsesside ja tulemuste kohta. See teave tehakse õigel ajal ning otsitaval ja jälgitaval viisil kättesaadavaks asjakohastes liidu rahastatavate teadusuuringute ja innovatsiooni-projektide ühistes veebiandmebaasides kooskõlas määrusega (EL) 2021/695.

3. Enne teadmus- ja innovatsioonikogukondade valimiseks konkursikutsete avaldamist avalikustab EIT oma kodukorra, artikli 23 lõikes 1 osutatud eriomased finantsreeglid ning artiklis 9 osutatud teadmus- ja innovatsioonikogukondade valimise kriteeriumid.

4. EIT avalikustab viivitamata artiklis 19 osutatud ühtse programmdokumendi ja iga-aastase konsolideeritud tegevusaruande.

5. Ilma et see piiraks lõigete 6 ja 7 kohaldamist, ei avalda EIT kolmandatele isikutele saadud konfidentsiaalset teavet, mida on põhjendatult palutud käsitleda konfidentsiaalsena.

6. EIT juhtorganite liikmete suhtes kehtib ELi toimimise lepingu artiklis 339 sätestatud konfidentsiaalsusnõue.

EIT poolt käesoleva määruse kohaselt kogutud teabe suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/1725 ⁽¹⁾.

7. EIT valduses olevate dokumentide suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1049/2001 ⁽²⁾.

8. EIT suhtes kohaldatakse nõukogu määrust nr 1 ⁽³⁾. EIT toimimiseks vajalikke tõlketeenuseid osutab Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskus, mis loodi nõukogu määrusega (EÜ) nr 2965/94 ⁽⁴⁾.

Artikkel 18

Teadmus- ja innovatsioonikogukondade rahastamine

1. Teadmus- ja innovatsioonikogukondi rahastatakse eelkõige järgmistest allikatest:

- a) partnerorganisatsioonide antavad toetused, mis moodustavad märkimisväärse osa rahalistest vahenditest;
- b) vabatahtlikud toetused liikmesriikidelt, assotsieerunud riikidelt või muudelt kolmandatelt riikidelt või liikmesriikide või muude riikide ametivõimudelt;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43).

⁽³⁾ Nõukogu 15. aprilli 1958. aasta määrus nr 1, millega määratakse kindlaks Euroopa Majandusühenduses kasutatavad keeled (EÜT 17, 6.10.1958, lk 385).

⁽⁴⁾ Nõukogu 28. novembri 1994. aasta määrus (EÜ) nr 2965/94 Euroopa Liidu asutuste tõlkekeskuse asutamise kohta (EÜT L 314, 7.12.1994, lk 1).

- c) toetused rahvusvahelistelt organitelt või institutsioonidelt;
- d) teadmus- ja innovatsioonikogukondade enda varast ja tegevusest saadud tulu ning intellektuaalomandi õiguste kasutustasud;
- e) kapitali sihtannetused;
- f) annakud, annetused ja toetused eraisikutelt, institutsioonidelt, sihtasutustelt või muudelt riigisisese õiguse alusel asutatud asutustelt;
- g) EIT rahaline toetus;
- h) rahastamisvahendid, sealhulgas liidu üldeelarvest rahastatavad rahastamisvahendid.

2. EIT rahalise toetuse saamise tingimused kehtestatakse artikli 23 lõikes 1 osutatud EIT finantsreeglites.

3. Eelarvelised kulukohustused, mis on seotud rohkem kui üht eelarveaastat hõlmava tegevusega, võib jaotada mitme aasta peale aastateks osamakseteks, tingimusel et teadmus- ja innovatsioonikogukondade hinnanguliste rahastamisvajaduste üle, mis määratakse kindlaks igal aastal, tehakse asjakohast seiret.

4. EIT rahaline toetus teadmus- ja innovatsioonikogukondadele võib katta kuni 100 % teadmus- ja innovatsioonikogukonna lisaväärtusega tegevuse rahastamiskõlblike kulude kogusummast teadmus- ja innovatsioonikogukonna eluea algetapis. Selline toetus väheneb aja jooksul järk-järgult kooskõlas strateegilises innovatsioonikavas kindlaks määratud rahastamismääradega.

5. Teadmus- ja innovatsioonikogukonnad ning nende partnerorganisatsioonid võivad taotleda liidu rahalisi vahendeid, eelkõige liidu programmide ja fondide raames, järgides asjakohaseid reegleid. Selliste rahaliste vahenditega ei kaeta kulusid, mida liidu muu programmi alusel juba rahastatakse.

6. Partnerorganisatsioonide toetused teadmus- ja innovatsioonikogukonna rahastamiseks määratakse kindlaks vastavalt lõikes 4 osutatud rahastamismääradele ning neis võetakse arvesse teadmus- ja innovatsioonikogukonna rahalise jätkusuutlikkuse saavutamise strateegiat.

7. EIT loob tulemuspõhise eraldamismehhanismi, et anda oma rahalist toetust teadmus- ja innovatsioonikogukondadele. Selle raames hinnatakse teadmus- ja innovatsioonikogukondade äriplaane ja tulemuslikkust, mida mõõdetakse pideva seire abil kooskõlas artikliga 10 ja strateegilises innovatsioonikavas sätestatud korras.

Artikkel 19

Programmitöö ja aruandlus

1. EIT võtab kooskõlas artikli 23 lõikes 1 osutatud finantsreeglitega vastu ühtse programmdokumendi, mis põhineb strateegilisel innovatsioonikaval ning milles esitatakse järgmine teave:

- a) EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade peamised prioriteedid ja kavandatud algatused;
- b) hinnang rahastamisvajaduste ja -allikate kohta;
- c) hinnang uutest kohustest tulenevate personalivajaduste kohta;
- d) asjakohased kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed meetodid, vahendid ja näitajad EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevuse seireks, kasutades mõjule suunatud ja tulemuspõhist lähenemisviisi;
- e) muud EIT finantsreeglitega ette nähtud elemendid.

2. EIT võtab vastu iga-aastase konsolideeritud tegevusaruande, milles esitatakse põhjalik teave EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevuse kohta eelneval kalendriaastal ning panuse kohta, mille EIT on andnud programmi „Euroopa horisont“ eesmärkide saavutamisse ning liidu innovatsiooni-, teadus- ja hariduspoliitikasse ja -eesmärkidesse. Iga-aastases konsolideeritud tegevusaruandes hinnatakse tulemusi kehtestatud eesmärkide, näitajate ja ajakava seisukohast, sooritatud tegevusega seotud riske ning vahendite kasutamist, sealhulgas panust kliimaküsimuste lõimimise eesmärgi vastavalt määrusele (EL) 2021/695 (teadmus- ja innovatsioonikogukondade lõikes), ja EIT üldist tööd. Iga-aastane konsolideeritud tegevusaruanne sisaldab ka muud põhjalikku teavet kooskõlas EIT finantsreeglitega.

Direktor esitab hiljemalt 29. maiks 2022 ja seejärel igal aastal iga-aastase konsolideeritud tegevusaruande Euroopa Parlamendi pädevatele komisjonidele.

Artikkel 20

EIT seire ja hindamine

1. Tulemuste kõrge kvaliteedi, teaduse tipptaseme ja vahendite tõhusaima kasutamise saavutamiseks tagab EIT oma tegevuse, sealhulgas teadmus- ja innovatsioonikogukondade kaudu hallatava tegevuse pideva ja süstemaatilise seire ja perioodilise sõltumatu hindamise kooskõlas oma finantsreeglitega. Seire ja hindamiste tulemused avalikustatakse.

2. Komisjon teeb sõltumatute välisekspertide abiga ja sidusrühmade seisukohti arvesse võttes õigeaegselt EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade vahe- ja lõpphindamise. Neid hindamisi kasutatakse määruse (EL) 2021/695 artiklis 52 ette nähtud programmi „Euroopa horisont“ hindamistes.

Nende hindamiste käigus uuritakse, kuidas EIT täidab oma missiooni ja eesmärgid, ning käsitletakse EIT ja teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevust. Nende käigus hinnatakse EIT liidu lisaväärtust, mõju kogu liidus ning piirkondliku innovatsioonikava kohase tegevuse mõju, EIT tegevuse avatust, tulemuslikkust, tõhusust ja asjakohasust ning tegevuse sidusust ja vastastikust täiendavust asjakohaste liidu ja riiklike poliitikameetmetega, sealhulgas koostöötavate muude programmi „Euroopa horisont“ osadega, eelkõige Euroopa partnerluste ja missioonidega ning Euroopa Innovatsiooni-
nõukoguga.

Vahehindamise käigus hinnatakse muu hulgas ka kõrghariduse katsealgatuse tulemust ja mõju, teadmus- ja innovatsioonikogukondade rahalise jätkusuutlikkuse strateegiate tulemuslikkust ning EIT ja programmi „Euroopa horisont“ III samba „Innovatiivne Euroopa“ rakendusasutuste koostööd. Sellega seoses kasutatakse EIT hindamisi programmi „Euroopa horisont“ hindamistes, pidades silmas ka programmi „Euroopa horisont“ III samba „Innovatiivne Euroopa“ süstemaatilist hindamist, eelkõige innovatsiooni ühtse kontaktpunkti seisukohast.

3. Komisjon võib läbipaistva protsessi alusel valitud sõltumatute välisekspertide abiga teha strateegilise tähtsusega teemade või küsimuste kohta lisahindamisi, uurida EIT edusamme seatud eesmärkide saavutamisel, teha kindlaks tegevust soodustavad tegurid ja selgitada välja parimad tavad. Nende lisahindamiste tegemisel võtab komisjon täielikult arvesse EIT-le ning teadmus- ja innovatsioonikogukondadele tekitatavat halduskoormust.

4. Komisjon edastab hindamiste tulemused koos oma tähelepanekutega Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele. Haldusnõukogu võtab hindamise tulemusi asjakohaselt arvesse EIT programmide ja tegevuse elluviimisel.

Artikkel 21

EIT eelarve

1. EIT tulud koosnevad liidu toetusest. EIT tulud võivad sisaldada ka toetusi muudest era- ja avaliku sektori allikatest.

Liidu toetust antakse rahalise toetusena programmist „Euroopa horisont“ ning selle suurus on perioodil 2021–2027 jooksevhindades 2 726 000 000 eurot, millele lisandub 210 000 000 euro suurune summa 2018. aasta püsivhindades.

EIT võib saada rahalisi lisavahendeid ka muudest liidu programmidest.

2. EIT rahalist toetust antakse teadmus- ja innovatsioonikogukondadele lõikes 1 osutatud liidu toetusest.

*Artikkel 22***EIT aastaeelarve koostamine ja vastuvõtmine**

1. EIT eelarve sisu ja ülesehitus määratakse kindlaks kooskõlas EIT finantsreeglitega. EIT kulud hõlmavad personali töötasu, haldus- ja taristukulud ning tegevuskulud. Halduskulud hoitakse võimalikult väiksetena. EIT eelarves esitatud tulud ja kulud peavad olema tasakaalus.
2. Direktor koostab EIT järgmise eelarveaasta tulude ja kulude eelarvestuse projekti ning edastab selle haldusnõukogule.
3. Haldusnõukogu võtab vastu EIT tulude ja kulude eelarvestuse projekti koos ametikohtade loetelu projektiga ning edastab need ühtse programmdokumendi osana EIT finantsreeglites kindlaks määratud kuupäevaks Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile.
4. Haldusnõukogu võtab vastu EIT eelarve. EIT eelarve muutub lõplikuks pärast liidu üldeelarve lõplikku vastuvõtmist. Vajaduse korral tehakse eelarves sellele vastavaid kohandusi.
5. Haldusnõukogu teatab eelarvepädevatele institutsioonidele võimalikult vara oma kavatsusest viia ellu projekte, millel võivad olla olulised rahalised tagajärjed EIT eelarve rahastamisele, eriti projektide puhul, mis on seotud kinnisvaraga, nagu hoonete üürimine või ostmine. Haldusnõukogu teavitab sellest komisjoni.
6. EIT eelarve iga olulise muudatuse puhul järgitakse sama korda.

*Artikkel 23***Eelarve täitmine ja kontroll**

1. EIT võtab vastu oma finantsreeglid vastavalt finantsmääruse artikli 70 lõikele 3. Selleks et võimaldada EIT-l täita oma eesmärgid ning erasektoriga partnereid ligi tõmmata ja neid hoida, tuleb asjakohaselt arvesse võtta piisava tegevusvabaduse vajadust.
2. EIT-le programmist „Euroopa horisont“ ja muudest liidu programmidest antavat rahalist toetust kasutatakse kooskõlas nende programmide reeglitega.
3. Direktor vastutab EIT eelarve täitmise eest.
4. EIT raamatupidamine konsolideeritakse komisjoni raamatupidamisega.

*Artikkel 24***Liidu finantshuvide kaitse**

1. Kelmuste, pettuste, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu võitlemiseks kohaldatakse EIT suhtes Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL, Euratom) nr 883/2013 ⁽¹⁵⁾.
2. EIT ühineb 25. mai 1999. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppega Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Ühenduste Komisjoni vahel, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) sisejuurdlust ⁽¹⁶⁾. Haldusnõukogu vormistab selle ühinemise ametlikult ja võtab vajalikud meetmed, et aidata OLAFil sisejuurdlust korraldada.

⁽¹⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlust ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

⁽¹⁶⁾ EÜT L 136, 31.5.1999, lk 15.

3. Kõigis EIT vastuvõetud otsustes ja sõlmitud partnerluslepingutes või toetuslepingutes tuleb sõnaselgelt sätestada, et OLAF ja kontrollikoda võivad kontrollida liidu raha saanud töövõtjate ja alltöövõtjate dokumente kohapeal, sealhulgas toetuse lõppsaaajate tööruumides.

Artikkel 25

EIT tegevuse lõpetamine

Kui EIT tegevus otsustatakse lõpetada, siis toimub see komisjoni järelevalve all vastavalt kohaldatavatele õigusnormidele. Teadmus- ja innovatsioonikogukondadega sõlmitavates partnerluslepingutes või toetuslepingutes esitatakse asjakohased sätted.

Artikkel 26

Läbivaatamine

31. detsembriks 2026 esitab komisjon artikli 20 lõigetes 2 ja 3 osutatud hindamiste tulemuste põhjal kohasel juhul ettepanekud, mida ta peab vajalikuks käesoleva määruse muutmiseks, eelkõige seoses artiklis 3 sätestatud EIT missiooni ja eesmärkidega ning EIT eelarve pikendamisega perioodiks, mis ületab artiklites 3 ja 21 sätestatud kestust, kooskõlas asjakohase liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammiga.

Artikkel 27

Kehtetuks tunnistamine

Määrus (EÜ) nr 294/2008 tunnistatakse kehtetuks alates 28. maist 2021, välja arvatud selle artiklid 3 ja 5, artikli 6 lõige 1 ning artiklid 7, 14, 17 ja 19, mis tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2021.

Viiteid kehtetuks tunnistatud määrusele käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ning neid loetakse vastavalt III lisas esitatud vastavustabelile.

Artikkel 28

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Artikleid 3, 4 ja 6, artikli 7 lõikeid 1 ja 3 ning artikleid 8, 9, 18 ja 21 kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2021.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 20. mai 2021

Euroopa Parlamendi nimel
president
D. M. SASSOLI

Nõukogu nimel
eesistuja
A. P. ZACARIAS

I LISA

EUROOPA INNOVATSIOONI- JA TEHNOLOOGIAINSTITUUDI PÕHIKIRI

1. JAGU

HALDUSNÕUKOGU KOOSSEIS

1. Haldusnõukogusse kuulub 15 komisjoni poolt läbipaistval viisil nimetatud liiget, kelle hulgas on tasakaalustatult esindatud kõrgharidus-, teadus-, innovatsiooni- ja ärialaste kogemustega isikud. Haldusnõukogu liikmete ametiaeg on neli aastat. Kõnealune ametisse nimetamine toimub avaliku osalemiskutse alusel. Haldusnõukogu ettepanekul võib komisjon ametiaega pikendada ühe korra kaheks aastaks.

Komisjon teeb haldusnõukogu liikmete ametisse nimetamisel kõik võimaliku, et tagada kõrgharidus- (sh kutseharidus- ja kutseõppe-), teadus-, innovatsiooni- ja ärialase kogemusega isikute tasakaalustatud esindatus ning sooline ja geograafiline tasakaal ning kogu liidu kõrgharidus-, teadus- ja innovatsioonikeskkonnaga arvestamine.

Vajaduse korral esitab haldusnõukogu komisjonile uue liikme või uute liikmete ametisse nimetamiseks kandidaatide nimekirja. Nimekirja kantud kandidaadid valitakse EIT algatatud läbipaistva ja avatud menetluse tulemusel alusel.

Komisjon nimetab liikme või liikmed ametisse esimeses, teises ja kolmandas lõigus sätestatud menetluse alusel ning teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu valikuprotsessist ja haldusnõukogu liikmete lõplikust ametisse nimetamisest.

Kui liige ei saa olla ametis oma ametiaja lõpuni, määratakse asendatava liikme ametiaja lõpuni ametisse asendusliige, järgides esimeses, teises ja kolmandas lõigus sätestatud menetlust. Vähem kui kaks aastat haldusnõukogusse kuulunud asendusliikme võib komisjon haldusnõukogu taotluse alusel veel neljaks aastaks ametisse nimetada.

Komisjon nimetab hiljemalt 29. novembriks 2022 ametisse veel kolm haldusnõukogu liiget, et nende arv oleks kokku 15. Enne 28. maid 2021 ametisse nimetatud haldusnõukogu liikmed jäävad ametisse, kuni lõppeb nende ametiaeg, mida ei ole võimalik pikendada.

Erandlikel ja nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib komisjon omal algatusel haldusnõukogu liikme ametiaja lõpetada, eriti selleks, et säilitada haldusnõukogu usaldusväarsus.

2. Haldusnõukogu liikmed tegutsevad EIT huvides, kaitstes sõltumatult ja läbipaistvalt selle missiooni ja eesmäärke, identiteeti, autonoomiat ja sidusust.
3. Haldusnõukogu võib kutsuda oma koosolekutel vaatljana osalema ka mõne Euroopa Innovatsiooninõukogu nõuandekogu liikme või muud sidusrühmad.
4. Haldusnõukogu täidab oma ülesandeid, mis on seotud artiklis 3 sätestatud EIT missiooni ja eesmärkide rakendamisega, komisjoni järelevalve all.

2. JAGU

HALDUSNÕUKOGU ÜLESANDED

1. Haldusnõukogu langetab EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevuse suunamise ja seire ülesande täitmiseks strateegilisi otsuseid. Haldusnõukogu teeb eelkõige järgmist:
 - a) olles konsulteerinud olemasolevate teadmus- ja innovatsioonikogukondadega ning võtnud arvesse nende arvamusi, võtab vastu ja avalikustab panuse, mille EIT annab komisjoni ettepanekusse, milles käsitletakse strateegilist innovatsioonikava;

- b) võtab vastu EIT ühtse programmdokumendi, eelarve, iga-aastase raamatupidamisaruande ja bilansi ning iga-aastase konsolideeritud tegevusaruande;
 - c) võtab vastu usaldusväärsed kriteeriumid ning selged ja läbipaistvad menetlused teadmus- ja innovatsioonikogukondade tulemuspõhiseks rahastamiseks, sealhulgas otsuse neile EIT maksimaalse rahalise toetuse eraldamise kohta, et rakendada asjakohast teadmus- ja innovatsioonikogukonna äriplaani ning saavutada strateegilises innovatsioonikavas sätestatud ja artikliga 10 kooskõlas olevad eesmärgid, võttes arvesse artikli 11 lõigetes 4 ja 5 sätestatud nõudeid, sealhulgas teadmus- ja innovatsioonikogukondade edusamme rahalise jätkusuutlikkuse saavutamisel;
 - d) võtab kooskõlas artikliga 9 ja strateegilise innovatsioonikavaga vastu teadmus- ja innovatsioonikogukondade valikumenetluse;
 - e) valib partnerluse välja ning määrab selle teadmus- ja innovatsioonikogukonnaks kooskõlas artiklis 9 sätestatud tingimuste ja kriteeriumitega ning tühistab vajaduse korral määramise;
 - f) volitab direktorit valmistama ette, rääkima läbi ning sõlmima teadmus- ja innovatsioonikogukondadega partnerluslepinguid ja toetuslepinguid;
 - g) määrab kooskõlas artikliga 12 kindlaks koostöömemorandumi kestuse, sisu ja struktuuri, teeb direktorile ülesandeks ja annab talle volitused valmistada ette teadmus- ja innovatsioonikogukondadega sõlmitavaid koostöömemorandumeid ja pidada nende üle läbirääkimisi ning annab pärast läbiräägitud koostöömemorandumite läbivaatamist direktorile volituse need sõlmida;
 - h) volitab direktorit pikendada teadmus- ja innovatsioonikogukondadega sõlmitud partnerluslepinguid üle ette nähtud tähtaja, kui enne lepingu tähtaja möödumist kooskõlas artiklitega 10 ja 11 tehtud ning strateegilises innovatsioonikavas ette nähtud vahe- ja põhjalik hindamine on andnud positiivse tulemuse;
 - i) volitab direktorit valmistama ette, rääkima läbi ja sõlmima toetuslepinguid teiste juriidiliste isikutega;
 - j) võtab kooskõlas artiklitega 10, 11, 19 ja 20 vastu tõhusad, tulemuslikud, läbipaistvad ja pidevad seire- ja hindamismenetlused, sealhulgas usaldusväärsed näitajad, ning teeb järelevalvet selle üle, kuidas direktor neid rakendab;
 - k) võtab puudulike tulemustega teadmus- ja innovatsioonikogukondade suhtes asjakohaseid parandusmeetmeid, sealhulgas vähendab või muudab EIT rahalist toetust nendele teadmus- ja innovatsioonikogukondadele või tühistab selle või lõpetab nendega sõlmitud partnerluslepingud, tuginedes seire- ja hindamistulemustele kooskõlas EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade eesmärkidega ning artiklitega 10, 11 ja 18;
 - l) julgustab teadmus- ja innovatsioonikogukondi võtma kasutusele tegevusmudeleid, mille eesmärk on tagada avatus uutele partnerorganisatsioonidele;
 - m) edendab EITd kogu liidus ja maailmas, et suurendada selle atraktiivsust, ning volitab sel eesmärgil direktorit allkirjastama vastastikuse mõistmise memorandumeid liikmesriikide, assotsieerunud riikide või muude kolmandate riikidega;
 - n) võtab vastu otsuseid teadmus- ja innovatsioonikogukondade võetavate toetusmeetmete kavandamise ja koordineerimise kohta, et laiendada EIT mõju kogu liidus kõrgharidusasutuste ning asjakohasel juhul ka kutsehariduse ja -õppe pakkujate ettevõtlus- ja innovatsioonisuutlikkuse arendamisele ning nende loimimisele innovatsiooni ökosüsteemidesse, et tõhustada teadmiste kolmnurga loimumist;
 - o) edendab koostoime loomist EIT (sh teadmus- ja innovatsioonikogukondade kaudu) ning liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammide, samuti riiklike ja piirkondlike rahastamiskavade vahel.
2. Lisaks punktis 1 osutatud strateegilistele otsustele teeb haldusnõukogu oma ülesannete täitmiseks ja EIT tegevuse elluviimiseks järgmised menetlused ja tegevust käsitlevad otsused. Haldusnõukogu teeb eelkõige järgmist:
- a) võtab vastu oma kodukorra, halduskomitee kodukorra ning samuti EIT finantsreeglid;
 - b) delegeerib halduskomiteele eriülesandeid;
 - c) määrab haldusnõukogu ja halduskomitee liikmetele asjakohase tasu, mis on kooskõlas liikmesriikide sarnaste tasudega;

- d) võtab vastu halduskomitee liikmete valimise avatud ja läbipaistva menetluse;
 - e) nimetab ametisse direktori ja vajaduse korral pikendab tema ametiaega või tagandab direktori ametist kooskõlas 5. jaoga;
 - f) nimetab ametisse peaarvpidaja ja halduskomitee liikmed;
 - g) võtab vastu käitumisjuhendi huvide konflikti puhuks;
 - h) loob kohasel juhul nõuanderühmi, mille eesmärk, ülesanded ja tegevusaeg on piiritletud;
 - i) loob siseauditi funktsiooni vastavalt EIT finantsreeglitele;
 - j) kehtestab EIT töökeeled, võttes arvesse olemasolevaid mitmekeelsuse põhimõtteid ja EIT tegevusest tulenevaid praktilisi nõudeid;
 - k) korraldab kord aastas teadmus- ja innovatsioonikogukondadega kõrgetasemelise kohtumise;
 - l) annab aru teadmus- ja innovatsioonikogukondade koostööst muude Euroopa partnerlustega.
3. Haldusnõukogu teeb EIT töötajate ning teenistustingimustega seotud otsuseid kooskõlas Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjade ja liidu muude teenistujate teenistustingimustega, mis on sätestatud nõukogu määruses (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68 ⁽¹⁾ (edaspidi „personalieeskirjad“ ja „teenistustingimused“). Eelkõige teeb ta järgmist:
- a) võtab vastu rakendusmeetmed, et jõustada personalieeskirjad ja teenistustingimused vastavalt personalieeskirjade artikli 110 lõikele 2;
 - b) kasutab kooskõlas käesoleva punkti alapunktiga c EIT töötajate suhtes volitusi, mis on antud ametisse nimetavale asutusele või ametiisikule personalieeskirjadega ning töölepingute sõlmimiseks volitatud asutusele või ametiisikule teenistustingimustega („ametisse nimetava asutuse või ametiisiku volitused“);
 - c) võtab kooskõlas personalieeskirjade artikli 110 lõikega 2 vastu personalieeskirjade artikli 2 lõikel 1 ja teenistustingimuste artiklil 6 põhineva otsuse, millega delegeeritakse asjakohased ametisse nimetava asutuse või ametiisiku volitused direktorile ja kehtestatakse tingimused, mille alusel võib niisuguse delegeerimise peatada, kusjuures direktor võib need volitused edasi delegeerida;
 - d) võtab vastu otsuse ajutiselt peatada, kui see on erandlike asjaolude tõttu nõutav, direktorile delegeeritud ja direktori poolt edasi delegeeritud ametisse nimetava asutuse või ametiisiku volitused ning kasutada neid volitusi ise või delegeerida need ühele oma liikmetest või mõnele teisele töötajale peale direktori.

3. JAGU

HALDUSNÕUKOGU TOIMIMINE

- 1. Haldusnõukogu valib oma esimehe oma liikmete hulgast. Esimehe ametiaeg on kaks aastat ja seda võib pikendada ühe korra.
 - 2. Komisjoni esindaja osaleb haldusnõukogu koosolekutel hääleõiguseta, kuid tema nõusolekut on vaja punktis 5 osutatud juhtudel. Tal on õigus soovitada haldusnõukogu päevakorra punkte.
 - 3. Direktor osaleb haldusnõukogu koosolekutel hääleõiguseta.
 - 4. Haldusnõukogu võtab otsuseid vastu hääleõigusega liikmete liithäälteenamusega.
2. jao punkti 1 alapunktides a, b, c, d ja n ning 2. jao punkti 2 alapunktides e ja j, samuti käesoleva jao punktis 1 osutatud otsuste vastuvõtmiseks on siiski vaja haldusnõukogu hääleõigusega liikmete kahekolmandikulist häälteenamust.

⁽¹⁾ EÜT L 56, 4.3.1968, lk 1.

5. Haldusnõukogu otsused, mis on vastu võetud 2. jao punkti 1 alapunktide c, e, g, h, j ja m ning 2. jao punkti 2 alapunkti c ning 2. jao punkti 3 alapunkti a alusel, nõuavad komisjoni nõusolekut, mida väljendab tema esindaja haldusnõukogus.
6. Enne otsuste tegemist teadmus- ja innovatsioonikogukondadega sõlmitud partnerluslepingu pikendamise või lõpetamise kohta kooskõlas 2. jao punkti 1 alapunktidega h ja k ning koostöömemorandumi sõlmimise kohta kooskõlas 2. jao punkti 1 alapunktiga g küsib haldusnõukogu liikmesriikide esindajate rühma arvamust.

Esimeses lõigus osutatud aramus ei ole haldusnõukogule siduv. Aramus esitatakse põhjendamatult viivitusega, kuid igal juhul hiljemalt kahe kuu jooksul pärast selle taotlemist.
7. Haldusnõukogu korralised koosolekud toimuvad vähemalt neli korda aastas ning erakorralise koosoleku saab korraldada siis, kui selle on kokku kutsunud esimees või seda on taotlenud vähemalt kolmandik selle liikmeid või komisjoni esindaja.

4. JAGU

HALDUSKOMITEE

1. Halduskomitee abistab haldusnõukogu selle ülesannete täitmisel.
2. Halduskomitee koosneb viiest haldusnõukogu liikmest, kelle hulka kuulub ka haldusnõukogu esimees, kes juhatab ka halduskomiteed. Haldusnõukogu valib neli liiget (välja arvatud esimees) oma liikmete hulgast, tagades tasakaalu kõrgharidus-, teadus-, innovatsiooni- ja ärialaste kogemustega liikmete vahel. Halduskomitee liikmete ametiaeg on kaks aastat ja seda võib pikendada ühe korra.
3. Halduskomitee valmistab ette haldusnõukogu koosolekuid koostöös direktoriga.
4. Haldusnõukogu võib paluda halduskomiteel teha järelevalvet ja seiret haldusnõukogu otsuste ja soovitude rakendamise üle.
5. Halduskomitee valmistab ette haldusnõukogus toimuva arutelu, mida peetakse strateegilist innovatsioonikava käsitlevasse komisjoni ettepaneku jaoks esitatava EIT kaastöö projekti üle, ning kaastöö vastuvõtmise haldusnõukogu poolt. Lisaks valmistab halduskomitee ette haldusnõukogus peetava arutelu ühtse programmdokumendi projekti, iga-aastase konsolideeritud tegevusaruande projekti, aastaelarve projekti ning iga-aastase raamatupidamisaruande projekti ja bilansi üle enne nende esitamist haldusnõukogule.
6. Halduskomitee võtab vastu otsused kohalviibivate liikmete hääleteenamusega. Igal liikmel on üks hääl.
7. Komisjoni esindaja osaleb halduskomitee koosolekutel hääleõiguseta. Komisjoni esindajal on õigus soovitada halduskomitee päevakorra punkte.
8. Direktor osaleb halduskomitee koosolekutel hääleõiguseta.
9. Halduskomitee liikmed tegutsevad EIT huvides, kaitstes sõltumatult ja läbipaistvalt selle missiooni ja eesmärgi, identiteeti, autonoomiat ja sidusust. Nad annavad haldusnõukogule korrapäraselt aru vastuvõetud otsustest ja ülesannetest, mille on neile andnud haldusnõukogu.

5. JAGU

DIREKTOR

1. Direktoril peavad olema EIT tegevusvaldkonnas laialdased teadmised ja hea maine. Direktor on EIT töötaja ja ta võetakse tööle teenistustingimuste artikli 2 punkti a alusel ajutise teenistujana.
2. Direktori nimetab ametisse haldusnõukogu komisjoni esitatud kandidaatide nimekirjast, järgides avatud ja läbipaistvat valikumenetlust. Direktoriga lepingu sõlmimisel esindab EITd haldusnõukogu esimees.
3. Direktori ametiaeg on neli aastat. Haldusnõukogu võib vastavalt komisjoni ettepanekule, milles võetakse arvesse tema hinnangut direktori tegevusele ning EIT parimaid huve ning tulevasi ülesandeid ja väljakutseid, direktori ametiaega ühe korra kuni neljaks aastaks pikendada. Direktor, kelle ametiaega on pikendatud, ei osale muus sama ametikoha täitmise valikumenetluses.
4. Direktor tagandatakse ametist üksnes otsusega, mille haldusnõukogu teeb komisjoni ettepaneku alusel.
5. Direktor vastutab EIT tegevuse ja igapäevase juhtimise eest ning on selle seaduslik esindaja. Direktor vastutab haldusnõukogu ees ning annab sellele jooksvalt aru EIT enda tegevuse ja tema vastutusalasse kuuluva tegevuse arengu kohta.
6. Eelkõige täidab direktor järgmisi ülesandeid:
 - a) korraldab ja juhib EIT tegevust;
 - b) toetab haldusnõukogu ja halduskomiteed nende tegevuses, tagab koosolekuteks sekretariaaditeenused ning annab halduskomiteele ja haldusnõukogule nende ülesannete täitmiseks vajalikku teavet;
 - c) aitab haldusnõukogul valmistada ette panust, mille EIT annab komisjoni ettepanekusse strateegilise innovatsioonikava kohta;
 - d) koostab haldusnõukogule esitamiseks ühtse programmdokumendi projekti, iga-aastase konsolideeritud tegevusaruande projekti ja aastaeelarve projekti;
 - e) valmistab ette teadmus- ja innovatsioonikogukondade valikumenetluse ja haldab seda ning tagab, et menetluse eri etapid toimuksid läbipaistval ja objektiivsel viisil ning haldusnõukogu järelevalve all, lisades alapunktis d osutatud iga-aastasele konsolideeritud tegevusaruandele üksikasjaliku aruande valikumenetluse kohta;
 - f) valmistab ette, räägib läbi ja sõlmib haldusnõukogu loal partnerluslepinguid ja toetuslepinguid teadmus- ja innovatsioonikogukondadega;
 - g) valmistab ette teadmus- ja innovatsioonikogukondadega sõlmitavaid koostöömemorandumeid ja peab nende üle läbirääkimisi ning sõlmib need haldusnõukogu lõplikul heakskiidul vastavalt 2. jao punkti 1 alapunktile a;
 - h) valmistab haldusnõukogu nõusolekul ette, räägib läbi ja sõlmib toetuslepinguid teiste juriidiliste isikutega;
 - i) korraldab haldusnõukogu järelevalve all sidusrühmade foorumi ja liikmesriikide esindajate rühma kohtumisi ning tagab nendega tõhusa suhtlemise;
 - j) allkirjastab haldusnõukogu loal vastastikuse mõistmise memorandumid liikmesriikide, assotsieerunud või muude kolmandate riikidega, et edendada EITd üleilmselt;
 - k) tagab vastavalt 2. jao punkti 1 alapunktile j teadmus- ja innovatsioonikogukondade töötulemuste suhtes tõhusate seire- ning hindamismenetluste rakendamise ning rakendab parandusmeetmeid, mille üle otsustab haldusnõukogu kooskõlas artikli 11 lõikega 6;

- l) vastutab usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtet järgides haldus- ja finantsküsimuste, sealhulgas EIT eelarve täitmise eest, võttes nõuetekohaselt arvesse siseauditi funktsiooni täitjalt saadud nõuandeid;
 - m) esitab iga-aastase raamatupidamisaruande ja bilansi projekti siseauditi funktsiooni täitjale ning seejärel haldusnõukogule;
 - n) tagab haldusnõukogu järelevalve all, et EIT lepingute ja kokkulepetega võetud kohustused oleksid täidetud;
 - o) tagab haldusnõukogu järelevalve all töhusa suhtluse liidu institutsioonidega;
 - p) teavitab liikmesriikide esindajate rühma seire ja hindamiste tulemustest ning edastab liikmesriikide esindajate rühma esitatud arvamused haldusnõukogule;
 - q) tegutseb EIT huvides, kaitstes sõltumatult ja läbipaistvalt selle missiooni ja eesmäärke, identiteeti, autonoomiat ja sidusust.
7. Direktor täidab mis tahes muid talle haldusnõukogu poolt antud ja tema vastutusalasse kuuluvaid ülesandeid.

6. JAGU

EIT TÖÖTAJAD JA LÄHETATUD RIIKLIKUD EKSPERDID

1. EIT personal koosneb EIT enda poolt tööle võetud töötajatest. EIT töötajate suhtes kohaldatakse ametnike personalieeskirju, teenistustingimusi ning reegleid, mille on liidu institutsioonid omavahelisel kokkuleppel nende jõustamiseks vastu võtnud. Käesolevat punkti kohaldatakse 28. mail 2021 EITs töötavate inimeste suhtes nende töölepingu kestuse alguskuupäevast sõltumata.
2. EITsse võib piiratud ajaks lähetada riiklikke eksperte. Haldusnõukogu võtab vastu sätteid, millega võimaldatakse lähetatud riiklikel ekspertidel EITs töötada ning milles määratakse kindlaks nende õigused ja kohustused.

*II LISA***KEHTETUKS TUNNISTATUD MÄÄRUS KOOS HILISEMA MUUDATUSEGA**

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 294/2008

(ELT L 97, 9.4.2008, lk 1)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1292/2013

(ELT L 347, 20.12.2013, lk 174)

III LISA

VASTAVUSTABEL

Määrus (EÜ) nr 294/2008	Käesolev määrus
Artikkel 1	Artikkel 1
Artikli 2 punkt 1	Artikli 2 punkt 1
Artikli 2 punkt 2	Artikli 2 punkt 2
Artikli 2 punkt 3	Artikli 2 punkt 3
Artikli 2 punkt 5	Artikli 2 punkt 5
Artikli 2 punkt 6	Artikli 2 punkt 6
Artikli 2 punkt 7	Artikli 2 punkt 7
–	Artikli 2 punkt 8
Artikli 2 punkt 8	–
Artikli 2 punkt 9	Artikli 2 punkt 9
Artikli 2 punkt 9a	Artikli 2 punkt 10
Artikli 2 punkt 10	Artikli 2 punkt 11
–	Artikli 2 punkt 12
Artikli 2 punkt 11	Artikli 2 punkt 13
–	Artikli 2 punkt 14
–	Artikli 2 punkt 15
–	Artikli 2 punkt 16
Artikkel 3	Artikli 3 lõiked 1 ja 2
Artikli 4 lõike 1 punktid a, c ja d	Artikli 5 lõige 1
Artikli 4 lõige 2	–
Artikli 4 lõige 3	Artikli 5 lõige 2
–	Artikli 5 lõige 3
Artikli 5 lõike 1 punktid a–c	Artikli 6 punktid a, b ja c ning punkt e
Artikli 5 lõike 1 punkt d	–
–	Artikli 6 punkt d
Artikli 5 lõike 1 punktid e ja f	Artikli 6 punktid f ja g
–	Artikli 6 punktid h ja i
Artikli 5 lõike 1 punktid g–i	Artikli 6 punktid j, k ja l
Artikli 5 lõike 1 punkt j	–
–	Artikli 6 punktid m ja n
Artikli 5 lõike 1 punkt k	Artikli 6 punktid o ja p
–	Artikli 6 punktid q–t
Artikli 5 lõige 2	–
Artikkel 6 lõike 1 punktid a–c	Artikkel 7 lõike 1 punktid a, b ja c
–	Artikli 7 lõike 1 punkt d
Artikli 6 lõike 1 punkt d	Artikli 7 lõike 1 punkt e

–	Artikli 7 lõike 1 punkt f
Artikli 6 lõike 1 punkt e	Artikli 7 lõike 1 punkt g
–	Artikli 7 lõike 1 punktid h ja i
Artikkel 6 lõike 2 punktid a–e	Artikkel 7 lõike 2 punktid a–e
–	Artikli 7 lõige 3
Artikli 6 lõige 3	Artikli 7 lõige 4
–	Artikkel 8
Artikli 7 lõige 1	Artikli 9 lõige 1
Artikli 7 lõige 1a	Artikli 9 lõige 2
Artikli 7 lõige 2	–
Artikli 7 lõige 3	Artikli 9 lõige 3
Artikli 7 lõige 4	Artikli 9 lõige 4
Artikli 7 lõige 5	Artikli 9 lõige 5
Artikkel 7a	Artikkel 10
Artikli 7b lõige 1	–
Artikli 7b lõige 2	Artikli 11 lõige 1
–	Artikli 11 lõige 2
–	Artikli 11 lõige 3
Artikli 7b lõige 3	Artikli 11 lõige 4
–	Artikli 11 lõige 5
Artikli 7b lõige 4	Artikli 11 lõige 6
–	Artikli 11 lõige 7
–	Artikkel 12
Artikli 8 lõige 1	Artikli 13 lõige 1
Artikli 8 lõike 2 punkt a	Artikli 13 lõike 2 punkt a
Artikli 8 lõike 2 punkt aa	Artikli 13 lõike 2 punkt b
–	Artikli 13 lõike 2 punktid c–f
Artikli 8 lõike 2 punkt b	Artikli 13 lõike 2 punkt g
Artikli 9 lõigud 1 ja 2	Artikli 14 lõige 1
Artikli 9 lõige 3	Artikli 14 lõige 2
Artikkel 11	Artikkel 15
Artikkel 12	Artikkel 16
Artikli 13 lõige 1	Artikli 17 lõige 1
–	Artikli 17 lõige 2
Artikli 13 lõiked 2–7	Artikli 17 lõiked 3–8
Artikli 14 lõige 1	–
Artikli 14 lõige 2	Artikli 18 lõige 1
Artikli 14 lõige 3	Artikli 18 lõige 2
–	Artikli 18 lõige 3

Artikli 14 lõige 4	Artikli 18 lõige 4
Artikli 14 lõige 5	Artikli 18 lõige 5
Artikli 14 lõige 6	–
–	Artikli 18 lõige 6
Artikli 14 lõige 7	Artikli 18 lõige 7
Artikli 15 lõige 1	Artikli 19 lõige 1
Artikli 15 lõige 2	Artikli 19 lõige 2
Artikli 16 lõige 1	Artikli 20 lõige 1
Artikli 16 lõige 2	Artikli 20 lõige 2
Artikli 16 lõige 2a	Artikli 20 lõige 3
Artikli 16 lõige 3	Artikli 20 lõige 4
Artikli 17 lõige 1	–
–	Artikli 4 lõige 4
Artikli 17 lõige 2	Artikli 4 lõige 1
Artikli 17 lõige 2a	Artikli 4 lõige 2
Artikli 17 lõige 3	Artikli 4 lõige 3
Artikli 17 lõige 4	Artikli 4 lõige 5
Artikkel 18	–
Artikli 19 lõige 1	–
–	Artikli 21 lõige 1
Artikli 19 lõige 2	–
Artikli 19 lõige 3	Artikli 21 lõige 2
Artikli 20 lõige 1	Artikli 22 lõige 1
Artikli 20 lõige 2	–
Artikli 20 lõige 3	Artikli 22 lõige 2
Artikli 20 lõige 4	–
Artikli 20 lõige 5	Artikli 22 lõige 3
Artikli 20 lõige 6	–
Artikli 20 lõige 7	–
Artikli 20 lõige 8	Artikli 22 lõige 4
Artikli 20 lõige 9	Artikli 22 lõige 5
Artikli 20 lõige 10	Artikli 22 lõige 6
Artikli 21 lõige 1	Artikli 23 lõige 1
Artikli 21 lõige 1a	Artikli 23 lõige 2
Artikli 21 lõige 2	Artikli 23 lõige 3
Artikli 21 lõige 3	Artikli 23 lõige 4
Artikli 21 lõige 4	–
Artikkel 22	Artikkel 24

Artikkel 22a	Artikkel 25
Artikkel 23	–
–	Artikkel 26
–	Artikkel 27
Artikkel 24	Artikkel 28
Lisa	I lisa
–	II lisa
–	III lisa

OTSUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS (EL) 2021/820,

20. mai 2021,

mis käsitleb Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi (EIT) 2021.–2027. aasta strateegilist innovatsioonikava: Euroopa innovatsioonitalendi ja -suutlikkuse hoogustamine, ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1312/2013/EL

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 173 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/819, ⁽³⁾ eelkõige selle artikliga 4, on ette nähtud strateegilise innovatsioonikava vastuvõtmine.
- (2) Strateegilises innovatsioonikavas tuleks asjaomaseks seitsmeaastaseks perioodiks sätestada Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi (EIT) prioriteetsed valdkonnad ja strateegia koostöös Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/695, ⁽⁴⁾ määrata kindlaks EIT põhimeetmed, ning see peaks sisaldama ka EIT oodatava sotsiaalse, majandusliku ja keskkonnamõju, teavitustegevuse ja suutlikkuse luua parimat innovatsioonialast lisaväärtust hinnangut. Strateegilises innovatsioonikavas tuleks võtta arvesse EIT pideva seire ja perioodilise sõltumatu hindamise tulemusi.
- (3) Strateegilises innovatsioonikavas tuleks arvesse võtta ka määrusega (EL) 2021/695 loodud teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ (edaspidi programm „Euroopa horisont“) strateegilist planeerimist, luua ja edendada asjakohast koostöötet ja vastastikust täiendavust EIT tegevuse ja muude asjakohaste liidu, riiklike ja piirkondlike algatuste, vahendite ja programmide vahel ning tagada kooskõla liidu prioriteetide ja kohustustega, sealhulgas nendega, millele on osutatud komisjoni 11. detsembri 2019. aasta teatistes „Euroopa roheline kokkulepe“, 27. mai 2020. aasta teatistes „ELi eelarve, mis toetab Euroopa majanduse taastekava“ (edaspidi „Euroopa taastekava“), 19. veebruari 2020. aasta teatistes „Euroopa andmestrategie“, 10. märtsi 2020. aasta teatistes „VKEde strateegia kestliku ja digitaalse Euroopa kujundamiseks“ ning 10. märtsi 2020. aasta teatistes „Euroopa uus tööstusstrateegia“, ning nendega, mis on seotud liidu strateegilise autonoomia saavutamise, hoides samas majanduse avatuna.
- (4) Strateegiline innovatsioonikava peaks sisaldama hinnangut EIT tulevase tegevuse rahastamisvajaduste ja -allikate kohta. Samuti peaks see sisaldama ka suunavat rahastamiskava, mis katab vastava mitmeaastase finantsraamistiku perioodi.

⁽¹⁾ ELT C 47, 11.2.2020, lk 69.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 27. aprilli 2021. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teataja* seni avaldamata) ja nõukogu 10. mai 2021. aasta otsus.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2021. aasta määrus (EL) 2021/819 Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi kohta (vt käesoleva *Euroopa Liidu Teataja* lk 61).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/695, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ja kehtestatakse selle osalemis- ja levitamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1290/2013 ja (EL) nr 1291/2013 (ELT L 170, 12.5.2021, lk 1).

- (5) Selleks et tagada EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevuse järjepidevus kooskõlas määruse (EL) 2021/695 asjakohaste sätetega, peaks käesolev määrus jõustuma võimalikult kiiresti ja käesoleva määruse teatavaid sätteid tuleks kohaldada tagasiulatuvalt alates 1. jaanuarist 2021.
- (6) Kuna käesoleva otsuse eesmärgi ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, vaid nende ulatuse ja riikidevahelise iseloomu tõttu on neid parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt piirdub käesolev otsus üksnes sellega, mis on vajalik nimetatud eesmärkide saavutamiseks.
- (7) Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 1312/2013/EL ⁽⁵⁾ tuleks tunnistada kehtetuks,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Võetakse vastu lisas esitatud Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi strateegiline innovatsioonikava ajavahemikuks 2021–2027 (edaspidi „strateegiline innovatsioonikava aastateks 2021–2027“).

Artikkel 2

Strateegilist innovatsioonikava aastateks 2021–2027 rakendatakse kooskõlas määrusega (EL) 2021/819.

Artikkel 3

Otsus nr 1312/2013/EL tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2021.

Artikkel 4

Käesolev otsus jõustub selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2021.

Brüssel, 20. mai 2021

Euroopa Parlamendi nimel
president
D. M. SASSOLI

Nõukogu nimel
eesistuja
A. P. ZACARIAS

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta otsus nr 1312/2013/EL Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi (EIT) strateegilise innovatsioonikava kohta: EIT panus innovaatisemasse Euroopasse (ELT L 347, 20.12.2013, lk 892).

LISA

**EUROOPA INNOVATSIOONI- JA TEHNOLOOGIAINSTITUUDI STRATEEGILINE INNOVATSIOONIKAVA
AJAVAHEMIKUS 2021–2027**

Sisukord

1.	Sissejuhatus	94
1.1.	Taust	94
1.2.	Peamised väljakutsed	95
1.3.	Roll programmis „Euroopa horisont“	97
2.	Lati kõrgemale seadmine: EIT strateegia ja eesmärgid aastateks 2021–2027	98
3.	Euroopa innovatsioonitalendi ja -suutlikkuse hoogustamine: Põhimeetmed	98
3.1.	Olemasolevate teadmus- ja innovatsioonikogukondade toetamine	98
3.2.	Teadmus- ja innovatsioonikogukondade piirkondliku mõju suurendamine	99
3.3.	Uute teadmus- ja innovatsioonikogukondade loomine	100
3.4.	Kõrgharidusasutuste innovatsiooni- ja ettevõtlussuutlikkuse toetamine	101
3.5.	EIT valdkonnaülene tegevus	102
3.5.1.	Kommunikatsioon ja levitamine	102
3.5.2.	Heade tavade kindlakstegemine ja nende jagamine sidusrühmadega	103
3.5.3.	Rahvusvaheline koostöö ja üleilmne teavitustegevus	103
3.6.	Toimimise tagamine: tegevusmudel	104
3.6.1.	Teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevusmudel	104
3.6.2.	Teadmus- ja innovatsioonikogukondade rahastamismudel	105
3.6.3.	Halduskoormuse vähendamine	106
3.6.4.	EIT suhted teadmus- ja innovatsioonikogukondadega pärast partnerluslepingu lõpetamist	106
3.7.	Koostoime ja vastastikune täiendavus muude liidu programmidega	106
4.	COVID-19 puhangust tingitud kriisi lahendamine	108
5.	Rahalised vahendid	108
5.1.	Eelarvevajadused	108
5.2.	Mõju (seire ja hindamine)	109
5.2.1.	Aruandlus ja seire	109
5.2.2.	Hindamine, vahepealne läbivaatamine ja põhjalik hindamine	111
Liide 1		112
Liide 2		115

1. SISSEJUHATUS

Strateegilises innovatsioonikavas on esitatud Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi (EIT) prioriteetsed valdkonnad ja strateegia aastateks 2021–2027 (edaspidi „strateegiline innovatsioonikava aastateks 2021–2027“). Kavas on kindlaks määratud EIT eesmärgid, peamised meetmed, toimimisviis, oodatavad tulemused ja mõju ning hinnang vajaminevate vahendite kohta. Strateegiline innovatsioonikava aastateks 2021–2027 tagab EIT tegevuse vajaliku kooskõla programmiga „Euroopa horisont“.

Strateegilises innovatsioonikavas aastateks 2021–2027 on arvesse võetud komisjoni tehtud mõjuhinnangut. Kavas on arvesse võetud EIT koostatud strateegilise innovatsioonikava projekti, mis esitati komisjonile 20. detsembril 2017 kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 294/2008 ⁽¹⁾. Samuti kajastab see määrust (EL) 2021/695 ja eelkõige EIT tähtsat rolli programmi „Euroopa horisont“ III samba „Innovatiivne Euroopa“ osana ning EIT panust üleilmsete ja ühiskondlike probleemide lahendamisse, muu hulgas kliimaeesmärkide ja ÜRO kestliku arengu eesmärkide puhul kehtestatud sihttasemete saavutamisse ja kohustuste täitmisel, ning programmi „Euroopa horisont“ I samba „Tippasemel teadus“ ja II samba „Üleilmsed probleemid ja Euroopa tööstuse konkurentsivõime“ edendamisse. Strateegiline innovatsioonikava aastateks 2021–2027 tugineb EIT eelmistel tegevusaastatel saadud kogemustele ja peamiste sidusrühmadega peetud ulatusliku konsultatsiooni tulemustele.

Strateegilises innovatsioonikavas aastateks 2021–2027 on arvesse võetud programmi „Euroopa horisont“ strateegilist planeerimist, et tagada sidusus programmi „Euroopa horisont“ tegevusega, samuti koostoime muude asjakohaste liidu programmidega ning sidusus liidu prioriteetide ja kohustustega, sealhulgas nendega, mis on seotud Euroopa rohelise kokkuleppe, Euroopa majanduse taastekava, Euroopa andmestrateegia, VKEd strateegiaga kestliku ja digitaalse Euroopa kujundamiseks ning Euroopa uue tööstusstrateegiaga, ning nendega, mis on seotud liidu strateegilise autonoomia saavutamise, hoides samal ajal majanduse avatuna. Peale selle aitab see Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkuleppe ⁽²⁾ põhimõtteid järgides lahendada üleilmseid ja ühiskondlikke probleeme, sealhulgas täita kestliku arengu eesmärgi, ning saavutada hiljemalt 2050. aastaks kasvuhoonegaaside netonullheitega majanduse. Samuti on selle eesmärk suurendada EIT tegevuse ning riiklike ja piirkondlike rahastamisprogrammide ja prioriteetide vastastikust täiendavust ja koostoimet.

1.1. Taust

EIT asutati 2008. aastal, et aidata liidu ja liikmesriikide innovatsioonisuutlikkuse suurendamisega kaasa kestlikule majanduskasvule ja konkurentsivõime parandamisele. EIT oli teerajaja kõrghariduse, teadusuuringute ja innovatsiooni (teadmiste kolmnurk) loomisel, pannes samas suurt rõhku ettevõtlusvõimekusele, ettevõtete loomisele ja innovatsioonioskustele.

EIT on alates oma asutamisest kujunenud järk-järgult ainulaadseks vahendiks teadmiste kolmnurga loomise abil ühiskondlike probleemide lahendamisel. EIT tegutseb peamiselt teadmus- ja innovatsioonikogukondade ⁽³⁾ kaudu. Praegu on olemas kaheksa teadmus- ja innovatsioonikogukonda, mis tegutsevad kliimamuutuste, digiülemineku, energeetika, toidu, tervise, toorainete, linnalise liikuvuse ja lisaväärtusega tootmise valdkonnas.

Iga teadmus- ja innovatsioonikogukond on seni hõlmanud viit kuni kümnet ühispaiknemiskeskust, ⁽⁴⁾ mis peaksid toimima geograafiliste keskustena, kus on ühtlasi olemas füüsiline ruum innovatsiooni ökosüsteemi raames kohalikul tasandil suhtlemiseks ning teadmiste kolmnurga praktiliseks loomiseks. Ühispaiknemiskeskuste ülesehitamisel ja tegevuse korraldamisel on arvesse võetud asjaomast riiklikku ja piirkondlikku innovatsiooni konteksti ning tuginetud teadmus- ja innovatsioonikogukondade partnerite olemasolevate laborite, büroode või linnakute üleeuroopalisele võrgustikule.

Teadmus- ja innovatsioonikogukonnad püüavad juhtida teadmiste kolmnurgaga seotud tegevust

- a) haridus- ja koolitustegevuse kaudu, milles pööratakse suurt tähelepanu ettevõtlusele, et koolitada välja järgmine põlvkond talente, sealhulgas selliste programmide kavandamisele ja rakendamisele, eelkõige magistri- ja doktoriõppe tasandil, mis on saanud EIT märgise, nimelt kvaliteedimärgise, mille EIT annab teadmus- ja innovatsioonikogukonna haridusprogrammidele, mis vastab eriomastele kvaliteedikriteeriumidele, mis on seotud muu hulgas ettevõtlusharidusega ja töö käigus õppimisele keskenduva innovatiivse õppekavaga, kusjuures EIT hariduse tegevuskava on ülioluline ettevõtlike ja kõrgtasemel oskustega novaatorite arendamiseks, mistõttu on oluline rakendada programme ja meetmeid, mille eesmärk on arendada ettevõtlus- ja digioskusi ning õpetada töötajaid ümber ja täiendada nende oskusi elukestvat õpet silmas pidades;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2008. aasta määrus (EÜ) nr 294/2008, millega asutatakse Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut (ELT L 97, 9.4.2008, lk 1),

⁽²⁾ ELT L 282, 19.10.2016, lk 4.

⁽³⁾ Määruse (EL) 2021/819 artikli 2 punktis 2 määratletud tähenduses.

⁽⁴⁾ Määruse (EL) 2021/819 artikli 2 punktis 3 määratletud tähenduses.

- b) teadustegevust ja innovatsiooni toetava tegevuse kaudu, et töötada välja innovaatilised ja kestlikud tooted, protsessid, tehnoloogiad, teenused ning mitetehnoloogilised lahendused, mis on mõeldud kindla ärivõimaluse jaoks või millel on sotsiaalne eesmärk;
- c) ettevõtete loomise ja toetamisega seotud tegevuse, näiteks kiirendavate kavade kaudu, et aidata ettevõtjatel arendada oma ideed edukateks riskikapitali kaasamise võimekusega ettevõteteks ja hoogustada ettevõtjate kasvu ja arengut.

Üleilmsete ja ühiskonnaprobleemide käsitlemine teadmiste kolmnurga lõimumise kaudu ja kõrgharidusvaldkonna tegevuste lõimimine innovatsiooni väärtusahelasse on EIT iseloomulik tunnusjoon võrreldes teiste innovatsioonivahenditega.

EIT lähenemisviis aitab suurendada vastupanuvõimet ja kestlikkust ning soodustab järkjärgulise ja murrangulise innovatsiooni loomist, et tulemuslikult tegeleda turutõrgetega, aidata ümber kujundada tööstusharusid ja toetada iduettevõtjate, võrsettevõtjate ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) loomist. See võimaldab töötada üleilmsete probleemide lahendamiseks välja pikaajalised äristrateegiad ning aitab luua raamtingimused, mis on olulised hästi toimiva innovatsiooni ökosüsteemi kasvamiseks ja innovatsiooni edenemiseks. Määruses (EL) 2021/819 sätestatakse eesmärk, et teadmus- ja innovatsioonikogukonnad peavad saama rahaliselt jätkusuutlikuks,⁽⁷⁾ ning selle ainulaadse omaduse eesmärk on luua ettevõtlusele ja tulemustele suunatud innovatsiooni. Selleks peavad teadmus- ja innovatsioonikogukonnad välja töötama ja ellu viima tulu teenimise strateegiad, et säilitada oma innovatsiooni ökosüsteem ja teadmiste kolmnurgaga seotud tegevus pärast toetuslepingutega kaetud ajavahemiku lõppu.

Seeläbi tagab EIT teadmus- ja innovatsioonikogukondade loomiseks, laiendamiseks, seireks ja toetamiseks dünaamilise platvormi, kus avaldub tugev võrgustiku mõju ja positiivne ülekanduv mõju. Esimesed, 2009. aastal alguse saanud teadmus- ja innovatsioonikogukonnad (EIT Digital, EIT Climate-KIC ja EIT InnoEnergy) on loodud ja välja kujunenud ning nende partnerluse raamlepingud lõpetatakse pärast 2024. aastat kooskõlas toetuse maksimaalse kestusega. Teise ja kolmanda etapi teadmus- ja innovatsioonikogukonnad (EIT Health ja EIT Raw Materials (loodi 2014. aastal) ning EIT Food (loodi 2016. aastal)) on välja kujunemas. EIT Urban Mobility ja EIT Manufacturing – kaks teadmus- ja innovatsioonikogukonda, mis loodi 2018. aasta detsembris – alustasid tegevust 2019. aastal.

2019. aastaks osales EIT kaheksas teadmus- ja innovatsioonikogukonnas üle 600 ettevõtja, 250 kõrgharidusasutust,⁽⁸⁾ 200 teadusasutust⁽⁹⁾ ning üle 50 kodanikuühiskonna organisatsiooni ja ametiasutuse.

Võttes arvesse püsivaid piirkondlikke erinevusi innovatsiooni tulemuslikkuses Euroopas, võttis EIT 2014. aastal kasutusele piirkondliku innovatsioonikava,⁽¹⁰⁾ et laiendada oma piirkondlikku tegevusulatust riikidele, kus innovatsioon on tagasihoidlik või mõõdukas. Selle kava kaudu on EIT laiendanud oma tegevust kõikjale Euroopasse ning pakub Euroopa innovatsioonitegevuse tulemustabeli kohaselt tagasihoidlike ja mõõdukate innovatsioonitulemustega riikidele (ja nende riikide piirkondadele) võimalusi osaleda teadmus- ja innovatsioonikogukonna osana teadmiste kolmnurga tegevuses.

EIT on suutnud püsida kohanemisvõimeline ning välja töötada põhimõtted ja reeglid oma teadmus- ja innovatsioonikogukondade edukaks juhtimiseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1291/2013⁽¹¹⁾ loodud programmi „Horisont 2020“ raames kooskõlas määrusega (EÜ) nr 294/2008. Kuna EIT on oma tegevuses sõltumatu, on ta oma toetusesaajate haldamisel saanud katsetada ja tulemuslikult rakendada mitut uuendust, nagu konkurentsipõhine rahastatismehhanism, rahalise jätkusuutlikkuse alased eesmärgid ja teatud peamised tulemusnäitajad.

1.2. Peamised väljakutsed

Viimastel aastatel on innovatsiooni tempo järsult kiirenud. Innovatsioon kujundab ümber majandussektoreid, toob kaasa murrangulised muutused olemasolevates ettevõtetes ja loob enneolematuid võimalusi. Ajal, mil üleilmne majanduskorraldus muutub ja rahvusvaheline konkurents kasvab, peab liit muu hulgas kaasama kõik talendid, suurendama naiste osalust ning soodustama teadus- ja innovatsioonitegevuse tulemuste kiiret ülekandmist

⁽⁷⁾ Määruse (EL) 2021/819 artikli 2 punktis 16 määratletud tähenduses.

⁽⁸⁾ Määruse (EL) 2021/819 artikli 2 punktis 7 määratletud tähenduses.

⁽⁹⁾ Määruse (EL) 2021/819 artikli 2 punktis 6 määratletud tähenduses.

⁽¹⁰⁾ Määruse (EL) 2021/819 artikli 2 punktis 10 ja käesoleva lisa punktis 3.2 määratletud tähenduses.

⁽¹¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1291/2013, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Horisont 2020“ aastateks 2014–2020 ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1982/2006/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 104).

turule ja ühiskonda, et suurendada innovatsioonisutlikkust kogu liidus. Valdkonnaülene ning haridus-, teadus- ja ettevõtlusringkondade vaheline ühine kavandamine, koostöö ja ühislooming ei ole kunagi olnud nii tähtsad, et aidata lahendada üleilmseid probleeme, mis on seotud kliimamuutustega, elurikkuse kadumisega, loodusvarade pillava kasutamisega, digitaliseerimisega, sotsiaalsete ja demograafiliste muutustega ning tervishoiu ja toidu tulevikuga.

Esiteks on COVID-19 levik avaldanud suurt mõju meie majandusele ja ühiskonnale, häirides majandustegevust, mõjutades tervishoiusüsteeme, töökohti ja heaolu. Kriisiga toimetulekuks on vaja kombineerida lühiajalisi ja tulevikku suunatud meetmeid, et majandust ja sidusrühmi viivitamata toetada, tagades samal ajal majanduse taastumiseks vajalikud tingimused.

Seetõttu on oluline teha kindlaks ja lahendada kriisiga seotud probleemid, sealhulgas juurdepääs rahastamisele, et taastada kõigi sidusrühmade usaldus ja kindlustunne ning toetada lahenduste väljatöötamist ja rakendamist, et leevendada kriiside mõju ühiskonnale. Samal ajal on innovatsiooni, ettevõtete loomist ja ajakohastamist ning ettevõtlus- ja innovatsioonioskusi toetavad programmid keskse tähtsusega, et juhtida liidu majandus õigele teele ja soodustada kiiret taastumist.

Tugevamad innovatsiooni ökosüsteemid reageerivad teadaolevalt kriisidele kiiremini ja resoluutsemalt. Taastumise kiirendamiseks ja tulevaste hädaolukordadega toimetulekuks on väga oluline investeerida koordineerimissutlikkuse parandamisse innovatsiooni ökosüsteemides, et suurendada nende vastupanuvõimet ja suutlikkust leida kiiresti vajalikud lahendused.

Keskmes ja pikas perspektiivis peavad kõik teadmus- ja innovatsioonikogukonnad šoki mõjuga kohanema ning tagama uute võimaluste leidmiseks ja kasutamiseks aktiivsuse ja paindlikkuse. Tänu oma kohapõhisele lähenemisviisile ja kõikjal Euroopas asuvate ühispaiknemiskeskuste ja piirkondliku innovatsioonikava keskuste ⁽¹⁰⁾ kaudu aitavad teadmus- ja innovatsioonikogukonnad tugevdada kohalikke innovatsiooni ökosüsteeme, muu hulgas edendades tihedamat suhtlust teadmiste kolmnurga osalejate vahel ning soodustades paremini koordineeritud suhteid finantseerimis- ja avaliku sektori asutustega ning kodanikega.

Teiseks sõltuvad tänapäeva ühiskonnad ja majandus üha enam inimeste ja organisatsioonide oskusest ja suutlikkusest muuta ideed uudseteks toodeteks, protsessideks, teenusteks ning äri- ja ühiskonnamudeliteks. Innovatsioon, ettevõtluskultuur, uuenduslike lahenduste turuleviimine ning suuremad investeeringud kõrgharidusse, teadusuuringutesse ja innovatsiooni on möödapääsmatud, kui liit soovib edukalt üle minna konkurentsivõimelisele, digitaalsele, kliimaneutraalsele ja kaasavale ühiskonnale. Tingimata tuleb veel rohkem toetada valdkondadevahelist koostööd ja interdistsiplinaarset õppimist ning suurendada kõrgharidusasutuste innovatsioonisuutlikkust kogu liidus. EIT-l on ainulaadsed võimalused seda programmi „Euroopa horisont“ raames teha.

Kolmandaks, üks peamistest innovatsiooni soodustavatest teguritest on füüsiline lähedus. Algatustel, mille eesmärk on arendada innovatsioonivõrgustikke ning pakkuda teenuseid, millega toetatakse teadmiste loomist, jagamist ja ülekandmist, on akadeemiliste ringkondade, teadusasutuste, ettevõtjate, ametiasutuste ja üksikisikute vahelise suhtluse edendamisel oluline roll. Teadustegevuse ja innovatsiooni tulemuslikkus on liidus endiselt väga erinev, nagu on näha iga-aastasest Euroopa innovatsioonitegevuse tulemustabelist. On väga tähtis, et innovatsioon oleks kaasav ja saaks alguse kohalikult tasandilt ning et eritähelpanu pöörataks VKEd ja kolmanda sektori organisatsioonide suuremale kaasamisele. EIT tegevusega saab hästi kaasa aidata tugeva Euroopa mõõtmega kohalike innovatsiooni ökosüsteemide tugevdamisele ning luua uusi kestliku majanduse mudeleid. EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevus tuleb tihedamini siduda piirkondlike strateegiatega ja aruka spetsialiseerumise strateegiatega ⁽¹¹⁾.

Neljandaks, elujõuliste innovatsiooni ökosüsteemide jaoks on vaja nii teadmisi, investeeringuid, taristut kui ka talente. Et tagada nappide vahendite nõuetekohane ja tõhus investeerimine teadusuuringutesse ja innovatsiooni ning võimendada muid rahalise jätkusuutlikkuse saavutamiseks mõeldud rahastamisvahendeid, on vaja Euroopa teadus-, haridus- ja innovatsiooniringkondade koostöö raamtingimusi ja tugevat koostööd. Teadmiste kolmnurga tugevam lõimimine teadmus- ja innovatsioonikogukondade kaudu, kaasates seejuures uusi partnereid muudest sektoritest, riikidest ja piirkondadest, on tõestatud viis, kuidas edendada innovatsiooni jaoks soodsat keskkonda, ning üks eesmärke, millest EIT oma tegevuses juhindub.

⁽¹⁰⁾ Määruse (EL) 2021/819 artikli 2 punktis 4 määratletud tähenduses.

⁽¹¹⁾ Määruse (EL) 2021/695 artikli 2 punktis 2 määratletud tähenduses.

1.3. Roll programmis „Euroopa horisont“

Määruse (EL) 2021/695 kontekstis võttis komisjon kindla kohustuse suurendada veelgi Euroopa innovatsioonipotentsiaali, et Euroopa oleks suuteline reageerima tulevastele probleemidele. EIT selge roll innovatsiooni edendamisel ettevõtjate, haridusasutuste, teadlaste, avaliku sektori asutuste ja kodanikuühiskonna kokkutoomise kaudu suureneb tänu EIT paigutamisele III sambasse „Innovatiivne Euroopa“. Määrus (EL) 2021/695 kajastab liidu kasvavaid innovatsioonipüüdlusi ja vajadust need eesmärgid saavutada.

Programmi „Euroopa horisont“ strateegilise planeerimise eesmärk on tagada EIT tegevuse ja määruse (EL) 2021/695 raames toimuva muu tegevuse vaheline sidusus. EIT aitab kaasa Euroopa partnerluste strateegilisele koordineerimisele. EIT jätkab tihedat koostööd III samba „Innovatiivne Euroopa“ raames teiste rakendusasutustega ja teeb kõik endast oleneva, et aidata kaasa innovatsiooni ühtse kontaktpunkti loomisele.

EIT tugevdab ka edaspidi innovatsiooni ökosüsteeme, mis aitavad lahendada üleilmseid probleeme, edendades teadmiste kolmnurga lõimimist teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevuse temaatilistes valdkondades.

Vaja on III samba „Innovatiivne Euroopa“ rakendusasutuste tugevat koostööt, sealhulgas juhtimistasandil tehtava koostöö kaudu. EIT ja Euroopa Innovatsiooninõukogu (EIC) viivad eelkõige ellu vastastikku täiendavat tegevust, et ühtlustada innovatiivsete ettevõtetele, sealhulgas ettevõtluse hoogustamise teenustele ja koolitusele antavat toetust.

Euroopa Innovatsiooninõukogu võib aidata teadmus- ja innovatsioonikogukondadelt toetust saavatel suure kasvupotentsiaaliga iduettevõtjatel laiendada kiiresti oma tegevust. Eelkõige võivad teadmus- ja innovatsioonikogukondade toel tegutsevad kõige innovaatilisemad kõrge riskiga arendustööd tegevd ettevõtted saada lihtsustatud ja seeläbi kiirema juurdepääsu Euroopa Innovatsiooninõukogu meetmetele, eelkõige rahalisele toetusele Euroopa Innovatsiooninõukogu rahastamisvahendist „Accelerator“ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/523 ⁽¹²⁾ loodud InvestEU programmi pakutavale rahalisele toetusele. Peale selle hõlbustab EIT Euroopa Innovatsiooninõukogu toetusesaajate juurdepääsu teadmus- ja innovatsioonikogukondade innovatsiooni ökosüsteemidele ja teadmiste kolmnurga asjakohastele osalistele. Nii saavad Euroopa Innovatsiooninõukogu toetusesaajad aktiivselt osaleda teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevuses ning kasutada nende teenuseid.

EIT tagab kooskõla programmi „Euroopa horisont“ III samba „Innovatiivne Euroopa“ Euroopa innovatsiooni ökosüsteemide komponendiga. Eelkõige osaleb EIT aktiivselt nõukogu otsuses (EL) 2021/764 ⁽¹³⁾ osutatud Euroopa Innovatsiooninõukogu foorumi tegevuses ning seob EIT kogukonna ⁽¹⁴⁾ ja innovatsiooni ökosüsteeme toetava asjakohase tegevuse, et vältida dubleerimist ning tagada EIT ja Euroopa Innovatsiooninõukogu tegevusvaldkondade vahel sidusus ja vastastikune täiendus.

Samuti tagab EIT tugevama koostoime oma meetmete ja programmi „Euroopa Horisont“ I samba „Tippasemel teadus“ programmide ja algatuste vahel, et kiirendada alusuuringute raames saadud teadmiste ülekandmist konkreetsetesse ühiskonnale tulu toovatesse rakendustesse. Eelkõige Marie Skłodowska-Curie meetmete ja Euroopa Teadusnõukogu (ERC) puhul teeb EIT koostööd meetmete stipendiaatide ja ERC toetusesaajate innovatsiooni- ja ettevõtlusoskuste arendamiseks nende karjääri kõikides etappides. Koostööd tehakse vabatahtlikkuse alusel ja see ei suurenda toetusesaajate halduskoormust.

EIT annab panuse ka programmi „Euroopa Horisont“ II sambasse „Üleilmsete probleemide ja Euroopa tööstuse konkurentsivõime“ ning täiendab asjakohast tegevust, et lahendada üleilmseid ja ühiskondlikke probleeme ning soodustada liidu kestlikku majanduskasvu ja konkurentsivõimet üleilmsel tasandil. Eelkõige püüab EIT anda oma teadmus- ja innovatsioonikogukondade kaudu panuse asjakohastes missioonidesse ja teemavaldkondadesse ning muudesse Euroopa partnerlustesse ning tagada nendega tugevama koostoime, näiteks toetades nõudlusega seotud meetmeid ja pakkudes kasutamisteenuseid, et hoogustada tehnosiiret ja kiirendada saavutatud tulemuste turustamist.

EIT uurib võimalusi saavutada koostoime programmi „Euroopa horisont“ osa „Osalemise laiendamine ja Euroopa teadusruumi tugevdamine“, sealhulgas koostöö- ja mestimistegevuse, ning EIT toetatava teavitamistegevuse vahel. Eelkõige programmi „Euroopa horisont“ osa „Osalemise laiendamine ja Euroopa teadusruumi tugevdamine“ sihtüksustel ja EIT teavitustegevusega on võimalik võimendada EIT eksperditeadmisi ja toetust.

⁽¹²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. märtsi 2021. aasta määrus (EL) 2021/523, millega luuakse programm „InvestEU“ ja muudetakse määrust (EL) 2015/1017 (ELT L 107, 26.3.2021, lk 30).

⁽¹³⁾ Nõukogu 10. mai 2021. aasta otsus (EL) 2021/764, millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ rakendamise eriprogramm ja tunnistatakse kehtetuks otsus 2013/743/EL (ELT L 1671, 12.5.2021, lk 1).

⁽¹⁴⁾ Määruse (EL) 2021/819 artikli 2 punktis 8 määratletud tähenduses.

2. LATI KÕRGEMALE SEADMINE: EIT STRATEEGIA JA EESMÄRGID AASTATEKS 2021–2027

Ajavahemikul 2021–2027 jätkab EIT teadmus- ja innovatsioonikogukondade toetamist, et tugevdada innovatsiooni ökosüsteeme, mis aitavad lahendada üleilmseid ja ühiskondlikke probleeme, tagades täieliku vastastikuse täiendavuse programmiga „Euroopa horisont“ ja muude liidu programmidega. Selleks edendab EIT kõrghariduse, teaduse ja innovatsiooni lõimimist, luues sellega innovatsiooni jaoks soodsa keskkonna, edendab ja toetab uut ettevõtjate põlvkonda, aitab kaasa ettevõtete soolise ebavõrdsuse kaotamisele ning soodustab innovatiivsete ettevõtete loomist, keskendudes eelkõige VKEdele, taotledes tihedat koostoidet ja vastastikust täiendavust Euroopa Innovatsiooninõukoguga.

Erilist tähelepanu tuleb pöörata ka soolisele tasakaalule ja sootundlikule tegutsemisviisile, eelkõige valdkondades, kus naised on endiselt alaesindatud, nt info- ja kommunikatsioonitehnoloogia ning teadus, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika. Seejuures, tuginedes määruses (EL) 2021/695 kindlaks määratud sekkumisvaldkondadele, EIT eeskätt

- 1) tugevdab kestlikke innovatsiooni ökosüsteeme kogu Euroopas;
- 2) edendab innovatsiooni ja ettevõtlusoskusi elukestva õppe perspektiivis, sealhulgas kõrgharidusasutuste suutlikkuse suurendamist kogu Euroopas;
- 3) töötab turu jaoks välja uusi lahendusi tegelemaks üleilmsete probleemidega ning
- 4) tagab koostoidet ja lisaväärtuse programmi „Euroopa horisont“ raames.

Võttes arvesse katsumusi, millega EIT silmitsi seisab, ja selleks, et aidata kaasa määruse (EL) 2021/819 artiklis 3 sätestatud üldesmärkide saavutamisele ning seeläbi programmi „Euroopa horisont“ teaduslikule, majanduslikule, tehnoloogilisele ja ühiskondlikule mõjule, on EIT erieesmärgid aastateks 2021–2027 järgmised:

- a) suurendada teadmus- ja innovatsioonikogukondade avatust, mõju ja läbipaistvust ning teadmiste kolmnurga lõimimist kogu liidus;
- b) suurendada kõrgharidussektori ettevõtlus- ja innovatsioonisuutlikkust kogu Euroopas, edendades ja toetades institutsiooniliste muudatuste tegemist kõrgharidusasutustes ning nende lõimimist innovatsiooni ökosüsteemidesse;
- c) tõhustada EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade piirkondlikku ja kohalikku teavitustegevust, eelkõige kaasates suuremal hulgal sidusrühmi, et tegeleda innovatsioonisuutlikkuse erinevustega ning suurendada teadmiste ja innovatsiooni levikut kogu liidus.

EIT võib vajaduse korral reageerida vajaliku paindlikkusega COVID-19 kriisile ja võimalikele tulevastele kriisidele, lõimides asjakohased algatused oma strateegiasse, et aidata kaitsta innovatsiooni ökosüsteeme ja aidata EIT sidusrühmadel valmistuda majanduse taastamiseks.

3. EUROOPA INNOVATSIOONITALENDI JA -SUUTLIKKUSE HOOGUSTAMINE: PÕHIMEETMED

EIT strateegias aastateks 2021–2027 keskendutakse meetmetele, millega EIT loob liidu tasandil lisaväärtust ja aitab saavutada programmi „Euroopa horisont“ eesmärgi. Esiteks jätkab EIT innovatsioonisuutlikkuse ja innovatsiooni ökosüsteemide toetamist kogu liidus, tehes seda teadmus- ja innovatsioonikogukondade, nende edasise arengu, uutele partneritele avatuse, suurema läbipaistvuse, hea valitsemistava põhimõtete järgimise ja laienemise kaudu. Teiseks juhib EIT teadmus- ja innovatsioonikogukondade kaudu toimuvat ettevõtlus- ja innovatsioonisuutlikkuse toetamist ja arendamist kõrgharidusasutustes, tuginedes oma kogemustele teadmiste kolmnurga lõimimisel. Kolmandaks teeb EIT tõhusamate valdkonnaüleste meetmetega kõik vajalikud jõupingutused, et tagada, et tema nähtavus ja mõju liidu tasandil suureneb. Peale selle täiustab EIT oma tegevust, et suurendada oma tulemuslikkust, tõhusust ja mõju, sealhulgas sellistes valdkondades nagu teadmus- ja innovatsioonikogukondade suunamine rahalise jätkusuutlikkuse poole, EIT enda ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevuse avatus, ulatus, läbipaistvus, kvaliteet ja kestlikkus, VKEde ja iduettevõtjate suurem kaasamine ja sooline tasakaal.

3.1. Olemasolevate teadmus- ja innovatsioonikogukondade toetamine

EIT tugevdab innovatsiooni ökosüsteeme, toetades olemasolevaid teadmus- ja innovatsioonikogukondi ka edaspidi üleilmsete probleemide lahendamisel teadmiste kolmnurga lõimimise kaudu liidu, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil. Selleks tuleb eraldada suur osa EIT eelarvest teadmus- ja innovatsioonikogukondade toetamiseks ning EIT peab veelgi tugevdama oma platvormi, mille kaudu teadmus- ja innovatsioonikogukondi luuakse, laiendatakse ja seiratakse.

EIT tagab, et teadmus- ja innovatsioonikogukonnad püüdleval ka edaspidi rahalise jätkusuutlikkuse poole, et saavutada avaliku ja erasektori investeeringute võimendamisega hiljemalt 15 aastat pärast nende käivitamist sõltumatus EIT toetusest, keskendudes samal ajal teadmiste kolmnurga tegevuste lõimimisele.

EIT tagab, et teadmus- ja innovatsioonikogukonnad töötavad välja ja viivad ellu strateegia, et luua sidemed, seada sisse koostöö ja saavutada koostoi me asjakohaste Euroopa partnerluste, missioonide ja Euroopa Innovatsiooni-nõukoguga ning muude asjakohaste liidu ja rahvusvaheliste algatuste ja programmidega. Saadud kogemustel põhineva rahalise toetuse andmise kõrval teeb EIT teadmus- ja innovatsioonikogukondade üle strateegilist järelevalvet ning annab neile suuniseid. EIT jälgib ja analüüsib muu hulgas määruse (EL) 2021/695 V lisas loetletud näitajate alusel tulemuslikkust, võimendusinvesteeringuid ning erinevat kvalitatiivset ja kvantitatiivset mõju.

EIT teeb kõik endast oleneva, et ühtlustada iga teadmus- ja innovatsioonikogukonna struktuuriga seotud terminoloogiat, et olla veelgi lihtsamini ja paremini aratuntav.

EIT määrab kindlaks strateegiliselt ja poliitiliselt olulised teadmus- ja innovatsioonikogukondade ülese koostöö valdkonnad ja edendab seda koostööd. EIT tõhustab teadmus- ja innovatsioonikogukondade vahelist koordineerimist ühist huvi pakkuvates valdkondades, edendades eelkõige kogemuste ja heade tavade vahetamist ning koostööd kõnealuste kogukondade vahel (teadmus- ja innovatsioonikogukondade ülene tegevus⁽¹⁵⁾) nii temaatilistes kui ka horisontaalsetes küsimustes. Teadmus- ja innovatsioonikogukondade ülese tegevuse potentsiaal on kõige suurem, kui mitu teadmus- ja innovatsioonikogukonda juba käsitlevad ühiseid liidu poliitilisi prioriteete valdkonnas, kus spetsiaalset teadmus- ja innovatsioonikogukonda ei ole. Eri teadmus- ja innovatsioonikogukondade kaasamisel vastastikku kasu toovasse konkreetse ühistegevusse on head väljavaated saavutada koostoi me ja interdistsiplinaarne kasu. EIT ergutab sellist tegevust ning osaleb aktiivselt teadmus- ja innovatsioonikogukondade ülese tegevuse sisu ja vormi kindlaksmääramises. EIT jälgib teadmus- ja innovatsioonikogukondade ülese tegevuse elluviimist ja saavutatud tulemusi, et muuta selline tegevus teadmus- ja innovatsioonikogukondade mitmeaastase strateegia lahutamatuks osaks. EIT hõlbustab ka teadmus- ja innovatsioonikogukondade vaheliste ühisteenuste loomist, mille eesmärk on tegeleda ühiselt kõigile teadmus- ja innovatsioonikogukondadele omaste operatiivüle-sannetega.

3.2. Teadmus- ja innovatsioonikogukondade piirkondliku mõju suurendamine

EIT suurendab veelgi oma piirkondlikku mõju teadmus- ja innovatsioonikogukondade suurema avatuse ja kaasava lähenemisviisi kaudu paljudele potentsiaalsetele partneritele ja sidusrühmadele, tulemuste parema levitamise ja kasutamise ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade paremini lõimitud piirkondliku strateegia abil. Iga teadmus- ja innovatsioonikogukond peab oma äriplaanide lahutamatu osana välja töötama ja ellu viima piirkondliku strateegia, et tugevdada suhteid riiklike, piirkondlike ja kohalike innovatsioonis osalejatega, sealhulgas VKEdga. Vajaduse korral peaksid teadmus- ja innovatsioonikogukonnad tõendama seoseid aruka spetsialiseerumise strateegiatega ning temaatiliste platvormide ja piirkondadevaheliste algatuste raames ellu viidava tegevusega, sealhulgas Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide korraldusasutustega. EIT jälgib pidevalt nende strateegiade rakendamist, sealhulgas võimendavat mõju Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidele.

Nn kohapõhine lähenemisviis innovatsioonile tuleb lõimida teadmus- ja innovatsioonikogukondade mitmeaastasest strateegiasse ja äriplaani ning see lähenemisviis peaks tuginema nende ühispaiknemiskeskustele ja piirkondliku innovatsioonikava keskustele, suurendades sellega nende rolli värvana, mille kaudu pääseb ligi kõnealustele kogukondadele, ning tihendades suhtlust samas kohas paiknevate partneritega ning muude kohalike innovatsioonis osalejatega.

EIT jälgib seda, kuidas ühispaiknemiskeskused ja piirkondliku innovatsioonikava keskused tegutsevad ning kuidas nad lõimuvad kohalikesse innovatsiooni ökosüsteemidesse.

EIT tagab, et piirkondliku innovatsioonikava kohast tegevust kasutatakse teadmus- ja innovatsioonikogukondadele lisaväärtust andvate võimalike uute partnerite ligimeelitamiseks ja lõimimise hõlbustamiseks, laiendades seeläbi EIT üleeuroopalist katvust ning lõimides partnerid täielikult teadmus- ja innovatsioonikogukondade mitmeaastasest strateegiasse. Piirkondlikku innovatsioonikava, mida viivad EIT juhtimisel ellu teadmus- ja innovatsiooniko-gukonnad, on seni järgitud vabatahtlikkuse alusel. Alates 2021. aastast saab piirkondliku innovatsioonikava kohasest tegevusest teadmus- ja innovatsioonikogukondade mitmeaastase strateegiade kohustuslik ja lahutamatu osa. EIT tagab, et piirkondliku innovatsioonikava kohast tegevust kasutatakse sillana asjakohaste teadusuuringute ja innovatsiooni aruka spetsialiseerumise strateegiade suunas.

Lisaks tõhustavad teadmus- ja innovatsioonikogukonnad sellist lõimimist piirkondliku innovatsioonikava keskuste loomise kaudu. Piirkondliku innovatsioonikava keskus luuakse pärast põhjalikku vajaduste analüüsi ja avatud projektikonkurssi. Sellest saab teadmus- ja innovatsioonikogukondade struktuuri osa ja nende tegevuse kontaktpunkt. Selle eesmärk on mobiliseerida ja kaasata teadmus- ja innovatsioonikogukonna tegevusse kohalikke teadmiste kolmnurga osalejaid, luues kohalikul tasandil koostoi met, tehes kindlaks rahastamis- ja koostöövõimalused ning edendades nende aktiivset lõimimist ökosüsteemidesse. Teadmus- ja innovatsiooniko-gukondade laienemisstrateegia kohaselt võivad piirkondliku innovatsioonikava keskused sillutada teed ühispaikne-miskeskuste loomisele sihtpiirkonnas.

⁽¹⁵⁾ Määruse (EL) 2021/819 artikli 2 punktis 14 määratletud tähenduses.

EIT jätkab teadmus- ja innovatsioonikogukondadele suuniste andmist ja toetuse pakkumist piirkondliku innovatsioonikava mitmeaastaste strateegiate koostamisel ja elluviimisel. Piirkondliku innovatsioonikava kohase tegevuse abil toetatakse jätkuvalt nende riikide (ja nende riikide piirkondade) innovatsioonisuutlikkust, mille tulemused innovatsiooni valdkonnas on Euroopa innovatsiooni tulemustabeli alusel tagasihoidlikud ja mõõdukad, samuti Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 349 tähenduses äärepoolsemaid piirkondi, et edendada nende lõimimist teadmus- ja innovatsioonikogukondadesse. Piirkondliku innovatsioonikava kohase tegevuse raames on rahastamiskõlblikud järgmised riigid ja piirkonnad (piirkondliku innovatsioonikava riigid ja piirkonnad):

1) riigid (ja nende riikide piirkonnad), mis on liigitatud kas „mõõdukaks“ või „tagasihoidlikuks“ novaatoriks vähemalt ühes kolmest Euroopa innovatsiooni tulemustabeli aastaaruandest, mis avaldatakse

a) 2018., 2019. ja 2020. aastal ajavahemiku 2021–2024 kohta; ning

b) 2021., 2022. ja 2023. aastal ajavahemiku 2025–2027 kohta; ning

2) äärepoolseimad piirkonnad.

Piirkondlikus innovatsioonikavas ette nähtud tegevuse elluviimiseks eraldatavad EIT eelarvevahendid moodustavad olemasolevatele ja uutele teadmus- ja innovatsioonikogukondadele antavast EIT kogutoetusest vähemalt 10 % ja maksimaalselt 15 %, millega suureneb sihtpiirkondadest pärit teadmus- ja innovatsioonikogukondade partnerite arv. Piirkondliku innovatsioonikava kaudu toetatava tegevuse eesmärk on

1) aidata suurendada piirkondlike ja kohalike ökosüsteemide innovatsioonisuutlikkust kogu liidus, kasutades suutlikkuse suurendamise meetmeid ja suheldes tihedamalt kohalike innovatsioonis osalejatega, näiteks klastrite, võrgustike, avaliku sektori asutuste, kõrgharidusasutuste, teadusasutuste, kutsehariduse ja -õppe pakkuja ning VKEdga, ning edendades nende osalejate tegevust;

2) toetada eesmärki meelitada teadmus- ja innovatsioonikogukondadesse uusi partnereid ning siduda kohalikud innovatsiooni ökosüsteemid üleeuroopaliste innovatsiooni ökosüsteemidega ning

3) võimendada täiendavat avaliku ja erasektori poolset rahastamist, pöörates erilist tähelepanu Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidele.

3.3. Uute teadmus- ja innovatsioonikogukondade loomine

Selleks et aidata kaasa uute ja esilekerkivate üleilmsete probleemide lahendamisele, korraldab EIT avatud ja läbipaistvad projektikonkursid uute teadmus- ja innovatsioonikogukondade loomiseks valitud strateegiliselt tähtsates teemavaldkondades, lähtudes kriteeriumidest, mille alusel hinnatakse muu hulgas kõnealuste valdkondade asjakohasust liidu poliitiliste prioriteetide vaatenurgast üleilmsete ja ühiskondlike probleemide lahendamise seoses ning nende potentsiaali ja lisaväärtust, mida tehakse EIT mudeli abil. Uute teadmus- ja innovatsioonikogukondade loomisel võetakse arvesse programmi „Euroopa horisont“ strateegilist planeerimist ja EIT-le 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027 eraldatud eelarvet. Teadmus- ja innovatsioonikogukonna konkursikutsesse märgitakse määruse (EL) 2021/695 III lisas kindlaks määratud asjakohased Euroopa partnerluste valiku kriteeriumid, mille täitmisele antakse hindamise käigus hinnang.

Tuginedes haldusnõukogu ettepanekule ja selle ettepaneku analüüsile, on kavandatud luua esimene uus kultuuri- ja loomesektori ning -tööstuse teadmus- ja innovatsioonikogukond võimalikult kiiresti 2022. või 2023. aastal, mille jaoks avaldatakse konkursikutse 2021. aastal, kui see on teostatav. Sellel prioriteetsel valdkonnal on suurim vastastikune täiendavus kaheksa olemasoleva teadmus- ja innovatsioonikogukonnaga ning programmi „Euroopa horisont“ raames loodavate muude Euroopa partnerluste võimalike prioriteetsete valdkondadega. Liide 1 sisaldab teabelehte, milles on antud kokkuvõtlik ülevaade kultuuri- ja loomesektoris ning -tööstuses esinevatest probleemidest ning uue teadmus- ja innovatsioonikogukonna eeldatavast mõjust.

Teine uus teadmus- ja innovatsioonikogukond vee-, mere- ja merendussektori ja ökosüsteemide (WMM) valdkonnas kavatakse käivitada 2026. aastal ning konkursikutse avaldatakse 2025. aastal. Komisjon viib sõltumatute välisekspertide abiga 2024. aastaks läbi eelanalüüsi, et hinnata WMMi valdkonna tähtsust. Kui analüüsi tulemusel jõutakse negatiivse järelduseni, võib komisjon esitada ettepaneku aastate 2021–2027 strateegilise innovatsioonikava muutmiseks, võttes arvesse haldusnõukogu panust ja programmi „Euroopa horisont“ strateegilist planeerimist. Liide 2 sisaldab teabelehte, milles on antud kokkuvõtlik ülevaade WMMi valdkonnas esinevatest probleemidest ning uue teadmus- ja innovatsioonikogukonna eeldatavast mõjust.

Kui lisaks EIT eelarvele tehakse kättesaadavaks veel eelarvevahendeid, võidakse välja valida veel mõni uus teadmus- ja innovatsioonikogukond ja selle puhul võetakse arvesse haldusnõukogu panust, programmi „Euroopa horisont“ strateegilist planeerimist ning Euroopa partnerluste valiku kriteeriumeid, eelkõige avatust, läbipaistvust, liidu lisaväärtust, panust kestliku arengu eesmärkide saavutamisse, sidusust ja koostööd.

3.4. Kõrgharidusasutuste innovatsiooni- ja ettevõtlussuutlikkuse toetamine

EIT kavandab ja algatab koostöös komisjoniga ja pärast teadmus- ja innovatsioonikogukondadega konsulteerimist alates 2021. aastast katsealgatuse, millega toetatakse kõrgharidusasutuste innovatsiooni- ja ettevõtlussuutlikkust ning nende innovatsiooni ökosüsteemidesse lõimimist (kõrghariduse katsealgatus), mis viiakse ellu teadmus- ja innovatsioonikogukondade kaudu. EIT vähendab teadmiste kolmnurga lõimimise mudeli kaudu püsivat lõhet kõrghariduse, teadusuuringute ja innovatsiooni vahel. Eelkõige on EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukonnad tänu selgele keskendumisele innovatsioonile ja ettevõtlusharidusele olulised vahendid inimkapitali arendamisel. EIT mõju laiendatakse siiski teadmus- ja innovatsioonikogukondade partneritest kaugemale.

Kõrgharidusasutused kogu Euroopas peavad olema hariduse ja teaduse käsitluses ning ettevõtjate ja laiemal piirkondliku ja kohaliku innovatsiooni ökosüsteemiga, sealhulgas kodanikuühiskonna, avaliku sektori institutsioonide ja kolmanda sektori organisatsioonidega koostöö tegemisel kõige kaasavamal ja sooliselt tasakaalustataval viisil innovaatilised ja ettevõtlusmeelsed. Seda on võimalik saavutada selge strateegia ja meetodilise raamistiku abil ning vahendite eraldamisega.

Kõrghariduse katsealgatusega seotud teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevusi viiakse ellu avatud ja läbipaistvate projektikonkursside kaudu, eesmärgiga suurendada innovatsioonisuutlikkust kõrghariduses, kaasates eelkõige selliseid kõrgharidusasutusi kogu liidus, kes ei ole innovatsiooni väärtusahelates ja ökosüsteemides teadmus- ja innovatsioonikogukonna partnerid. Tegevused on suunatud peamiselt kõrgharidusasutuste suutlikkuse arendamisele, mis hõlmab muu hulgas järgmist:

- 1) teadmiste kolmnurga lõimimise parimate tavade vahetamine ja rakendamine (sh organisatsiooniline õppimine, kutseoskuste täiend- ja ümberõpe, juhendamine ja nõustamine);
- 2) tegevuskavade väljatöötamine selle kohta, kuidas käsitleda kindlaks tehtud vajadusi sellistes valdkondades nagu innovatsiooni juhtimine, iduettevõtjate loomine ja arendamine, tehnosiire, sh intellektuaalomandi õiguste haldamine, kestlikkus ja lõimitud kliimanetraalsus, inimeste ja organisatsioonide juhtimine, soolise lähenemise lõimimine innovatsioonis ja kohalike sidusrühmade ja kodanikuühiskonna kaasamine, ning
- 3) innovatsioonisuutlikkuse arendamise tegevuskavade rakendamine ja nende järelmeetmed.

Need tegevused hõlmavad teadmiste kolmnurga teisi osalisi, nagu kutsehariduse ja -õppe pakkujad, teadus- ja tehnoloogiaorganisatsioonid, VKEd ja iduettevõtjad, ning täiendavad EIT sekkumist haridusse, mis on teadmus- ja innovatsioonikogukondade teadmiste kolmnurga lõimimistegevuse põhiosa. EIT edendab kõrghariduse katsealgatuse raames teadmus- ja innovatsioonikogukondade ülest tihedamat koostööd. Konkursikutsetesse lisatavate kõlblikuskriteeriumidega tagatakse, et suurem osa rahastamisest läheb teadmus- ja innovatsioonikogukondade välistele kõrgharidusasutustele. Kõrghariduse katsealgatuse eesmärk on, et EIT mõju ulatuks teadmus- ja innovatsioonikogukondadest kaugemale ning aitaks EIT-l täita oma põhiülesannet suurendada kestlikku majanduskasvu ja konkurentsivõimet, parandades liikmesriikide innovatsioonisuutlikkust kooskõlas programmi „Euroopa horisont“ eesmärgiga edendada elukestva õppe kaudu ettevõtlus- ja innovatsioonioskusi, sealhulgas suurendada kõrgharidusasutuste suutlikkust kõikjal Euroopas.

EIT toetuse andmisel tuginetakse ka poliitikaalgatustele, nagu HEInnovate⁽¹⁶⁾ ja RIIA⁽¹⁷⁾, mis on tõestanud oma väärtust mitmes kõrgharidusasutuses ja liikmesriigis üle kogu liidu. EIT kavandab toetusmeetmed tihedas koostöös komisjoniga ning pärast teadmus- ja innovatsioonikogukondadega konsulteerimist, tagades täieliku sidususe ja vastastikuse täiendavuse programmi „Euroopa horisont“, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/817⁽¹⁸⁾ loodud programmi „Erasmus+“ ja muude liidu programmide raames elluviidava asjakohase tegevusega.

⁽¹⁶⁾ HEInnovate on poliitikaraamistik, mille on välja töötanud Euroopa Komisjon ning Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon (OECD). Raamistikus pakutakse kõrgharidusasutustele meetodikat, mille abil kindlaks teha valdkonnad, kus innovatsioonisuutlikkust suurendada, ning kujundada asjakohased strateegiad ja meetmed, et saavutada soovitud mõju. HEInnovate põhineb usaldusväärsel meetodilistel tõenditel ja hõlmab kaheksat suutlikkuse suurendamise valdkonda: juhtimine ja haldamine, digiüleminek, organisatsiooniline suutlikkus, ettevõtlusõppe pakumine ja ettevõtlusoskuste omandamine, ettevõtjate ettevalmistamine ja toetamine, teadmiste vahetus, rahvusvahelistumine ning mõju mõõtmine. OECD on avaldanud mitu algatusel HEInnovate põhinevat riigiaruannet, mille leiab oskuste teemaliste OECD uuringute alt aadressilt <https://www.oecd-ilibrary.org/education/>.

⁽¹⁷⁾ Piirkondliku innovatsiooni mõju hindamise raamistiku (RIIA) töötas välja Euroopa Komisjon esimese sammuna suunamaks ülikoolides toimuva innovatsiooni mõju hindamist parameetripõhiste juhtuuringute koostamise kaudu. Innovatsiooni mõju hindamine, näiteks RIIA raamistik, oleks võimalik siduda innovatsiooni tulemuslikkust arvesse võtvate liidu, riigi ja piirkonna tasandi rahastamisvahenditega.

⁽¹⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2021. aasta määrus (EL) 2021/817, millega luuakse liidu haridus- ja koolitus-, noorte- ning spordiprogramm „Erasmus+“ ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1288/2013 (vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 1).

Kolme esimese aasta jooksul arendatakse ja täpsustatakse rakendus- ja eesmärkide saavutamise mehhanismi protsessi üksikasju ning selles katseetapis jälgitakse ja hinnatakse seda protsessi. Katseetapi hindamise viivad läbi sõltumatud väliseksperdid ja selle tulemused edastatakse liikmesriikide esindajate rühmale ja Euroopa Parlamendile. Selle hindamise tulemuste põhjal otsustab haldusnõukogu, kas kõrghariduse katsealgatust tuleks kas jätkata ja laiendada või see lõpetada.

Haldusnõukogu suunab ja teostab järelevalvet teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevust ja tegevuse seiret. Erilist tähelepanu pööratakse selle tagamisele, et lähenemisviis oleks avatud ja kaasav, et meelitada ligi ka muid kõrgharidusasutusi kui teadmus- ja innovatsioonikogukondade partnerid, seades eesmärgiks laialdase geograafilise katvuse, et lähenemisviis oleks interdistsiplinaarne ja sektoritevaheline, et naised oleksid rohkem esindatud sektorites, kus nad on alaesindatud, et vajaduse korral oleks olemas seos piirkondliku innovatsioonikava, asjakohaste temaatiliste platvormide ja aruka spetsialiseerumise strateegiate ning poliitika toetusvahendiga.

EIT tugevdab oma märgist ja kasutab seda väljaspool teadmus- ja innovatsioonikogukondi, et kaasata meetmes osalevad kõrgharidusasutused. Koostöös teadmiste kolmnurgas osalejatega püüab EIT siduda toetuse, mida ta eraldab innovatsioonisuutlikkuse suurendamiseks kõrghariduses, EIT märgisega, mida antakse praegu teadmus- ja innovatsioonikogukondade haridusprogrammidele.

EIT hõlmab oma märgisega ka elukestva õppe, nagu juhendamine, kutseõpe, oskuste omandamine, kutseoskuste ümber- ja täiendusõppe programmid ning laialt avatud e-õpe, kaasates laiema õpilaste sihtrühma, täiskasvanud õppijad ning väljapoole teadmus- ja innovatsioonikogukondi jäävad asutused, sealhulgas kutsehariduse ja -õppe pakkujad. EIT märgise kasutamisel väljaspool EIT kogukonda on eeldatavalt struktureerivam mõju kõikidel tasanditel (üksikisiku, programmi ja asutuse tasand).

EIT jälgib oma märgise andmist ja selle kasutuse laiendamist teadmus- ja innovatsioonikogukondade haridus- ja koolitusprogrammidele ning uurib võimalusi tõhustada kvaliteedi tagamise mehhanismi, sealhulgas välise tunnustamise ja akrediteerimise kasutamist EIT märgise puhul.

Kõrghariduse katsealgatuse edu tagamiseks pakub EIT osalevatele kõrgharidusasutustele konkreetseid suuniseid, eksperditeadmisi ja juhendamist, võttes sihikule kõrgharidusasutused kogu Euroopas, pöörates erilist tähelepanu kõrgharidusasutustele riikides (ja nende riikide piirkondades), kus innovatsioon on tagasihoidlik või mõõdukas, ning teistes viletsate tulemustega piirkondades, mis soovivad arendada oma innovatsioonisuutlikkust ning suurendada oma innovatsioonijalajälge ja tugevdada oma aruka spetsialiseerumise strateegiaid.

3.5. EIT valdkonnaülene tegevus

3.5.1. Kommunikatsioon ja levitamine

EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukonnad püüavad parandada ja tugevdada oma kommunikatsiooni ja nähtavust ning kohaldavad oma peamiste sidusrühmade suhtes liikmesriikides ja kaugemal täiustatud brändimissstrateegiat kooskõlas programmi „Euroopa horisont“ puhul kasutatava kommunikatsioonialase lähenemisviisiga. Seoses teadmus- ja innovatsioonikogukondade arvu kasvuga ja kõrghariduse katsealgatusega näeb EIT enam vaeva selle nimel, et suurendada liidu toetuse tunnustamist innovatsiooni kvaliteedi kaubamärgina. Selle kaubamärgi haldamine ja parem suhtlus on ülioluline eelkõige seoses kodanike ning riiklike ja piirkondlike ametiasutustega, kuna EITst alguse saanud innovatsioon aitab näidata programmi „Euroopa Horisont“ raames tehtavate liidu investeeringute konkreetset mõju.

EIT püüab suurendada liidu olemasolevate teabevõrkude kasutamist ja koordineerib neis toimuvat tegevust, et tagada teadmus- ja innovatsioonikogukondade võimalike partnerite parem nõustamine ja juhendamine. Selline ulatuslikum kasutamine ja koordineerimine võib hõlmata riiklike ja piirkondlike ametiasutuste toetamist vajaliku koostoitme kindlakstegemisel teadmus- ja innovatsioonikogukondade mitmeaastaste strateegiatega. EIT pakutavate võimaluste laiema levitamise ja parema mõistmise tagamiseks tõhustab EIT suuniseid ja abi küsimustes, mis on seotud teadmus- ja innovatsioonikogukondades osalemisega kõikjal Euroopas, tuginedes Euroopas olemas olevatele teabevõrkudele ja struktuuridele, eelkõige määruses (EL) 2021/695 osutatud riiklikele kontaktpunktile.

Kandmaks hoolt selle eest, et teadmiste kolmnurka hõlmav ulatuslik sidusrühmade kogukond liidu, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil oleks teadlik kõikidest EIT (ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade) projektikonkurssidest ja rahastatavatest projektidest, teavitatakse neist määruse (EL) 2021/695 alusel ka Euroopa rahastamisvõimaluste ja hangete portaalis.

EIT korraldab vähemalt kaks korda aastas liikmesriikide esindajate rühma ja komisjoni seonduvate talituste korralise koosoleku, et tagada asjakohane kommunikatsioon ja teabevoord liikmesriikidega ja liidu tasandil. Euroopa Parlamenti ja nõukogu hoitakse nõuetekohaselt kursis EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade tulemuste, saavutuste ja tegevusega. Lisaks annab liikmesriikide esindajate rühm EIT-le nõu strateegiliselt olulistest küsimustes. Liikmesriikide esindajate rühm tagab koos EITga asjakohase toetuse, et teha koostööd ja edendada EIT toetatavate tegevuste koostoitmet riiklike või piirkondlike programmide ja algatustega, ning jagab teavet kõnealuse tegevuse võimaliku riikliku ja piirkondliku kaasrahastamise kohta.

EIT teeb sidusrühmade foorumi, ⁽¹⁹⁾ EIT auhindade ja EIT vilistlaste kogukonna ⁽²⁰⁾ kaudu oma tegevuse kodanike seas ja EIT kogukonnas veelgi nähtavamaks eesmärgiga edendada teadmiste kolmnurga Euroopa osalejatega peetavat suhtlust ning tunnustada Euroopa kõige lootustandvamaid novaatoreid ja ettevõtjaid.

EIT jätkab EIT vilistlaste kogukonna suunamist ja sellele strateegiliste suuniste andmist (koostöös EIT vilistlaste nõukoguga), et suurendada võimalikult palju selle kogukonna ettevõtlusalast ja ühiskondlikku mõju ning kaasata selle liikmed pidevalt EIT toetatavasse tegevusse. Aastatel 2021–2027 kasvab EIT vilistlaste kogukond edasi ja sellesse lisanduvad vilistlased, kes osalevad meetmetes, millega toetatakse kõrgharidusasutuste innovatsiooni-suutlikkust.

3.5.2. Heade tavade kindlakstegemine ja nende jagamine sidusrühmadega

EIT teeb kindlaks, süstematiseerib, jagab tõhusalt ja levitab EIT rahastatud tegevustest saadud kogemusi ja häid tavasid ning teeb sel eesmärgil koostööd liikmesriikide ametiasutustega nii riiklikul kui ka piirkondlikul tasandil, komisjoni ja Euroopa Parlamendiga, eelkõige selle teaduse ja tehnoloogia tuleviku esinduskoguga, pannes aluse struktureeritud dialoogile ja kooskõlastades jõupingutusi. Teadmus- ja innovatsioonikogukonnad ning kõrgharidusasutuste innovatsiooni- ja ettevõtlusalast suutlikkust toetavad projektid on poliitikakujundajatele eeldatavasti väärtuslik tõendite ja eksperimentaalõppe allikas teadusuuringute, innovatsiooni ja kõrghariduse valdkonnas ning erinevates temaatilistes valdkondades.

Teadmus- ja innovatsioonikogukondade häid tavasid ja kogemusi ei ole seni piisavalt kogutud, süstematiseeritud ega tõhusalt levitatud. EIT arendab edasi oma rolli innovatsiooniasutusena, mis suudab laiaulatuslikumalt avastada, analüüsida, süstematiseerida ja jagada EIT rahastatava tegevusega (hariduse ja koolituse, teadusuuringute ja innovatsiooni ning ettevõtluse toetamine) seotud innovaatilisi tavasid, kogemusi ja tulemusi ning tagada nende laiema rakendamise. EIT tugineb selles tegevuses seostele ja koostoitmele muude programmi „Euroopa horisont“ algatustega, eriti Euroopa Innovatsiooninõukogu, missioonide ja Euroopa partnerlustega.

3.5.3. Rahvusvaheline koostöö ja üleilmne teavitustegevus

EIT töötab haldusnõukogu järelevalve all välja EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade rahvusvahelise koostöö põhisuunad, mis on kooskõlas määruses (EL) 2021/695 osutatud programmi „Euroopa horisont“ lähenemisviisiga rahvusvahelisele koostööle ja muude asjakohaste liidu poliitikavaldkondadega, ning konsulteerib vastavate komisjoni talitustega. EIT püüab suurendada rahvusvahelise koostöö kaudu oma tegevuse mõju ning koordineerib enda rahastatavat teadmus- ja innovatsioonikogukondade rahvusvahelist tegevust. EIT järgib hoolikalt

⁽¹⁹⁾ Määruse (EL) 2021/819 artikli 2 punktis 11 määratletud tähenduses.

⁽²⁰⁾ EIT vilistlaste kogukond koondab ettevõtjaid ja muudatuste tegijaid, kes on osalenud mõnes teadmus- ja innovatsioonikogukonna ellu viidud haridus- või ettevõtlusprogrammis. Kogukond hõlmab enam kui 5 000 liikmest koosnevat võrgustikku.

liidu asjakohaseid poliitikaeesmärke ning teadusuuringute ja innovatsioonitegevuse prioriteete ning tagab liidu lisaväärtuse. Kui EIT kogukonna füüsilist kohalolekut kolmandas riigis peetakse vajalikuks, et suurendada selle mõju ja saavutada tõhusamalt selle eesmärke, tagab EIT sekkumise koordineerimise ja stimuleerib teadmus- ja innovatsioonikogukondade ühiseid pingutusi.

Oma rahvusvahelises koostöös ja üleilmses teavitustegevuses keskendub EIT komisjoniga koostöös üleilmsete probleemide tõhusale käsitlemisele, andes oma panuse asjakohastes rahvusvahelistes algatustes ja kestliku arengu eesmärkide saavutamisse ning tagades juurdepääsu andekatele inimestele ning innovaatiliste lahenduste suurema pakkumise ja nõudluse. EIT jälgib tähelepanelikult neid tegevusi ja tagab nende kooskõla määruses (EL) 2021/695 osutatud programmi „Euroopa horisont“ lähenemisviisiga rahvusvahelisele koostööle ja muude asjakohaste liidu poliitikavaldkondadega.

3.6. Toimimise tagamine: tegevusmudel

Käesolev jaotis sisaldab mitut meetet, mille eesmärk on kohandada ja parandada EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade praegust toimimist. Nende meetmete elluviimist EIT tasandil jälgib tõhus, piisava võimekusega ja strateegiline EIT haldusnõukogu, kes tagab vajalikud stiimulid ja kontrolli, sealhulgas rahaliste vahendite tulemuspõhise eraldamise kaudu, kandmaks hoolt selle eest, et teadmus- ja innovatsioonikogukonnad kõnealuseid meetmeid rakendavad.

3.6.1. Teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevusmudel

EIT tagab, et teadmus- ja innovatsioonikogukondade loomine ja tegevus toimub täielikus kooskõlas määruse (EL) 2021/695 asjakohaste nõuetega, sealhulgas tagades kaheksa olemasoleva teadmus- ja innovatsioonikogukonna ülemineku nimetatud määruses sätestatud Euroopa partnerluste uute rakendamiskriteeriumide täitmisele. Seetõttu annab EIT teadmus- ja innovatsioonikogukondadele tõhusamaid tegevussuuniseid ning jälgib jätkuvalt teadmus- ja innovatsioonikogukondade tulemuslikkust, et tagada määruses (EL) 2021/819 sätestatud usaldusväärse juhtimise, hea valitsemistava, seire ja hindamise põhimõtete ning määruses (EL) 2021/695 Euroopa partnerluste jaoks sätestatud põhimõtete ja kriteeriumide järgimine ning kooskõla programmist „Euroopa horisont“ tulenevate nõuete ja näitajatega, et nende kogukondade tulemuslikkus ja mõju oleks võimalikult suur, võttes aluseks EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade pikaajalise koostöö strateegia. Kui teadmus- ja innovatsioonikogukond ei saavuta piisavaid tulemusi või kui tulemused ei ole rahuldavad, ei saavuta oodatud mõju või ei anna liidu lisaväärtust, võetakse asjakohaseid parandusmeetmeid.

EIT tagab, et meetmeid, millega tagatakse teadmus- ja innovatsioonikogukondade pidev avatus uutele liikmetele ja läbipaistvus rakendamise ajal, täiustatakse, eelkõige võttes vastu ja kohaldades läbipaistvaid, selgeid ja järjepidevaid ühinemis- ja väljumiskriteeriume uutele liikmetele, kes annavad partnerlustele lisaväärtust, samuti muid sätteid, nagu läbipaistev äriplaanide koostamise kord ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevuse süsteemne jälgimine. Ühtlasi tegutsevad teadmus- ja innovatsioonikogukonnad täiesti läbipaistvalt, sh läbi avatud projektikonkursside oma projektide, partnerite ja muude tegevuste väljaselgitamiseks ja valimiseks, ning jäävad avatud ja dünaamilisteks partnerlusteks, millega uued partnerid kogu liidust, sealhulgas üha rohkem VKEsid ja iduettevõtjaid, kes annavad partnerlusele lisaväärtust, saavad tipptasemel saavutustele ja innovatsioonivõimele orienteerituse alusel liituda. Selleks et piirata rahastamise koondumist ning tagada, et teadmus- ja innovatsioonikogukonnad võidavad oma tegevuses laiad partnerite võrgustikust, muudetakse äriplaanide koostamise protsess (sh prioriteetide kindlaksmääramine, tegevuste valimine ja vahendite eraldamine) ning sellega seotud rahastamisotsused läbipaistvamaks ja kaasavamaks. Partnerluse laiendamist käsitletakse teadmus- ja innovatsioonikogukondade mitmeaastastes strateegiates, mis hõlmab ka uute ühispaiknemiskeskuste asutamist, millele haldusnõukogu eraldab piisava eelarve. Rahastamisotsuste tegemisel võtab haldusnõukogu arvesse mitmeaastastes strateegiates esitatud eesmärkide saavutamisel tehtud edusamme, muu hulgas ühispaiknemiskeskuste arvu. Teadmus- ja innovatsioonikogukonnad suurendavad konkurentsipõhiste rahastamismehhanismide kasutamist ja projektikonkursside avatust, eelkõige kolmandatele isikutele avatud projektide puhul. Kõigi nende meetmetega suurendatakse teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevusse kaasatavate üksuste arvu. Lõpetuseks, teadmus- ja innovatsioonikogukonnad annavad uute partnerite osalemisest teada oma korrapärase aruandluses, mis on üks nende tulemuspõhise rahastamise elementidest.

Kuna teadmus- ja innovatsioonikogukonnad tegutsevad kogu innovatsiooni väärtusahelas, tagavad nad oma äriplaanis teadmiste kolmnurga kolme haru ja sellega seotud tegevuste asjakohase ja järjepideva tasakaalu. EIT jälgib teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevust, tagamaks, et see toimub lihtsustatud, tõhusa ja kulutõhusa struktuuri kaudu, millega hoitakse haldus-, juhtimis- ja üldkulud võimalikult väiksena. EIT seisab hea selle eest, et teadmus- ja innovatsioonikogukonnad saavutavad eeldatava mõju oma äriplaanis kindlaks määratud mitmesuguse tegevuse kaudu, mis toetab tõhusalt teadmus- ja innovatsioonikogukondade eesmärkide saavutamist, sealhulgas võimalikku mõju innovatsiooni ökosüsteemidele liidu, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil.

Kandmaks hoolt selle eest, et iga teadmus- ja innovatsioonikogukondade partner täidab oma kohustusi, jälgitakse korrapäraselt partnerite tegelikke samme algselt võetud kohustuste täitmisel. EIT tagab, et teadmus- ja innovatsioonikogukondadel on olemas riskijuhtimissüsteem, juhuks kui mõni partner ei suuda täita oma algselt võetud kohutusi. Teadmus- ja innovatsioonikogukonnad püüavad kasutada oma tegevuse rahalise jätkusuutlikkuse saavutamiseks mitmekesiseid tulu- ja investeeringuallikaid. Selleks tagavad teadmus- ja innovatsioonikogukonnad, et partnerlusele juurdepääsu tingimused jäävad ligitõmbavaks paljudele võimalikele partneritele. Liikme- ja õppemaksud ei tohiks takistada asjaomaste partnerite, eelkõige VKEde, iduettevõtjate ja üliõpilaste osalemist teadmus- ja innovatsioonikogukonnas.

3.6.2. Teadmus- ja innovatsioonikogukondade rahastamismudel

Lihtsustatud rahastamismudeli kaudu suurendab EIT eeldatavalt teadmus- ja innovatsioonikogukondade mõju ja rolli EIT ja programmi „Euroopa horisont“ eesmärkide saavutamisel ning innustab teadmus- ja innovatsioonikogukondade partnereid kohustusi võtma. Oma toetuse lisaväärtuse suurendamiseks kohandab EIT oma rahastamismudelit. EIT annab oma parima, et soodustada sujuvat üleminekut ühelt mitmeaastase finantsraamistikult perioodilt teisele, eelkõige pooleliolevate tegevuste osas. EIT teeb täiustusi kolmes põhivaldkonnas.

Esiteks vähendab EIT järk-järgult teadmus- ja innovatsioonikogukondade lisaväärtusega tegevuste rahastamismäära, ⁽²¹⁾ et suurendada avaliku- ja erasektori investeeringute taset muudest allikatest kui partneritelt saadav tulu. Eeldatakse, et tänu rahastamismudeli kohandamisele on teadmus- ja innovatsioonikogukondadel lihtsam saada rahaliselt kestlikuks. Eeldatavalt innustab see teadmus- ja innovatsioonikogukondi vähendama partnerluse raamlepingute kestuse ajal järk-järgult EIT rahastuse osakaalu oma äriplaanis ja samal ajal suurendama EIT-välisest allikatest pärit kaasinvesteeringuid. Teadmus- ja innovatsioonikogukondade lisaväärtusega tegevuste EIT-poolse rahastamismäära vähendamist rakendatakse kogu teadmus- ja innovatsioonikogukondade eluea jooksul (alustamine, kasv, küpsus, EIT toetuse lõpetamine, nagu on näidatud järgmises tabelis.

	Alustamine	Kasv	Küpsus	EIT toetuse lõpetamine
Aastad	1–4	5–7	8–11	12–15
EIT rahastamismäär	kuni 100 %	kuni 80 %	kuni 70 %	12. aastal kuni 50 %, edaspidi kahaneb 10 % aastas

Joonis 1. EIT rahastamismäär aastatel 2021–2027

Mõne teadmus- ja innovatsioonikogukonna tegevus võib nende eripära tõttu vajada lisastiimuleid. Selleks võib haldusnõukogu otsustada kohaldada teadmus- ja innovatsioonikogukondade ülesole tegevusele, piirkondliku innovatsioonikavaga seotud tegevusele ja kõrghariduse katsealgatusele soodsamaid rahastamistingimusi.

Teiseks tagab EIT, et toetuste eraldamisel järgitakse tulemuspõhist rahastamismudelit. Mitmeaastaste toetuste kasutamist suurendatakse nii palju kui võimalik. EIT rahastamine on otseselt seotud määruse (EL) 2021/819 artiklis 10 ja artikli 11 lõikes 5 loetletud valdkondades tehtud edusammudega ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade äriplaanides seatud eesmärkidega ning tulemuste puudumise korral võib rahastamist vähendada, muuta või selle lõpetada. EIT annab teadmus- ja innovatsioonikogukondadele muu hulgas suuremad stiimulid uute partnerite otsimiseks ning võtab parandusmeetmeid, mis põhinevad eelkõige teadmus- ja innovatsioonikogukondade individuaalsel tulemuslikkusel, et tagada võimalikult suur mõju.

Kolmandaks kohaldab EIT rangeid eeskirju, et kooskõlas määruse (EL) 2021/819 artiklitega 10 ja 11 tugevdada põhjalikku hindamismehhanismi enne teadmus- ja innovatsioonikogukondade esimese seitsme tegevusaasta lõppu. See välisekspertide abil tehtav põhjalik hindamine peab olema kooskõlas parimate rahvusvaheliste tavade ja määruses (EL) 2021/695 Euroopa partnerluse jaoks sätestatud seire- ja hindamiskriteeriumidega. See toimub enne esimese seitsme aasta lõppu. Põhjaliku hindamise tulemusel teeb haldusnõukogu otsuse jätkata teadmus- ja innovatsioonikogukonnale rahalise toetuse andmist, seda muuta või lõpetada selle andmine (ning seega mitte pikendada asjaomase teadus- ja innovatsioonikogukonnaga sõlmitud partnerluse raamlepingut) ja jaotada vahendid ümber tulemuslikuma tegevuse toetamiseks. Enne kõnealuse otsuse vastuvõtmist küsib haldusnõukogu liikmesriikide esindajate rühma arvamust.

⁽²¹⁾ Määruse (EL) 2021/819 artikli 2 punktis 13 määratletud tähendus.

3.6.3. Halduskoormuse vähendamine

EIT intensiivistab lihtsustamiseks tehtavaid jõupingutusi, et vähendada teadmus- ja innovatsioonikogukondade halduskoormust ning võimaldada neil rakendada oma äriplaanid ja mitmeaastaseid strateegiaid paindlikult ja tõhusalt. See võib hõlmata kindlasummaliste maksete või ühikuhindade kasutamist asjakohase teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevuse puhul. Peale selle allkirjastab EIT – kui see on asjakohane – teadmus- ja innovatsioonikogukondadega asjakohaste partnerluslepingute raames mitmeaastased toetuslepingud, mis hõlmavad tulemuspõhise rahastamise sätteid, et vahendite kasutamist oleks võimalik eelkõige innovatsioonitegevuse puhul paremini planeerida ning et teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevuses osalevatel partneritel oleks lihtsam võtta suuremaid kohustusi ja teha pikaajalisi investeeringuid. Need mitmeaastased toetuslepingud ei ole pikemad kui kolm aastat.

3.6.4. EIT suhted teadmus- ja innovatsioonikogukondadega pärast partnerluslepingu lõpetamist

EIT töötab välja üldpõhimõtted, mis käsitlevad suhteid teadmus- ja innovatsioonikogukondadega pärast partnerluslepingu lõpetamist, kooskõlas määrusega (EL) 2021/695 sätestatud Euroopa partnerluste raamistikuga. Tuginedes põhjalikule sõltumatule uuringule, mis tuleb läbi viia 2023. aasta lõpuks, määratleb EIT tihedas koostöös komisjoniga üldise raamistiku oma suhetele teadmus- ja innovatsioonikogukondadega, kelle partnerluslepingu programmitöö perioodil 2021–2027 lõpetatakse või lõpeb. Kõnealuses põhjalikus sõltumatul uuringul hinnatakse teadmus- ja innovatsioonikogukonna jõupingutusi rahalise jätkusuutlikkuse saavutamisel, saadud tulusid ja teadmus- ja innovatsioonikogukonna finantsväljavaateid ning tehakse kindlaks kõik tegevused, mille jätkamine võib olla ohus vahendite puudumise tõttu. Juhul kui lõplik läbivaatamine annab positiivse tulemuse, võib EIT sõlmida teadmus- ja innovatsioonikogukonnaga koostöömemorandumit, ⁽²³⁾ et säilitada kogukonnaga aktiivne koostöö pärast partnerluslepingu lõppemist.

Koostöömemorandum sisaldab järgmist:

- a) teadmiste kolmnurga tegevuse jätkamisega seotud õigused ja kohustused, samuti teadmus- ja innovatsioonikogukonna ökosüsteemi ja võrgustiku säilitamine;
- b) EIT kaubamärgi kasutamise ning EIT auhindade algatuses ja muudes EIT korraldatavates algatustes osalemise tingimused;
- c) kõrgharidus- ja koolitustegevuses osalemise tingimused, sealhulgas tingimused, mis käsitlevad haridus- ja koolitusprogrammide puhul EIT märgise kasutamist ning suhteid EIT vilistlaste kogukonnaga;
- d) niisugustel EIT konkurentsipõhistel projektikonkurssidel osalemise tingimused, mis korraldatakse mõne konkreetse tegevuse, sealhulgas teadmus- ja innovatsioonikogukondade ülese tegevuse ja ühiste teenuste jaoks;
- e) EIT-lt suure liidu lisaväärtusega ühispaiknemiskeskuste piiriülese kooskõlastustegevuse jaoks lisatoetuse saamise tingimused.

Võttes arvesse põhjaliku sõltumatu uuringu tulemusi, määrab haldusnõukogu kindlaks koostöömemorandumi kestuse, sisu ja struktuuri, sealhulgas teadmus- ja innovatsioonikogukondade konkreetseid tegevusi, mida võib toetada teise lõigu punktide a–e alusel. Teadmus- ja innovatsioonikogukondadel on õigus osaleda EIT tegevuses vastavalt koostöömemorandumis sätestatud tingimustele, sealhulgas osaleda konkurentsipõhistel projektikonkurssidel.

3.7. Koostoime ja vastastikune täiendavus muude liidu programmidega

EIT-l on tänu oma tegevuse laiaulatuslikkusele ja selgele rollile programmi „Euroopa horisont“ lahutamatu osana head võimalused saavutada dubleerimisest hoidudes koostoime ja vastastikune täiendavus muude liidu programmide ja vahenditega, tugevdades muu hulgas teadmus- ja innovatsioonikogukondade toetamist nende tegevuse kavandamisel ja elluviimisel. EIT peaks keskmise kuni pika aja jooksul panustama koostoimesse, muu hulgas seoses järgmisega:

Programm „Erasmus+“

- EIT püüab luua koostoimet programmi „Erasmus+“ ja EIT kogukondade vahel. Koostööd tuleb teha eesmärgiga tagada teadmus- ja innovatsioonikogukondade partneriks olevates kõrgharidusasutustes õppivatele Erasmus+ üliõpilastele juurdepääs teadmus- ja innovatsioonikogukondade suvekoolidele või muudele asjakohastele koolitustele (nt ettevõtluse ja innovatsiooni juhtimise valdkonnas) ning luua kontakte teadmus- ja innovatsioonikogukondade vilistlaste võrgustikuga.

⁽²³⁾ Määruse (EL) 2021/819 artikli 2 punktis 15 määratletud tähenduses.

- Koostöö võib hõlmata ka koolitust, mida EIT või teadmus- ja innovatsioonikogukonnad pakuvad õppejõududele (sh teadmus- ja innovatsioonikogukondade välistest kõrgharidusasutustest) seoses ettevõtlust ja innovatsiooni lõimiva õppekavaga, ning selliste innovaatiliste tavade katsetamist, rakendamist ja ulatuslikumaks muutmist, mille teadmus- ja innovatsioonikogukonnad on välja töötanud Erasmus+ võrgustikes (nagu kõrgharidusasutuste ja ettevõtjate innovatsiooniühendused) või Erasmus+ võrgustike liikmed teadmus- ja innovatsioonikogukondades.
- Võimaluse korral tuleb tagada koostoime Euroopa ülikoolide algatusega, mis võib aidata süvalaiendada EIT haridusalast tegevust, et saavutada süsteemne mõju.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/694 ⁽²³⁾ loodud digitaalse Euroopa programm

- Teadmus- ja innovatsioonikogukonnad, eelkõige ühispaiknemiskeskused, teevad koostööd Euroopa digitaalse innovatsiooni keskustega kooskõlas määrusega (EL) 2021/694, et toetada tööstussektori ja avaliku sektori asutuste digiüleminekut.
- Uuritakse võimalusi, kuidas teadmus- ja innovatsioonikogukonnad saaksid kasutada hariduse ja koolituse valdkonnas ning innovatsiooniprojektides katsetamise ja tõestamise otstarbel digitaalse Euroopa programmi raames välja töötatud taristut ja vahendeid (nt andmeressursid ja tehisintellekti algoritmide kogud ning liikmesriikide kõrgjõudlusega andmetöötamise pädevuskeskused).

Ühtekuuluvuspoliitika fondid (eeskätt Euroopa Regionaalarengu Fond ja Ühtekuuluvusfond, mis on asutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta, ja Euroopa Sotsiaalfond+, mis on asutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) kohta)

- Teadmus- ja innovatsioonikogukonnad edendavad ühispaiknemiskeskuste ja piirkondliku innovatsioonikava keskuste kaudu teadmiste kolmnurgas osalejate ja korraldusasutuste vahelist piirkondlikku ja piirkonnaülest koostööd koostöimes piirkondadevahelise koostöö ja investeerimisega, mis toimub seonduvate aruka spetsialiseerumise esmatähtsate valdkondade väärtusahelates, ning edendavad aruka spetsialiseerumise temaatiliste platvormide tööd. Selline koostöö korraldusasutustega võib viia teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevuse lisamiseni rakenduskavadesse. Samuti uurib EIT võimalust aidata parimate tavade vahetamisega ellu viia ühtekuuluvuspoliitika fondide raames rakendatavaid oskuste arendamise algatusi.
- EIT edendab asjaomaste teadmus- ja innovatsioonikogukondade ja aruka spetsialiseerumise platvormide koostööd, et hõlbustada EIT vahendite, ühtekuuluvuspoliitika fondide ning muude liidu, riiklike ja piirkondlike programmide koostoimet. Eesmärk on saavutada EIT tegevuse laiem esindatus kogu liidus, tugevdada seoseid aruka spetsialiseerumise strateegiatega ning kasutada paremini piirkondlikke innovatsioonikavasid, et võimendada EIT ja teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevuses Euroopa struktuuri- ja investeerimisfonde.

InvestEU programm

- Teadmus- ja innovatsioonikogukonnad püüavad teha koostööd InvestEU programmi nõustamiskeskusega, et pakkuda teadmus- ja innovatsioonikogukondade toel tegutsevatele ettevõtetele projektide koostamisel, arendamisel ja elluviimisel tehnilist tuge ja abi.
- Teadmus- ja innovatsioonikogukonnad püüavad aidata varustada teabega InvestEU portaali, et tuua investorid ja finantsvahendajad teadmus- ja innovatsioonikogukondade toetatavatele ettevõtetele lähemale, tehes tihedat koostööd komisjoni talitustega ja koostöimes Euroopa Innovatsiooninõukoguga.

Programm „Loov Euroopa“, mis loodi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/818 ⁽²⁴⁾.

Programm „Loov Euroopa“ on asjakohane ka uue kultuuri- ja loomesektoris ning -tööstuses loodava teadmus- ja innovatsioonikogukonna tegevuse puhul. Tugev koostoime ja suur vastastikune täiendavus programmiga „Loov Euroopa“ tuleb välja töötada sellistes valdkondades nagu loomingulised oskused, töökohad ja ärimudelid.

Ühtse turu programm, mis loodi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/690 ⁽²⁵⁾

⁽²³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/694, millega kehtestatakse digitaalse Euroopa programm ning tunnistatakse kehtetuks otsus (EL) 2015/2240 (ELT L 166, 11.5.2021, lk 1).

⁽²⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2021. aasta määrus (EL) 2021/818, millega luuakse programm „Loov Euroopa“ (2021–2027) ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1295/2013 (vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 34).

⁽²⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/690, millega luuakse siseturu, ettevõtjate, sealhulgas väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate konkurentsivõime, taimede, loomade, toidu ja sööda valdkonna ja Euroopa statistika programm (edaspidi „ühtse turu programm“) ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 99/2013, (EL) nr 1287/2013, (EL) nr 254/2014 ja (EL) nr 652/2014 (ELT L 153, 3.5.2021, lk 1).

Teadmus- ja innovatsioonikogukonnad püüavad teha koostööd Euroopa ettevõtlusvõrgustiku ja selle valdkondlike rühmadega, et hõlbustada ettevõtjate jaoks, kes soovivad arendada oma tegevust kogu ELis ja ka mujal, ettevõtjatevahelist koostööd, tehnosiiret ja innovatsioonipartnerluste loomist kooskõlas määrusega (EL) 2021/690. Selle võrgustiku organisatsioonid tutvustavad teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevust oma VKEdest klientide seas. EIT uurib võimalust teha koostööd seoses uutele ettevõtjatele mõeldud liikuvusprogrammidega, et suurendada nende ettevõtjate ettevõtlusoskusi.

4. COVID-19 PUHANGUST TINGITUD KRIISI LAHENDAMINE

COVID-19 kriisist tingitud suured sotsiaal-, majandus-, keskkonna- ja tehnoloogiaprobleemid eeldavad kõigi liidu institutsioonide, organite ja asutuste koostööd. EIT peaks aitama kaasa vajalike innovatsioonialaste jõupingutuste tegemisele sidusa reageerimisega COVID-19 kriisile.

EIT tagab selle, et teadmus- ja innovatsioonikogukonnad toetaksid ja edendaksid innovaatiliste lahenduste leidmist eri tegevusvaldkondades kooskõlas Euroopa majanduse taastekava, Euroopa rohelise kokkuleppe ja Euroopa uue tööstusstrateegia prioriteetide ning kestliku arengu eesmärkidega, et aidata kaasa Euroopa ühiskonna ja majanduse taastumisele ning tugevdada selle kestlikkust ja vastupanuvõimet.

EIT peaks eelkõige tagama, et teadmus- ja innovatsioonikogukonnad suudaksid toimida vajaliku paindlikkusega, et kohaneda COVID-19 kriisist tingitud probleemide ning uute ja ootamatute probleemide ning prioriteetidega. Teadmus- ja innovatsioonikogukonnad võiksid luua EIT järelevalve ja kontrolli all eesmärgipõhised meetmed, et toetada ja suurendada oma ökosüsteemide, nimelt oma partnerite ja rahastuse saajate vastupanuvõimet ka väljaspool oma olemasolevaid kogukondi. Erilist tähelepanu tuleks pöörata meetmetele, millega tõsta mikroettevõtjate, VKEde ja iduettevõtjate ning COVID-19 kriisist eriti rängalt kannatada saanud õppurite, teadlaste, ettevõtjate ja töötajate vastupanuvõimet.

Samuti kutsutakse teadmus- ja innovatsioonikogukondi üles kasutama ära koostöötavate muude liidu algatuste ja partnerlustega, et veelgi tugevdada Euroopa innovatsiooni ökosüsteeme.

Uue olukorraga kohanemisel võivad teadmus- ja innovatsioonikogukonnad kasutada uuenduslikke koostöövahendeid, instrumente, teavet ja tugiteenuseid, et tagada koostöö ja suhtlus oma kogukonnas.

EIT, kes püüab saavutada koostöötavate teiste liidu programmide ja ametitega, võib pakkuda välja teadmiste kolmnurga loomisel põhinevaid algatusi, mille eesmärk on toetada innovatsiooni ökosüsteeme liidus. Selleks võib EIT edendada uusi teadmus- ja innovatsioonikogukondade üleseid tegevusi, et lahendada COVID-19 kriisist tulenevaid probleeme.

5. RAHALISED VAHENDID

5.1. Eelarvevajadused

Ajavahemikus 2021–2027 vajab EIT 2 965 000 000 eurot kolme põhikomponendi jaoks: 1) kulutused, mis on seotud kaheksa olemasoleva teadmus- ja innovatsioonikogukonnaga (võttes arvesse seda, et kolme kogukonna partnerlusleping 2024. aastal lõpeb) ning kahe uue teadmus- ja innovatsioonikogukonna loomisega (üks 2022. või 2023. ja teine 2026. aastal), 2) EIT halduskulud ning 3) EIT tegevuse ettevalmistamiseks, seireks, kontrolliks, auditeerimiseks, hindamiseks ja muuks tegevuseks ning juhtimiseks ja rakendamiseks vajalikud kulud ning EIT eesmärkide saavutamise hindamine vastavalt määruse (EL) 2021/695 artikli 12 lõikele 6.

Ligikaudu 2 854 000 000 eurot (96 % EIT kogueelarvest) on kavandatud olemasolevate ja uute teadmus- ja innovatsioonikogukondade rahastamiseks, millest

- a) vähemalt 10 % ja maksimaalselt 15 % eraldatakse piirkondliku innovatsioonikava jaoks;
- b) maksimaalselt 7 % eraldatakse teadmus- ja innovatsioonikogukondade ülestele tegevustele, mis hõlmab ka toetust teadmus- ja innovatsioonikogukondadele, kelle partnerlusleping on lõppenud või lõpetatud;
- c) maksimaalselt 3 % eraldatakse kolmeaastase kõrghariduse katsealgatusele.

EIT järk-järguliselt väheneva rahastamismäära kehtestamise tulemusel kaasavad teadmus- ja innovatsioonikogukonnad eeldatavasti lisaks 1 500 000 000 eurot muudest avaliku ja erasektori allikatest. Eelarve kahe uue teadmus- ja innovatsioonikogukonna loomiseks (üks käivitatakse võimalikult kiiresti 2022. või 2023. aastal ja teine 2026. aastal) on ligikaudu 300 000 000 eurot. Kui lisaks EIT eelarvele eraldatakse veel eelarvevahendeid, võib EIT luua veel teadmus- ja innovatsioonikogukondi.

EIT jätkab lihtsa ja dünaamilise organisatsioonina. EIT halduskulud, mis hõlmavad vajalikke personali-, juhtimis-, taristu- ja tegevuskulusid, ei ületa keskmiselt 3 % EIT eelarvest. Osa halduskuludest katab Ungari, pakkudes kuni 2029. aasta lõpuni kontoripinda tasuta. Seoses sellega tehakse suuri jõupingutusi, et vähendada teadmus- ja innovatsioonikogukondade halduskulusid, mis peavad igal juhul jääma mõistlikult madalale tasemele.

5.2. Mõju (seire ja hindamine)

EIT mõju mõõtmine peaks järgmise programmitöö perioodi jooksul pidevalt paranema, võttes arvesse seni saadud õppetunde ja kogemusi ning vajadust ühtlustada EIT tegevus programmi „Euroopa horisont“ tegevusega. EIT kohaldab hindamis-, aruandlus- ja seireraamistikku kooskõlas määruse (EL) 2021/819 artiklitega 10, 11 ja 20, tagades sidususe programmi „Euroopa horisont“ suhtes võetud üldise lähenemisviisiga ning ühtlasi ka paindlikkuse. Eelkõige täiustatakse komisjoni, EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade vahelist tagasisideahelat, et käsitleda eesmärgi järjepidevat, sidusat ja tõhusat viisil.

5.2.1. Aruandlus ja seire

EIT täiustab oma praeguseid seiresüsteeme ning kehtestab aruandlus- ja seireraamistiku, sealhulgas peamised tulemusnäitajad, mis on kooskõlas programmi „Euroopa horisont“ mõjuahelanäitajatega. Teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevuse tulemuslikkuse, sh nende halduskulude jälgimine ja sellest aru andmine on EIT esmane ülesanne, mida täidetakse koostöös programmi „Euroopa horisont“ ühiste üldteenistustega komisjonis. Teadmus- ja innovatsioonikogukondade jaoks ette nähtud aruandlus- ja seiresüsteem loimitakse programmi „Euroopa horisont“ üldsesse seiresüsteemi, eelkõige rakendades ühiseid andmemudeleid, sealhulgas programmi „Euroopa horisont“ andmebaasis säilitatavate andmete kogumist. Komisjon osaleb kõigi EIT väljatöötatavate või kasutatavate asjakohaste mõju- ja seirenäitajate ja -vahendite kujundamises, et tagada sidusus programmi „Euroopa horisont“ üldise seiresüsteemiga, sealhulgas mõjuahela näitajate, Euroopa partnerluste puhul kohaldatavate kriteeriumide ja programmi „Euroopa horisont“ strateegilise planeerimise protsessiga. Haldusnõukogu kehtestab pidevad seiremenetlused ning vahepealse läbivaatamise ja põhjaliku hindamise menetlused, kehtestades muu hulgas usaldusväärsete kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete näitajate kogumi ning nendega seotud lähte- ja sihttasemed. Lisaks võtab EIT arvesse innovatsiooniradari metoodika kasutuselevõttu programmis „Euroopa horisont“ ning uurib oma seiretegevuse tõhustamiseks, kuidas teadmus- ja innovatsioonikogukonnad saaksid seda metoodikat võimendada.

Teadmus- ja innovatsioonikogukonnad kasutavad selle seire tulemusi oma mitmeaastaste äriplaanide koostamisel ning EIT määrab nende alusel kindlaks teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevuse tulemuspõhise rahastamise ning võtab neid arvesse teadmus- ja innovatsioonikogukondade kui toetusesaajatega sõlmitavate partnerluse raamlepingute ja toetuslepingute ettevalmistamisel. Lisaks eeldatakse, et teadmus- ja innovatsioonikogukondade seire tulemusi võetakse arvesse Euroopa partnerluste strateegilises koordineerimisprotsessis.

EIT tegevusel, sealhulgas sellel, mis viiakse ellu teadmus- ja innovatsioonikogukondade kaudu, on eeldatavasti

- 1) tehnoloogiline, majanduslik ja innovatsioonialane mõju, sest see mõjutab ettevõtete loomist ja kasvu ning ülevõetavate probleemidele uute innovaatiliste lahenduste leidmist ning sellega tekitatakse otseselt ja kaudselt töökohti ning kaasatakse täiendavalt avaliku ja erasektori investeeringuid;
- 2) teaduslik ja hariduslik mõju, sest sellega tugevdatakse teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas inimkapitali, edendatakse nii üksikisiku kui ka organisatsiooni tasandil innovatsiooni- ja ettevõtlusoskusi ning soodustatakse teadmiste ja innovatsiooni loomist ja levimist ühiskonnas avatud viisil;
- 3) ühiskondlik mõju, sealhulgas mõju, mis tuleneb süsteemsete lahenduste pakkumisest EIT kogukonnas ja väljaspool seda, muu hulgas ka teadmus- ja innovatsioonikogukondade ülese tegevuse kaudu, käsitledes liidu poliitilisi prioriteete kliimamuutuste (leevendamine, kohanemine ja vastupanuvõime), energeetika, toorainete, tervise, lisaväärtuse loomise, digitaliseerimise, linnalise liikuvuse, toidu, kultuuri ja loovuse või vee valdkonnas, kasutades innovaatilisi lahendusi ja kaasates kodanikke ja lõppkasutajaid ning tugevdades ühiskonnas innovaatiliste lahenduste kasutuselevõttu nendes valdkondades.

EIT tagab konkreetsete ühiskondlike näitajate väljatöötamise teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevusvaldkondades ning teostab korrapäraselt järelevalvet kooskõlas programmi „Euroopa horisont“ sotsiaalse mõju raamistikuga.

Kolmandas lõigus osutatud mõju mõõdetakse muu hulgas määruse (EL) 2021/695 V lisas sätestatud mõjuahela näitajate kohaselt.

EIT töötab koos komisjoniga kooskõlas programmi „Euroopa horisont“ näitajate raamistiku arendamisega välja teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevusvaldkondades kasutatavad lisanäitajad, sealhulgas ühiskondliku mõju näitajad, milles kajastub Euroopa partnerluste puhul järgitav üldine teadusliku, majandusliku ja ühiskondliku mõju suurendamise strateegia. Mõjunäitajate ja programmi „Euroopa horisont“ vastavusse viimise eesmärk on jälgida EIT eesmärkide saavutamisel aja jooksul tehtavaid edusamme, tagades teadmus- ja innovatsioonikogukondade loodud tulemuste ja mõju võrdleva tõendusbaasi võrreldes programmiga „Euroopa horisont“. Lisaks kannab EIT hoolt selle eest, et seiresüsteem hõlmab teadmus- ja innovatsioonikogukonna mudelile eriomase tegevusega seotud edusamme, näiteks edusamme teadmiste kolmnurga loomise ja ettevõtlusoskuste vallas. Näitajate abil, mis on seotud EIT haridusala tegevusega (sh tegevusega, millega toetatakse kõrgharidusasutuste suutlikkust), jälgitakse näiteks järgmist:

- 1) inimkapitali oskuste omandamist ning kõrgharidusasutuste kaasamist ja nende suutlikkuse suurendamist (lühiajalises perspektiivis),
- 2) karjääri ning kõrgharidusasutuste rolli ja tulemuslikkust kohalikes innovatsiooni ökosüsteemides (keskpikas perspektiivis) ning
- 3) töötingimusi ning kõrgharidusasutuste rolli ja tulemuslikkust kohalikes innovatsiooni ökosüsteemides (pikas perspektiivis).

Teadmus- ja innovatsioonikogukondade pidev seire toimub tõhusal viisil ja selles käsitletakse muu hulgas järgmist:

- 1) edusammud rahalise jätkusuutlikkuse suunas, eelkõige uute investeerimisallikate võimendamine;
- 2) edusammud üleeuroopalise katvuse ja avatuse ning juhtimise läbipaistvuse suunas;
- 3) tõhusus äritegevuse kiirendamisel (nimelt suure kasvupotentsiaaliga riskikapitali ettevõtete loomine ja toetamine);
- 4) iga teadmus- ja innovatsioonikogukonna haldus- ja juhtimiskulud;
- 5) ühispaiknemiskeskuste ja piirkondliku innovatsioonikava keskuste ja üksuste tegevus ning nende loomine kohalikesse innovatsiooni ökosüsteemidesse;
- 6) haridus- ja koolitustegevuse rakendamine, sealhulgas EIT märgise laiendatud kasutamine.

Järgmises tabelis on esitatud mitteamendav loetelu peamistest tulemusnäitajatest ja eesmärkidest, mida EIT peaks ajavahemikul 2021–2027 jälgima. Tabel sisaldab peamisi sisendeid ja väljundeid käsitlevaid näitajaid, mille abil jälgida, kuidas EIT saavutab aastatel 2021–2027 oma põhieesmärged, näiteks edendab parema hariduse kaudu innovatsiooni ja ettevõtlust, suurendab oma piirkondlikku ja kohalikku mõju ning avatust võimalikele partneritele ja sidusrühmadele, tagab tasakaalu tulude ja kulude vahel, asutab uusi ühispaiknemiskeskusi ning toob turule innovaatilisi lahendusi üleilmsetele probleemidele.

EIT juhtimisnäitajad	Eesmärk 2023. aastaks (2020. aasta lähteolukord)	Eesmärk 2027. aastaks (2020. aasta lähteolukord)
EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevuses osalevate üksuste/organisatsioonide arv	20 % kasv	50 % kasv
Turule toodud innovaatiliste toodete ja teenuste arv	1 500	4 000
EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevusse kaasatud kõrgharidusasutuste arv	285	680
EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade haridusalas tegevusse kaasatud õpilaste arv	8 500	25 500
Toetust saanud iduettevõtjate arv	300	700
Teadmus- ja innovatsioonikogukondade rahastamine	700 000 000 eurot	1 500 000 000 eurot
Selliste EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevuses osalevate üksuste/organisatsioonide arv, mis on pärit piirkondadest, kus ei ole teadmus- ja innovatsioonikogukonna ühispaiknemiskeskust	50 % kasv	100 % kasv

Avatuse ja läbipaistvuse suurendamiseks kannab EIT hoolt selle eest, et projektiandmed, mille ta kogub oma siseiresüsteemi abil, sealhulgas teadmus- ja innovatsioonikogukondade tulemused, on täies ulatuses kättesaadavad ja lõimitud programmi „Euroopa horisont“ üldisesse andmehaldussüsteemi. EIT tagab, et tema tehtud seire ja hindamise käigus saadud üksikasjalik teave tehakse õigel ajal kättesaadavaks ning et sellele pääseb ligi programmi „Euroopa horisont“ andmebaasi kaudu. Peale selle tagab EIT eraldi aruandmise kvantitatiivse ja kvalitatiivsest mõju, sealhulgas lubatud ja tegelikult antud rahaliste toetuste kohta.

5.2.2. Hindamine, vahepealne läbivaatamine ja põhjalik hindamine

Komisjon korraldab EIT tegevuse korrapärase ja sõltumatu hindamise, sealhulgas sellise, mis viiakse ellu teadmus- ja innovatsioonikogukondade kaudu, kooskõlas määrustega (EL) 2021/819 ja (EL) 2021/695.

Kooskõlas määruse (EL) 2021/819 artikliga 20 hinnatakse vahehindamise käigus muu hulgas kõrghariduse katsealgatuse tulemusi ja mõju, teadmus- ja innovatsioonikogukondade rahalise jätkusuutlikkuse strateegiate tulemuslikkust, piirkondliku innovatsioonikava tegevuse mõju ning EIT ja rakendusametuste vahelist koostööd programmi „Euroopa Horisont“ III samba „Innovatiivne Euroopa“ raames. Sellega seoses vaadeldakse EIT hindamistes eelkõige EIT tegevuse tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust, sidusust ja liidu lisaväärtust, sealhulgas teadmus- ja innovatsioonikogukondade kaudu. Neid viib läbi komisjon sõltumatute välisekspertide abiga ja neid kasutatakse programmi „Euroopa horisont“ hindamistes, mida korraldab komisjon, pidades silmas ka programmi „Euroopa Horisont“ III samba „Innovatiivne Euroopa“ süsteemset hindamist, eelkõige seoses innovatsiooni ühtse kontaktpunktiga.

EIT viib haldusnõukogu järelevalve all ja sõltumatute välisekspertide abiga läbi iga teadmus- ja innovatsioonikogukonna põhjaliku hindamise enne partnerluslepingu seitsmenda aasta lõppu ning lõpliku läbivaatamise enne selle kehtivuse lõppemist. Põhjaliku hindamise alusel otsustab haldusnõukogu, kas pikendada partnerluslepingu kehtivust pärast esimest seitset aastat, ning lõplikku läbivaatamist kasutatakse võimaliku koostöömemorandumi üle peetavate läbirääkimiste alusena. Kõnealuseid hindamisi tehes võtab haldusnõukogu vastavalt määruse (EL) 2021/819 artikli 11 lõikele 5 arvesse määruses (EL) 2021/695 sätestatud Euroopa partnerluste rakendamise, seire ja hindamise kriteeriume, teadmus- ja innovatsioonikogukonna eesmärkide saavutamist, selle koordineerimist muude asjakohaste teadus- ja innovatsioonialgatustega, selle rahalise jätkusuutlikkuse taset, suutlikkust tagada avatus uutele liikmetele, juhtimise läbipaistvust ja saavutusi uute liikmete ligimeelitamisel määruse (EL) 2021/819 artiklis 21 osutatud liidu rahalise toetuse piires, liidu lisaväärtust ning asjakohasust EIT eesmärkide seisukohast.

Lisaks viib EIT vastavalt määruse (EL) 2021/819 artikli 11 lõikele 2 haldusnõukogu järelevalve all läbi teadmus- ja innovatsioonikogukondade tulemuste ja tegevuse vahepealsed läbivaatamised, mis hõlmavad partnerluslepingu kolme esimest aastat (s.o teadmus- ja innovatsioonikogukondade alustamisetappi) ja vajaduse korral kolme aastat pärast selle pikendamist (s.o väljakujunemisetappi). Need läbivaatamised põhinevad EIT pideval seirel ning aitavad haldusnõukogul saada varakult teavet teadmus- ja innovatsioonikogukondade tulemuste kohta seoses nende strateegia ja eesmärkidega ning haldusnõukogu soovitude järgimisega.

Vastavalt määruse (EL) 2021/819 artikli 11 lõikele 6 võtab haldusnõukogu asjakohaseid parandusmeetmeid, kui teadmus- ja innovatsioonikogukonna pidev seire, vahepealne läbivaatamine või põhjalik hindamine näitab ebapiisavaid edusamme nimetatud määruse artiklis 10 osutatud valdkondades või liidu lisaväärtuse puudumist. Parandusmeetmed võivad seisneda EIT rahalise toetuse vähendamises, muutmises või tühistamises või partnerluslepingu lõpetamises, samuti siduvates soovitud teadmus- ja innovatsioonikogukonna tegevuse kohta või ettepanekutes kohandada rakendamise- ja tegevusmudeleid.

Vahepealsete läbivaatamiste ja hindamiste tulemused tehakse avalikult kättesaadavaks, edastatakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule ning neist antakse aru Euroopa partnerluste strateegilise koordineerimise protsessi raames.

Liide 1

Teabeleht kultuuri- ja loomesektori ning -tööstuse teadmus- ja innovatsioonikogukonna kohta**I Probleemid**

Kultuuri- ja loomesektori ning -tööstuse ⁽²⁶⁾ teadmus- ja innovatsioonikogukond võib pakkuda horisontaalse lahenduse mitmele tekkivale probleemile, mis on laadilt püsivad ning millega on võimalik tegeleda haridus-, teadus- ja innovatsioonitegevuse kaudu. Need probleemid võib rühmitada nelja samba järgi:

- 1) Euroopa loovus, kultuuriline ja keeleline mitmekesisus;
- 2) Euroopa identiteet ja ühtekuuluvus;
- 3) Euroopa tööhõive, majanduslik vastupanuvõime ja arukas majanduskasv ning
- 4) Euroopa kui üleilmne osaleja.

Euroopa loovus ja kultuuriline mitmekesisus sõltuvad vastupanuvõimelisest ja tugevast kultuuri- ja loomesektorist ning -tööstusest. Paraku seistakse selles sektoris seoses üleilmsete osalejate pakutava konkurentsi suurenemise ja digiülemineku silmitsi mitme probleemiga.

- Tootjad, loovtöötajad, turustajad, ringhäälinguorganisatsioonid, kinod ja igat liiki kultuuriorganisatsioonid ning ettevõtted peavad tegema uuendusi, et meelitada ligi uut publikut ja tegevust laiendada ning töötada välja uusi protsesse, teenuseid, kultuurisisu ja tegevusi, mis annavad ühiskonnale väärtust.
- Ettevõtlus- ja valdkonnaüleste oskuste nappus kultuuri- ja loomesektoris ⁽²⁷⁾ puudutab nii tekkivaid allsektoreid kui ka ammu väljakujunenud allsektoreid, kus toimub põhjalik digiüleminek. Neid oskusi on vaja innovatsiooni jaoks ja need on üliolulised seoses muutustega, mis toimuvad kõnealuse sektori tööturul.
- Kultuuripärand on kultuurilise identiteedi vaieldamatu väljendus, oluline avalik hüve ja innovatsiooni allikas, pakkudes head investeeringutasuvust ja märkimisväärset majanduslikku tulu, kuid selle potentsiaal on endiselt suures osas kasutamata. See toimib pärandipõhise kestliku taaselustamise katalüsaatorina ning hariduse ja elukestva õppe olulise stiimulina, edendades koostööd ja sotsiaalset ühtekuuluvust, mistõttu see võib saada suurt kasu kultuuri- ja loomesektori ning -tööstuse teadmus- ja innovatsioonikogukonnast.

Euroopa identiteedi ja ühtekuuluvusega seotud ühiskondlikele probleemidele on üldjuhul omane ühiskonna eri osi ja eri piirkondi ühendavate sildade puudumine. Siia kuuluvad probleemid, mis on seotud sotsiaalse tõrjutusega, vajadusega luua tihedamaid kultuuridevahelisi sidemeid, kaitsta keelelist mitmekesisust, sealhulgas vähemuskeeli, ning kultuurilisele mitmekesisusele ja ühisele pärandile tugineva ühtekuuluvustunde arendamisega. Neid probleeme saaks lahendada kaasavama ja kättesaadavama kogukonnaosalusega, innovatsiooniga disainis, arhitektuuris ja avaliku ruumi kasutamises ning kultuuripõhise ühiskondliku innovatsiooniga. Probleemid on põhjustatud eelkõige järgmisest:

- teadlased ning teadusasutused ja tööstussektor ning avaliku ja kolmanda sektori organisatsioonid teevad vähe koostööd, teadus- ja arendustegevuse alaseid jõupingutusi ei kooskõlastata omavahel ja dubleeritakse tarbetult ning meetodeid, tulemusi ja parimaid tavasid ei jagata piisavalt;
- loomeklastrid ja innovatsioonikeskused ei ole piisavalt lõimitud;
- paljudes Euroopa piirkondlikes aruka spetsialiseerumise prioriteetides lähenetakse kultuurile eri nurkade alt (näiteks kultuuripärand, loomesektorid ja kunst);

⁽²⁶⁾ Kultuuri- ja loomesektor ning -tööstus hõlmab kõiki sektoreid ja tööstusvaldkondi, mille tegevus tugineb kultuurilistele väärtustele, kultuurilisele mitmekesisusele ning üksikisiku ja/või kollektiivi kunstilisele ja muule loominguilisele väljendusele, olenemata sellest, kas selline tegevus on suunatud turule või mitte, ning sellest, millise struktuuri kaudu seda ellu viiakse, ning sõltumata sellest, kuidas seda struktuuri rahastatakse. Need tegevused hõlmavad selliste oskuste ja annete arendamist, millel on võime luua innovatsiooni, jõukust ja töökohti sotsiaalse ja majandusliku väärtuse tekitamiseks, sealhulgas intellektuaalomandi haldamise kaudu. Need tegevused on seotud ka selliste kaupade ja teenuste arendamise, loomise, tootmise, levitamise ja säilitamisega, mis kätkevad kultuurilist, kunstilist või muud loominguilist väljendust, ning sellega seonduvate funktsioonide nagu hariduse ja juhtimisega. Kultuuri- ja loomesektor hõlmab muu hulgas arhitektuuri, arhiive, kunsti, raamatukogusid ja muuseume, kunstikäsitööd, audiovisuaaltooteid (sh filmid, televisioon, tarkvara, videomängud, multimeedia ja salvestatud muusika), materiaalsed ja vaimset kultuuripärandit, disaini, loomepõhised luksustooteid ja moeloomingut, festivale, muusikat, kirjandust, etenduskunsti (sh teater ja tants), raamatuid ja kirjastamist (ajalehed- ja ajakirjad), raadiot ja visuaalkunsti ning reklaami.

⁽²⁷⁾ Euroopa ülikoolide kultuuri- ja loomeerialade õppekavades keskendutakse peamiselt loovusele ning lõpetajad ei ole alati valmis sisenema tänapäeva tööturule, kuna neil puuduvad valdkonnaülesed oskused (ettevõtlus-, digi- ja finantsjuhtimisoskused). Liidu kõrgharidusasutused jäävad kommunikatsiooni- ja meediaõppes USA kõrgharidusasutustest maha (samal ajal kui traditsioonilisemates valdkondades, nagu kunst ja disain või etenduskunstid, on ELi ülikoolide tulemused paremad).

- võttes arvesse kultuuri ja loovuse tähtsat rolli linnade ja piirkondade majanduslikus ja sotsiaalses arengus ning väljavaateid lahendada kultuuri ja loovuse abil kõikjal Euroopas erinevustega seotud probleeme, on kultuuri- ja loomesektori ning -tööstuse teadmus- ja innovatsioonikogukonna potentsiaal suur.

Praegused Euroopa tööhõive, majandusliku vastupanuvõime ja aruka majanduskasvuga seotud probleemid hõlmavad sotsiaal-majanduslikke probleeme, nagu tööpuuduse vastu võitlemine (eriti noorte hulgas), oskuste ja töökeskkonna parandamine ning üleilmne konkurents.

- Turg on väga kontsentreeritud: 2013. aastal loodi umbes pool kogu liidu käibest ja lisaväärtusest Ühendkuningriigis, Saksamaal ja Prantsusmaal.
- Globaliseerumisel, digiteerimisel ja tehnoloogilisel innovatsioonil on Euroopa tööstusele tugev mõju. Need suundumused on muutnud seda, kuidas loovisikud loovad ja levitavad oma töid ja suhtlevad oma publikuga, kujundades ümber kultuuri- ja loomesektori ning -tööstuse tavapäraseid ärimudeleid, ning need on põhjalikult muutnud tarbijate ootusi ja käitumist. Lisaks on väljastpoolt Euroopat pärit infosisu tootvate ettevõtete mõjuvõimu suurenemisel olnud tohutu mõju traditsioonilisele väärtusahelale.
- Looime-, kultuuri- ja kunstiinimestel on sageli raskusi oma loominguga ja toodete pealt raha teenimisega ning seetõttu tekivad väga ebakindlad töövaldkonnad. Tuleb leida uusi uuenduslikke viise mikro-, väikeste ja keskmise suurusega loome- ja kultuuriorganisatsioonide ning -ettevõtjate toetamiseks.

Euroopa kui üleilmse osaleja roll hõlmab vajadust tõhustada Euroopa kultuurisisu levitamist. Euroopa peab jääma konkurentsivõimeliseks üleilmses digitaalses võidujooksus, mida peetakse eesmärgiga luua uusi tehnoloogialahendusi (nagu tehisintellekt, asjade internet ja plokiahelatehnoloogia), mille puhul kultuuri- ja loomesektor ning -tööstus on oluline sisu, toodete ja teenuste looja. Peale selle aitab kultuuri- ja loomesektor ning -tööstus (näiteks disain ja arhitektuur) üleilmsel tasandil aktiivselt kaasa kestlikule arengule ja keskkonnahoidlikule innovatsioonile ning kultuurisisu (kirjanduse, filmide ja kunstiteoste) abil saab, lisaks oma olemuslikule väärtusele, suurendada teadlikkust ökoloogilistest probleemidest ja kujundada avalikku arvamust.

II Asjakohasus ja mõju

Kultuuri- ja loomesektori ning -tööstuse teadmus- ja innovatsioonikogukond aitab tänu oma terviklikule lähenemisviisile tegeleda kõigi I jaotises nimetatud probleemidega. See teadmus- ja innovatsioonikogukond, mis hõlmab peaaegu kõiki eluvaldkondi, ühiskonnarühmi ja majandussektoreid, on majandusliku ja ühiskondliku mõju vaatenurgast tõenäoliselt väga asjakohane, pakkudes strateegilisi majandusliku, tehnoloogilise ja sotsiaalse innovatsiooni võimalusi. Samuti on see tõenäoliselt väga oluline, et võimaldada kunstikõrgkoolidel etendada aktiivsemat rolli hübriidpädevuste ja ettevõtliku meelelaadi arendamisel, mis vastab paremini tööstuse vajadustele.

Kultuuri- ja loovuspõhise innovatsiooniga suurendatakse Euroopa konkurentsivõimet kas otse, luues uusi ettevõtteid ja töökohti, või kaudselt, tuues valdkonnaülest kasu majandusele laiemalt, parandades elukvaliteeti ja suurendades Euroopa atraktiivsust. Kultuuri- ja loomesektorit (näiteks kultuuripärandit ja kunsti) peetakse üha enam aruka, kestliku ja kaasava majanduskasvu ning töökohtade loomise uueks allikaks. Liidus töötab selles sektoris juba praegu üle 12 miljoni inimese ehk üle 7,5 % kõikidest liidus töötavatest inimestest. Kultuuripärand on kultuuri- ja loomesektori oluline osa ning aitab olulisel määral Euroopa piirkondade, linnade ja maapiirkondade köitvusele kaasa. See on erasektori investeeringute, talentide ligimeelitamise, ettevõtete ning otsese ja kaudse töökohtade loomise tugejõud.

Kultuuri ja loovuse panust innovatsiooni hoogustavad üha enam mittetehnoloogilised tegurid, nagu loovus, disain ja uued korralduslikud protsessid või ärimudelid. Innovatsioonisutlikkus on majanduslikust vaatenurgast suur eeskätt sellistes kultuuri- ja loomesektori ning -tööstuse valdkondades, kus on olemas selged väärtusahelad (nimelt kunst, muusika, disain, mood, audiovisuaalsektor, videomängud ja arhitektuur).

Kultuuril ja osalemisel kultuuritegevuses on otsene mõju kodanike heaolule ja sotsiaalsele kaasamisele. Kultuuri- ja loomesektoris edendatakse selliseid ühiskondlikke väärtusi nagu identiteet, demokraatia ja kogukonna kaasamine. Kultuuri kaudu on head väljavaated tugevdada tunnet, et kuulutakse Euroopasse, kus mitmekesisust peetakse väärtuseks. See on väga oluline, et tagada vastupanuvõime, sotsiaalne juurdepääs, ühiskonna ühtekuuluvus, radikaliseerumise ärahoidmine ja sooline võrdõiguslikkus, vähendada Euroopa poliitilist ebakindlust ja rahuldada vajadus ühtsuse järele.

Kultuuri- ja loomesektori ning -tööstuse teadmus- ja innovatsioonikogukond suurendab võimalusi luua võrgustikke, samuti koostööd, koosloomist ja teadmussiiret haridus-, teadus- ja ettevõtlusringkondade, avaliku ja kolmanda sektori organisatsioonide vahel nii kõnealusel sektoris endas kui ka suhtluses teiste ühiskonna- ja majandussektoritega. Selle eesmärk on:

- hoogustada alt üles ja ülalt alla suunatud algatuste elluviimist liidu, riigi ja piirkonna tasandil. Kogukond töötab välja vajalikud raamtingimused uute ettevõtmiste loomiseks ja laiendamiseks innovatsiooni ökosüsteemides;
- varustada eri valdkondade (sh kunstid, humanitaarteadused, sotsiaalteadused, rakenduslikud reaalteadused ja ettevõtlus) teadlasi ja üliõpilasi ning kultuuri- ja loomesektori, ent ka muude sektorite ettevõtjaid teadmiste ja oskustega, mida on vaja, et töötada välja innovaatilisi lahendusi ja muuta need uuteks kultuuri-, ühiskonna- ja äriühinguteks ning
- võimaldada täiendavat vastastikust rikastamist muude majandus- ja tööstussektoritega, toimides innovatsiooni kiirendajana.

III Koostoime ja vastastikune täiendavus olemasolevate algatustega

Kultuuri- ja loomesektori ning -tööstuse teadmus- ja innovatsioonikogukond on vastastikku täiendav mitme muu liidu ja liikmesriikide algatusega. Peamist liidu tasandil oodatavat koostööd on kirjeldatud käesolevas jaotises.

Kultuuri- ja loomesektori ning -tööstuse teadmus- ja innovatsioonikogukond peaks looma tugeva koostoime programmi „Euroopa horisont“ asjakohaste poliitikaalgatustega, eelkõige II samba „Üleilmsed probleemid ja Euroopa tööstuse konkurentsivõime“ teemavaldkonnaga „Kultuur, loovus ja kaasav ühiskond“ ning selle kultuuripärandi ja demokraatiaga seotud sekkumisvaldkondadega. Kultuuri- ja loomesektori ning -tööstuse teadmus- ja innovatsioonikogukond võib tagada ka väärtusliku horisontaalse sisendi kõikvõimaliku tegevuse puhul, mis viiakse ellu teemavaldkonnas „Digivaldkond, tööstus ja kosmos“, eelkõige tootmistehnoloogia jaoks, mille puhul vajadus töötada välja uusi tooteid sõltub suuresti kultuuri- ja loomesektorist ning -tööstusest. Lisaks võib see tõhusalt täiendada muid programmi „Euroopa horisont“ osi, olemasoleva teadmus- ja innovatsioonikogukonna EIT Digital sekkumisi ning meetmeid, mis on kavandatud muudes liidu programmides, nagu programm „InvestEU“, Erasmus+, programm „Loov Euroopa“, programm „Digitaalne Euroopa“ või ühtekuuluvuspoliitika fondid.

Kultuuri- ja loomesektori ning -tööstuse teadmus- ja innovatsioonikogukonna tegevuse puhul on väga asjakohane programm „Loov Euroopa“. Programmi „Loov Euroopa“ valitakse tegevussuunad ja spetsiaalsed projektikonkursid, mis kajastavad teatavaid kultuuri- ja loomesektori ees seisvaid probleeme (näiteks oskused ja tööhõive ja ärimudelid) ning mille eesmärk on luua tugev koostoime ja vastastikune täiendavus. Võttes arvesse kultuuri- ja loomesektori piiratud juurdepääsu rahastusele, eeldatakse programmi „InvestEU“ raames koostööd kultuuri- ja loomesektori tagatisvahendiga ehk rahastamismehhanismiga, mis aitab edendada kultuuri- ja loometegevuse projekte, tagades finantsvahendajatele kindluse.

Aruka spetsialiseerumise strateegia tööstuse ajakohastamise platvormil on kindlaks tehtud mitu teadusuuringute ja innovatsioonistrateegiat, milles keskendutakse kultuuri- ja loomesektorile ning -tööstusele ning uuritakse uusi seoseid kohalike varade, võimalike turgude ja ühiskondlike probleemide vahel, kaasates suure hulga ettevõtluse valdkonnas tegutsejaid. Eelkõige pööratakse aruka spetsialiseerumise strateegias tähelepanu teadusasutuste, ettevõtete ja riigiasutuste vaheliste uute partnerluste edendamisele, kutsudes üles looma uusi koostööplatvorme.

IV Kokkuvõte

Kultuuri- ja loomesektori ning -tööstuse teadmus- ja innovatsioonikogukond sobib kõige paremini lahendama käesolevas liites kirjeldatud majanduslikke ja ühiskondlikke probleeme. Loovus on väga oluline innovatsiooni edendaja ning kultuuri- ja loomesektori ning -tööstuse teadmus- ja innovatsioonikogukond on suuteline vallandama kunsti- ja kultuuripõhise loovuse potentsiaali ning aitama suurendada Euroopa konkurentsivõimet, kestlikkust, jõukust ja arukat majanduskasvu.

Liide 2

Teabeleht vee-, mere- ja merendussektori ja ökosüsteemide (WMM) teadmus- ja innovatsiooni-kogukonna kohta

Käesolevas liites antakse ülevaade WMMi valdkonnast strateegilise innovatsioonikava 2021–2027 ettevalmistamise ajal. Enne WMMi teadmus- ja innovatsioonikogukonna loomist teostab komisjon analüüsi, et kajastada teaduse, tehnoloogia ja sotsiaal-majanduslike suundumuste arengut, ning tagab:

- 1) täieliku kooskõla programmi „Euroopa horisont“ strateegilise planeerimisega,
- 2) täieliku kooskõla määruse (EL) 2021/695 III lisas sätestatud Euroopa partnerluste kriteeriumidega ning
- 3) järjepidevuse olemasolevate algatustega liidu, riiklikul ja piirkondlikul tasandil, sealhulgas Euroopa partnerluste ja missioonidega.

I Probleem

Meredel, ookeanidel ja sisevetel on keskne roll inimeste elus, tervises ja heaolus, toidu, elutähtsate ökosüsteemi teenuste, taastuvenergia ja muude ressurssidega varustamises, samuti kliimaga seotud dünaamikas ja elurikkuse säilitamises. Viimase 100 aasta jooksul on loodusvarade ülekasutamine ja halb majandamine avaldanud suurt survet magevee- ja mereökosüsteemidele. Seepärast on suureks ülesandeks sellise kestliku sinise ringmajanduse loomine, mis areneb ökoloogilistes piirides ning põhineb vastuvõetava koguse ja kvaliteediga vee usaldusväärsel kättesaadavusel ning tervetel ja toimivatel magevee- ja mereökosüsteemidel. Selle ülesandega seondub peamiselt järgmine: 1) veepuudus, põuad ja üleujutused; 2) mere- ja mageveeökosüsteemi seisundi halvenemine; ning 3) sinine kestlik ja ringmajandus.

1. Veepuudus, põuad ja üleujutused

Jätuv kliimamuutus ja magevee liigne ammutamine suurendavad veepuuduse ja põua tõsidust ja esinemissagedust. Kui puuduvad uuenduslikud meetodid ja tehnoloogiad veekogude ohutust, võimalikke ohte ja riskide leevendamist käsitleva teabe ja lahenduste kogumiseks, prognoosimiseks, ettevalmistamiseks ja levitamiseks, võib liit kanda tõsist majanduslikku ja sotsiaalset kahju. Veenappusega kaasneb surve maale, mida põhjustab vajadus suurendada biomassi tootmist, süsiniku sidumist ja põlisloodust, et saavutada süsinikuheite vähendamise ja elurikkuse eesmärgid. Komisjoni mõjuhinnangust ⁽²⁸⁾ nähtub, et valgutootmise üleminek söödavale vesiviljelusele ning integreeritud multitroopsele vesiviljelusele ja akvapoonikale võib leevendada survet maismaale ja mageveele.

2. Mere- ja mageveeökosüsteemi seisundi halvenemine

Otsene inimtegevus avaldab survet ranniku-, mere- ja mageveeökosüsteemidele ning kiirendab kliimamuutusi. Kahju hõlmab elurikkuse vähenemist, kalavarude ammendumist, merepõhja kahjustamist, sealhulgas selliste kahjulike vahendite kasutamisest nagu kalapüügivahendid, jõgede tõkestamist, eutrofeerumisreostust ning mereprügi kogunemist, sealhulgas merre heidetud püügivahendite ja mikroplasti suurt kogust. Halb ökoloogiline seisund ei ohusta mitte üksnes elurikkuse eesmärke, vaid kahjustab ka kogukondi ja ettevõtjaid, kes sõltuvad puhtast veest ja tervetest ökosüsteemidest. Selle halvenemise mõõtmiseks ja leevendamiseks mõeldud kaupade ja teenuste ülemaailmne turg kasvab ja on väga konkurentsitihe. Innovatsioon, mis suudab suurendada, ennistada ja taastada mere-, ranniku- ja mageveekapitali, ning innovatsioon kestlike püügivahendite ja -meetodite valdkonnas on võtmetähtsusega liidu ettevõtjate konkurentsivõime ning töökohtade loomise ja majanduskasvu toetamise seisukohast kogu liidus.

⁽²⁸⁾ Mõjuhinnang, mis on lisatud komisjoni 17. septembri 2020. aasta teatisele „Euroopa 2030. aasta kliimaeesmärgi suurendamine: investeerimine kliimanetraalsesse tulevikku meie inimeste hüvanguks“.

3. Ringmajandus ja sinine kestlik majandus

Ringmajandus ei kaitse mitte ainult inimeste tervist ja ressursitõhusust, vaid on ka kestliku majanduskasvu mootor. Kavandatud avamere tuuleenergia ja muude uuenduslike ookeanienergia tehnoloogiate enneolematu kasv, mis ei tohi kahjustada keskkonnakaitset, pakub võimalusi nii elurikkuse suurendamiseks (näiteks tehisrahud ja austriistandardused) kui ka uuteks tegevusteks, mis kasutavad mereruumi ja taastuvelektrit, nagu vesiviljelus ja vesinikuelektrilüüs. Söödava vesiviljelusega on võimalik võtta ringluses liigsed toitained, mis muidu põhjustaksid eutrofeerumist. Uued eesmärgid seoses heitkoguste vähendamise ja taastuvkütuse kasutamisega meretranspordis eeldavad innovatsiooni jõuseadmete ja logistika valdkonnas. Reovee korduskasutamisega hoitakse ära veepuudus, mida võib veelgi süvendada muutuv kliima.

II Asjakohasus ja mõju

WMMi teadus- ja innovatsioonikogukond aitab tänu terviklikule lähenemisviisile tegeleda I jaotises nimetatud probleemidega. See valdkond omab suhteliselt tugevat teadmistebaasi ja suurt turupotentsiaali. Euroopa riikides on viimase 15 aasta jooksul kirjutatud rohkem teadusartikleid veeteaduse ja -tehnoloogia kohta kui Ameerika Ühendriikides ja muus maailmas kokku. Lisaks on liit koos Hiina ja Ameerika Ühendriikidega juhtivaid majandusi merendusvaldkonnas. Viimaste, 2018. aasta andmete kohaselt töötas liidus sinise majanduse väljakujunenud sektorites üle viie miljoni inimese, andes 750 miljardit eurot käivet ja 218 miljardit eurot kogulisandväärtust. Siiski esineb haridus-, teadus- ja innovatsioonitegevuse vahel selgelt jõupingutuste killustatust ja katkendlikkust. Näiteks teeb tööstusharude või ettevõtetele tõhusat koostööd alla 20 % veeteaduslikest teadus- ja arendusorganisatsioonidest.

Uued tärkavad innovatsioonisektorid (näiteks biotehnoloogia ja avamere energiatootmine) avavad uusi turuvõimalusi uutele tehnoloogiatele ning uutele ettevõtetele ja kõrget kvalifikatsiooni nõudvatele töökohtadele. Need sektorid ja traditsioonilisemate merendusega seotud sektorite tehnoloogiline pööre nõuaksid valdkondadevahelisi lähenemisviise ja uut tüüpi erialadeülest haridust. Eriti akadeemilised programmid on tavaliselt üsna laiahaardelised, samas kui sektorid vajavad eriteadmisi ja -oskusi. Lisaks ei hõlma õppekavad sellistes valdkondades nagu inseneriteadus, linnaplaneerimine ja arhitektuur piisavalt ökoloogia, laevaehituse ja veemajandusega seotud küsimusi.

WMMi teadus- ja innovatsioonikogukonna loomisega peaks kaasnema tõeline panus innovatsiooni ökosüsteemide tugevdamisse ja koostöö stimuleerimisse teadmiste kolmnurgas, et kiirendada uute tehnoloogiate ja lähenemisviiside kasutuselevõttu ning edendada kestlikumate toodete ja meetodite väljatöötamist, eelkõige seoses kalapüügivahenditega. Teadmiste kolmnurga partnerite üleeuroopalise multidistsiplinaarse kogukonna loomine aitaks edendada sinise majanduse visiooni ning Euroopa mere- ja merendusteaduste ja -tehnoloogia ülemaailmsel konkurentsivõimet. Selline kogukond aitaks tuua turule uuenduslikke sinise teaduse ja tehnoloogia projekte, mis pakuksid lahendusi kiireloomulistele praktilistele kestlikkusega seotud probleemidele ning aitaksid kaasa ökosüsteemipõhise sinise majanduse loomisele mitte üksnes Euroopa, vaid ka ülemaailmsel tasandil. WMMi teadus- ja innovatsioonikogukond aitaks paremini hallata inimeste koostöid vee- ja mereökosüsteemidega, aidates otseselt kaasa kestlikule sinisele majandusele, mis areneb ökoloogilistes piirides, tagades eelkõige mereökosüsteemide säästva majandamise.

III Koostoime ja vastastikune täiendavus olemasolevate algatustega

WMMi teadus- ja innovatsioonikogukond loob võimalikult tugeva koostoime asjaomaste liidu poliitikaalgatustega ja programmi „Euroopa horisont“ raames ning toimib rahvusvahelisel tasandil vastastikusel mõjus asjaomaste ÜRO algatuste ja kestliku arengu eesmärkidega, eelkõige eesmärgiga nr 6 „Puhas vesi ja kanalisatsioon“, eesmärgiga nr 11 „Säästvad linnad ja kogukonnad“, eesmärgiga nr 13 „Kliimameetmed“ ja eesmärgiga nr 14 „Vealune elu“.

WMMi teadmus- ja innovatsioonikogukond tegutseb kooskõlas prioriteetidega, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2020/2184 ⁽²⁹⁾, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2008/56/EÜ ⁽³⁰⁾, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2014/89/EL ⁽³¹⁾, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1380/2013 ⁽³²⁾, komisjoni 10. oktoobri 2007. aasta teatise Euroopa Liidu integreeritud merenduspoliitika kohta ning rahvusvahelistes kohustustes. WMMi teadmus- ja innovatsioonikogukond edendab Euroopa rohelises kokkuleppes sätestatud prioriteete, eelkõige strateegiat „Talust taldrikule“, õhu, vee ja pinnase nullsaaste tegevuskava, algatusi siseveeteede läbilaskevõime suurendamiseks ja paremaks haldamiseks ning ELi elurikkuse strateegiat aastani 2030.

Mõnes piirkondlikus aruka spetsialiseerumise strateegias on kindlaks tehtud mitu teadusuuringute- ja innovatsioonistrateegiat, milles keskendutakse merendus- ja veesektoritele ning uuritakse uusi seoseid kohalike varade, võimalike turgude ja ühiskondlike probleemide vahel, kaasates suure hulga ettevõtlike valdkonnas tegutsijaid.

Tuleb tagada tugev vastastikune täiendavus programmi „Euroopa horisont“ komponentidega ja vältida kattuvust, eelkõige seoses järgmisega:

- 1) võimalik missioon „Ookeanide, merede ning vete hea seisund“;
- 2) asjakohased Euroopa partnerlused, eelkõige need, mille valdkondadeks on „Kliimaneutraalne, kestlik ja tootlik sinine majandus“, „Elurikkuse päästmine, et kaitsta elu Maal“, „Water4All“, „Puhtale energiale üleminek“, „Juhtides üleminekut linnades“, „Toidusüsteemid“ ning „Teadusuuringud ja innovatsioon Vahemere piirkonnas“ (Horisont 2020);
- 3) kõik II samba „Üleilmsed probleemid ja Euroopa tööstuse konkurentsivõime“ teemavaldkonnad;
- 4) teadusuuringute taristud ning
- 5) Euroopa Innovatsiooninõukogu.

Samuti tuleb tagada igakülgne täiendavus Euroopa Investeeringupanga ja BlueInvestiga paljutöötavate uuenduste kasutuselevõtuks ning vältida tuleb dubleerimist.

IV Kokkuvõte

WMMi teadmus- ja innovatsioonikogukond sobib käesolevas liites kirjeldatud suurte majanduslike, keskkonnamasinate ja ühiskondlike probleemide lahendamiseks kõige paremini. Nimetatud teadmus- ja innovatsioonikogukond on eelkõige vajalik innovatsiooni ökosüsteemide tugevdamiseks kogu Euroopas, veega seotud probleemide lahendamiseks, järgmise põlvkonna novaatorite ja ettevõtjate koolitamiseks ning nendele probleemide innovatiivsete lahenduste leidmiseks ja toetamiseks.

WMMi teadmus- ja innovatsioonikogukond:

- 1) vähendab vee-, mere- ja merendussektori innovatsioonimaastiku killustatust, edendades selliste innovatsiooni ökosüsteemide loomist, mis ühendavad eri valdkondade osalejaid ja võrgustikke liidu, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil;
- 2) edendab integreeritud ja multidistsiplinaarset lähenemisviisi koostöö kaudu kõrgharidusasutuste, teadusorganisatsioonide, innovatiivsete ettevõtete, avaliku ja kolmanda sektori organisatsioonide vahel sinise majanduse sektorites, et saavutada liidu eesmärgid seoses rohe- ja digipöördega;
- 3) ühendab sektoriüleseid osalejaid ja võrgustikke liidu, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil, eelkõige määrates kindlaks asjakohased aruka spetsialiseerumise strateegiad ja piirkondlikud lisastrateegiad, mis hõlmavad sinise majanduse sektoreid;
- 4) koolitab välja järgmise põlvkonna sinise majanduse novaatoreid ja ettevõtjaid, varustades nad ettevõtlus- ja tehniliste oskustega, mida on vaja kestlikuks ja konkurentsivõimeliseks arenguks;

⁽²⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta direktiiv (EL) 2020/2184 olmevee kvaliteedi kohta (ELT L 435, 23.12.2020, lk 1).

⁽³⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta direktiiv 2008/56/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse merekeskkonnapoliitika-alane tegevusraamistik (merestrategia raamdirektiiv) (ELT L 164, 25.6.2008, lk 19).

⁽³¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta direktiiv 2014/89/EL, millega kehtestatakse mereruumi planeerimise raamistik (ELT L 257, 28.8.2014, lk 135).

⁽³²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1380/2013 ühise kalanduspoliitika kohta, millega muudetakse nõukogu määruseid (EÜ) nr 1954/2003 ja (EÜ) nr 1224/2009 ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2371/2002 ja (EÜ) nr 639/2004 ning nõukogu otsus 2004/585/EÜ (ELT L 354, 28.12.2013, lk 22).

- 5) aitab välja töötada sobivad raamtingimused, et ideedest saaks tehnoloogiaarendus ja sotsiaalne innovatsioon, ja aitab kaasa nende turuleviimisele, millega paraneb elukvaliteet ja kaasneb kasu liidu kodanikele;
 - 6) loob koostoime teiste Euroopa partnerluste, missioonide, Euroopa Innovatsiooninõukogu, Euroopa Investeermispanga ja BlueInvestiga, et laiendada innovatsiooni, võimaldada teistel sektoritel kestlikult edeneda ja suurendada uuenduslike lahenduste turuleviimist ning nende aktsepteerimist ühiskonna poolt ning
 - 7) tugevdab liidu positsiooni ülemaailmse osalejana ookeaniteaduses, sisevete majandamises ning ökosüsteemide kaitses ja taastamises.
-

ISSN 1977-0650 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5082 (paberväljaanne)